جلد سوم

از فهرست کتب کتابخانه مبارکه آستان قدس رضوي على مشرفها آلاف السلام

حسب الامر مبارك

اعلیحضرت قوی شوکت اقدس شهریاری

السلطان رضا شاه پهلوي

شاهنشاه ممالك محروسه ايران خلد الله ملكه وايد الله جيشه

درزمان تولیت

جناب مستطاب اجل آقاي ميرزا محمد وليخان اسدى

درشهر محرم الحرام ۱۳۴۵ مطابق تیر ماه ۱۳۰۵

تدوین و بحلیه طبع آراسته گردید

« دار الطباعة (طوس) « میر مرتضی الموسوی » (مشهد مقدس »

حرف (الف)

(۱)

اوضح المسالك الى الفية ابن مالك

مصنف عبد الله بن یوسف معروف بابن هشام النحوي متوفای سنه (۷۶۲) و اصحاب تراجم این کتاب را از شروح دانسته اند و در نسخه متن الفیه مذکور نیست و ظاهراً مصنف متن را در نظر گرفته و یا در فوق صفحات نسخه خود ذکر کرده و بمناسبت آن در ضمن فصلی تحقیق مطالب ابیات مسطوره را نموده اول نسخه بنا بر رسم بعضی از علمای اهل سنت و امامیه (قال الشیخ الامام العلامة عمدة البلغاء الخ) آخر نسخه (تم الکتاب بحمد الله و عونه و حسبنا الله و نعم الوکیل) کاتب سید احمد طباطبائی ـ سال کتابت سنه (۱۱۰۸) خط نسخ ۲۲ سطري ـ وقفي تاج ماه بیگم ـ سال وقف (۱۲۶۲) عدد اوراق (۹۸) طول ۲ گره و ٤ بهر ـ عرض ۱ گره و ۸ بهر ـ قفسه ( )

(۲)

ارشاد

عربی ـ مصنف شهاب الدین احمد بن شمس الدین عمر الهندی الدولت آبادی ـ اول کتاب این بوده (الحمد لله کما یحب یرضی) ولي موجود در نسخه (في النحو تعمّقت فی تهذیبه کل التعمّق) آخر نسخه (و یصح علیه السکوت) ظاهراً نسخه نا تمام باشد ـ خط نسخ ۷ سطری ـ وقفی ابن خاتون عدد اوراق (۱٤٤) طول ۲ گره و ٤ بهر و ٥ مو ـ عرض ۱ گره و ٥ بهر ـ قفسه ( )

(۳)

ارشاد

عربی ـ مصنف ملا سعد تفتازانی مذکور که در سنه (۷۷۸) در خوارزم برای پسرش نوشته ـ اول نسخه بعد از بسمله (الحمد لله الذی جعل تکلمته علم الاعراب مرفوع البناء منصوب اللواء الخ) آخر نسخه (و النون الثقیلة و الخفیفة في الفعل للتاکید تم) کاتب مرحوم سید نعمت الله معروف جزایری چنانچه خود در ذیل کتاب تعرض باسم خود و تاریخ تحریر که سنه (۱۰۶۰) است فرموده و نسخه از این جهت بی نفاست نیست ـ خط نسخ ۹ سطری ـ وقفی حاج سید محمد ـ سال وقف (۱۳۰۹) عدد

اوراق (۱۸) طول ۲ گره و ۱ بهر ـ عرض ۱ گره و ٤ بهر و ٦ مو ـ قفسه ( )

﴿٤﴾

ارشاد

عربي ـ مصنف ملا سعد مذکور و نسخه مطابق است با شماره (۳) اولا وآخراً ـ تاريخ کتابت سنه (۱۱۰٤) کاتب محمد هاشم بن محمد طالب الحسني الحسيني الاردستاني ـ خط نستعليق ۱۵ سطري ـ وقفي نادر شاه ـ سال وقف (۱۱٤۵) عدد اوراق (۱۲) طول ۱ گره و ۹ بهر و ٤ مو ـ عرض ۱ گره قفسه ( )

﴿۵﴾

الفيه

منظومه عربيه در نحو ـ ناظم جمال الدين ابو عبد الله محمد بن عبد الله بن مالك الطائي الاندلسي از مشاهير علماء نحو و صاحب مصنفات بسيار ابن النثر و النظم و متوفاى سنه (٦۷۲) و آن ابتداء موسوم بخلاصه بوده ولي بواسطه يکهزار بيت بودنش بالفيه مشهور شد مثل الفيه يحيى بن عبد المعطي نحوى که موسوم بود بالدرة الالفيه و بعد بالفيه فقط معروف شد و او بعد از نظم ابن الفيه مهجور گرديد زيرا که ابن فائق بر او ست تحقيقاً و جزالةً و الي الآن معمول به و بدرس آن طلاب اشتغال دارند ومکرر بطبع رسيده منفردةً و مع الشروح ـ اول نسخه (قال محمد هو ابن مالك) آخر آن (و صحبه المنتجبين الخيرة) سال تحرير (۱۲۳۳) خط نسخ ۵ سطري وقفي تاج ماه بيگم ـ سال وقف (۱۲٦۲) عدد اوراق (۱۰۱) طول ۲ گره و ۵ مو ـ عرض ۱ گره و ۵ بهر قفسه ( )

﴿٦﴾

الفيه

مکرر قبل ـ اولاً وآخراً ـ خط نسخ (۷) سطري واقف معلوم نشد ـ عدد اوراق (۷۵) طول ۱ گره و ۸ بهر عرض ۱ گره و ۲ بهر ـ قفسه ( )

﴿۷﴾

الفيه

مکرر ايضاً ـ خط نسخ مختلف السطر ـ وقفي نادرشاه عدد اوراق (٤۰) طول ۱ گره و ۹ بهر و ۵ مو

عرض ۱ گره و ۵ بهر ـ قفسه (　　)

(۸)

الفیه

مکرر شماره (۵) ونسخه بشکل بیاض کوچکی است کاتب محمد ابن محمد تقی الموسوی ـ سال تحریر سنه (۱۲۷۰) خط نسخ (۱۰) سطری ـ وقفی حاج سید محمد ـ سال وقف (۱۳۰۹) عدد اوراق (۱۰۱) طول ۱ گره و ۵ بهر ـ عرض ۷ بهر ـ قفسه (　　)

(۹)

امثله وشرح امثله

مصنف وشارح میر سید شریف جرجانی و مکرر بطبع رسیده ومبتدئین دو عزایت ابتداء بدرس این دو می نمودند اول اول (الحمد لله رب العالمین) آخر اول (هل نضرب ایانزنیم ما تم الکتاب) پس از آن بلافاصله شرح امثله است ـ اول آن بعد از بسمله (قال رسول الله (ص ع) اول العلم معرفة الجبار الخ) آخر آن (تؤید هل اضرب تم الکتاب) خط نستعلیق (۱۴) سطری ـ واقف ملا محمد تقی ـ سال وقف (۱۰۹۲) عدد اوراق (۲۲) طول ۱ گره و ۹ بهر و ۴ عو ـ عرض ۱ گره و ۲ بهر و ۵ عو ـ قفسه (　　)

(۱۰)

اعراب الکافیه

عربی ـ مصنف از قرائن معلوم میشود که حاج بابا طوسوی است چنانچه در کشف الظنون ضبط نموده اول نسخه بعد از بسمله (الحمد لله رب العالمین الخ) آخر نسخه (کفو لك اسمین اسما والله اعلم بالصواب) تاریخ کتابت سنه (۱۰۷۶) خط نسخ ونستعلیق مختلف الاسطر ـ وقفی مرتضی قلیخان ـ سال وقف (۱۳۴۰) عدد اوراق (۹۱) طول ۱ گره و ۲ بهر ـ عرض ۱ گره ـ قفسه (　　)

حرف (ب)

(۱۱)

البیضاء فی حاشیة الزهراء

متن که منظومه کافیه ابن حاجب است ازیکی ازعلمای یزد که درفن نحو مهارت داشته واو را زهراء نامیده وامیر شیخ آن برداخته وشرح بیضا گفته ودر ظهر ورق اول نام شارح بوده ولی محو شده چنانچه اکثر

کتب قد یمه بدین مثابه است ولی مینمایدکه در حدود هفتصد بوده است و نسخه بشکل بیاض است اول نسخه عطف براسم شارح شده ـ اول موجود (وقال علیه السلام رحم الله امرءً أصلح من لسانه) اول ابیات (بدأت بحمد الله ذی الجود والآلی وشکر العطایا السابغات علی الولاء) آخرکتاب (والعفو عند کرام الناس مامول والله اعلم بالصواب) کاتب عبد الصمد بن نصر الله بن عبد الصمد ـ سال کتابت سنه (٧٢٠) خط نسخ (٢١) سطری ـ وقفی ابن خاتون ـ عدد اوراق (٢٠٨) طول ١ گره و ٦ بهر ـ عرض ١ گره و ١ بهر و ٥ مو ـ قفسه ( )

حرف (ت)

﴿١٢﴾

ترکیب الفیه

عربی ـ موسوم بتمرین الطلاب فی صناعة الاعراب وان ترکیب نحوی الفیه ابن مالک است ـ مؤلف شیخ خالد بن عبد الله الازهری ـ متوفای (٩٠٥) اول این نسخه بعداز بسمله (یقول العبد الی عفو ربه الخ) آخر نسخه (وهذا آخر ما اردنا جمعه فی هذا المختصر والحمد لله وکفی بالله) تاریخ تحریر سنه (١٢١٥) خط نسخ ٢١ سطری ـ وقفی تاج ماه بیگم ـ سال وقف (١٢٦٢) عدد اوراق (١٣٦) طول ٢ گره و ٩ بهر ـ عرض ١ گره و ٥ بهر ـ قفسه ( )

﴿١٣﴾

ترکیب الفیه

مکرر شماره قبل ـ اول نسخه بعد از بسمله (الحمد لله الذی رفع قدر من اعرب بالشهادتین الخ) آخرنسخه افتاده ـ آخر موجود (ومن الکافیة متعلق با حصی والخلاصه) خط نسخ مختلف السطر ـ وقفی حاج سید محمد ـ سال وقف (١٣٠٩) عدد اوراق (١٠٦) طول ١ گره و ٩ بهر ـ و ٥ مو ـ عرض ١ گره و ٤ بهر و ٥ مو ـ قفسه ( )

﴿١٤﴾

تهذیب البیان

عربی ـ مصنف شیخ بهائی علیه الرحمه ـ و آن رساله مختصره ایست درنحو وفی الحقیقة مختصر صمدیهٔ آنمرحوم است که بعبارات ملیحه تصنیف شده ـ اول نسخه بعداز بسمله (بسمك اللّهم نبتدء الکلام الخ)

آخر نسخه (وللك الخيار مع ظ اللفظي نحو طاع الشمس تمت الرسالة بعون الملك الوهاب في سنه (١٠٠٥) ظاهراً سنه تاليف باشد - کاتب محمد مهدی - خط نسخ ١٤ سطری - وقفی نادر شاه - عدد اوراق (٩) طول ٢ گره - عرض ١ گره و ٣ بهر - قفسه ( )

❊١٥❊

تصريف

موسوم بعزّی - مصنف عزالدين ابراهيم بن عبدالوهاب زنجانی متوفای بعد از سنه (٦٥٥) چنانچه در کشف الظنون است واين متن درنزد اصاغر طلبهٔ مقدماتی معروف است - اول نسخه افتاده - اول موجود (فضارعه يفعل بضم العين اويفعل بكسرها) آخر نسخه (اطعمة والجامة) خط نسخ مختلف السطر - وقفی نادر شاه - عدد اوراق (٢٢) طول ١ گره و ٨ بهر - عرض ١ گره و ٢ بهر - قفسه ( )

❊١٦❊

تصريف

مكرر شماره قبل - تمام نيست بر عكس سابق كه اول دارد و اين است (اعلم ان التصريف في اللغة التغيير) آخر موجود (واحسَنُ ای احسَنُ) و بشكل بياض كوچكی است - خط نسخ ١٠ سطری وقفی حاج سيد محمد - عدد اوراق (١٣) طول ١ گره و ٥ بهر - عرض ٧ بهر - قفسه ( )

❊١٧❊

توضيح الارشاد

عربی - و آن شرح ارشاد ملا سعد تفتازانی است درنحو شارح اميرجان محمد تبريزی وآن بطريق مزج است اول نسخه (اولی الالفاظ الموضوعة بالتقديم) آخر نسخه (وهي ابلغ في التاكيد والله اعلم) كاتب محمد بن سعد الله الحسينی - تاريخ كتابت سنه (٩٢٩) خط نستعليق ١٧ سطری - وقفی ابن خاتون - عدد اوراق (٩٠) طول ١ گره و ٧ بهر - عرض ١ گره و ١ بهر - قفسه ( )

❊١٨❊

ترجمه تصريف

درصدر ورق اول نسبت داده است بسيد عبدالله بن نور الله بن نعمت الله چون درآن ترديد است بشرح مترجم نميپردازد

اول نسخه بعد از بسمله (الحمد لله رب العالمین الخ) آخر نسخه (وحق تعالی احوال جمیع بندگان را نیکو گرداناد) کاتب احمد بن ملاغلامعلی - سال کتابت (۱۲۶۷) خط نسخ (۱۴) سطری - وقفی حاج سید محمد ـ سال وقف (۱۳۰۹) عدد اوراق (۱۱۹) طول ۱ گره و ۵ بهر ـ عرض ۱ گره ـ قفسه ( )

حرف (ج)

(۱۹)

جواهر النحو

عربی - مصنف ابوعلی حسن بن احمد بن عبد الغفار فارسی شیرازی از معاریف علمای نحو معاصر عضد الدوله دیلمی متوفای سنه (۳۷۷) اول نسخه (الحمد لله وسلام علی عباده الذین اصطفی الخ) آخر نسخه افتاده آخر موجود (فصل واعلم ان الا عداد) خط نسخ (۶) سطری ـ وقفی خواجه شیر احمد عدد اوراق (۱۰۳) طول ۲ گره ـ عرض ۱ گره و ۴ بهر - قفسه ( )

حرف (ح)

(۲۰) و (۲۱)

حاشیه بر شرح متوسط

عربی - وچون میر سید شریف درحاشیه بر شرح متوسط موفق بشرح خطبه شرح واکمال آن نشده بعد از او پسرش محمد بن علی الشریف الجرجانی موفق بتکمیل آن شد واین شرح خطبه متوسط است اول آن بعد از بسمله (احمد بسمك اولاً تیمناً ثم حمدك شكراً الخ) آخر آن (وبه تم شرح خطبة الشرح والحمد لله علی توفیقه) پس ازان کتاب شرح متوسط است که موسوم بوافیه فی شرح الکافیه است شارح رکن الدین حسن بن محمد الحسینی الاسترا بادی متوفای سنه (۷۱۷) اول نسخه بعد از بسمله (احمد الله علی عظمة جلاله الخ) آخران افتاده ـ آخر موجود (وهما الواو لاسم الجمع المذكرين المخاطبين والیاء) خط نسخ (۱۵) سطری - وقفی آقا زین العابدین ـ سال وقف (۱۱۶۶) شماره ۲۰ و ۲۱ غیرقابل تجزیه ودر یکجلد است ـ عدد اوراق دوشماره (۲۶۵) طول ۲ گره و ۲ بهر عرض ۱ گره و ۴ بهر - قفسه ( )

(۲۲)

حاشیه بر شرح متوسط

عربی ـ محشی میرسید شریف واین همان است که نا تمام ماند وپسرش محمد تمام کرد ولی نسخه همان

ناتمام اول است وچون در آخرآن مینویسد تمت النسخه المبارکة الشریفه ودر سنه هشتصد وهفتاد ونه کتابت شده ظن قوی برصحت این نسبت حاصل است باری اول نسخه بعد ازبسمله (قوله احمدالله اقول فان قیل الخ) آخرآن (بتأویل کما ذکرتم) کاتب حسن بن حسین ـ خط نسخ (۲٤) سطری ـ وقفی آقا زین العابدین ـ سال وقف (۱۱٦٦) عدداوراق (۲۱) طول ۲ گره و۲ بهر ـ عرض ۱ گره و ٤ بهر ـ قفسه ( )

﴿۲۳﴾

حاشیه بر شرح متوسط بر کافیه

محشی ملا احمد ابیوردی ـ ولی نسخه منظوره خطبه ودیباچه ندارد ـ اول موجود (قوله ماینلفظ به الانسان) آخر آن هم افتاده ـ آخر موجود (لان النفی المتقدم) خط نسخ ۱۸ سطری ـ وقفی ملا مومنی ـ عدداوراق (٤۳) طول ۱ گره و۹ بهر ـ عرض ۱ گره و ۱ بهر ـ قفسه ( )

﴿۲٤﴾

حاشیه بر شرح متوسط بر کافیه

عربی ـ محشی میرسید شریف ـ شارح رکن الدین حسن بن محمد استرابادی الحسینی ـ متوفای سنه (۷۱۷) وشارح را دو شرح است برآن یکی کبیر موسوم به بسیط ویکی متوسط موسوم بوافیه واین حاشیه براواست اول نسخه افتاده ـ اول موجود (قوله وان خفت اللبس قلت واعلامیکه الی آخره) آخر نسخه (والحمد لواجب الوجود والشکر لمفیض الخیر والجود) سال کتابت سنه (۸۸۱) خط نستعلیق ۱۷ سطری ـ واقف محمد ـ عدداوراق (۸۲) طول ۱ گره و۷ بهر و ۵ مو ـ عرض ۱ گره و۲ بهر و ۵ مو ـ قفسه ( )

﴿۲٥﴾

حاشیه بر شرح جامی بر کافیه

عربی ـ اگرچه درظهر ورق اول نسبت بچلبی داده‌اند ولی چیزی بدست نیامد ـ اول نسخه بعد از بسمله (الحمد لله رب العالمین الخ) آخرنسخه (فکانها ثابته مع عروض الحذف) خط نسخ ۲۵ سطری ـ واقف معلوم نشد ـ عدداوراق (۱۱٤) طول ۲ گره و ۱ بهر ـ عرض ۱ گره و ۵ مو ـ قفسه ( )

(۲۶)

حاشیه برشرح جامي

محشي ابراهيم ابن محمد ابن عربشاه معروف بعصام و از اول کتاب تا آخر است -- اول نسخه (يا هادياً لسالك مسالك محامدك الخ) آخر نسخه (وصلّ عليه بدوام ارضك وسمائك) سال کتابت سنه (۱۰۵۵) اسم کاتب محو شده - خط نستعليق ۲۱ سطری - وقفي تاج ماه بيگم - سال وقف (۱۲۶۲) عدد اوراق (۲۰۷) طول ۲ گره - عرض ۱ گره و ۳ بهر -- قفسه (   )

(۲۷)

حاشيه عصام برشرح جامي

وقطعه ازاواسط - اولموجود (للاشاثية تكلف الخ) آخرموجود (يحضر معه الاخر) خط نستعليق ۱۹ سطری واقف معلوم نشد - عدد اوراق (۲۲) طول ۲ گره - عرض ۱ گره و ۲ بهر و ۵ مو - قفسه (   )

(۲۸)

حاشيه برشرح جامي

محشي - سيدنعمت الله جزايری مذکور و تا آخر شرح اسم بيش نيست - اول نسخه (الحمد لله الذی جعل علم النحو نوراً الخ) آخر آن (هذا ما يتعلق اشرح الاسم كتبناه مع تفرق البال وتشتت الحال) تاريخ كتابت سنه (۱۲۵۳) كاتب حسن ابن ملا محمد رفيع - خط نسخ ۲۰ سطری - وقفي حاج سيد حسين - سال وقف (۱۳۳۶) عدد اوراق (۱۵۲) طول ۱ گره و ۹ بهر و ۵ مو عرض ۱ گره - قفسه (   )

(۲۹)

حاشيه برشرح جامي بركافيه

عربي - محشي محمد عصمة الله ابن محمود متوفاي اواخر مائه دهم يا اواسط و آن تا نصف كتاب است و نسخه تا اواخر ديباچه شرح است باقي را كاتب ننوشته - اول نسخه (الحمدلله الذی جعل كلمته الباقيه كافية الخ) آخر موجود (انما علی ما قالوا من آن) خط نسخ ۲۱ سطری - وقفي ابن خاتون عدد اوراق (۱۰) طول ۱ گره و ۹ بهر - عرض ۱ گره و ۲ بهر و ۵ مو - قفسه (   )

(۳۰)

حاشیه بر شرح جامی

محشی ابو طالب بن امیر ابی الفتح شیرازی و آن بر اوایل کتاب است بی خطبه و دیباچه تا باب اعراب غیر منصرف ـ اول نسخه بعد از بسمله (قوله انما سمی هذا القسم حرفا الخ الاوجه ان یقال الخ) آخر نسخه (فاعرف و خذها اتاك احوج الطالبین ـ ابو طالب بن ابی الفتح الحسینی الی لطف ربه الغنی) کاتب علی متخلص بفانی ـ سال کتابت سنه (۱۰۰۸) خط نستعلیق ۱۹ سطری وقفی ابن خاتون ـ عدد اوراق (۲۸) طول ۱ گره و ۸ بهر و ۵ مو ـ عرض ۱ گره و ۲ بهر و ۵ مو ـ قفسه ( )

(۳۱)

حاشیه بر جامی

عربی ـ محشی عبد الغفور لاری شیرازی متوفای سنه (۹۰۵) چنانچه از تاریخ البشر محکی است ولی حاج خلیفه در سنه (۹۱۲) میداند و او معاصر عصام و از تلامذه شارح جامی است ـ اول نسخه افتاده اول موجود (باضافة الغفران الی الله سبحانه) آخر آن ساقط شده ـ آخر موجود (المخاطب عن هذا الحدیث ومعنی فیه بالتنوین) خط نسخ ۲۳ سطری ـ واقف معلوم نشد ـ عدد اوراق (۱۰۲) ـ طول ۱ گره و ۸ بهر عرض ۱ گره و ۲ بهر ـ قفسه ( )

(۳۲)

حل ابیات شرح خبیصی بر کافیه

فارسی ـ شارح محمد بن محمد اتابکی که بخط خود درسنه (۹۸۰) نوشته ونسخه اصل است محتمل است همان باشد که در کشف الظنون است ـ در ترجمه کافیه ـ اول نسخه (سپاس بیغایت و ستایش بینهایت سخن آفرینی را سزا است) آخر نسخه (استشهاد درحذف نون خفیفه است والله اعلم) خط نستعلیق (۱۵) سطری ـ وقفی نادرشاه ـ سال وقف (۱۱٤٥) عدد اوراق (۵۹) طول ۱ گره و ۸ بهر ـ عرض ۱ گره و ۲ بهر ـ قفسه ( )

(۳۳)

حل الکحل

عربی ـ وآن رسالهٔ علیحده است مستخرجهٔ از شرح کافیه مولی سعید عجمی و آن مقصور است بر حل

مشکلات باب افعل التفضیل مخصوصا مثالی که دراو ذکر کحل شده ـ اول نسخه بعد البسمله (الحمد لله رب العالمین) آخر نسخه (هذا غایة ما یمکن فی هذه المسئله) مصنف خود اواست چنانچه در دیباچه متعرض است ـ خط نستعلیق مختلف السطر ـ وقفی ملا موسی ـ عدد اوراق (۱۴) طول ۱ گره و ۸ بهر عرض ۹ بهر و ۵ مو ـ قفسه (　　)

حرف (د)

(۳۴)

الدرة السنیه در حاشیه برشرح ابن الناظم

عربی ـ محشی قاضی زکریای انصاری ـ متوفای سنه (۹۲۸) که درسنه (۸۹۵) این تعلیقه را نوشته اول نسخه بعد از بسمله (الحمد لله الذی منحنا علم اللسان الخ) آخر نسخه افتاده آخر موجود (والشاهد فی فینطلق قال المرادی) خط نسخ (۲۰) سطری ـ اقوال بشنجرف ـ وقفی حاج سید محمد عدد اوراق (۱۳۰) طول ۲ گره و ۱ بهر ـ عرض ۱ گره و ۵ بهر ـ قفسه (　　)

(۳۵)

الدرة السنیه فی حاشیة شرح الالفیه

مطابق شماره قبل متناً وشرحاً و اولاً وآخراً ـ تاریخ کتابت سنه (۱۰۸۹) کاتب ابراهیم ـ خط نسخ (۲۱) سطری ـ وقفی حاج سید محمد ـ سال وقف (۱۳۰۹) عدد اوراق (۲۲۱) طول ۲ گره و ۳ مو ـ عرض ۱ گره و ۲ بهر ـ قفسه (　　)

حرف (ر)

(۳۶)

رساله درنحو

فارسی ـ مصنف نجم الدین کرمانی بسیار مختصر ومبتنی بر مقدمه وسه باب وخاتمه است ـ اول نسخه بعد از بسمله (الحمد لله الذی نصب لواء العلم ورفع مناره الخ) آخر نسخه (حروف تنبیه (الا) و(اما) و (ها) دراول کلام روند از برای تنبیه مخاطب تم) پس ازآن مختصری است درافعال بقدر صفحهٔ اول آن (ربّ اعن بدانکه افعال متصرفه بردو نوع است الخ) آخر نسخه (وهرمصدری راثبت) خط نستعلیق (۲۰) سطری ـ وقفی امیر جبرئیل ـ سال وقف (۱۰۳۷) عدد اوراق (۱۳) طول ۲ گره و ۴ بهر و ۵ مو ـ عرض ۱ گره و ۶ بهر ـ قفسه (　　)

(۳۷)

رساله در تحقیق معنی حرف

مصنف میر سید شریف جرجانی مذکور ـ اول نسخه بعد از بسمله (و به نستعین اعلم ان نسبة البصیرة الخ)

آخر نسخه (من شرح الملخص نقلا صحیحاً) خط نسخ ۱۶ سطری ـ وقفی ملا موسی ـ عدد اوراق (٤) طول ۱ گره و ۸ بهر ـ عرض ۱ گره و ۲ بهر ـ قفسه (   )

حرف (ش)

(۳۸)

شرح بر کافیه

عربی ـ شارح رضی الدین محمد بن حسن استرابادی متوفای سنه (٦۸٦) و آن بهترین شروح کافیه است بتصدیق علماء نحو مشحون بتحقیقات بسیار و این سفر شریف را در نجف اشرف تمام نموده و مکرر هم بطبع رسیده ـ اول نسخه بعد از بسمله (الحمد لله الذی جلت آلاؤه عن ان تحاط بعد الخ) آخر نسخه (لان هذا انما تزاد اذا لم یعضد الوقف والله اعلم بالصواب) کاتب محمد جعفر طبسی ـ سال کتابت سنه (۱۰۹٦) از حاشیه میر سید شریف بر این شرح در اوایل کتاب در هوامش نقل شده ـ خط نسخ ۲۸ سطری ـ وقفی آقا زین العابدین ـ سال وقف (۱۱٦٦) عدد اوراق (۳۷٤) طول ۳ گره ـ عرض ۱ گره و ۸ بهر ـ قفسه (   )

(۳۹)

شرح بر کافیه

مطابق قبل ـ اول نسخه افتاده ـ اول موجود (فالمعنی المرکب علی هذا الذی یدل الخ) کاتب محمد طاهر غفاری ـ سال تحریر سنه (۱۰٦۲) خط نسخ ۳۵ سطری ـ اقوال بشنجرف ـ واقف معلوم نشد ـ عدد اوراق (۳۳۳) طول ۳ گره ـ عرض ۲ گره و ٥ مو ـ قفسه (   )

(٤۰)

شرح بر کافیه

مکرر ایضاً ـ اول نسخه افتاده ـ اول موجود (و الفتح و الکسر لا من کل واحد منها الخ)

خط نسخ ۲٥ سطری ـ واقف معلوم نشد ـ عدد اوراق (۳٦۳) طول ۲ گره و ٦ بهر

عرض ۱ گره و ۷ بهر و ۵ مو ـ قفسه ( )

(۴۱)

شرح برکافیه

مکرر ایضا -- و از کتاب یك جزو بیش نیست آخر موجود | ناش من مجموع الضم و الفتح |
خط نسخ ۲۵ سطری -- دو صفحه اول مجدول بتحریر و طلا و صفحه اول دارای یك لوح مذهب زمینه لاجوردی ـ وقفی تاج ماه بیکم ـ سال وقف (۱۲۶۲) عدد اوراق (۱۰) -- طول ۲ گره و ۵ بهر و ۶ مو -- عرض ۱ گره و ۸ بهر و ۵ مو -- قفسه ( )

(۴۲)

شرح برکافیه

مکرر ایضا ونسخه قدیمی است بی اول -- اول موجود (عقلاً لا وضعاً و قوله بمعنی غماصیغ الا لمعنی) آخر نسخه مطابق قبل ـ خط نسخ ۳۳ سطری ـ اقوال بشنجرف ـ واقف معلوم نشد ـ عدد اوراق (۲۳۸) طول ۲ گره و ۳ بهر ـ عرض ۱ گره و ۵ بهر ـ قفسه ( )

(۴۳)

شرح رضی بر کافیه

مکرر ایضاً اولا وآخراً ـ سال تحریر سنه (۱۲۴۲) خط نستعلیق ۳۱ سطری ـ اقوال بشنجرف -- وقفی آقای مرتضی قلیخان -- سال وقف (۱۳۴۰) عدد اوراق (۲۳۱) طول ۲ گره و ۱ بهر -- عرض ۱ گره و ٤ بهر و ۵ مو -- قفسه( )

(٤٤)

شرح کافیه شافیه

متن وشرح هردو از ابی عبدالله محمد بن مالك الطائی مذکور -- ومتن منظومه در نحو غیر از الفیه است اول آن (قال ابن مالك محمد وقد نوی افادة لما فیه اجتهد) اول شرح بعد از بسمله (ولاحول ولاقوة الا بالله العلی العظیم) آخر نسخه افتاده -- آخر موجود (حبیباً اذ الصبیان ساوی) خط نسخ ۲۹ سطری وقفی میر سید علیخان -- سال وقف (۱۲۷۳) عدد اوراق (۱۰۳) طول ۲ گره و ٤ بهر -- عرض ۱ گره

و ٨ بهر - قفسه ( )

﴿٤٥﴾

شرح کافیه مسمی بفوائد ضیائیه

عربی - شارح ملا عبدالرحمن جامی که در سنه [٨٩٨] وفات یافته وآن معروف ومطبوع ومتداول بین طلاب

اول آن (الحمد لولیه) آخر آن (واختم لی بالخیر) سال تالیف (٨٩٧) کاتب عزیزالله بن عبدالله - سال تحریر سنه (١٢٠٣) خط نسخ ١٦ سطری - وقفی مرحوم بدایع نگار - سال وقف (١٣٤٢) عدد اوراق (٢٦١) طول ٢ گره و ٢ بهر و ٥ مو - عرض ١ گره و ٥ بهر - قفسه ( )

﴿٤٦﴾

شرح کافیه

عربی - مطابق شماره قبل ولی از اوایل واواخر آن افتاده است - اول موجود (لئلا ينتقض المقصود من غيره)

آخر موجود (وضربت زيداً غلامه لان نسبة الضرب) خط نستعلیق ١٥ سطری - واقف معلوم نشد - عدد اوراق (١٩٦) طول ٢ گره و ١ بهر - عرض ١ گره و ٤ بهر - قفسه ( )

﴿٤٧﴾

شرح کافیه

مکرر ایضاً - اول نسخه افتاده - اول موجود (هو المجموع والمتضمن اسم المفعول هو) اواخر نسخه افتاده -

آخر موجود (ان یکون الساکنان فی کلمة واحدة) خط نسخ ١٧ سطری - وقفی حاج سید محمد - سال وقف (١٣٠٩) عدد اوراق (٢٢٥) طول ١ گره و ٨ بهر و ٥ مو - عرض ١ گره و ٤ بهر و ٥ مو - قفسه ( )

﴿٤٨﴾

شرح کافیه

عربی - چون کاتب نسخه از متن شروع کرده ودیباچه شرح را ننوشته شارح بدست نمی آید -

اول نسخه بعد از بسمله (الکلمة لفظ وضع لمعنی مفرد اللام لتعریف العهد) آخر نسخه که آخر کتاب است (ولیکن آخر کلامنا الحمد لله رب العالمین) واین شرح بطور مزج است - کاتب برهان بن خوجی بن فضل الله - سال تحریر سنه (٨٧٥) خط نسخ ٢٣ سطری - وقفی ملا علی گل - عدد اوراق

(۲۵٦) طول ۲ گره و ٦ بهر — عرض ۱ گره و ٦ بهر — قفسه ( )

(۴۹)

شرح کافیه

عربی — شارح احمد بن عمر هندی — متوفای سنه (۸۴۹) معروف بفاضل ـ اول نسخه بعد از بسمله (نحمد الله نحو الائه الوافیه الخ) آخر نسخه (وهذا کما تری من باب حسن المختتم) کاتب مصطفی بن حامید — خط نسخ (۱۷) سطری ـ وقفی تاج ماه بیگم ـ سال وقف (۱۲٦۲) عدد اوراق (۱٦۰) طول ۲ گره — عرض ۱ گره و ۵ بهر — قفسه ( )

(۵۰)

شرح کافیه

فارسی — معروف بشرح کبیانی ـ شارح میر سید شریف جرجانی گویند این شرح را درزمان تحصیل خود که در مدرسه توقف داشته برای پسر کبیا پزی تالیف نموده وآن کبیا پز هم غذای روز اورا از کبیا ونان بر عهده گرفته زیرا که درانموقع سید بسیارفقیر بوده ولی نسخه خطبه ودیباچه ندارد وکاتب ازاول متن شروع کرده — اول آن بعد از بسمله (الکلمة لفظ وضع لمعنی مفرد معنای کلمه در اصل لغت یك سخن است الخ) آخر نسخه (لازم آید انکه اعراب فعل جاری برحرف شود که کلمهٔ دیگر است) خط نستعلیق (۱۹) سطری — وقفی ملا محمد زمان — سال وقف (۱۰۹۱) عدد اوراق (۱۵۷) طول ۱ گره و ۹ بهر — عرض ۱ گره و ۲ بهر و ۳ مو ـ قفسه ( )

(۵۱)

شرح کافیه

عربی ـ شارح شمس الدین ابو بکر محمد بن ابی بکر محمد خبیصی کرمانی که در حدود سنه (۹۸۰) بوده ونوشته واین شرح معروف بموشح است ومدتی دائر بوده — اول نسخه (احمده کما یستحق أن یحمد) آخر نسخه (تشبیهاً لها بالتنوین والحمد لله رب العالمین) ودر نمره (۳۲) گذشت که حل ابیات شواهد این شرح را محمد بن محمد اتابکی درمحضر شارح خبیصی نوشته این نسخه ونسخه حل ابیات هردوبخط همان محمد اتابکی است که هردورا درسنه (۹۸۰) نوشته خط نستعلیق (۱۵) سطری ـ وقفی نادر شاه ـ سال وقف

(١١٤٥) عدداوراق (١٤٢) طول ١ گره و ٨ بهر - عرض ١ گره و ٢ بهر - قفسه (　)

﴿٥٢﴾

شرح کافیه

مطابق شماره قبل اولاً وآخراً - تاریخ تحریر سنه (٩٩٣) خط نسخ (١٣) سطری - وقفي نادر شاه سال وقف (١١٤٥) عدد اوراق (٢٤٧) طول ١ گره و ٨ بهر و ٥ مو - عرض ١ گره و ١ بهر و ٥ مو قفسه (　)

﴿٥٣﴾

شرح کافیه

مکرر ایضاً شارحاً واولاً ولی آخر نسخه افتاده - آخر موجود (فلا یقال ماجائنی زید لاعمرو) خط نسخ (١٠و١١) سطری - وقفي نادرشاه - سال وقف (١١٤٥) عدداوراق (٢٠٨) طول ٢ گره و ٣ بهر و ٥ مو - عرض ١ گره و ٤ بهر - قفسه (　)

﴿٥٤﴾

شرح شافیه

عربی - شارح رضي الدین استرابادی مذکور شماره (٣٨) واین شرح در میان شروح شافیه مثل شرح عربی اواست برکافیه نحو درمیان شروح آن وبطبع هم رسیده - اول نسخه (اما بعد حمدالله تعالی والصلوة علی محمد وعترته المعصومین ع) آخرنسخه را کاتب ننوشته - آخر موجود (وطبع علی قلوبهم اوکان ساکناً) خط نسخ ٢٥ و٢٦ سطری - وقفی تاج ماه بیگم - سال وقف (١٢٦٢) عدد اوراق (١٩٦) طول ٢ گره و ٤ بهر و ٥ مو - عرض ١ گره و ٣ بهر - قفسه (　)

﴿٥٥﴾

شرح شافیه

عربی - مکرر شماره قبل - اول نسخه مطابق قبل نسخه را کاتب تمام نکرده - آخرموجود (ام یجزضمّ حائه في الجمع بل بکسرعلی) خط نسخ ١٩ سطری - وقفی تاج ماه بیگم - سال وقف (١٢٦٢) عدداوراق (٧٧) طول ٢ گره و١ بهر - عرض ١ گره و ٤ بهر - قفسه (　)

﴿۵۶﴾

شرح شافيه

عربی ـ متن از ابن حاجب ـ شرح از ملا خضر یزدی از اهل سنت معاصر علامه حلی که درسنه (۷۲۰) تالیف نموده ـ اول نسخه (و ربنا اتنا من لدنك رحمة وهيّئ لنا من امرنا رشداً) آخر نسخه (و هذه غاية هذا الكتاب والله المتم النور المتمم) سال تحریر سنه (۹۰۹) کاتب هلال بن کامل ـ خط نسخ ۲۵ سطری ـ وقفی ابن خاتون ـ عدد اوراق (۱۶۶) طول ۳ گره و ۳ بهر ـ عرض ۲ گره و ۵ مو ـ قفسه ( )

﴿۵۷﴾

شرح شافيه

عربی ـ شارح فخرالدین احمد بن حسن جاربردی متوفای سنه (۷۴۶) ولی نسخه دیباچه ندارد واز متن شروع کرده ـ اول نسخه (قوله التصريف علم لما كان شاملاً المقصود ـ آخر نسخه (لانها بمعناها في الغاية والانتهاء والله اعلم بالصواب) ونسخه بطبع هم رسیده ـ کاتب حاج محمد بن مقصود ـ سال کتابت سنه (۹۵۹) خط نستعلیق ۱۹ سطری ـ وقفی ملاموسی ـ عدد اوراق (۱۵۶) طول ۲ گره و ۵ بهر ـ عرض ۱ گره و ۶ بهر ـ قفسه ( )

﴿۵۸﴾

شرح شافيه

فارسی ـ شارح محمد علی لاریلائی از علمای شیعه ومحتمل است که از آقا سید علی صاحب ریاض باشد که دربدو تحصیل نوشته است ـ اول نسخه بعد از بسمله (حمد وسپاس مر خدائی را که ملهم گردانید جمیع مخلوقات را الخ) آخر نسخه افتاده ـ آخر موجود (غیر یلی والی وعلی وحتی) خط نسخ ۱۷ سطری ـ وقفی ابن خاتون ـ عدداوراق (۳۶۵) طول ۲ گره و ۳ بهر ـ عرض ۱ گره و ۳ بهر ـ قفسه ( )

﴿۵۹﴾

شرح شافيه

عربی ـ شارح نظام الدین حسن بن محمد نیشابوری مذکور در شماره (۳۲) تفسیر واین شرح متداول بین طلاب

است و مکرر بطبع رسیده ـ اول نسخه بعد از بسمله (رب زدنی علماً الحمد لله الذی علا بحوله و دنی بطوله) آخر نسخه (فانه یکتب بالیاء حملاً لها علی غیر الی و الله اعلم بالصواب) کاتب محمد بن عثمان ـ سال کتابت سنه (۱۰۴۹) پس از آن مختصره ایست در باب روزه مستخرج از کتاب درر وغرر منلاخسرو در دو صفحه ـ اول آن (و بعد صوم ثلثین بقول عدل حل الفطر) آخر آن (لانه یثبت بهذه الشهادة) کاتب عبد الرحمن بن مصطفی القوجوی ـ تاریخ سنه (۱۱۵۷) خط نسخ ۲۱ سطری ـ وقفی مرحوم عضد الملك ـ عدد اوراق (۵۷) طول ۱ گره و ۹ بهر عرض ۱ گره و ۳ بهر ـ قفسه ( )

(۶۰)

شرح برالفیه ابن مالك

عربی ـ شارح پسر مصنف بدر الدین محمد بن محمد بن عبد الله متوفای سنه (۶۸۶) و این شرح در نزد طلاب معروف است بشرح ابن الناظم و در چند محل از کتاب اشاره بخطای مصنف نموده ـ اول نسخه بعد از بسمله و ذکر اسم شارح کما هو المرسوم (اما بعد حمد الله سبحانه بما له من المحامد) آخر نسخه (ثم ختم الکلام بحمد الله تعالی و الصلوة علی محمد و آله و سلم) خط نسخ ۲۱ سطری ـ وقفی حاج سید محمد ـ سال وقف (۱۳۰۹) عدد اوراق (۲۵۵) طول ۲ گره و ۵ بهر ـ عرض ۱ گره و ۵ بهر ـ قفسه ( ).

(۶۱)

شرح برالفیه

عربی ـ مکرر شماره قبل ـ آخر نسخه افتاده است ـ آخر موجود (فجراه مجراه و عند الکوفیین) نسخه قدیمی است ـ خط نسخ ۲۵ سطری ـ واقف معلوم نشد ـ عدد اوراق (۹۹) طول ۲ گره و ۵ بهر و ۶ مو ـ عرض ۱ گره و ۸ بهر ـ قفسه ( )

(۶۲)

شرح برالفیه

عربی ـ مکرر ایضاً ـ اولاً و آخراً کاتب کریم بن امین اصفهانی ـ سال کتابت سنه (۱۰۵۸)

خط نستعلیق مختلف السطر ـ وقفی آقای مرتضی قلیخان ـ سال وقف (۱۳۴۰) عدد اوراق (۲۰۴) طول ۲ گره و ۵ بهر ـ عرض ۱ گره و ۳ بهر ( )

﴿۶۳﴾

شرح برالفیه

مکرر ایضا ـ آخر نسخه افتاده ـ آخر موجود (کذالک التزم فی هلم الادغام) خط نسخ ۱۷ سطری وقفی ابن خاتون ـ سال وقف (۱۰۶۷) نسخه قدیمی است ـ عدد اوراق (۲۴۴) طول ۲ گره عرض ۱ گره و ۵ بهر ـ قفسه ( )

﴿۶۴﴾

شرح الفیه

عربی مکرر ایضا ـ جای اسم کاتب و سال تحریر بر صحافی شده ـ خط نسخ ۱۷ سطری ـ وقفی آقای مرتضی قلیخان ـ سال وقف (۱۳۴۰) عدد اوراق (۲۵۸) طول ۱ گره و ۹ بهر ـ عرض ۱ گره و ۳ بهر و ۵ مو ـ قفسه ( )

﴿۶۵﴾

شرح الفیه

فارسی ـ شارح سلطان محمد بن علی کاشانی که نامش درتراجم شرّاح الفیه بدست نیامد برای پسرش محمد جعفر تالیف نموده ـ اول نسخه (سپاس وستایش مرواضعی را که مفردات الفاظ را مبانی مرکبات الخ) آخر نسخه افتاده ـ آخر موجود (مثل اوبی نمعی داهیه) خط نستعلیق ۱۶ سطری ـ وقفی ابن خاتون عدد اوراق (۲۱۳) طول ۱ گره و ۹ بهر و ۵ مو ـ عرض ۱ گره و ۲ بهر و ۵ مو ـ قفسه ( )

﴿۶۶﴾

شرح الفیه

عربی ـ شارح ابن الناظم مذکور شماره (۶۰) که درسنهٔ (۶۷۶) تالیف نموده ـ اول نسخه افتاده ـ اول موجود (وعند الکوفیین ان حذف حرف النداء من اسم الجنس والمشار الیه قیاس مطرّد الخ) آخر کتاب (ثم ختم الکلام بحمد الله

تعالی) تاریخ تحریر سنه (۷۳۰) ـ کاتب محمد بن عبدالمحسن بن الحسن بن سلیمان ـ خط نسخ ۲۵ سطری واقف معلوم نشد ـ نسخه قدیمی است ـ عدد اوراق (۴۸) طول ۲ گره و ۶ بهر و ۵ مو ـ عرض ۱ گره و ۸ بهر و ۵ مو ـ قفسه (　　)

(۶۷)

شرح الفیه

عربی ـ شارح غیر معلوم ـ اگرچه درآخر کتاب بعداز خاتمه میگوید (لنفسه ولمن ساله من بعده الفقیر الحقیر فلاح بن صادق بن علي بن حسن في سنة تسعماه وسبعة وسبعين ـ ولی مینماید که کاتب باشد والله العالم) اول نسخه (و به نستعين الحمد لله رب العالمين الخ) آخر نسخه (وخيرة الله بالتسكين) خط نسخ ۲۱ سطری وقفی ابن خاتون ـ عدد اوراق (۲۸۱) طول ۲ گره و ۴ بهر ـ عرض ۱ گره و ۷ بهر ـ قفسه (　　)

(۶۸)

شرح الفیه

عربی مکرر شماره (۶۰) اول نسخه وآخر آن افتاده اول موجود (والكلام اسم جنس واحده كلمة) آخر موجود (وكان مضاعفاً فنقول قليلة) خط نسخ ۲۳ سطری ـ واقف معلوم نشد ـ عدد اوراق (۱۸) طول ۲ گره و ۳ بهر و ۸ مو ـ عرض ۱ گره و ۲ بهر ـ قفسه (　　)

(۶۹)

شرح الفیه

عربی ـ شارح ملا جلال عبد الرحمن بن ابي بكر سیوطی ـ متوفای سنه (۹۱۱) واین شرح مرغوب عند الطلاب ومکرر برمکرر بطبع رسیده ـ اول آن (احمدك اللهم علي نعمك وآلائك الخ) آخر آن (وصلى الله علي سيدنا محمد وآله وصحبه وسلم) تاریخ کتابت سنه (۱۲۲۹) خط نسخ (۱۵) سطری وقفی تاج ماه بیگم ـ سال وقف (۱۲۶۲) عدد اوراق (۱۱۰) طول ۲ گره و ۵ مو ـ عرض ۱ گره و ۳ بهر و ۵ مو ـ قفسه (　　)

(۷۰)

شرح الفیه

عربی ـ مکرر شماره قبل اولاً وآخراً ـ کاتب محمد ابن ملا دوست محمد علي ـ سال تحریر سنه (۱۲۱۵)

خط نستعلیق (۱۲) سطری ـ وقفی حاج سید محمد ـ سال وقف (۱۳۰۹) عدد اوراق (۱۳٤) طول ۲ گره و ۵ مو ـ عرض ۱ گره و ٤ بهر و ۵ مو ـ قفسه ( )

«۷۱»

شرح مفصل

عربی ـ متن از محمود زمخشری مذکور شماره ۱۵۲ تفسیر خطی شرح از محمود ابن عمر خجندی که اورا اقلید نامیده ومینماید که متن برسه قسم است ـ مبحث اسم ، ومبحث فعل ، ومبحث حرف واین نسخه شرح قسم اول است اول نسخه (اياه احمد على نعم تهللت وجوهها الصباح) آخر نسخه (لنفى انما كنا وعدنا والله المستعان وعليه التكلان) تاریخ تحریر نسخه سنه (۷۳٦) درمشهد کاظمین علیهما السلام ـ خط نسخ (۲۳) سطری ـ وقفی نادر شاه ـ عدد اوراق (۲٦٦) طول ۲ گره و ٤ بهر ـ عرض ۱ گره و ٦ بهر قفسه ( )

«۷۲»

شرح مفصل

عربی ـ مکرر سابق ولی اول وآخرآن افتاده است اول موجود (المتكلم يكون ياء المتكلم مخففة) آخر موجود (والواو اذا انكسر ما قبلها تقلب ياءً) خط نسخ (۲٦) سطری ـ فصول واقول بشنجرفی وقفی ابن خاتون ـ عدد اوراق (۲۷۲) نسخه قدیمی است ـ طول ۲ گره و ٤ بهر و ۵ مو ـ عرض ۱ گره و ٤ بهر ـ قفسه ( )

«۷۳»

شرح مفصل

مکرر ایضاً ولی اول وآخرآن افتاده ـ اول موجود (يقع على المفرد والمركب) آخر موجود (فانت اشد تاكيداً) خط نسخ (۲۵) سطری ـ وقفی نادرشاه ـ عدد اوراق (۲٦۷) طول ۲ گره و ٤ بهر ـ عرض ۱ گره و ٦ بهر ـ قفسه ( )

«۷٤»

شرح متوسط بر کافیه

عربی ـ شارح سید رکن الدین حسن ابن محمد استرابادی حسنی که سه شرح بر کافیه نوشته بسیط ـ متوسط ـ

صغیر این شرح متوسط اواست - اول نسخه (الحمدلله علی عظمته) آخر نسخه (والشکر لمفیض الخیر والجود) کاتب فخر الدین بن حسن - تاریخ کتابت (۹۰۰) خط نسخ (۲۱) سطری - وقفی نادرشاه عدد اوراق (۱۵۸) طول ۲ گره و ۱ بهر و ۵ مو - عرض ۱ گره و ۱ بهر و ۵ مو - قفسه ( )

﴿۷۵﴾

شرح متوسط

موسوم بوافیه مکرر سابق ولی نسخه اول ندارد اول موجود (من هذه الاقسام الستة الخ) آخر نسخه (او المحذوف المردود تم الکتاب) تاریخ تحریر سنه (۹۶۲) خط نستعلیق ۱۵ و ۱۶ سطری واقف معلوم نشد - عدد اوراق (۲۰۵) طول ۲ گره و ۵ مو - عرض ۱ گره و ۳ بهر - قفسه ( )

﴿۷۶﴾

شرح متوسط

مکرر ایضاً - ولی نسخه آخرش افتاده - آخر موجود (و الازم الحاق علامة التثنیه) مختلف الخط ۱۵ و ۱۶ سطري - بعضی از اوراق مجدول - واقف معلوم نشد - عدد اوراق (۱۵۶) طول ۱ گره و ۷ بهر - عرض ۱ گره و ۳ بهر و ۵ مو - قفسه ( )

﴿۷۷﴾

شرح متوسط

مکرر ایضاً - شارحاً و اولاً و آخراً بخط آقا میر محمد هاشم حسنی حسینی که در نزد مرحوم ملا محمد باقر مجلسی در سنه (۱۰۹۶) بعد از تحریر قرائت نموده - خط نستعلیق ۱۶ سطری وقفی نادر شاه - سال وقف (۱۱۴۵) عدد اوراق (۱۷۸) طول ۱ گره و ۸ بهر و ۵ مو عرض ۱ گره و ۲ بهر - قفسه ( )

﴿۷۸﴾

شرح بر شرح جامي بر کافیه

عربی - شارح محمد بن احمد مشهور بخواجگی شیخ شیرازی مذکور در حکمت و کلام - اول نسخه بعد البسمله (یا من الائك کافیة و نعمائك وافیة شافیه) آخر نسخه افتاده - آخر موجود (ولا

یعلم انه یکون نبا) و بر پاره از حواشی کتاب بخط خود مطالب نوشته ـ خط نسخ ۲۳ سطری – وقفی ابن خاتون – عدداوراق (۲۵۰) طول ۲ گره و ۷ بهر ـ عرض ۱ گره و ٤ بهر ـ قفسه ( )

﴿۷۹﴾

شرح جامي بركافيه

عربی – شارح ملاعبد الرحمن جامی متوفای (۸۹۸) و این شرح دائر بین مبتدئین طلاب ومحصلین است و براو حواشی کثیره نوشته‌اند ـ اول نسخه (الحمد لوليه و الصلوة على نبيه الخ) آخر نسخه (او اصابتنی خیر واختم لی بالخیر) ونسخه رادرسنه (۸۹۷) تمام کرده چنانچه در پاره نسخ آن مذکوراست کاتب علي اصغر ابن حسن ابن علی اکبر استرابادی – تاریخ کتابت سنه (۱۲۲۷) خط نسخ ۱۲ سطری ـ وقفی ملاعلی اصغر سال وقف (۱۲۸٤) عدداوراق (۳۰۹) طول ۲ گره و ۱ بهر و ۵ مو – عرض ۱ گره و ٦ بهر – قفسه ( )

﴿۸۰﴾

شرح جامي بركافيه

مکرر سابق اولاً و آخراً سال تحریر (۱۱۱۹) خط نسخ ۱۵ سطري – واقف معلوم نشد ـ عدد اوراق (۲۸٦) طول ۱ گره و ۹ بهر – عرض ۱ گره و ۱ بهر – قفسه ( )

﴿۸۱﴾

شرح تصريف

عربی – متن از عزالدین ابراهیم زنجانی متوفای بعد سنه (٦۵۵) شرح از ملاسعد تفتازانی وآن معروف بین اصاغر طلبه ومکرر بطبع هم رسیده – اول نسخه (ان اروی زهر تخرج في رياض الكلام من الاكمام) آخر نسخه (اوغيرهما للنوع وكذا البواقي) کاتب سید احمد بن میر آقا ساکن اترك – سال تحریر سنه (۱۲۰۹) خط نسخ مختلف السطر – وقفی تاج ماه بیگم سال وقف (۱۲٦۲) عدد اوراق (۹۰) طول ۲ گره و ۵ مو عرض ۱ گره و ٦ بهر – قفسه ( )

﴿۸۲﴾

شرح تصريف

مکرر سابق اولاً وآخراً – کاتب علي اصغر استرابادی سال تحریر سنه (۱۲۲٤) پس از آن مقاله ایست

در اوزان صیغ سه باب اصل و سه باب فرع بحذف باب ششم که مکسور العین درماضی و مضارع باشد - خط نسخ ۱۵ سطری - وقفی ملا علی اصغر - سال وقف (۱۲۸٤) عدد اوراق (٦٩) طول ۲ گره و ۱ بهر - عرض ۱ گره و ۷ بهر - قفسه ( )

﴿۸۳﴾

شرح تصریف

عربی مکرر ایضاً - اول نسخه افتاده - اول موجود (باختلاف الهیئات کضرب یضرب ونحوهما) آخر نسخه (وکذالك لبواقی) کاتب ابوالفتح ابن محمود بن علی القمی - سال تحریر سنه (۹۲٦) خط نستعلیق ۲۷ سطری - وقفی ملا موسی - عدد اوراق (۳٤) طول ۲ گره و ۱ بهر - عرض ۱ گره و ۲ بهر - قفسه ( )

﴿۸٤﴾

شرح تصریف

مکرر ایضاً - سال تحریر سنه (۸۰۲) خط نسخ ۱۵ و ۱۷ سطری - واقف معلوم نشد - عدد اوراق (۸۹) طول ۱ گره و ۷ بهر - عرض ۱ گره و ۳ بهر - قفسه ( )

﴿۸۵﴾

شرح تصریف

مکرر ایضاً - ولی اوائل واواخر آن افتاده - اول موجود (معتذراً من هجوز بان لم تهجر ولم تدع الخ) آخر موجود (فنقول لله بحرکات الدال الضم والفتح) خط نسخ ۱۷ سطری - واقف معلوم نشد - عدد اوراق (۸۸) طول ۱ گره و ٦ بهر - عرض ۷ بهر و ۵ مو - قفسه ( )

﴿۸٦﴾

شافیه درصرف

عربی - مصنف ابن حاجب عثمان بن عمرو - متوفای (٦٤٦) واین متن معروف وشروح کثیره برآن نوشته‌اند وبطبع هم رسیده - اول نسخه (الحمد لله وسلام علی عباده الذین اصطفی) آخر نسخه (غیر الی والی وعلی وحتی) سال تحریر سنه (۱۰۸۲) خط نسخ ۵ سطری - وقفی آقای مرتضی قلیخان - سال وقف (۱۳٤۰) عدد اوراق (۱۰٤) طول ۲ گره و ۵ بهر - عرض ۱ گره و ٤ بهر و ۳ مو - قفسه ( )

﴿۸۷﴾

شافیه

مطابق شماره قبل اولاً وآخراً ـ سال تحریر نسخه سنه (۱۰۰۷) اوایل نسخه محشی است بحواشی بسیار ـ خط نسخ ۹ سطری ـ وقفی تاج ماه بیگم ـ سال وقف (۱۲۶۲) عدد اوراق (۷۲) طول ۲ گره و ۶ بهر و ۵ مو ـ عرض ۱ گره و ۵ بهر و ۵ مو ـ قفسه ( )

﴿۸۸﴾

شافیه

عربی مکرر ایضاً ـ وملحق نموده بان رساله رسم الخط مصنف را اول نسخه (الحمد لله رب العالمین) آخر نسخه (والی وعلی وحتی) تاریخ تحریر سنه (۱۰۷۲) خط نسخ ۹ سطری ـ وقفی آقای مرتضی قلیخان ـ سال وقف (۱۳۴۰) عدد اوراق (۶۱) طول ۲ گره و ۵ مو ـ عرض ۱ گره و ۱ بهر ـ قفسه ( )

﴿۸۹﴾

شافیه

مکرر ایضاً اولا وآخراً ـ کاتب زین العابدین ـ سال تحریر کتاب سنه (۱۰۸۶) خط نسخ ۵ سطری وقفی نادر شاه ـ سال وقف (۱۱۴۵) عدد اوراق (۱۱۴) طول ۱ گره و ۹ بهر ـ عرض ۱ گره و ۳ بهر ـ قفسه ( )

﴿۹۰﴾

شافیه

مکرر ایضاً ـ اول نسخه افتاده ـ اول موجود (وابنیة الاسم الاصول ثلاثیة ورباعیة و خماسیة الخ) تاریخ تحریر سنه (۱۰۸۵) خط نسخ ۱۱ سطری ـ واقف معلوم نشد ـ عدد اوراق (۶۳) طول ۱ گره و ۸ بهر ـ عرض ۱ گره و ۲ بهر ـ قفسه ( )

﴿۹۱﴾

شرح عوامل

عربی ـ متن آن علی المشهور از ملا محسن فیض است ولی در روضات از ملا محسن ادیب میداند و شرح

از ملا نظر علي ابن محسن گیلانی است ونسخه تمام نیست – اول آن (نحمدك يا من اليه يصعد الكلم الطيب) آخر آن را کاتب ننوشته – آخر موجود (وعلى آله على « كذا » خير العاملين) تاریخ کتابت سنه (۱۲٦۲) خط نسخ ۱۵ سطری ـ وقفی حاج سید محمد ـ سال وقف (۱۳۰۹) عدد اوراق (۱۵۷) طول ۲ گره و ۱ بهر و ۸ مو ـ عرض ۱ گره و ٦ بهر ـ قفسه (   )

﴿۹۲﴾

شرح عوامل مائه

عربی ـ شارح فاضل هندی ـ متولد (۱۰٦۲) متوفاي (۱۱۳۷) علي الاحتمال همان شرح متداول است که درجزء مقدمات میخوانند – اول نسخه بعد از بسمله (الحمد لله رب العالمين) آخر نسخه (و الوضيع عن موقعها) کاتب میر هاشم بن میر ابو طالب الحسني ـ سال کتابت سنه (۱۰۷۸) خط نسخ ۸ سطری وقفي نادرشاه ـ عدد اوراق (۲۲) طول ۱ گره و ۸ بهر و ۸ مو ـ عرض ۱ گره ـ قفسه (   )

﴿۹۳﴾

شرح عوامل مائه

عربی ـ شارح محمد بن حسن مشهور بفاضل هندی چنانچه گذشت – اول نسخه (الحمد لله رب العالمين) آخر نسخه (ومن حفظه يجعل له البصيرة في النحو تم الكتاب) خط نسخ (۱۵) سطری – وقفي تاج ماه بیگم ـ سال وقفه (۱۲٦۲) عدد اوراق (۲۲) طول ۲ گره و ۱ بهر ـ عرض ۱ گره و ۳ بهر قفسه (   )

﴿۹٤﴾

شرح عوامل مائه

عربی – شارح محتمل است که حاج باباء طوسی و یا مولي احمد بن مصطفی تاش کبری زاده متوفای سنه (۹٦۸) باشد ـ اول نسخه (الحمد لمن رفع منار العلم ونصب راياته الخ) آخر نسخه (وآله و اصحابه اشد في أمته) کاتب مراسم ابن احمد کرکی – خط نسخ (۱۷) سطری ـ وقفي ملا موسی ـ عدد اوراق (۲۰) طول ۱ گره و ۸ بهر و ۵ مو ـ عرض ۱ گره و ۳ بهر ـ قفسه (   )

(۹۵)

شرح عوامل مائة

متن از شیخ عبد القاهر جرجانی ـ متوفای سنه (۴۷۱) اما شارح باعتبار انکه پاره احادیث شیعه را بمناسبت نقل کرده محتمل است که فاضل هندی صاحب کشف اللثام باشد اگرچه ذکر اصحاب را در ورود وخطبه نموده که دیگری را هم محتمل است باری ـ اول نسخه شرح (الحمد لله رب العالمین حمداً کثیراً) آخر نسخه (وهو وقوعه موقع الاسم تم الکتاب) تاریخ تحریر سنه (۱۱۹۸) کاتب محمد سعید بن محمد علی ملقب بخلیلان هزار جریبی ـ خط نسخ (۱۶) سطری ـ وقفی نادر شاه ـ عدد اوراق (۱۰۴) طول ۱ گره و ۸ بهر ـ عرض ۱ گره و ۲ بهر و ۵ مو ـ قفسه ( )

(۹۶)

شرح مراح الارواح

عربی ـ شارح مولی احمد معروف بد یکقوز ـ اول نسخه (اللهم یامصرف القلوب صرف قلوبنا نحو رضائك الخ) آخر نسخه (وهو بالفتح اسم لان المرأه تم الکتاب) خط نسخ (۱۲ و ۱۴) سطری ـ وقفی تاج ماه بیگم ـ سال وقف (۱۲۶۲) عدد اوراق (۱۵۲) طول ۲ گره و ۵ مو ـ عرض ۱ گره و ۴ بهر ـ قفسه ( )

(۹۷)

شرح مراح الارواح

عربی ـ متن از احمد بن علی بن مسعود که در روضات در ترجمه ابراهیم عصام اورا از مجهولین شمرده شرح از مولی حسن پاشا بن علاء الدین الاسود ـ اول نسخه شرح (الحمد لله الذی صرف افکار قلوبنا الی الصراط المستقیم الخ) آخر نسخه افتاده آخر موجود (فحرك یاء الضمیر بالکسر لان) خط نسخ (۱۸) سطری ـ وقفی ابوالقاسم ـ عدد اوراق (۶۴) طول ۱ گره و ۷ بهر و ۳ مو ـ عرض ۱ گره و ۱ بهر و ۵ مو ـ قفسه ( )

(۹۸)

شرح شواهد مغنی اللبیب

عربی ـ شارح جلال الدین عبد الرحمن بن ابی بکر السیوطی ـ متوفای سنه (۹۱۱) که بعد از شرح

برکتاب که نامیده بفتح لغریب بدین شرح پرداخته ـ اول نسخه بعدازبسمله (الحمد لله الذی فتق السن العرب العاربة بالفصاحة الخ) آخر نسخه (کیف من صاد عقعقان وبوم) کاتب جعفر ابن زین‌العابدین تبریزی ـ سال تحریر سنه (۱۲۴۲) خط نسخ (۲۳) سطری ـ وقفی تاج ماه بیگم ـ سال وقف (۱۲۶۲) عدد اوراق (۲۲۶) طول ۲ گره و ۹ بهر و ۵ مو ـ عرض ۱ گره و ۹ بهر ـ قفسه ( )

﴿۹۹﴾

شرح لباب درنحو

عربی ـ متن ازمحمد ابن محمدبن احمد ابن سیف‌الاسفراینی شرح از محمد بن مسعود غالی واین شرح را درزمان حیوة مصنف تالیف نموده وازاو تحقیقات شنیده ودرج کرده ودرسنه (۷۱۲) کتاب را تمام نموده وفات مصنف وشارح تحقیقاً بدست نیامد جز آنکه ازقرن هشتم خارج نیستند ـ اول نسخه بعد از بسمله (الحمد لله الذی هدانا الی معرفة اعجاز القران) آخر نسخه (والحمد لله تعالی حق حمده) تاریخ کتابت سنه (۷۶۴) خط نسخ (۲۷) سطری ـ وقفی نادر شاه ـ عدد اوراق (۱۸۲) طول ۲ گره و ۶ بهر عرض ۱ گره و ۷ بهر ـ قفسه ( )

﴿۱۰۰﴾

شرح شواهدشرح ابن الناظم برالفیه

عربی ـ مؤلف آقا سید محمد صاحب مدارک مذکور در فقه که درخراسان تالیف فرموده ـ اول نسخه (احسن کلمة یتکلم بها ارباب الکلام الخ) آخر نسخه (مع قلة البضاعة و قصر الباع فی الصناعة) کاتب قاسم ابن محمد حسین شمشا ـ سال کتابت سنه (۱۲۰۵) خط نسخ (۲۵) سطری ـ وقفی حاج سید محمد سال وقف (۱۳۰۹) عدد اوراق (۱۸۴) طول ۲ گره و ۵ بهر و ۳ مو ـ عرض ۱ گره و ۳ بهر ـ قفسه ( )

﴿۱۰۱﴾

شرح شذور الذهب

عربی ـ متن وشرح از ابی عبد الله محمد بن هشام انصاری متوفای سنه (۷۶۲) اول متن (الکلمة قول مفرد) اول شرح بعد از ذکر اسم مصنف (اول ما اقول انی احمد الله العلی الاکرم) آخرکتاب افتاده آخر موجود (والکلام علیها فی موضعین احدهما فی حکمها) خط نسخ (۱۹) سطری ـ وقفی حاج سید محمد ـ سال وقف

(۱۳۰۹) عدد اوراق (۱۱۶) طول ۲ گره و ۶ بهر ـ عرض ۱ گره و ۳ بهر ـ قفسه ( )

(۱۰۲)

شرح الکتاب سیبویه

عربی ـ متن از عمرو بن عثمان ملقب بسیبویه که بجهة محبتی که ابوی سیب داشت اورا سیبویه گفتند واز اشهر علمای نحو است وشرح حال او در تراجم رجال اهل سنت مذکور ودر سنه (۱۸۰) وفات یافته حاج خلیفه میگوید این تاریخ صحیح است و کتاب سیبویه را دائماً باالف ولام تعبیر می کنند شاید ازباب آنست که در الف ولام هردورا حرف تعریف گرفته اما شرح از حسن ابن عبد الله معروف بسیرافی است که در سنه (۳۶۸) متوفی شده واز بهترین شروح آن کتاب است که موجب حسد ابیعلی فارسی گردیده ونسخه قطعهٔ ازانشرح است که از مبحث (ان تفسیر ی است) تا آخر باب مؤنثی است که برمؤنث مذکر واقع میشود وظاهراً آخر الکتاب باشد ـ اول نسخه (هذاباب یکون فیه ان بمنزله ای) وذلك قول الله عزوجل وانطلق الملاء بینهم ان امشوا واصبروا الخ) آخر نسخه (فانث الشخوص لان المعنی ثلث نسوة) ونسخه بسیار قدیمی است ـ خط نسخ (۱۵) سطری ـ وقفی ابن خاتون ـ سال وقف (۱۰۶۷) عدد اوراق (۱۵۹) طول ۲ گره و ۴ بهر ـ عرض ۱ گره و ۷ بهر ـ قفسه ( )

(۱۰۳)

شرح شواهد شروح الفیه

عربی ـ شارح ابو محمد محمود ابن احمد العینی واین شرح مختصر او است و خطبه کتاب غرا بت لفظی دارد ـ بعد از بسمله (حمداً تاصعاً ضافیاً شرجعاً و شکراً هامیاً ساماً الخ)
(خالصاً)(کثیراً) (طویلاً) (سائلاً) (عالیاً)

آخر نسخه (والمجزل من اجزل اذا اعطی عطاءً کثیراً تم الکتاب) کاتب میر معصوم تبریزی ـ سال تحریر سنه (۱۰۷۲) خط نسخ ۲۳ سطری ـ واقف معلوم نشد ـ عدد اوراق (۱۹۹) طول ۲ گره و ۵ بهر ـ عرض ۱ گره و ۲ بهر ـ قفسه ( )

(۱۰۴)

شرح قطر الندی و بل الصدی

عربی ـ بفتح قاف و نون و صاد ـ مصنف و شارح ابو عبد الله محمد ابن یوسف ابن هشام انصاری

متوفای (۷۶۲) و این شرح در نزد طلاب خراسان مشهور است و مکرر بطبع رسیده - اول نسخه بعد از ذکر اسم مصنف چنانچه رسم بعضی از مصنفین است (الحمد لله رافع الدرجات لمن یخفض بجلاله الخ) آخر نسخه (انه الجواد الکریم الرؤف الرحیم و الحمد لله رب العالمین) خط نسخ ۱۷ سطري - وقفي حاج سید محمد ـ سال وقف (۱۳۰۹) عدد اوراق (۹۸) طول ۲ گره عرض ۱ گره و ٤ بهر و ٥ مو - قفسه (　　)

(۱۰۵)

شرح ابیات وشواهد سیوطي

فارسی - شارح نظام الدین ابن ملا احمد اردبیلی و آن معروف و بطبع رسیده ـ اول نسخه (چنین گوید افقر عباد نظام الدین ابن ملا احمد اردبیلی الخ) آخر نسخه (اگر سهوی افتاده باشد بقلم عفو بربزند) کاتب محمد ابن ملا دوست محمد گیلانی ـ سال تحریر سنه (۱۲۱۵) خط نستعلیق ۲۷ سطری - وقفي حاج سید محمد - سال وقف (۱۳۰۹) عدد اوراق (۱۸) طول ۲ گره و ٥ مو ـ عرض ۱ گره و ٤ بهر و ٥ مو ـ قفسه (　　)

(۱۰۶)

شرح منظومه در نحو

عربی - متن چنانچه در ظهر ورق اول تشخیص داده اند از ابن عصفور نحوی است وشرح محتمل است از صدقه ابن ناصر ابن راشد الحنبلی باشد که برای شیخ محمد و شیخ یحیی ابن محمد مشهور بابن المطوع حنبلی احسائی در سنه (۱۰۱٦) تالیف و کتابت کرده اگر چه احتمال میرود که کاتب باشد اول نسخه که اول شرح نظم است (اقول من بعد افتتاح القول بحمد ذي الطول الشدید الحول) آخر آن (و الله و صحبه من بعد بذاك نمحی خطائبی و العمد) خط نسخ ۲۳ سطري ـ وقفی ابوالقاسم ـ عدد اوراق (٦٦) طول ۲ گره ـ عرض ۱ گره و ۱ بهر - قفسه(　　)

(۱۰۷)

شرح انموزج

عربی ـ متن از جار الله زمخشری متوفای سنه (۵۳۸) شرح ازجمال الدین محمد ابن عبدالغنی اردبیلي

و این شرح و متن در نزد اصاغر طلبه مقدماتی بسیار معروف است ـ اول نسخه (الحمد لله الذی جعل العربیه مفتاح البیان الخ) آخر آن (وزد الیهم بلطیفه کید نحورهم والله اعلم بالصواب) کاتب عبید شهولي بن اویس ـ سال تحریر سنه (۱۰۶۲) خط نسخ ۱۷ سطری ـ اوراق مجدول بشنجرف ـ وقفي تاج ماه بیگم ـ سال وقف (۱۲۶۲) عدد اوراق (۵۹) طول ۲ گره ـ عرض ۱ گره و ٤ بهر و ۳ مو ـ قفسه ( )

(۱۰۸)

شرح بر شرح تصریف

عربی ـ شارح محمد بن عمر الحلبی متوفای سنه (۸۵۰) وآن شرح بقول است و از برای سلطان عصرش یعقوب خان نوشته ـ اول نسخه (الحمد لله علی ما ان وفقنا صرف الهمم نحو المعانی والبیان) آخر نسخه (من کشف مشکلاته و حل معضلاته والله اعلم بالصواب) کاتب نسخه مرحوم سید نعمة الله جزائری ـ سال تحریر سنه (۱۰۶۱) خط نسخ ۱۹ سطری ـ وقفي حاج سید محمد ـ سال وقف (۱۳۰۹) عدد اوراق (۲۹) طول ۲ گره و ۵ مو ـ عرض ۱ گره و ٤ بهر ـ قفسه ( )

(۱۰۹)

شرح ابیات خبیصی بر کافیه

عربی ـ شارح غیر معلوم چون خطبه و دیباچه ندارد و محتمل است همان باشد که در کشف الظنون گفته که یکی از علماء کرمان باشد که برای شاه شجاع نوشته است ـ اول نسخه (و منه التوفیق فی التسدید و التمیم الخ) آخر نسخه (قد یجمع المال غیر اکله و یاکل المال غیر من جمعه) تاریخ کتابت سنه (۸۷۲) خط نستعلیق ۱۷ سطری ـ وقفي ابن خاتون ـ عدد اوراق (۱۲۳) طول ۱ گره و ٦ بهر و ۵ مو ـ عرض ۹ بهر ـ قفسه ( )

(۱۱۰)

شرح مغنی

عربی ـ مصنف چنانچه در کشف الظنون است فخر الدین احمد بن الحسین الجاربردي ـ متوفای سنه (۷٤٦) بلی در روضات از سیوطي در طبقات النحاة و از سبکی در طبقات الشافعیة نقل نموده که صاحب ترجمه احمد بن الحسن

است. ودر تبریز درماه رمضان سنه (۷۴۲) وفات یافته و لله العالم شارح شاگرد وی بدر لدین محمد بن عبد الرحیم ابن الحسین العمری المیلانی ونیز درکشف الظنون است که شارح ازشرح کتاب در ماه رجب سنه (۸۰۱) فراغت یافته پس مصنف هم درانحدود بوده است - اول شرح (الحمدلله الفاطر الحکیم القادرالخ) آخر نسخه (والتنوین الغالی فی کلام الفصحاء قلیل تم الکتاب) تاریخ تحریر کتاب سنه (۱۰۷۳) خط نستعلیق (۱۶) سطری - وقفی نادرشاه - عدد اوراق (۱۲۵) طول ۱ گره و ۸ بهر و ۵ مو - عرض ۱ گره و ۱ بهر ـ قفسه ( )

﴿۱۱۱﴾

شرح مغنی

عربی ـ مکرر شماره قبل است اولاً وآخراً ـ کاتب عبید شهولی ابن اولیس ـ تاریخ کتابت سنه (۱۰۶۲) خط نسخ (۱۷) سطری ـ اوراق مجدول بشنجرف ـ وقفی تاج ماه بیگم ـ سال وقف (۱۲۶۲) عدد اوراق (۸٤) طول ۲ گره - عرض ۱ گره و ٤ بهر و ۳ مو ـ قفسه ( )

حرف (ص)

﴿۱۱۲﴾

صمدیه

عربی - مصنف شیخ بهائی مذکور ومکرر در ضمن مقدمات نحویه و مستقلاً بطبع رسیده ـ اول نسخه (احسن کلمة یبتدء بها الکلام) آخر نسخه و تقبّله منا انك انت السمیع العلیم) خط نستعلیق (۱٤) سطری وقفی تاج ماه بیگم ـ سال وقف (۱۲۶۲) عدد اوراق (۳٤) طول ۲ گره ـ عرض ۱ گره و ٤ بهر و ۵ مو قفسه ( )

﴿۱۱۳﴾

صمدیه

مکرر شماره قبل ـ اولاً وآخراً ـ خط نسخ (۹) سطری واقف مطابق شماره قبل - عدد اوراق (۳۶) طول ۲ گره - عرض ۱ گره و ۵ بهر - قفسه ( )

﴿۱۱٤﴾

صرف میر

مصنف میرسید شریف که بصرف میر مشهور شده و مبتدی بعد ازخواندن امثله وشرح امثله بدان میپردازد

اول نسخه بعد از بسمله (بدان ایدك الله تعالی في الدارین الخ) آخر نسخه (سارزید وسایرته وخرج واخرجته) خط نسخ (۱۱) سطری ـ وقفی ملا محمد تقی ـ سال وقف (۱۰۶۲) عدد اوراق (۴۵) طول ۲ گره ـ عرض ۱ گره و ۲ بهر ـ قفسه ( )

حرف (ض)

﴿۱۱۵﴾

ضوء المصباح

عربی ـ وآن شرح است بر مصباح نحو که از ناصر بن عبدالسید المطرزي النحوی ـ متوفی سنه (۶۱۰) است شارح محمد بن محمد اسفرایني است وشارح را دوشرح بوده یکی مفصل موسوم بمفتاح و چون طولانی بوده استادش برهان الدین نسفي اورا امر بتلخیص آن نموده وشارح این کتاب راکه مختصر اواست ثانیاً نوشته اول نسخه (ان احق ما یتوشح به صدور الکتب والدفاتر الخ) آخر نسخه (والله اعلم بالصواب) خط نسخ (۱۷) سطری ـ وقفی حاج سید محمد ـ سال وقف (۱۳۰۹) عدد اوراق (۱۱۹) طول ۲ گره و ۲ بهر عرض ۱ گره و ۳ بهر و ۵ مو ـ قفسه ( )

حرف (ع)

﴿۱۱۶﴾

عوامل

عربی ـ مصنف ملامحسن قزوینی مذکور ـ اول نسخه افتاده ـ اول موجود (نحو انموا الصیام الي اللیل) آخر نسخه (فلیعمل العاملون) کاتب محمد حسین ـ سال تحریر سنه (۱۲۱۸) خط نسخ (۹) سطری ـ وقفی حاج سید محمد ـ سال وقف (۱۳۰۹) عدد اوراق (۲۶) طول ۱ گره و ۹ بهر و ۵ مو ـ عرض ۱ گره و ۴ بهر و ۵ مو ـ قفسه ( )

﴿۱۱۷﴾

عوامل

عربی ـ مکرر شماره قبل ـ اول نسخه افتاده ـ اول موجود (والسماعیّه ثلاثة عشر نوعاً) آخر نسخه (ولمثل هذا فلیعمل العاملون) تاریخ تحریر سنه (۱۲۲۰) خط نسخ (۹) سطری ـ وقفی حاج سید محمد عدد اوراق (۳۷) طول ۲ گره ـ عرض ۱ گره و ۴ بهر ـ قفسه ( )

﴿۱۱۸﴾

عوامل

مکرر ایضاً ولی نسخه خطبه ندارد و از مطلب شروع کرده اول آن (العوامل في النحو على ما الفه الخ) آخر نسخه (عن معرفتها وتعريفها تمت لعوامل) کاتب محمد صالح بن مطيع الله ـ سال کتابت (۱۰۳۶) خط نسخ ٥ سطری ـ وقفی نادر شاه ـ عدد اوراق (۸) طول ۲ گره ـ عرض ۱ گره و ۳ بهر ـ قفسه ( )

حرف (ف)

﴿۱۱۹﴾

فرايد القلائد

که شواهد شروح الفيه را شرح نموده وگذشت اولاً و آخراً واز تاليف آن چنانچه دراین نسخه است در سنه (۸۱۷) فراغت یافته ودرآخرنسخه نوشته شده که این کتاب هدیه ایست ازبنده جانی طیفور بن سلطان محمد بسطامی بجناب الشیخ محمد خاتون عاملی درسنه (۱۰٤۰) ونسخه مرغوب است ـ خط نسخ (۱۹) سطری ـ وقفی ابن خاتون ـ سال وقف (۱۰٦۷) عدد اوراق (۲۳۹) طول ۲ گره و ٤ بهر ـ عرض ۱ گره و ٦ بهر ـ قفسه ( )

حرف (ك)

﴿۱۲۰﴾

الكتاب

عربی ـ مصنف ابوبشر عمرو ابن عثمان الحارثی ملقب بسیبویه متولد سنه (۱۲۱) درشیراز متوفای اینجا در سنه (۱٦۱) یا سنه (۱۸۰) گویند ـ از کثرت میل بسیب وبوئیدن آن مشهور شد بسیبویه اهل سنت گویند اواست اول کسی که وضع علم نحورا نموده ولی مشهور درنزد امامیه اول کس حضرت مولای متقیان علیه السلام بودند کهابی اسود دئلی اصول نحورا فرمودند باری کتاب سیبویه چون ابتدا کتابی بود که بتفصیل درنحو نوشته شده بود در تعبیر بالف ولام ذکر میشود ومنحصر باواست ونسخه بطبع هم رسیده وکاتب این نسخه ونسخه بعد کتاب را برسه جلد قرار داده واین نسخه جلد دوم اوست ـ اول نسخه بعد ازبسمله (هذا باب الاستثناء فحرف الاستثناء الاّ الخ) آخر نسخه (ولكن تحذف الياء لالتقاء الساكنين) سال کتابت سنه (٦۲٥) پس ازآن طريق قرائت الكتاب سيبويه است تاابابي علي فارسي برسد بخط محمد ابن ابراهيم ابن نحاس الحلبي الشافعي ـ خط نسخ (۲۱) سطری وقفی ابن خاتون ـ سال وقف

(۱۰۶۷) عدد اوراق (۱۵٤) طول ۲ گره و ۱ بهر و ۸ مو - عرض ۱ گره و ۵ بهر و ۵ مو - قفسه ( )

﴿۱۲۱﴾

الکتاب

و این نسخه جلد سیم اواست - کاتب این نسخه و نسخهٔ گذشته یحیی بن مکی بن عصفور بن عبدالله العبدری که در تاریخ سنهٔ (٦۲٥) که نسخه گذشته بهمان تاریخ نوشته شده نوشته‌است ومثل سابق بعد از ختم کتاب طریق قرائت کتاب‌است تا برسد بابی علی فارسی و درسنه (۳٤۰) محمد بن طوسی درنزد او قرائت کرده واین نسخه از روی نسخهٔ که براو خط ابی علی فارسی بوده است نوشته شده - اول نسخه (هذا باب الاسماء التی توقع علی عدة لمؤنث والمذکر الخ) آخرنسخه (وهو یرید علی الماء بنو فلان وهی عربیة) خط نسخ ۲۱ سطری - واقف مطابق شماره قبل - عدد اوراق (۱٤٤) طول ۲ گره و ۲ بهر - عرض ۱ گره و ٦ بهر - قفسه ( )

﴿۱۲۲﴾

کفایه درعلم اعراب

عربی - مصنف را صاحب کشف الظنون در تیافته همینقدر که در دیباچه کتاب‌است که بر نهج شرح ضیاء الدین مکی شاگرد زمخشری برانموزج نحو نوشته شده‌است همانقدر تشخیص داده ولی احتمال قوی میرود بمناسبت کفایة در صرف که بعد ذکر میشود - مصنف این دوکفایة محمد بن عبدالله بن محمود باشد که درسنه (۸۱۰) تقریباً بوده‌است والله العالم - ومصنف این کتاب را برسه قسم قرار داده اسماء و افعال وحروف - اول نسخه (الحمد لله الذی تظاهرت علینا آلاؤه وترادفت الینا نعماؤه) آخر نسخه افتاده - آخر موجود (نحو صیاقلة و زبانیة) خط نسخ ۷ و ۸ سطری - واقف معلوم نشد - عدد اوراق (۲۲۷) طول ۲ گره و ٥ مو - عرض ۱ گره و ٤ بهر - قفسه ( )

﴿۱۲۳﴾

کفایه درصرف

عربی - مصنف محمد بن عبدالله بن محمود که درسنه (۸۰۷) از تألیف آن فراغت یافته - اول نسخه (الحمد لله الذی انزل کتابه المعجزة باللغة العربیة الخ) آخرنسخه (وانجینا الغوایة بالعنایة) کاتب محمد شفیع بن محمد علی

سال تحریر سنه (١٠٦٢) خط نسخ ١٤ سطری ـ وقفی حاج سید محمد ـ سال وقف (١٣٠٩) عدد اوراق (٩٦) طول ٢ گره ـ عرض ١ گره و ٢ بهر و ٤ مو ـ قفسه ( )

﴿١٢٤﴾

کافیه

عربی ـ مصنف ابن حاجب مذکور متوفای (٦٤٦) و با اختصار ازبهترین کتب نحویه است و شروح وتعلیقات بسیار دارد که درکشف الظنون مفصلا مندرج است ـ اول نسخه (الکلمة لفظ وضع لمعنی مفرد) آخر نسخه (ما قبلها ینقلب الفاً) خط نسخ ٨ سطری ـ وقفی نادر شاه ـ سال وقف (١١٤٥) عدد اوراق (٦٧) طول ٢ گره و ٥ مو ـ عرض ١ گره و ٥ بهر ـ قفسه ( )

﴿١٢٥﴾

کافیه

مکرر شمارهٔ قبل اولاً وآخراً ـ کاتب باقر بن طهماسب اصفهانی ـ خط نسخ ٧ سطری ـ وقفی نادر شاه ـ عدد اوراق (٨٧) طول ١ گره و ٩ بهر ـ عرض ١ گره و ٤ بهر ـ قفسه ( )

(حرف ل)

﴿١٢٦﴾

لباب فی النحو

عربی ـ مصنف تاج الدین احمد بن السیف معروف بفاضل اسفراینی ـ اول نسخه (الحمد لله علی ما انشا منقت من کعوب ایادیه الخ) آخر نسخه (واذ قد وفینا بما وعدنا من توفیر لاقسام الاربعة حقها فلنختم الکتاب) کاتب یوسف بن حاج محمود بن حاج یوسف طبسی ـ سال تحریر سنه (٨٣١) خط نسخ ١١ سطری ـ وقفی نادر شاه ـ عدد اوراق (٩٢) طول ٢ گره و ٦ بهر و ٥ مو ـ عرض ١ گره و ٧ بهر و ٦ مو ـ قفسه ( )

(حرف م)

﴿١٢٧﴾

منهج السالك الی الفیة ابن مالك

عربی ـ شارح تقی الدین احمد بن محمد الشمنی متوفای (٨٧٢) وآن شرح است از اول الفیه تا آخر ـ اول نسخه (اما بعد حمدالله علی ما منح من اسباب البیان الخ) آخر نسخه (الحمد لله اولاً وآخراً و باطناً

وظاهراً) کاتب محمد ابن ابی الحسن ابن عبد الله الموسوی من احفاد السید نعمت الله الجزائری — سال تحریر سنه (۱۲۳۸) خط نسخ ۲۲ سطری — وقفی حاج سید محمد — سال وقف (۱۳۰۹) عدد اوراق (۲۵۰) طول ۲ گره و ۹ بهر — عرض ۲ گره — قفسه ( )

﴿۱۲۸﴾

مغنی اللبیب

عربی — مصنف ابو عبد الله محمد ابن عبد الدین یوسف ابن هشام انصاری متوفای (۷۶۲) واین کتاب از اجل کتب نحویه ودائر بین طلاب است وبراواست حواشی کثیره. ومکرر بطبع رسیده ومصنف مذکور کتاب را بردو قسم محتوی نموده — قسم اول درمفردات وقسم دوم درجمل وتوابع آن — اول نسخه بعدازبسمله (اما بعد حمد الله علی افضاله الخ) آخر نسخه (وعلی آله الهادین واصحابه الذین شادوا لنا قواعدالدین وان یسلم تسلیماً کثیراً الی یوم الدین) خط نسخ ۲۵ سطری — وقفی مرحوم عضد الملك — عدد اوراق (۱۳۲) طول ۲ گره و ۹ بهر و ۵ مو — عرض ۲ گره و ۵ مو — قفسه ( )

﴿۱۲۹﴾

مغنی اللبیب

مکرر شمارهٔ قبل اولا وآخراً — کاتب سید مصطفی — سال تحریر سنه (۱۱۵۹) خط نستعلیق ۲۳ سطری — اوراق مجدول بشنجرف — صفحهٔ اول دارای سرلوح رنك آمیزی شده — وقفی تاج ماه بیگم — سال وقف (۱۲۶۲) عدد اوراق (۱۳۷) طول ۲ گره و ۱ بهر — عرض ۱ گره و ۳ بهر — قفسه ( )

﴿۱۳۰﴾

مراح الارواح

عربی — مؤلف احمد ابن علی ابن مسعود که در روضات الجنات جزو کسانی است که ترجمه حال آنها بدست نیامده ولی مؤلفات آنها مشهور است واین درصرف ومتداول بین طلاب بوده — اول نسخه بعدازذکر اسم مؤلف (اعلم ان الصرف ام العلوم والنحو ابوها الخ) آخر نسخه (وفی التی لم یجتمع فیه اعلالان یکون حکمها طری المتابعة نحو طاویا وطویان تمت الکتاب «کذا») خط نسخ ۱۱ سطری — سال تحریر نسخه (۱۱۱۶) وقفی ملامراد — عدد اوراق (۵۰) طول ۲ گره و ۱ بهر — عرض ۱ گره و ۱ بهر — قفسه ( )

(۱۳۱)

مراح الارواح

مکرر شماره قبل اولاً و آخراً ـ کاتب سلمان محمود ابن عثمان محمود ـ سال تحریر سنه (۹۶۷) خط نسخ ۶ سطری ـ وقفی نادرشاه ـ عدد اوراق (۱۶۶) طول ۲ گره و ۱ بهر ـ عرض ۱ گره و ۵ بهر ـ قفسه ( )

(۱۳۲)

مراح الارواح

مکرر ایضاً ـ اولاً و آخراً کاتب ولی ولد حسین علی ـ تاریخ کتابت سنه (۱۱۱۷) خط نسخ ۱۳ سطری ـ وقفی تاج ماه بیگم ـ سال وقف (۱۲۶۲) عدد اوراق (۴۳) طول ۲ گره و ۵مو عرض ۱ گره و ۴ بهر ـ قفسه ( )

(۱۳۳)

مراح الارواح

مکرر ایضاً ـ اولاً و آخرا کاتب سید محمد ابن سید ابو الحسن ـ تاریخ سنه (۱۱۹۵) خط نسخ ۹ و ۱۱ سطری ـ وقفی حاج سید محمد ـ عدد اوراق (۵۶) طول ۲ گره ـ عرض ۱ گره و ۴ بهر ـ قفسه ( )

(۱۳۴)

مراح الارواح

مکرر ایضاً ـ اولاً و آخراً کاتب محمد صالح ـ سال کتابت سنه (۱۰۵۰) خط نسخ ۱۴ سطری وقفی نادر شاه ـ عدد اوراق (۴۱) طول ۲ گره ـ عرض ۱ گره و ۳ بهر ـ قفسه ( )

(۱۳۵)

مراح الارواح

مکرر ایضاً ـ اولاً و آخراً تاریخ کتابت (۱۱۲۶) خط نسخ ۸ سطری ـ وقفی تاج ماه بیگم ـ سال وقف (۱۲۶۲) عدد اوراق (۴۴) طول ۱ گره و ۹ بهر و ۵مو ـ عرض ۱ گره و ۴ بهر ـ قفسه ( )

﴿۱۳۶﴾

مراح الارواح

مکرر ایضاً ـ اوائل نسخه افتاده ـ اول موجود (فی الصحیح الصحیح هو الذی لیس فی مقابلة الفاء و العین و اللام حروف العلة الخ) آخر نسخه (نحو طوبا و طاوبان تمت الرسالة الموسومة بمراح الارواح) کاتب علی ابن عبد الکریم الحسینی ـ سال تحریر سنه (۱۰۹۹) خط نسخ ۱۵ سطری ـ واقف معلوم نشد عدد اوراق (۳۳) قفسه ( )

﴿۱۳۷﴾

رساله

در صیغی که در صرف باعتبار حروف اول آنها صیغه سازی میشود ـ مؤلف غیر معلوم ـ چون دیباچه و خطبه و آخر ندارد ـ اول نسخه (مقدمه اذانکه صیغه در لغت زر در لوته گداختن است) آخر موجود (و مقابل تاء افتعل تا را و دال ادغام) خط نستعلیق ۱۵ سطری ـ واقف معلوم نشد عدد اوراق (۵) این شماره و شماره قبل غیر قابل تجزیه و در یکجلد است ـ طول ۱ گره و ۸ بهر عرض ۱ گره و ۱ بهر ـ قفسه ( )

﴿۱۳۸﴾

موصل الطلاب فی شرح قواعد الاعراب

عربی ـ متن که موسوم است باعراب از قواعد اعراب از ابن هشام صاحب مغنی است و این شرح از خالد بن عبد الله الازهری متوفای سنه (۹۰۵) اول نسخه بعد از بسمله (الحمد لله الملهم بحمده) آخر نسخه (اقول فختم کتابه بما ابتدء به و الحمد لله رب العالمین) خط نسخ ۱۷ سطری ـ واقف معلوم نشد ـ عدد اوراق (٤٤) طول ۲ گره و ٥ مو ـ عرض ۱ گره و ۳ بهر ـ قفسه ( )

﴿۱۳۹﴾

مفاتح الالباب فی شرح قواعد الاعراب

شارح غیر معلوم ـ زیرا بنظر صاحب کشف الظنون نرسیده و شارح در سنه (۸٤۲) از شرح مزبور فراغت یافته ـ اول نسخه (اسئلك الهام الحق و الصواب یا من بیده ازمة فصل الخطاب) آخر نسخه

(و بتحقیق آمازالآمالین جدید) کاتب محمد طاهر تبریزی ـ سال تحریر کتاب سنه (١٠٩٦) خط نسخ ١٥ سطری ـ وقفی تاج ماه بیگم ـ سال وقف (١٢٦٢) عدد اوراق (١١٢) طول ١ گره و ٩ بهر و ٥ مو ـ عرض ١ گره و ٥ بهر ـ قفسه ( )

(١٤٠)

ملحقات تصریف زنجانی

عربی ـ مؤلف چنانچه از آخر کتاب بفهم میرسد آقا محمد مدرس از امامیه که در سنه (١٠٤٩) فصولی در تصریف و شرح آن ملحق نموده و آن بسیار مختصر ودر دو ورق تدوین یافته ـ اول نسخه (الحمد لله رب العالمین) آخر آن (فقول حمید فی حمد و محمود و محمد صلی الله علیهم اجمعین) و ضمیر جمع اعتبار سه لفظ است ـ خط نسخ ١٤ سطری ـ وقفی نادر شاه ـ عدد اوراق (٣) طول ٢ گره ـ عرض ١ گره و ٣ بهر ـ قفسه ( )

(١٤١)

مختصر عوامل

عربی ـ مؤلف غیر معلوم ـ اگر چه در عنوان صدر بسمله لفظ (عوامل گیلانی) مذکور است و آن مختصر عوامل جرجانی است بی ذکر بسمله ـ اول نسخه (الحمد لله علی جزیل نواله) آخر نسخه (ولکن ولا وحتی) تاریخ کتابت که شاید سنه تالیف هم باشد سنه (١٠٤٥) کاتب محمد مهدی بن محمد صالح سبزوانی ـ خط نسخ ٧ سطری ـ وقفی نادر شاه ـ عدد اوراق (١١) طول ٢ گره ـ عرض ١ گره و ٣ بهر ـ قفسه ( )

(١٤٢)

مختصر المذکر والمؤنث

عربی ـ مؤلف معلوم نیست ـ گمان میرود یکی از قدمای اهل عربیت باشد ـ اول نسخه بعد از بسمله (کتاب مختصر المذکر و المؤنث اصل الاسماء الخ) آخر نسخه (قطعت الثیاب اقطعها والحمد لله حق حمده و الصلوة علی من لا نبی بعده) در هامش صفحه دوم ارجوزه ایست در مذکر و مؤنث خط نسخ ١٥ سطری ـ واقف معلوم نشد ـ عدد اوراق (٤) طول ١ گره و ٨ بهر ـ عرض ١ گره

و ٤ بهر ـ قفسه ( )

﴿١٤٣﴾

مقدمه

عربى ـ مصنف طاهر بن احمد النحوى بابن بابشاذ متوفاى سنه (٨٦٩) چنانچه در كشف الظنون است

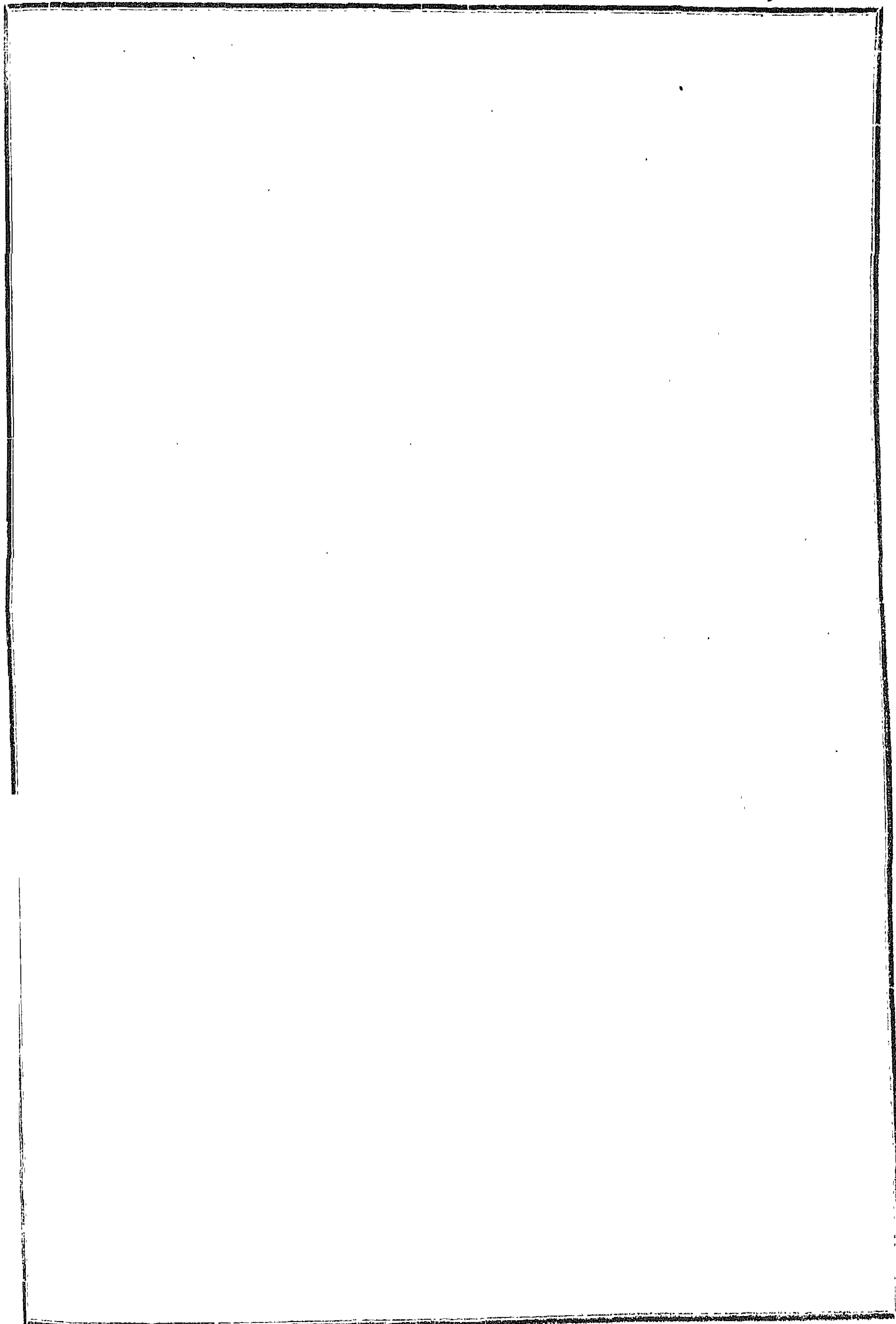
اول نسخه بعد از بسمله (قال الشيخ العالم ابو الحسن طاهر بن احمد بن بابشاذ النحوى الجوهرى الخ) آخر نسخه (و هو يهدى من يشاء الي صراط مستقيم) و نسخه قديمى است ـ خط نسخ ١٥ سطري واقف معلوم نشد ـ عدد اوراق (٢٩) طول ١ گره و ٧ بهر و ٨ مو ـ عرض ١ گره و ٣ بهر ـ قفسه ( )

حرف (و)

﴿١٤٤﴾

وثيقه در شرح شافيه

عربى ـ شارح طاهر بن الرضى الحسينى از علماء مائه نهم بوده الي دهم على ظاهر كتابه و از علماء اماميه است و آن شرح است از اول كتاب الي آخره ـ اول نسخه (صرف البراعة نحو الحمد ون البراعة الخ) آخر نسخه (حشره الله مع من تولاه من الانبياء و الائمة المعصومين صلوات الله عليهم اجمعين) كاتب عبد الرحمن بن عبد الله بن حسن ـ سال تحرير (٩٥٤) خط نسخ ١٩ سطرى ـ وقفى آقا زين العابدين ـ عدد اوراق (٢١٠) طول ٢ گره و ٣ بهر ـ عرض ١ گره و ٤ بهر ـ قفسه ( )

حرف (الف)

(١)

الفیه ابن مالك

مکرر شماره (٥ خطی) ونسخه دارای جداولی است که در آنها کلمات اوایل ابیات است بجهة سهولت ضبط خاطر ـ چاپ سنگی بخط نسخ ـ محل طبع طهران ـ سال طبع (١٢٨٨) وقفی حاج سید محمد ـ سال وقف (١٣٠٩) قفسه (   )

حرف (ب)

(٢)

البهجة المرضیه فی شرح الالفیه

شارح ملا جلال سیوطی و کتاب بسیوطی مشهور و مرجع طلاب نحوات ـ چاپ سنگی بخط نسخ ـ محل طبع تبریز سال طبع (١٢٨٦) وقفی حاج سید محمد ـ سال وقف (١٣٠٩) قفسه (   )

حرف (ت)

(٣)

تصریح

عربی ـ و آن شرح خالد بن عبد الله الازهری متوفای سنه (٩٠٥) است بر توضیح که شرح جمال الدین عبد الله بن یوسف بن هشام انصاری متوفای سنه (٧٦٢) است بر الفیه ابن مالك متوفای سنه (٦٧٢) و آن معروف و مکرر بطبع رسیده ـ چاپ سنگی بخط نسخ ـ محل طبع طهران ـ وقفی حاج سید محمد ـ سال وقف (١٣٠٩) قفسه (   )

(٤)

تصریح

مکرر شماره قبل ـ چاپ سنگی بخط نسخ ـ محل طبع طهران ـ وقفی حاج سید محمد ـ سال وقف (١٣٠٩) قفسه (   )

(٥)

تمرین الطلاب فی صناعة الاعراب

عربی ـ مصنف خالد بن عبد الله الازهری مذکور و در حاشیه آن رساله موصل الطلاب الی علم الاعراب

از ابن هشام انصاری است - چاپ سربی - محل طبع مصر - سال طبع (١٢٩٣) وقفي حاج سيد محمد - سال وقف (١٣٠٩) قفسه (　　)

(٦)

ترجمة الادب فی قواعد اللغة العرب

فارسي - مصنف مرحوم حاج ميرزا رفيع تبريزى كه از علماى اواخر مائه سيزده و اوايل مائه چهارده و صاحب مؤلفات كثيره در فنون علميه بوده و نسخه در علم صرف و متعلقات او است كه در سنه (١٢٦٦) كه مؤلف شانزده ساله بوده تاليف و در تبريز باهتمام ميرزا يوسفخان بخط محمد بن على محمد تبريزى در سنه (١٣٠٣) بطبع رسيده چاپ سنگى بخط نسخ - وقفي مستشار الدوله سال وقف (١٣٠٣) قفسه (　　)

حرف (ج)

(٧)

جامع المقدمات

كه مشتمل است بر چهارده رساله امثله وشرح امثله و صرف مير كه هر سه از مير سيد شريف است و تصريف كه ذكر شد و عوامل و شرح عوامل كه گذشت و عوامل ملا حسن قزويني كه سبق ذكر يافته و صمديه شيخ بهائي و رساله كبرى در منطق از مير سيد شريف و شرح انموزج و شرح تصريف كه مذكور شده و كتاب آداب المتعلمين خواجه نصير الدين طوسي و هدايه نحو كه مردد بين چند نفر است مثل عبد الجليل بن فيروز الغزنوى و عبد الله بن جعفر نحوى معروف بابن درستويه و ابى عبد الله زبير بن احمد كما في كشف الظنون و اين مجموعه مكرر بطبع رسيده و اين طبع متوسط او است - چاپ سنگى بخط نسخ - محل طبع طهران - سال طبع (١٢٩٨) وقفي حاج سيد محمد - قفسه (　　)

(٨)

جامع المقدمات

مكرر شمار قبل - چاپ سنگى بخط نسخ - محل طبع طهران - سال طبع (١٢٨٠) وقفي حاج سيد محمد سال وقف (١٣٠٩) قفسه (　　)

﴿۹﴾

جامع المقدمات

کوچک که مشتمل است بر هشت رساله از چهارده رساله مذکوره باانضمام صیغ مشکله در حاشیه ـ چاپ سنگی بخط نسخ ـ محل طبع طهران ـ سال طبع (۱۲۹۷) وقفی حاج سید محمد ـ سال وقف (۱۳۰۹) قفسه ( )

حرف (ح)

﴿۱۰﴾

حاشیه برمغنی

موسوم بمنصف من الکلام علی مغنی ابن هشام عربی ـ محشی تقی الدین ابو العباس احمد بن محمد ـ الشمنی متوفای سنه (۸۷۲) و ابن حاشیه معروف و در حواشی مغنی و علیحده بطبع رسیده چاپ سنگی بخط نسخ ـ محل طبع طهران ـ سال طبع (۱۲۷۳) وقفی حاج سید محمد ـ سال وقف (۱۳۰۹) قفسه ( )

﴿۱۱﴾

حاشیه برشرح سیوطی

عربی ـ محشی میرزا ابو طالب اصفهانی که ازافاضل و اعیان دولت فتحعلیشاه بوده و درسنه (۱۲۲۳) از تالیف این سفر منیف فراغت یافته ـ چاپ سنگی بخط نسخ ـ محل طبع طهران ـ سال طبع (۱۲۷۳) وقفی حاج سید محمد ـ سال وقف (۱۳۰۹) قفسه ( )

﴿۱۲﴾

حاشیه برسیوطی

مکرر قبل ـ چاپ سنگی بخط نسخ ـ محل طبع طهران ـ سال طبع (۱۲۷۵) وقفی حاج سید محمد سال وقف (۱۳۰۹) قفسه ( )

حرف (ش)

﴿۱۳﴾

شرح کافیه

عربی ـ شارح شیخ رضی استرابادی ـ چاپ سنگی بخط نسخ ـ محل طبع طهران ـ سال طبع (۱۲۷۱) وقفی حاج سید محمد ـ سال وقف (۱۳۰۹) قفسه ( )

(١٤)

شرح کافیه

فارسي ـ شارح علي الاحتمال محمد امين هروی ـ چون خطبه و دیباچه شرح را طبع نکردند فقط از ابتدای متن شروع نموده اند ـ چاپ سنگی بخط نستعلیق ـ محل طبع هندوستان ـ سال طبع (١٢٦٨) وقفی حاج سید محمد ـ سال وقف (١٣٠٩) قفسه ( )

(١٥)

شرح صمدیه

عربی ـ شارح میرزا سید علیخان حویزاوی الشیرازی متوفای سنه (١١٢٠) چنانچه در ترجمه صحیفه سجادیه گذشت و آنمرحوم را سه شرح است بر صمدیه یکی کبیر که این است و یکی متوسط و یکی صغیر و مختصر ـ چاپ سنگی بخط نسخ ـ محل طبع طهران ـ سال طبع سنه (١٢٧٤) وقفی حاج سید محمد ـ سال وقف (١٣٠٩) قفسه ( )

(١٦)

شرح صمدیه

ونسخه شرح صغیراست از شروح ثلاثة متقدمة الذکر چاپ سنگی بخط نسخ ـ محل طبع طهران ـ سال طبع (١٢٧٠) وقفی حاج سید محمد ـ سال وقف (١٣٠٩) قفسه ( )

(١٧)

شرح انموزج

عربی ـ متن از محمود بن عمر الزمخشری ـ صاحب کشاف متوفای (٥٣٨) شرح از محمد بن عبد الغنی اردبیلي ـ از اشهر کتب نحویه است بین طلاب نحوي و بسیار قریب بفهم آنها است ـ چاپ سنگی بخط نسخ ـ محل طبع تبریز ـ سال طبع (١٢٩٦) واقف مطابق شماره قبل ـ قفسه ( )

(١٨)

شرح انموزج

عربی ـ مکرر شماره قبل ـ چاپ سنگی بخط نسخ ـ محل طبع طهران ـ سال طبع (١٢٧٢) وقفي حاج سید محمد ـ سال وقف (١٣٠٩) قفسه ( )

﴿١٩﴾

شرح رضی بر شافیه صرف

عربی - مکرر شماره (٥٥ خطی) چاپ سنگی بخط نسخ - محل طبع طهران - سال طبع (١٢٨٠) وقفی حاج سید محمد - سال وقف (١٣٠٩) قفسه ( )

﴿٢٠﴾

شافیه - صرف

مکرر شماره (٨٦ خطی) چاپ سنگی بخط نسخ محل طبع هندوستان - سال طبع (١٢٩١) وقفی حاج سید محمد - سال وقف (١٣٠٩) قفسه ( )

﴿٢١﴾

شرح الفیه

شارح ابو محمد عبد الله بن عبدالرحمن بن عقیل النحوی متوفای سنه (٧٦٩) و این تألیف بمص که علامت اصل و ش که علامت شرح است انجام یافته - چاپ سربی - محل طبع مصر - سال طبع (١٢٩٥) وقفی حاج سید محمد - سال وقف (١٣٠٩) قفسه ( )

﴿٢٢﴾

شرح شافیه

فارسی - شارح آقا هادی فرزند آخوند ملا صالح مازندرانی دخترزاده مرحوم مجلسی اول متوفای (١١٤٤) چاپ سنگی بخط نسخ - سال طبع (١٢٦٨) وقفی حاج سید محمد - سال وقف (١٣٠٩) قفسه ( )

حرف (ص)

﴿٢٣﴾

صرف میر

مصنف میر سید شریف مذکور - چاپ سنگی بخط نستعلیق - محل طبع هندوستان - وقفی حاج سید محمد - سال وقف (١٣٠٩) قفسه ( )

حرف (ع)

﴿٢٤﴾

عوامل منظومه

فارسی - ناظم ملا عبد الرسول از علمای اهل سنت هندوستان بحد متوسط در انسجام و جزالت

ودرسنه (۱۲٦۱) از نظم آن فراغت یافته ودرآنحدود هم بطبع رسیده – چاپ سنگی بخط نستعلیق – وقفی حاج سید محمد – سال وقف (۱۳۰۹) قفسه (   )

حرف (ك)

«۲۵»

کافیه

مکرر شماره (۱۲٤ خطی) چاپ سنگی بخط نستعلیق محل طبع هندوستان – وقفی حاج سید محمد – سال وقف (۱۳۰۹) قفسه (   )

«۲٦»

کافیه

مکرر شماره قبل – چاپ سنگی بخط نستعلیق – محل طبع هندوستان – سال طبع (۱۲۹۱) وقفی حاج سید محمد – سال وقف (۱۳۰۹) قفسه (   )

«۲۷»

کافیه

مکرر ایضاً – چاپ سنگی بخط نستعلیق – محل طبع هندوستان – سال طبع (۱۲٦۸) وقفی حاج سید محمد – سال وقف (۱۳۰۹) قفسه (   )

حرف (م)

«۲۸»

مغنی اللبیب

مکرر شماره (۱۲۸ خطی) و نسخه بخط ملا کاظم تبریزی – در تبریز در سنه (۱۲۷٦) بطبع رسیده و بهترین مطبوعات اواست – وقفی حاج سید محمد – سال وقف (۱۳۰۹) قفسه (   )

«۲۹»

مغنی اللبیب

مکرر شماره قبل – چاپ سنگی بخط نسخ – محل طبع طهران – سال طبع (۱۲۹۳) واقف معلوم نشد – قفسه (   )

«۳۰»

مغنی اللبیب

مکرر ایضاً – چاپ سنگی بخط نسخ – محل طبع طهران سال طبع (۱۲۷۳) معروف بطبع ملا محمد علی خراسانی

وقفی شاهزاده رکن الدوله ــ سال وقف (۱۲۹۹) قفسه (　)

«۳۱»

مقدمهٔ ضریری در نحو

عربی ــ مصنف ابو الحسن علی بن محمد بن ابراهیم الضریری القهندزی از علمای نحو ونسخه در سنهٔ (۱۲۶۲) بطبع رسیده ــ وقفی حاج سید محمد ــ سال وقف (۱۳۰۹) قفسه (　)

«۳۲»

مراح الارواح

مکرر شماره (۱۳۰ خطی) ونسخه در هندوستان در سنهٔ (۱۲۶۷) بطبع رسیده ــ چاپ سنگی بخط نسخ ــ وقفی حاج سید محمد ــ سال وقف (۱۳۰۹) قفسه (　)

«۳۳»

مفید الطلاب فی خاصیات الابواب

فارسی ــ مصنف محمد سعد الله از علمای هند که در سنهٔ (۱۲۶۸) از تصنیف آن فراغت یافته ــ چاپ سنگی بخط نستعلیق ــ محل طبع هندوستان ــ وقفی حاج سید محمد ــ سال وقف (۱۳۰۹) قفسه (　)

«۳۴»

مفید الطلاب

در شرح همزه وصل والف ولام وخواص افعال از کتاب مذکور ــ چاپ سنگی ــ بخط نستعلیق ــ محل طبع هندوستان ــ وقفی حاج سید محمد ــ سال وقف (۱۳۰۹) قفسه (　)

«۳۵»

مطالع نصریه برای مطابع مصریه در اصول خطیه

عربی ــ مصنف ابو الوفاء نصر که در آن طرز کتابت لغات معتله وغیرها را نوشته از اشباع وغیره که در مطابع مصر منظور نموده خطا ننمایند ــ محل طبع مصر ــ سال تصنیف وطبع (۱۲۷۵) پس از علمای اواسط قرن سیزدهم است ــ وقفی حاج سید محمد ــ سال وقف (۱۳۰۹) قفسه (　)

حرف (الف)

(۱)

اساس الاقتباس

عربی ــ مصنف اختیار بن غیاث الدین الحسینی المتوفی سنه (۸۹۷) چنانچه در کشف الظنون است مع الشرح والتوصیف ــ اول نسخه بعد از بسمله (احمدك اللهم والمحامد راجعة الیك) آخر نسخه (وما توفیقی الا بالله علیه توكلت والیه انیب) تاریخ تصنیف هم در سنه مزبوره است ــ خط نسخ ۱۷ سطری وقفی نادر شاه ــ عدد اوراق (۹۷) طول ۲ گره و ۳ بهر و ۷ مو ــ عرض ۱ گره و ۷ بهر ــ قفسه ( )

(۲)

ایضاح

عربی ــ مصنف محمد بن عبدالرحمن قزوینی معروف به خطیب دمشقی ــ متوفای سنه ۷۳۹ واز كتب معتبره فن معانی وبیان است که در نقل ملاسعد تفتازانی درباره مواضع از مطول که شرح تلخیص المفتاح این مصنف است ازاین کتاب فضیلت کتاب درنزد طلاب معلوم میشود ــ اول نسخه بعد از بسمله (الحمدلله رب العلمین الخ) آخر نسخه (يظهر ذالك بالتامل فيها مع التذكر لما تقدم من الاصول) کاتب حسن بن یوسف ــ تاریخ کتابت سنه (۷۶۵) خط نسخ ۱۳ سطری ــ وقفی حاج سید محمد ــ سال وقف (۱۳۰۹) عدد اوراق (۲۲۸) طول ۲ گره و ۱ بهر و ۶ مو ــ عرض ۱ گره و ۵ بهر ــ قفسه ( )

(۳)

انجاح المطالب

درشرح منظومه معانی وبیان که یکصد بیت است ناظم وشارح میرزا محمد بن رضا قمی مذکور شماره (۱۵۰) تفسیر خطی ــ اول نسخه بعد از بسمله (الحمد لله الذی میز الانسان بادراك المعانی الخ) آخر نسخه (وانتهی المقال والحمد لله علی كل حال) پس ازآن شارح اسم خود وسنه تالیف را ۵ درماه رمضان (۱۰۷۴) است مرقوم داشته ونسخه در ذیقعدهٔ انسال نوشته شده كما هو الظاهر من سياقه ــ خط نسخ ۱۵ سطری وقفی محمد رضا ــ سال وقف (۱۱۳۷) عدد اوراق (۳۹) طول ۱ گره و ۷ بهر و ۵ مو ــ عرض ۱ گره و ۲ بهر ــ قفسه ( )

حرف (ت)

﴿٤﴾

تبیان فی علم البیان

عربی ـ مصنف چنانچه درکشف الظنون است شیخ عبد الواحد بن عبد الکریم معروف بابن زملکانی متوفای سنه (٦٥١) اول نسخه (الحمد لله الذی اشرقت بسناء محامده فی سماء المعانی من شموس البیان انجم وبدور الخ) آخر نسخه (ختم الکتاب ختام مسك بختام خاتم النبیین صلوات الله وسلامه علیه وعلیهم وعلی آله الطیبین الطاهرین) خط نسخ ١٧ سطری ـ ابواب بشنجرف ولاجورد ـ وقفی ابن خاتون سال وقف (١٠٦٧) عدد اوراق (١٦٠) طول ٢ گره و ٢ بهر و ٥ مو ـ عرض ١ گره و ٥ بهر قفسه (   )

﴿٥﴾

تبیان در علم بیان

مکرر شماره قبل ازاوایل واواسط واوآخرنسخه افتاده اول موجود (الرابع والعشرون فی الانشاء) آخر موجود (ذالك تقدیر العزیز العلیم) خط نسخ ٢٧ سطری فصول بشنجرف وقفی ابن خاتون ـ عدد اوراق (١٣٢) طول ٢ گره و١ بهر و٥ مو ـ عرض ١ گره و١ بهر ـ قفسه (   )

﴿٦﴾

تلخیص المفتاح

عربی ـ مصنف مذکور شماره (٢) واین همان متن مطول ومختصر است که ملاسعد تفتازانی دو شرح بر او نوشته ـ اول نسخه (الحمد لله علی ما انعم الخ) آخر نسخه (واکثرها یظهر بالتامل مع التذکر لما تقدم) کاتب مبارکشاه ابن هند و ابن مبارك معروف بکمرکر ـ تاریخ کتابت سنه (٧٥٣) خط نسخ ١٧ سطری وقفی ابن خاتون ـ عدد اوراق (٤٥) طول ١ گره و ٩ بهر و ٥ مو ـ عرض ١ گره و ٣ بهر و ٥ مو قفسه (   )

﴿٧﴾

تلخیص المفتاح

مطابق شماره قبل مصنفاً واولاً وآخراً ـ کاتب محمد بن منصور بن قطب الدین ـ تاریخ کتابت سنه (٩٦٧)

خط نسخ ۱۶ و ۱۷ سطری - وقفی سید محمد زمان - سال وقف (۱۰۲۴) عدد اوراق (۴۹) طول ۱ گره و ۸ بهر و ۵ مو - عرض ۱ گره و ۱ بهر - قفسه ( )

حرف (ح)

﴿۸﴾

حاشیه بر مطول

عربی - محشی حسن چلبی فناری - متوفی (۸۸۶) این حاشیه در سنه (۱۲۷۰) در قسطنطنیه طبع شده اول نسخه (قوله الهمنا حقایق المعانی ودقائق البیان) آخر نسخه (لکونه خارجاً عن البلاغه) تاریخ تحریر سنه (۱۱۱۴) خط نستعلیق (۲۴) سطری ـ وقفی میرسید علیخان ـ سال وقف (۱۲۷۳) عدد اوراق (۱۵۱) طول ۲ گره و ۵ بهر ـ عرض ۱ گره و ۸ بهر - قفسه (

﴿۹﴾

حاشیه چلبی بر مطول

مکرر شماره قبل آخر این نسخه افتاده آخر موجود (انما يستقيم هذا لو لم يمنع قوله مالا يلزم في) خطی مختلف الخط والسطر وقفی مرحوم عضد الملك ـ عدد اوراق (۳۴۵) طول ۲ گره ... عرض ۱ گره و ۳ بهر قفسه ( )

﴿۱۰﴾

حاشیه بر مطول

عربی محشی چلبی و شاید همان حسن بن محمد شاه فناری متوفای سنه (۸۸۶) باشد ولی خطبه و دیباچه ندارد چنانچه کاتب جز عشری ننوشته وباقی راسفید گذارده -- اول نسخه (قوله الحمد لله الذی الهمنا حقایق المعانی الخ) آخر موجود (رده الفاضل فی شرح) خط نسخ (۲۹) سطری وقفی نادرشاه ـ عدد اوراق (۴۸) طول ۲ گره و ۴ بهر و ۵ مو - عرض ۱ گره و ۳ بهر - قفسه ( )

﴿۱۱﴾

حاشیه بر مطول

عربی - محشی میر سید شریف مذکور و این حاشیه مختصر حاشیه است که برای بعضی از تلامذه خود در حین درس مطول نوشته - اول نسخه بعد از بسمله (وما توفیقی الا بالله) آخر نسخه (یقال دجاجةٌ رقطاء نمت)

کاتب محمد قاسم بن دوست علی ترشیزی ـ سال کتابت سنه (١١٠٥) خط نسخ ١٦ سطری ـ وقفی نادر شاه ـ سال وقف (١١٤٥) عدد اوراق (١٨٩) طول ٢ گره و ١ بهر ـ عرض ١ گره و ٤ بهر ـ قفسه (   )

﴿١٢﴾

حاشیه بر مطول

عربی ـ مطابق شمارهٔ (١١) اولاً و آخراً ـ کاتب حسن بن محمد علی موسوی بردونی ـ سال تحریر سنه (١٢٣٠) خط نسخ ١٥ سطری ـ وقفی حاج سید محمد ـ سال وقف (١٣٠٩) عدد اوراق (١٨٣) طول ٢ گره ـ عرض ١ گره و ٤ بهر ـ قفسه (   )

﴿١٣﴾

حاشیه بر مطول

عربی ـ وبواسطه نداشتن ورق اول محشی معلوم نشد واین حاشیه درسنهٔ (٩٨٠) تمام شده ـ اول موجود (والف الشجرة المعلقون تالیف رشیقه مطبوعة الخ) آخر نسخه (کنایة عن النسبة لاعن الصفة فلیتامل) پس از آن شرحی ازفراغت خود ازاین حاشیه درتاریخ مذکور نوشته ـ کاتب محمد قاسم که درآن سنه نوشته‌است ـ خط نستعلیق ٢١ سطری ـ وقفی میر سید علیخان ـ سال وقف (١٢٧٣) عدد اوراق (١٩٧) طول ١ گره و ٩ بهر ـ عرض ١ گره و ٢ بهر ـ قفسه (   )

﴿١٤﴾

حاشیه بر مطول

عربی ـ محشی چنانچه درظهر ورق اول مذکوراست قطب الدین هروی‌است و ظاهراً همان شیخ الاسلام احمد بن یحیی بن محمد حفید باشد ونسخه دیباچه وخطبه ندارد ـ اول آن (قوله حقایق المعانی و دقائق البیان في ذکر المعاني والبیان براعة للاستهلال الخ) نسخه تمام نیست وکاتب باخر نرسانیده ـ آخر موجود (لانّ المقابلة کل ومراعات النظیر جزء) پس از آن فایده ایست راجع بوضع مفردات ـ منسوب بملا علی قوشجی ـ اول آن (المشهور ان وضع المفردات لیس لافادة مسمیاتها الخ) آخر آن (لکن الحق احق ان یتبع) خط نستعلیق ١٩ سطری ـ اقوال بشنجرف ـ وقفی ابن خاتون ـ عدد اوراق (٧٨) طول ١ گره

و ۷ بهر و ۵ مو - عرض ۱ گره و ۲ بهر - قفسه ( )

(۱۵)

حاشیه بر خطائی بر مختصر تلخیص

عربی - از ملا عبد الله یزدی مذکور - اول نسخه بعد از بسمله (حمداً لمن خلق الانسان وعلمه البیان) کاتب محمد امین - سال کتابت (۱۰۴۶) وقفی میر سید علی - عدد اوراق (۸۳) طول ۲ گره و ۵ بهر و ۵ مو - عرض ۱ گره - قفسه ( )

(۱۶)

حاشیه بر حاشیه بر مطول

عربی مکرر شماره قبل - کاتب محمد امین - سال کتابت سنه (۱۰۳۰) خط نستعلیق ۱۹ سطری - وقفی آقا عبدالله صاحب جمع - سال وقف (۱۱۶۲) عدد اوراق (۷۲) طول ۲ گره و ٤ بهر و ۵ مو - عرض ۱ گره و ۲ بهر - قفسه ( )

(۱۷)

حاشیه بر مختصر تلخیص

عربی - متن تلخیص مفتاح العلوم سراج الدین ابی یعقوب یوسف بن محمد بن علی السکاکی متوفای سنه (٦۲٦) از جلال الدین محمد بن عبد الرحمن قزوینی شافعی معروف بخطیب دمشق - متوفی سنه (۷۳۹) که ملا سعد تفتازانی - متوفای سنه (۷۹۲) دو شرح بر آن نوشته یکی مطول که معروف ودائر است که درسنه (۷٤۸) از تالیف آن فراغت یافته چنانچه بیاید انشاء الله تعالی - و دیگر شرح مختصر که درسنه (۷۵٦) تالیف کرده واین حاشیه برشرح مختصر اواست ازنظام الدین عثمان الخطابی با باء موحده چنانچه در کشف الظنون است ویا ازجلال الدین اوبهی از تلامذه مولانا سعد تفتازانی است چنانچه معروف است و اورا خطائی باهمزه گویند ولی آنچه در نسخه است اقرب بقبول است و اوبه قریه‌ایست ازتوابع هرات - اول حاشیه بعد از بسمله (نحمدك اللهم علی ما اعطیتنا من سوابغ النعم الخ) آخر نسخه (یترك المعین الی غیر المعین او بالخطاب) تاریخ کتابت سنه (۱۲۳٦) خط نسخ ۱۹ سطری - وقفی حاج سید محمد سال وقف (۱۳۰۹) عدد اوراق (۸٦) طول ۱ گره و ۹ بهر - عرض ۱ گره و ۱ بهر - قفسه ( )

(۱۸)

حاشیه بر مختصر تلخیص

عربی - محشی شیخ الاسلام احمد بن یحیی بن محمد الحفیدی متوفای سنه (۹۰٦) بشهادت - واو ازاحفاد شارح است

اول نسخه بعد از بسمله (وصلى الله على محمد وآله وصحبه وسلم قوله نحمدك الخ) آخر نسخه (واظهر للناس خلاف مافي نفسك من الحزن هذا آخر ما قصدنا ايراده من الفوايد اللطيفه) تا آنکه میگوید این حاشیه بر شرح تلخیص مسمی بمختصر منسوب بجد من ولازال كاسمه المسعود سعيداً في الجنان في شهور سنه (۸۸٦) کاتب حسن مرادی خلوتی وچون تاریخ تحریر ندارد ظاهراً در سنه تالیف نوشته شده باشد ـ خط نسخ ۲۱ سطري ـ اقوال بشنجرف ـ وقفی حاج سید محمد ـ سال وقف (۱۳۰۹) عدد اوراق (۸۵) طول ۲ گره و ۱ بهر ـ عرض ۱ گره و ۵ بهر قفسه ( )

﴿۱۹﴾

حاشیه بر حاشیه خطائي

عربی ـ محشی مولانا حامد چنانچه در دیباچه او است و محتمل است که همان حمید الدین بن افضل الدین الحسيني مذکور در کشف الظنون باشد ـ اول نسخه (الحمد لله المتنزه عن تنزيه المنزهين الخ) آخر نسخه (ان الوضع فيها تعين بالقرينة لا تعين بنفسه فتامل تمت) خط نستعلیق ۲۰ سطری ـ وقفي مير سيد عليخان ـ سال وقف (۱۲۷۳) عدد اوراق (۱۸۷) طول ۲ گره و ۱ بهر و ۵ مو عرض ۱ گره و ۳ بهر ـ قفسه ( )

﴿۲۰﴾

حاشیه بر مختصر تلخیص

عربی ـ محشي خطائی مذکور ـ ولي اول نسخه افتاده اول موجود (انما هو تنبيه و جمله خالصاً عن القصور) تاریخ کتابت سنه (۱۰۳۰) خط نستعلیق ۱۹ سطری ـ واقف و طول و عرض مطابق شماره (۱٦) قفسه ( )

﴿۲۱﴾

حاشیه خطائی بر مختصر تلخیص

مکرر شماره قبل اولا و آخراً ـ سال کتابت سنه (۱۲۲۳) خط نسخ ۱۵ سطری ـ وقفی تاج ماه بیگم ـ سال وقف (۱۲٦۲) عدد اوراق (۷۰) طول ۲ گره و ۸ مو ـ عرض ۱ گره و ۳ بهر قفسه ( )

«۲۲»

حاشیه خطائي بر مختصر تلخيص

مکرر شماره قبل و نسخه بخط مولي محمد زمين داوری قندهاری - سال کتابت سنه (۱۲۱۳)

خط نستعليق ۲٤ سطری - وقفي آقای مرتضی قليخان - سال وقف (۱۳٤۰) عدداوراق (۳٤)

طول ۲ گره و ۵ مو - عرض ۱ گره و ۳ بهر و ۲ مو - قفسه ( )

«۲۳»

حاشیه خطائی بر مختصر تلخيص

مکرر ایضا اولا ولی آخر نسخه افتاده - آخر موجود (يكفي احد القيدين لانه اذا لم يعرف حاله)

خط نسخ ۲۲ سطری - وقفي سيد عليخان - سال وقف (۱۲۷۳) عدد اوراق (۶۳) طول ۱ گره و ۸ بهر و ۵ مو - عرض ۱ گره - قفسه ( )

«۲٤»

حاشیه بر حاشيه بر مختصر تلخيص

مکرر شماره ۱۵ از هر جهت - خط نستعليق ۱٤ سطری - وقفي حاج سيد محمد - عدد اوراق (۱۳۱) طول ۱ گره و ۷ بهر - عرض ۹ بهر - قفسه ( )

«۲۵»

حاشیه خطائي بر مختصر تلخيص

مکرر شماره (۱۷) ولي اول آن بقدر چند سطری افتاده - اول موجود (و الثبات الذی يدل عليه الاسميه)

خط نستعليق ۱۷ سطری - واقفش معلوم نشد - عدد اوراق (۷۲) طول ۱ گره و ۷ بهر و ۵ مو عرض ۱ گره و ۲ بهر - قفسه ( )

«۲۶»

حاشیه بر حاشيه خطائی بر مختصر تلخيص

عربی - محشي آخوند ملا عبد الله شهابادی يزدی مذکور در شماره (۳۱) منطق و این حاشيه است بر حاشيه خطائی سابق الذکر - اول نسخه (حمداً لمن خلق الانسان و علمه البيان الخ) آخر نسخه

(و السلام علی سید الانام و عترته العز الکرام) پس از آن محشی اسم خود و سنه تالیف را که ذیحجه (٩٦٢) است ذکر نموده ـ کاتب علیرضا ابن حسن گیلانی ـ خط نسخ ١٧ سطری ـ وقفی نادر شاه ـ عدد اوراق (٢٠٢) طول ١ گره و ٦ بهر و ٢ مو ـ عرض ١ گره ـ قفسه ( )

﴿٢٧﴾

حاشیه برشرح مفتاح العلوم

محشی علی ابن بالی چنانچه خود در مختتم کتاب رقم نموده و این حاشیه را در اواخر محرم سنه (٩٨٧) در مدرسه خاصکیه تمام نموده و در کشف الظنون گوید که در جمادی الاخره شروع کرده و در محرم تمام نموده ولی نسخه ملحوظه دیباچه و خطبه ندارد و شاید نسخه حاج خلیفه داشته ـ اول نسخه (قال المصنف القسم الثالث من الکتاب فی علم المعانی و البیان قال الشارح رتب کتابه علی ثلثة اقسام الاقسام قد یطلق الخ) آخر نسخه (و لیس له فی العلو ثان) خط نستعلیق ١٩ سطری ـ اوراق مجدول بطلا و تحریر ـ وقفی آقا میرزا عبد الکریم سرکشیك سوم ـ سال وقف (١٢٦٦) عدد اوراق (٢٢١) طول ٢ گره و ٢ بهر و ٥ مو ـ عرض ١ گره و ٢ بهر ـ قفسه ( )

﴿٢٨﴾

حاشیه برشرح ملا سعد بر مفتاح العلوم

عربی ـ چون کاتب خطبه و دیباچهٔ آنرا ننوشته و محشیان بر آن هم بسیارند محشی بدست نمی‌آید اول نسخه (قوله خیر خبر اختاره فی مفتح الکلام الخ) آخر نسخه افتاده ـ آخر موجود (فلم تکن من الکتابة فی شئ) و در ظهر کتاب نسبت داده اند بشیخ الاسلام هرات احمد ابن یحیی ابن محمد الحفید و الله العالم ـ خط نستعلیق ١٧ و ١٩ سطری ـ اقوال بشنجرف ـ وقفی ملا موسی ـ عدد اوراق (٢٨٧) طول ١ گره و ٨ بهر ـ عرض ١ گره و ٢ بهر ـ قفسه ( )

﴿٢٩﴾

حاشیه بر حاشیه میرسید شریف برمطول

ظاهرا از آخوند ملا عبد الله یزدی و تمام نیست و راجع است باوایل کتاب ـ اول نسخه بعد از بسمله (الحمد لله رب العالمین) آخر نسخه افتاده ـ آخر موجود (و هذه معتبرة عندهم الخ)

خط نستعلیق ١٩ و ٢٠ سطری ـ وقفی ابن خاتون ـ عدد اوراق (٩) طول ١ گره و ٩ بهر عرض ١ گره و ٥ مو ـ قفسه (   )

﴿٣٠﴾

حاشیه میرسید شریف برمطول

مکرر ـ اول و آخر نسخه افتاده ـ اول موجود (المذکورة لیست من هذه الحیثیه) آخر موجود (و ما یشبه الخیط الاسود) خط نستعلیق ١٩ سطری ـ اوائل بشنجرف ـ وقفی ابن خاتون عدد اوراق (٢٠١) طول ١ گره و ٨ بهر ـ عرض ١ گره و ٢ بهر ـ قفسه (   )

﴿٣١﴾

حاشیه برحاشیهٔ برمطول

محشی غیر معلوم اول و آخر ندارد ـ اول موجود (جره جود العین لاجود السمع) آخر موجود (و حیث اثبت انها من صفات) خط نستعلیق (١٩) سطری ـ واقف معلوم نشد ـ عدد اوراق ٨ طول ١ گره و ٨ بهر ـ عرض ١ گره و ٢ بهر ـ قفسه (   )

﴿٣٢﴾

حاشیه برحاشیه خطائی برمختصر تلخیص

محشی مولی عبد الله یزدی ـ مکرر شماره (٢٦) کاتب (مرتضی ابن مراد الحسینی) خط نستعلیق (٢١) سطری وقفی نادرشاه ـ عدد اوراق (٤٨) طول ١ گره و ٩ بهر ـ عرض ١ گره و ٢ بهر ـ قفسه (   )

﴿٣٣﴾

حاشیه برحاشیه میرسید شریف بر مفتاح العلوم ابی یعقوب سکاکی

محشی علاء الدین علی قوچ حصاری ولی بعد از خطبه بتعلیقه پرداخته ودیباچه ندارد وشاید درنسخه حاج خلیفه دیباچه وشرح مناظرهٔ میرسید شریف را باملا سعد درآن دیباچه داشته بوده چنانچه اول نسخه که ملاحظه شد با اول نسخه حاشیه نظام الدین عثمان الخطائی بر مختصر تلخیص قدری که مذکور در اینجا است یکی است وبعد از تحقیق معلوم شد که این حاشیه برهمان حاشیه سید است بر مفتاح العلوم و شاید صاحب کشف الظنون اول این دوحاشیه را بهم اشتباه کرده باشد و لله العالم ـ اول نسخه بعد البسمله

(لك الحمد والمنه وعلى رسولك واصحابه الصلوة والسلام والتحية الخ) آخر نسخه (وهذه النسبة متفرقة بين الغلام وزيد والله اعلم بالصواب واليه المرجع والمآب) خط نستعليق ١٥ سطری اوراق مجدول بشنجرف - وقفی ملاموسی - عدد اوراق (٨٦) طول ١ گره و ٦ بهر و ٧ مو - عرض ١ گره - قفسه (　　)

حرف (خ)

﴿٣٤﴾

خلاصة التلخيص

عربی - جامع ملاکلبعلی از علمای عصر شاه عباس بهادرخان صفوی واز دوشرح ملا سعد وسیدشریف بر مفتاح سکاکی واز تلخیص المفتاح انتخاب کرده وبجهة سلطان مزاور نوشته - اول نسخه بعد ازبسمله (الحمد لله على ما انعم الخ) آخر نسخه (يظهر ذالك بالتامل مع التذكر لما تقدم) تاریخ تالیف سنه (١٠٠٧) ظاهراً سال کتابت نیز همان باشد - خط نسخ ١٢ سطری - اوراق مجدول بطلا وتحریر وشنجرف ولاجورد - ابواب بطلا نوشته شده - صفحه اول دارای سرلوح زمینه طلا - وقفی ابن خاتون - عدد اوراق (٣٦) طول ١ گره و ٩ بهر - عرض ١ گره و ٢ بهر - قفسه (　　)

حرف (ش)

﴿٣٥﴾

شرح مفتاح سکاکی

عربی - شارح میر سید شریف مذکور - اول نسخه (الحمد لك اللهم على ما هديتنا اليه من دقائق المعانى) آخر نسخه (من كشف فوائد هذا العلم ونظم فرايده) تاریخ تالیف سنه (٨٠٣) خط نستعلیق ١٩ سطری - وقفی سید محمد زمان - سال وقف (١٠٢٤) عدد اوراق (٣١٨) طول ٢ گره و ٤ بهر و ٥ مو - عرض ١ گره و ٧ بهر - قفسه (　　)

﴿٣٦﴾

شرح مفتاح

مکرر شماره قبل اولاً وآخراً وتاریخاً فی التالیف تاریخ کتابت سنه (٨٣٦) کاتب علی بن عبد الله طوسی - مختلف الخط ٢٣ سطری - وقفی نادر شاه - عدد اوراق (٢٦١) طول ٢ گره و ٧ بهر - عرض ١ گره و ٨ بهر - قفسه (　　)

﴿۳۷﴾

شرح مفتاح

عربی ـ مکرر ایضاً اولاً وآخراً وتاریخاً فی التالیف تاریخ کتابت (۱۰۹۹) خط نستعلیق ۲۷ سطری اوراق مجدول بطلا وتحریر ـ وقفی مرحوم حاج میرزا موسی خان ـ سال وقف (۱۲۶۱) طول ۲ گره و ۶ بهر ـ عرض ۱ گره و ۶ بهر و ۷ مو ـ قفسه ( )

﴿۳۸﴾

شرح مفتاح سکاکی

عربی ـ شارح مولی سعد تفتازانی ـ اول نسخه (خیر خبر یوشح به صدر الکلام) آخر نسخه (والصلوة علی رسوله وخیر آل) خط نسخ ۲۷ و ۲۹ سطری ـ وقفی تاج ماه بیگم ـ سال وقف (۱۲۶۲) عدد اوراق (۲۸۵) طول ۲ گره و ۵ بهر و ۵ مو ـ عرض ۱ گره و ۷ بهر و ۵ مو ـ قفسه ( )

﴿۳۹﴾

شرح مفتاح العلوم

مکرر شماره (۳۸) اولاً آخر نسخه (ولله الحمد علی کل حال) کاتب بدرالدین ابن مجدالدین ـ سال تحریر (۹۹۷) خط نسخ ۳۱ سطری ـ وقفی ابن خاتون ـ عدد اوراق (۱۹۵) طول ۲ گره و ۷ بهر ـ عرض ۱ گره و ۶ بهر و ۵ مو ـ قفسه ( )

﴿۴۰﴾

شرح مفتاح العلوم

عربی ـ شارح چنانچه در کشف الظنون است سلطان شاه ـ اول نسخه (الحمد لله الذی تتابعت عوارف کرمه الخ) آخر نسخه (برحمتك یا ارحم الراحمین وصلی الله علی خیر خلقه محمد وآله اجمعین واصحابه الطاهرین) کاتب منصور بن منصور طبیب ـ تاریخ کتابت سنه (۷۸۴) خط نسخ ۲۱ سطری ـ وقفی نادرشاه ـ عدد اوراق (۲۳۳) طول ۲ گره و ۶ بهر ـ عرض ۱ گره و ۷ بهر و ۵ مو ـ قفسه ( )

﴿۴۱﴾

شرح مختصر تلخیص

عربی ـ شارح ملا سعد تفتازانی واین شرح مختصر اوست که بعد از شرح مطول تالیف نموده بان کم وزیاد کرده

اول نسخه (نحمدك یامن شرح صدورنا لتلخیص البیان فی ایضاح المعانی الخ) آخر نسخه (ویسر لنا الفوز بالدخول الاسنی بحق نبیه محمد و آله وصحبه) خط نسخ ١٣ سطری ـ واقف غیر معلوم ـ عدد اوراق (٢٧٣) طول ٢ گره و ١ بهر ـ عرض ١ گره و ٤ بهر ـ قفسه ( )

﴿٤٢﴾

شرح مختصر تلخیص

مکرر شماره قبل اولاً وآخراً ـ تاریخ کتابت سنه (١٠٣٩) خط نسخ ١٩ و ١٥ سطری ـ وقفی آقای مرتضی قلیخان ـ سال وقف (١٣٤٠) عدد اوراق (٢٢٨) طول ٢ گره ـ عرض ١ گره و ٣ بهر ـ قفسه ( )

﴿٤٣﴾

شرح مختصر تلخیص

مکرر ایضاً ـ تاریخ تحریر سنه (٩٦٣) خط نسخ ٢٣ سطری ـ واقف مطابق شماره قبل ـ عدد اوراق (١٢٣) طول ٢ گره و ٥ بهر ـ عرض ١ گره و ٣ بهر ـ قفسه ( )

﴿٤٤﴾

شرح مختصر تلخیص

مکرر ایضاً اولاً وآخراً ـ کاتب یوسف بن عمر ـ تاریخ کتابت سنه (٧٩٦) و مقابله آنرا درحاشیه صفحه آخر درسنه (٨١٥) نوشته است ـ خط نسخ (١٩) سطری ـ واقف مطابق شماره قبل ـ عدد اوراق (١٦٣) طول ١ گره و ٨ بهر ـ عرض ١ گره و ٣ بهر ـ قفسه ( )

﴿٤٥﴾

شرح مختصر تلخیص

مکرر ایضاً ـ ولی اوایل و اواخر آن سقط شده ـ اول موجود (فیه شیئاً من البهجنة) آخر موجود (عطفاً علی محل اسم انّ) خط نسخ ـ مختلف السطر ـ واقف معلوم نشد ـ عدد اوراق (١٧٤) طول ٢ گره و ٥ بهر ـ عرض ١ گره و ٤ بهر ـ قفسه ( )

﴿٤٦﴾

شرح الفوائد الغیاثیه

متن از قاضی عضد ایجی ـ متوفای (٧٥٦) شرح از شمس الدین محمد بن بهاء الدین یوسف کرمانی

متوفای سنه (٧٨٦) واین شرح بطریق مزج است - اول نسخه بعد از بسمله (الحمد لله رب العالمین الخ)
آخر نسخه (والغفران لاصحابه ولاحباب اصحابه) خط نسخ (٢٣) سطری - وقفی ابن خاتون - عدد
اوراق (٨٩) طول ١ گره و ٨ بهر - عرض ١ گره و ١ بهر - قفسه ( )

حرف (ص)

(٤٧)

صناعت النظم والنثر

عربی - مصنف ابو هلال حسن بن عبد الله العسکری
متوفای سنه (٣٩٥) وکتابیست بسیار مفید ومنقح
وبرده باب ترتیب داده وصاحب کشف الظنون شرحی ازآن نوشته - اول نسخه (الحمد لله ولی کل نعمة)
آخر نسخه (وهو جل ثنائه ولي ذالك بمنه ولطفه) تاریخ تالیف وتحریر نسخه (٣٩٤) گمان میرود
که بخط خود مصنف باشد - خط نسخ (٢٠) سطری - واقف معلوم نشد - عدد اوراق (١٦٥)
طول ١ گره و ٩ بهر - عرض ١ گره و ٥ بهر - قفسه ( )

حرف (م)

(٤٨)

مطول

شرح مفصل ملا سعد است برتلخیص المفتاح ومعروف
ودائر بین طلاب ودرجرجانیه خوارزم درسنه (٧٤٨)
از این شرح فراغت یافته ومکرر بر مکرر بطبع رسیده خطبه ودیباچه شرح را کاتب ننوشته و از اول
شرح کتاب تلخیص شروع کرده - اول موجود (الحمد لله افتتح کتابه بعد التیمن باالبسمله بحمدالله
سبحانه الخ) آخر نسخه افتاده - آخر موجود (اذا بلغتك بالمنى اي جدير بالفوز) خط نستعلیق
مختلف السطر - وقفي نادر شاه - عدد اوراق (١٧٩) طول ٢ گره و ٥ بهر - عرض ١ گره و ٤ بهر
و ٥ مو - قفسه ( )

(٤٩)

مطول

مکرر شمارهٔ قبل - آخر نسخه افتاده - آخرموجود
(ثم التخلص في كلام المتقد مين) خط نسخ (٢٣)
سطری - واقف معلوم نشد - عدد اوراق (٣٠٤) طول ٢ گره و ٤ بهر و ٥ مو - عرض ١ گره
و ٦ بهر و ٥ مو - قفسه ( )

(٥٠)

مطول

مکرر ایضاً – ولی آخر نسخه این است (ورزقنا الفوز بهذا المرام) پس از آن ذکر تاریخ تالیف است که سنه (٧٤٨) باشد ولی ورق آخر کتاب که تاریخ کتابت داشته سقط شده – خط نسخ (١٩) سطری واقف معلوم نشد – عدد اوراق (٣٢٥) طول ٢ گره و ٥ بهر – عرض ١ گره و ٤ بهر – قفسه (   )

(٥١)

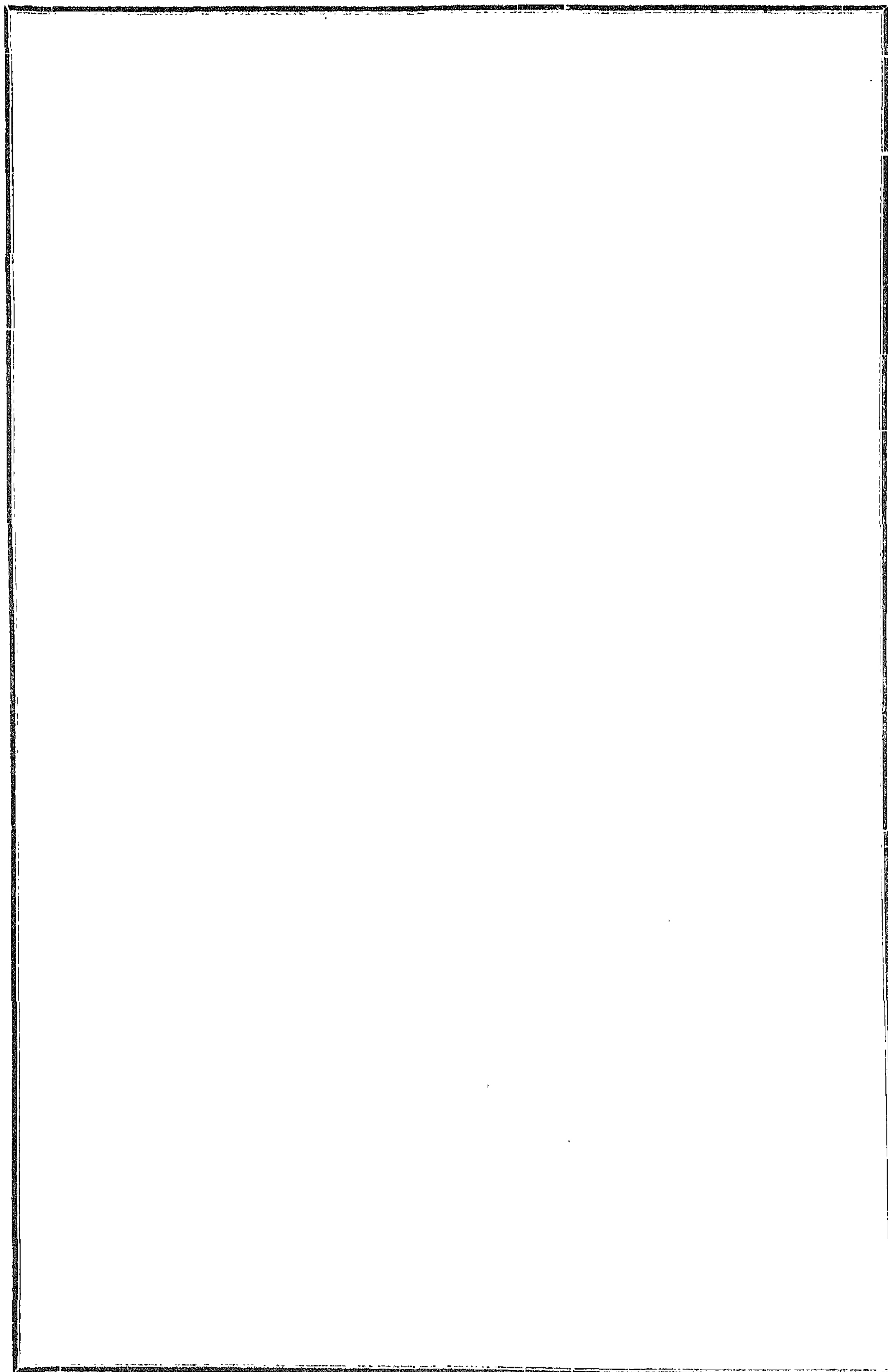
مفتاح العلوم

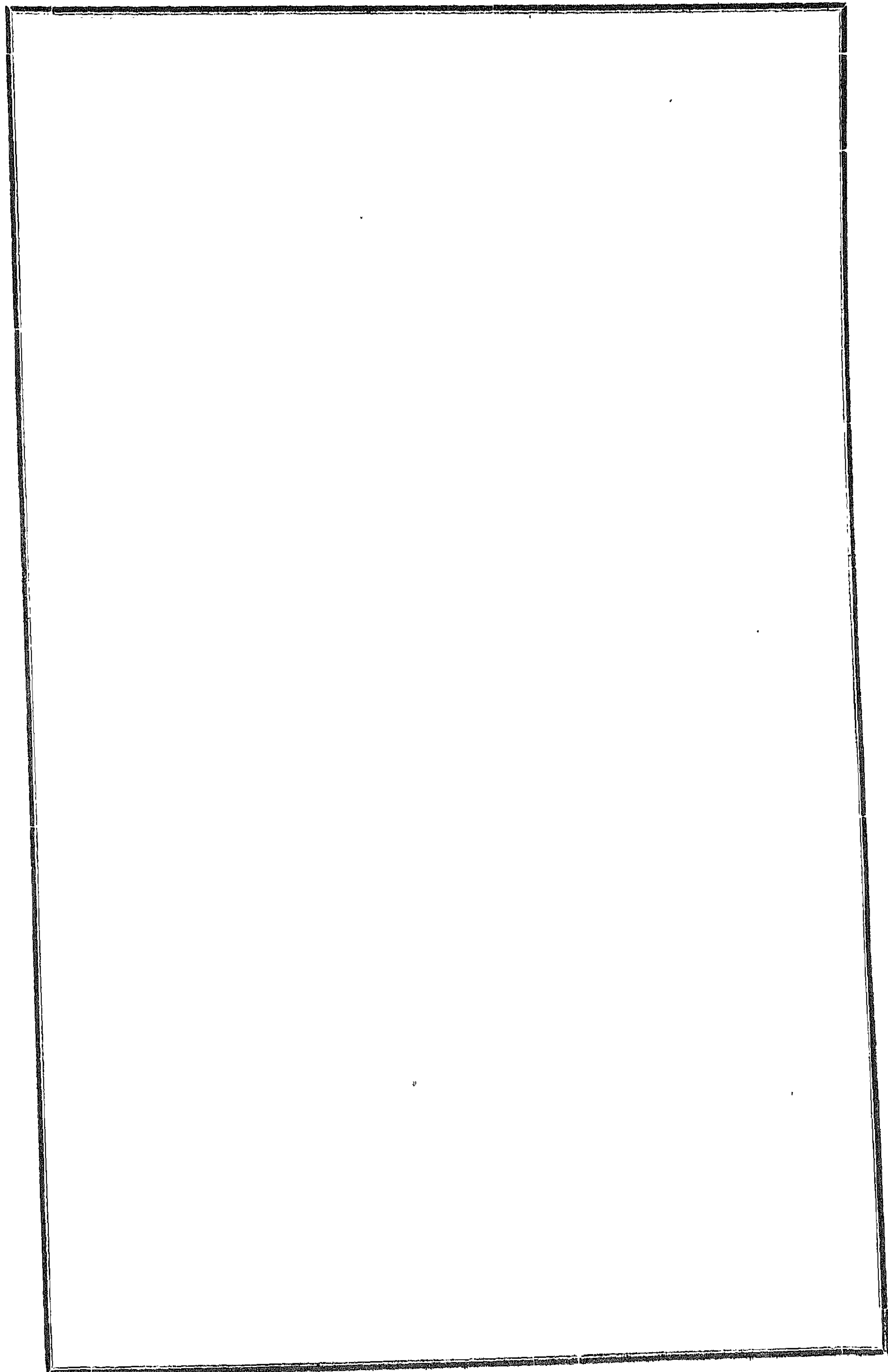
عربی – مصنف ابو یعقوب سراج الدین یوسف بن محمد علی سکاکی – متوفای سنه (٦٢٦) و این کتاب معروف و بر سه قسم قرار داده قسم اول درعلم صرف وقسم دوم درعلم نحو وقسم سوم در دو علم معانی و بیان و بشرح آن و تلخیص قسم سیم فحول علمای ادب مبادرت جستند و نسخه همان قسم سیم ازکتاب است اول نسخه (القسم الثالث من الكتاب في علمى المعانى والبيان الخ) آخر نسخه (وان شهد اليه (كذا) التوفيق في تكملة) خط نسخ ٢٥ سطري – وقفي خواجه شیر احمد – عدد اوراق (١٠٦) طول ١ گره و ٩ بهر و ٥ مو – عرض ١ گره – قفسه (   )

(٥٢)

مفتاح العلوم

مکرر سابق و نسخه هرسه قسم از کتاب است – اول آن بقدر صفحه افتاده – اول موجود (بالسيوف وعن المقاولة باللسان الى المقاتلة بالسنان الخ) آخر نسخه که آخر کتاب است (لقصد الاختصار والحمد لله رب العالمين) خط نسخ ١٣ سطری وقفی ابن خاتون عدد اوراق (٢٨٢) طول ٢ گره و ٤ بهر و ٥ مو عرض ١ گره و ٦ بهر قفسه (   )

حرف (ح)

(۱)

حاشیه خطائی بر مختصر تلخیص

عربی - مکرر شماره (۲۰) خطی - چاپ سنگی بخط نسخ - محل طبع کانفور هندوستان - سال طبع (۱۲۸۶) وقفی حاج سید محمد - سال وقف (۱۳۰۹) - قفسه ( )

حرف (ش)

(۲)

شرح مختصر تلخیص

عربی - مکرر شماره (۴۱) خطی - محشی بحاشیه ملا عبد الله یزدی برحاشیه خطائی بر مختصر تلخیص - مشخصات کتاب مطابق شماره قبل - قفسه ( )

حرف (م)

(۳)

مطول

عربی - مکرر شماره (۴۸) خطی - چاپ سنگی بخط نسخ - محل طبع تبریز - سال طبع (۱۲۷۲) واقف مطابق شماره قبل - قفسه ( )

(۴)

مطول

مکرر شماره قبل - بخط ملا کلبعلی ابن عباس قزوینی چاپ سنگی بخط نسخ - محل طبع طهران - سال طبع (۱۲۸۵) واقف معلوم نشد - قفسه ( )

(۵)

مطول

مکرر ایضاً - مشخصات کتاب مطابق شماره قبل - از وجوه آستان قدس ابتیاع و وقف شده - قفسه ( )

(۶)

مطول

مکرر ایضاً — مشخصات و واقف مطابق شمارهٔ قبل — قفسه (　　)

(۷)

مطول

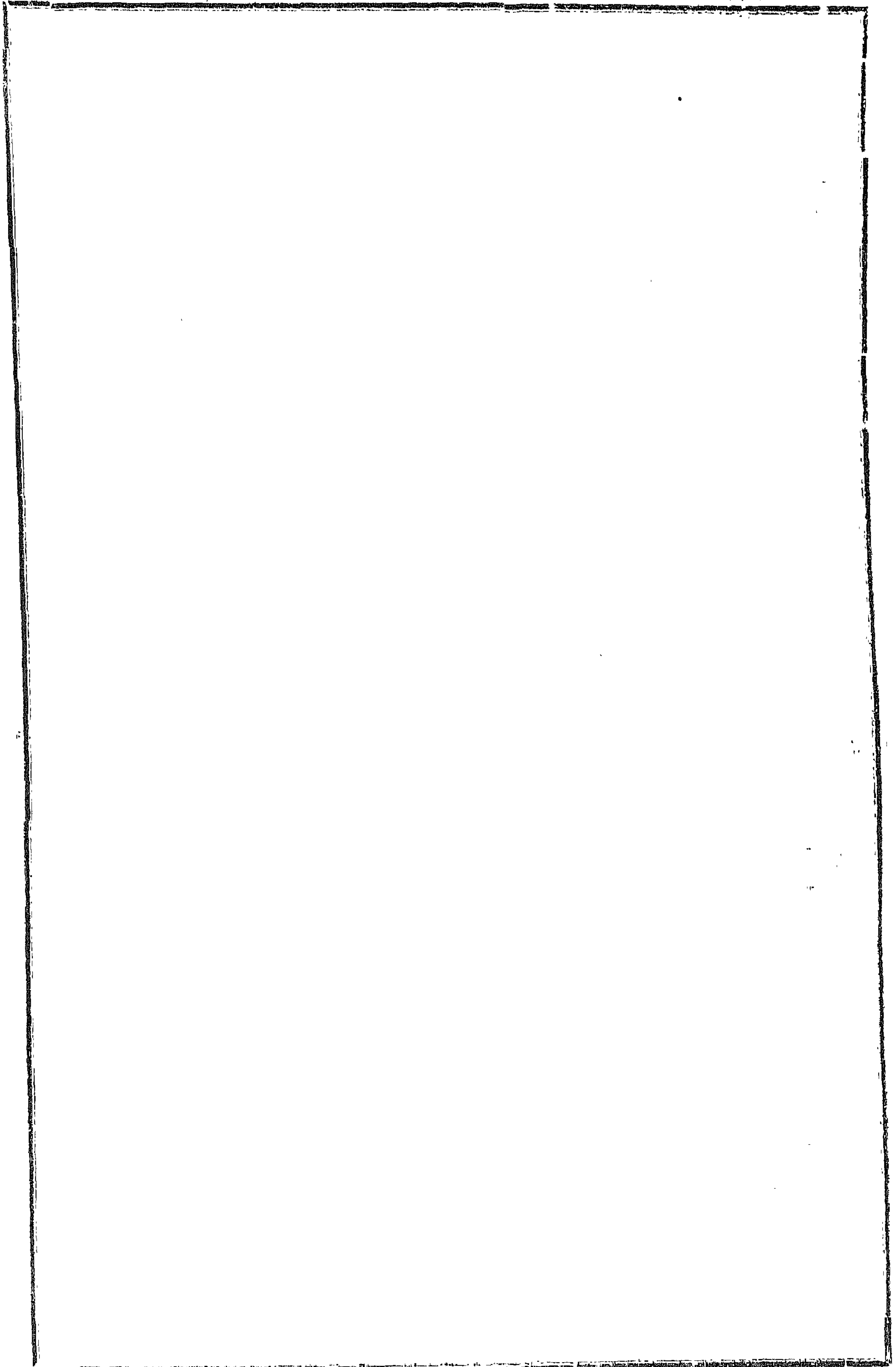
مکرر ایضاً ـ چاپ سنگی بخط نسخ ـ محل طبع تبریز سال طبع (۱۳۱۰) واقف معلوم نشد ـ قفسه (　　)

(۸)

معاهد التنصیص فی شرح شواهد التلخیص

عربی ـ شارح شیخ عبد الرحیم بن عبد الرحمن بن احمد العبادی العباسی ـ متوفای (۹۶۳) که در سنه (۹۳٤) از تالیف آن فراغت یافته ـ چاپ سربی ـ محل طبع مصر ـ سال طبع (۱۲۷٤) وقفی حاج سید محمد ـ سال وقف (۱۳۰۹) ـ قفسه (　　)

(فصل سیزدهم ـ معانی و بیان)

حرف (الف)

﴿۱﴾

احسن القصص ودافع الغصص

فارسی — وآن مختصر تاریخ الفی است ـ مؤلف احمد بن ابی الفتح بن ابی جعفر الشریف الحائری الاصفهانی که در سنه هزار و دویست و پنجاه و کسری تألیف نموده — اول نسخه بعد از بسمله (دیا و بنگر اثر چشم خورد بین داری) آخر نسخه (وتمام اهل قلعه وشاهزاده کان بسلامت بیرون آمد اند) بکاتب محمد کاظم بن محمد امین سرابی آذربایجانی که برای مرحوم محمد حسن خان اعتماد السلطنه در سنه (۱۲۹۸) نوشته — خط نستعلیق ۲۱ سطری — وقفی اشرف السلطنه — سال وقف (۱۳۳٤) عدد اوراق (۲۷۶) طول ۳ گره و ٤ بهر — عرض ۲ گره و ۱ بهر — قفسه (   )

﴿۲﴾

اکبری

فارسی — مؤلف مورخ مولی ابو الفضل بن مبارک هندی برادر فیض هندی که در ذکر ملوک هند است از اولاد امیر تیمور گورگان (تمر کورکان) تا سلطنت جلال الدین محمد اکبر شاه ابن همایون شاه ودر سنه (۱۰۰٤) تألیف نموده ودرآن از عادات هنود وبرهمنان در تقسیم زمان وساعات وضبط توار یخ واوقات امور عجیبهٔ آورده — خط نستعلیق ۲۳ سطری - وقفی اشرف السلطنه ـ سال وقف (۱۳۳٤) عدد اوراق (۳۱۷) طول ۳ گره و ۵ بهر - عرض ۲ گره و ۳ بهر - قفسه (   )

﴿۳﴾

امیر ارسلان

فارسی — وآن معروف وبطبع هم رسیده واز موضوعات است — اول نسخه (اما راویان اخبار وناقلان آثار) آخر نسخه (واین داستان شیرین ازایشان بیادگار باقی ماند) کاتب ید الله بن عبد العلی — تاریخ تحریر سنه (۱۳۱۶) خط نستعلیق ۲۹ سطری ـ وقفی اشرف السلطنه ـ سال وقف (۱۳۳٤) عدد اوراق (۱۰۰) طول ۳ گره و ٤ بهر — عرض ۲ گره و ۱ بهر — قفسه (   )

(٤)

آئینه سکندری

فارسی – مؤلف میرزا حسنخان اعتماد السلطنه پسر حاج علیخان حاجب الدوله درشرح حال الکساندرسیم امپراطور روسیه واستطراداً از دوم واول نیز ذکر نموده – اول نسخه (بسمه تعالی شانه العزیز اللهم مالك الملك الخ) آخر نسخه (وعضویت مجلس محترم ژغرافیای پطرز بورغ تمت) کاتب محمد بن محمد قلی قزوینی – تاریخ کتابت سنه (۱۳۱۳) خط نستعلیق ۱۳ سطری ـ اوراق مجدول بطلا ـ صفحه اول دارای سرلوح مذهب – وقفی اشرف السلطنه ـ سال وقف (۱۳۳٤) عدد اوراق (۱۳۵) طول ۳ گره و۳ بهر ـ عرض ۲ گره ـ قفسه ( )

(۵)

انسان العیون في سیرة الامین والمامون

عربی – مؤلف نورالدین بن علی ابن برهان الدین حلبی شافعی ـ متوفای سنه (۱۰٤٤) وآن بردو مجلد است ونسخه جلد اول اوست که فقط در سیرة وتاریخ حضرت ختمی مرتبت است پس مراد ازلفظ امین ومامون دو وصف جمیل آنحضرت (ص) است – اول نسخه (حمداً لمن نضر وجوه اهل الحدیث) آخر نسخه (فلما جمع بعد ذالك یذکر علیاً رض الاً بخیر تمت الجزء الاول) وکتاب را سیرهٔ حلبیّه نیز گویند – خط نسخ ۳۳ سطری – وقفی نادر شاه – سال وقف (۱۱٤۵) عدد اوراق (۳۳۸) طول ۳ گره – عرض ۲ گره و۵ بهر ـ قفسه ( )

(٦)

الفی ج-۱

فارسی ـ مورخ احمد بن نصرالله الدبیلی التتوی السندی معروف بقاضی زاده تتوی که پدرش قاضی سند وحنفی بوده خود از انمذهب بمذهب امامیه انتقال یافت ودر نزد جلال الدین محمد اکبر شاه هندی مقامی عالی داشت وبامراو وقایع یکهزار سال بعد از رحلت حضرت ختمی مرتبت (ص ع) را در دو مجلد نوشت وبزمان آن پادشاه ختم نمود وبهمین مناسبت موسوم بالفی گردیده بالاخره بسعایت جمعی از اهل سنت در بلدهٔ لاهور در سنه یکهزاروکسری از رحلت حضرت رسول (ص) بشهادت فایز گردید ونسخه جلد اول اوست

ولی کاتب نسخه از ابتدای مطلب شروع کرده وخطبه ودیباچه کتاب را ننوشته - اول نسخه (آغاز کتاب در بیان اموریکه واقع شد در سال اول رحلت خاتم النبیین ص ع) آخر نسخه (تمام شد جلداول تاریخ الفی ویتلوه الجلد الثانی) خط نسخ ۳۶ سطری - وقفی اشرف السلطنه - سال وقف (۱۳۳۴) عدد اوراق (۵۷۵) طول ۲ گره و۹ بهر - عرض ۱ گره و۷ بهر - قفسه ( )

(۷)

الفی ج - ۲

جلد دوم از ابتدای سال پانصد و یك شروع نموده تا تمام وقایع مائه عاشره که یکهزار تمام باشد ولی کاتب تا واقعه سنه (۹۸٤) از رحلت مطابق سنه (۹۹٤) از هجرت حضرت رسول ص ع بیش ننوشته اول نسخه بعد از بسمله (جلد ثانی از تاریخ الفی) آخر موجود (جمعیت تمام باخود جمع کرده) عدد اوراق (۶۹۷) سایر مشخصات مطابق شماره قبل - قفسه ( )

(۸)

ابناء الانبیاء

عربی - مؤلف ابونصر زهیر بن حسن بن علی سرخسی متوفای سنه (٤٥٤) ودرآن تواریخ خلفاء و امراء اسلامی را نیز ذکر نموده تا سنه (٤۲۲) که زمان قایم بامرالله عباسی است - اول نسخه بعد از بسمله (الحمدلله المبتدی کل شیئی) آخر نسخه (والملك ببغداد ابو طاهر جلال الدوله اخره وصلی الله علی محمد النبی وآله وسلم) خط نسخ ۱۷ سطری - وقفی ابن خاتون - سال وقف (۱۰۶۷) عدد اوراق (۹۶) طول ۲ گره - عرض ۱ گره و ۲ بهر و ۵ مو - ( )

حرف (ب)

(۹)

بساتین الفضلاء یاشرح یمینی

عربی - متن از ابی نصر محمد بن عبدالجبار عتبی شاعر که درتاریخ محمود سبکتکین یمین الدوله است چنانچه بیاید وشرح از حمید الدین ابیعبدالله محمود بن عمر النجاتی النیشابوری میباشد که در تبریز در سنه (۷۰۹) تمام کرده - اول نسخه (الحمدلله المحمود علی الیمن الفائض عن بمنیه السحاء) آخر نسخه (ختامه مسکا طریا) وشارح بعد از شرح کتاب درباب ذکر اعیان سلطان بعد از ذکر ابوالقاسم علی

بن الحسین الداودی بذکر دیگری پرداخته شارح نیز انرا شرح نموده ودر نسخه خود علیحده نوشته نه درمقام خود چنانچه دراین نسخه هم اول آن (قال ومن فرائد هذه القلائد ابوالقاسم عبدالرحمن بن الاشهوری) آخر آن (ولیکتب بعدهذه ومن اعیان نجوم الدوله ابونصر احمد بن محمد) تاریخ تحریر سنه (٧١٦) درزمان شارح ـ خط نسخ (٢٧) سطری ـ وقفی ملاعلی نقل نمنشی ـ عدد اوراق (٢٤٣) طول ٢ گره و٤ بهر ـ عرض ١ گره و٦ بهر ـ قفسه ( )

حرف (ت)

﴿١٠﴾

ترجمه تاریخ الحکماء

اصل کتاب از جمال الدین معروف بابن قفطی مصری متوطن بلاد شام بوده وکتاب را درحدود (٦٤٦) تالیف وخود درهمان سال وفات یافته مترجم از ادباء دولت شاه سلیمان صفوی ـ اول نسخه ترجمه (قیمتی تر گوهر سخنی که غواص قوت نطق وبیان) آخر نسخه (وتسلم وتدق ولا تشد) کاتب سید ولی ابن سید عباس که برای محمد حسنخان صنیع الدوله نوشته ـ سال تحریر (١٢٩٦) خط نستعلیق (١٥) سطری وقفی اشرف السلطنه ـ سال وقف (١٣٣٤) عدد اوراق (٢٣٢) طول ٣ گره و٣ بهر و٥ مو ـ عرض ٢ گره و ١ بهر ـ قفسه ( )

﴿١١﴾

ترجمه تاریخ فتوح

فارسی ـ مؤلف اصل خواجه احمد بن علی معروف باعثم کوفی که درسنه (٢٠٤) تالیف نموده و ازابتدای رحلت حضرت رسول (ص ع) است تا آخر شهادت حضرت سید الشهداء ع و ترجمه از محمد بن احمد بن ابی بکر مستوفی در سنه (٥٩٦) ونسخه بطبع هم رسیده که آخر این با آخر مطبوع قدری اختلاف دارد ـ اول نسخه (الحمد لله القدیم المنان الکریم) آخر نسخه (الی امرق مثلها ابن زیاد) تاریخ کتابت سنه (١٢٩٦) خط نستعلیق ٢٥ سطری ـ وقفی اشرف السلطنه ـ سال وقف (١٣٣٤) عدد اوراق (٢٣٥) طول ٣ گره و٤ بهر ـ عرض ٢ گره و ١ بهر ـ قفسه ( )

﴿١٢﴾

تجزیة الامصار

وتزجیة الاعصار یا تاریخ وصاف

فارسی ـ مورخ منشی خواجه عبدالله بن فضل الله مشهور بوصاف الحضره و ان پنج مجلد مرتب نموده

واز تالیف آن درشعبان (۷۱۱) فراغت یافته و از زمان چنگز خان تا زمان غازان خان را نوشته ومقصودش انشاء و آوردن لطائف نظم ونثر بوده چنانچه خود دراول مجلد دوم متعرض است که تاریخ بالتبع مشهود کردد ـ اول نسخه (حمد وستایشی که انوار اخلاصش آفاق وانفس را چون فاتحه صبح صادق متلألی سازد) آخر نسخه که آخر مجلد پنجم است (لانی ـ ثلث الله فیك وقد فعل والحمد لله رب العلمین) تاریخ کتابت سنه (۱۲۳۵) خط نسخ ۲۷ سطری ـ اوراق مجدول بطلا وتحریر ولاجورد ـ صفحه اول دارای سرلوح مذهب ـ وقفی تاج ماه بیگم ـ سال وقف (۱۲۶۲) عدد اوراق (۴۰۸) جلد مقوای روغنی ـ زمینه قهوهٔ اسلیمی کاری ـ طول ۳ گره و ۱ بهر ـ عرض ۱ گره و ۸ بهر و ۵ مو ـ قفسه ( )

﴿۱۳﴾

تاریخ ملوك عجم

فارسی ـ بواسطهٔ نداشتن اول وآخر مؤلف معلوم نشد همینقدر معلوم میشود که درزمان شاه عباس بزرگ تالیف شده وفی الحقیقة مختصر حبیب السیر است زیرا در اکثر عبارات با او شرکت دارد ومحتمل است که قطعه ازتذکره هفت اقلیم تالیف امین الدین احمد رازی معاصر ماضی باشد ـ بازی نسخه ازباب دوم است ـ اول نسخه (باب دوم ذکر ملوك عجم وسلطنت کیامرث) آخر موجود (بفراغت گذرانید) باقی را کاتب ننوشته ـ خط نستعلیق ۳۱ سطری ـ اوراق مجدول بطلا ولاجورد ـ وقفی اشرف السلطنه ـ سال وقف (۱۳۳۴) عدداوراق (۱۴۱) طول ۳ گره ـ عرض ۱ گره و ۸ بهر ـ قفسه ( )

﴿۱۴﴾

تاریخ الحکماء

عربی ـ مؤلف مورخ بارع جمال الدین ابوالحسن علي بن یوسف بن قفطی که پدرش وزیر صلاح الدین ایوبی بوده و خود متولد در سنه (۵۶۸) و متوفی (۶۴۶) و معاصر و دوست یاقوت حموی بوده و در تالیف معجم البلدان یاقوت را مساعدت مینموده و نسخه بطبع و ترجمه هم رسیده و ترجمه آن بیاید ـ اول نسخه (الحمد لله القدیم الازل) اواخر نسخه افتاده و تا ترجمه فخر رازی بیش ندارد ـ آخر موجود (علی وجه العقل لا النقل) خط نستعلیق ۲۱ و ۲۳ سطری ـ وقفی ابن خاتون سال وقف (۱۰۶۷) عدد اوراق (۷۸) طول ۳ گره و ۶ بهر ـ عرض ۱ گره و ۸ بهر قفسه ( )

(۱۵)

تاريخ ملوك عجم

فارسی ـ بواسطه نداشتن خطبه و دیباچه وخاتمه مورخ ابدست نیامد ـ اول مکتوب (بعضی چنین گفته اند که کیومرث) آخر آن که بذکر انوشیروان تمام میشود (جهان را بانصاف آباد کن) خط نسخ ۲۱ سطری ـ وقفی ملا علی گل ـ عدد اوراق (۱۵) نسخه بشکل بیاض است ـ طول ۲ گره و ۳ بهر ـ عرض ۱ گره و ۸ بهر ـ قفسه ( )

(۱٦)

تاريخ الانبياء

ترکي ـ مؤلف وزیر بی نظیر امیر علیشیر متوفای (۹۰٦) که مختصری از ذکر او گذشته است ونسخه قطعهٔ از اوست که فقط احوالات حضرت ختمی مرتبت صلی الله علیه و آله است ـ اول نسخه (کندون وقت است کز کلك سخن گوی بسوی ذکر پیغمبر نهم روی) آخر نسخه (تقدیر دن مستبعد وکلدور) خط نستعلیق ۲۳ سطری ـ اوراق مجدول بطلا و تحریر ـ صفحه اول داراي سرلوح مذهب وقفي نادر شاه ـ سال وقف (۱۱٤۵) عدد اوراق (۲۹۵) طول ۲ گره و ۳ بهر و ۵ مو ـ عرض ۱ گره و ٤ بهر ـ قفسه ( )

(۱۷)

تذكرة الحكماء

فارسی ـ مؤلف مولی عبد الستار بن قاسم از فضلاء عصر اکبر شاه هندي که بترجمه جمعی از حکماء یونان پرداخته ـ اول نسخه بعد از فهرست آن (سپاس الهي و ستایش جان آفرین درآغازنامه‌ها رسمی است بیشین) آخر نسخه (بحرمت خداوندگیتی سرمایه قبول ارزانی داراد تم) خط نستعلیق ۱۹ سطری ـ وقفی نادر شاه ـ سال وقف (۱۱٤۵) عدد اوراق (۱۳۲) طول ۲ گره و۳ بهر و۵ مو عرض ۱ گره و ۳ بهر ـ قفسه ( )

(۱۸)

تجارب الامم

عربی ـ مؤلف ابوعلی احمد بن محمد بن مسکویه اصفهانی مذکور معاصر شیخ ابو علی بن سینا ونسخه

جلد دوم اوست - اول نسخه (ودخلت سنه احدى ومائة وفيها ولى يزيدبن عبد الملك الخلافة) آخر نسخه افتاده ـ آخر موجود (فلما نظر) ونسخه تا وقايع سنه (۲۵۶) است ـ خط نسخ ۲۰ سطری ـ وقفی ابن خاتون سال وقف (۱۰۶۷) عدد اوراق (۲۵۷) نسخه قديمی است - طول ۲ گره و ۵ مو - عرض ۱ گره و ٦ بهر - قفسه (   )

{۱۹}

ترجمه تاريخ جنك فرانسه باروس

فارسى ـ مترجم محمد رضى تبريزى چون در سنه (۱۲۲۰) هجري اين جنك دست داده اصل واقعه را بتركي تاليف نموده و بنزد فتحعليشاه فرستاده بودند مترجم مذكور مامور ترجمهٔ آن بلغت فارسي گرديد - اول نسخه (درود نامحدود نثار باركاه واجب الوجود يست) آخر نسخه (كه عبارت از روز پنجم شوال باشد درسراى شوبزون اتفاق افتاد تم الكتاب) تاريخ تحرير سنه (۱۲۷۰) خط شكسته نستعليق ۱۹ سطرى اوراق مجدول بطلا وتحرير ولاجورد - صفحه اول داراى سرلوح مذهب - وقفى اشرف السلطنه ـ سال وقف (۱۳۳٤) عدد اوراق (۹٤) طول ۲ گره و ۱ بهر - عرض ۱ گره و ۳ بهر - قفسه (   )

{۲۰}

ترجمه اخبار مفيده از روزنامه هاي فرنكستان

فارسى - مترجم ميرزا عيسى خان كه در سنه (۱۳۰۱) در جزو مترجمين مخصوص وزارت انطباعات ايران بوده وبخط خود نوشته ـ اول نسخه (يونان مجمع ارشئو لزيك شهر آتن در صدد انكشاف قعر دريا) آخر نسخه (اميد وارم كه نتيجه اش فراغت وآبادى اليهان باشد) خط شكسته نستعليق (۱۰) سطري وقفي اشرف السلطنه - سال وقف (۱۳۳٤) عدد اوراق (۱۰) طول ۲ گره - عرض ۱ گره و ٦ بهر قفسه (   )

{۲۱}

ترجمه روزنامه تركى عثماني

فارسى ـ مترجم ميرزا عبد الرسول منشى و مترجم روزنامجات تركي عثمانى چنانچه درذيل ماثروالا ثار است اول نسخه (ترجمه روزنامه هاى تركى عثمانى روس وفرانسه واروپ) آخر نسخه (ترجمهٔ خانه زاد عبد الرسول مترجم تركي عثمانى) خط نستعليق (۱۰) سطرى - وقفى اشرف السلطنه - عدد اوراق (۱٦)

طول ۲ گره و ۸ بهر ـ عرض ۱ گره و ۵ بهر ـ قفسه ( )

۲۲

ترجمه روزنامه اور دومند مملکت برزیل از ممالك ینگی دنیا

فارسی ـ مترجم میرزا علیخان مترجم الممالك که در دارالترجمه وزارت انطباعات ایران چنانچه در ذیل مآثر والآثار است درسلك مترجمین معدود بوده ـ اول نسخه (ترجمه جلد روز نامه اور دومند) آخر نسخه (ترجمه خانه زاد علی مترجم فرانسه وانگلیسی) خط نستعلیق (۱۰) سطری ـ وقفی اشرف السلطنه ـ سال وقف (۱۳۳۴) عدد اوراق (۱۵) طول ۲ گره ـ عرض ۱ گره و ۵ بهر ـ قفسه ( )

۲۳

ترجمه ازروزنامجات هند

فارسی ـ مترجم میر سید حسین خان صدرالمعالی که از معاصرین و اصلا شیرازی ومقیم کربلاء وسالها درسلك اهل منبر بوده پس ازان بهندوستان رفته بزبان اردووفرانسه وانگلیس آشنا شده در دارالترجمه وزارت انطباعات ایران درسلك مترجمین منسلك شده بترجمه پاره کتب رومانی وروزنامجات هندی پرداخته دراین اواخر بمشهد آمد و کتاب (بوسه عذرا) را که ترجمه وبطبع رسانیده بود منتشر نمود عاقبت در سنه (۱۳۳۲) تقریبا رحلت کرد نسخه مترجمه راجع است بپاره وقایع مهمه هندوستان بطور اختصار اول نسخه (هندوستان روزنامه امپریال پاییه لاهور مینویسد) آخرنسخه (ترجمه چاکر دعاگو سید حسین مترجم زبان هندی) خط نستعلیق (۱۰) سطری ـ وقفی اشرف السلطنه ـ سال وقف (۱۳۳۴) عدد اوراق (۱۱) طول ۲ گره و ۵ بهر ـ عرض ۱ گره و ٤ بهر ـ قفسه ( )

۲٤

تاریخ الحکماء

عربی ـ مورخ ظهیر الدین ابو الحسن البیهقی بن ابی القاسم صاحب مشارب التجارب و چنانچه خود در ختم رساله نوشته در سنه (۵۹۹) در خوارزم تمام کرده و بر منوال کتاب صنوان الحکمه ابی سلیمان محمد بن طاهر بن بهرام السنجری مرقوم داشته ـ اول نسخه (الحمد لله المنعم له انعم ابت اوضاحها الا امتدادا) آخر نسخه (تبلغ و تسلم و تدق و لا تندم والسلام) بعد از آن

تاریخ تالیف است ـ خط نستعلیق ۱۵ سطری ـ وقفی خواجه شیر احمد ـ عدد اوراق (۵۰) طول ۱ گره و ۹ بهر ـ عرض ۱ گره و ۳ بهر ـ قفسه ( )

حرف (ج)

﴿۲۵﴾

جامع الحکایات

فارسی ـ مؤلف محمد عوفی معروف که در سلطنت ایلتمش بجهة نظام الملك وزیر در سنه (۶۲۵) نوشته ـ اول نسخه (حمد و سپاس صانعی را که از ابتدای صباح وجود) آخر نسخه افتاده آخر موجود (گفت یا رسول الله شتر بچه طاقت بار بر پشت) خط نستعلیق ۲۹ سطری ـ وقفی آقا زین العابدین ـ سال وقف (۱۱۶۶) عدد اوراق (۴۵۸) طول ۳ گره و ۸ بهر ـ عرض ۲ گره و ٤ بهر ـ قفسه ( )

﴿۲۶﴾

جنات الخلود

فارسی ـ مؤلف محمد رضاء بن محمد مؤمن امامی مدرس از علماء عصر شاه سلطان حسین صفوی که در سنه (۱۱۲۷) از تالیف آن فراغت یافته و در آن تفسیر اسماء الهی و احوالات انبیاء وحضرت زهراء و ائمه هدی از اسماء شریفه و موالید و وفیات ایشان و سایر متعلقات آن بضمیمه ذکر ایام و لیالی متبرکه و اعیاد و شهور وسنین و بلاد مشهوره و معرفت قبله و اختیارات و اختلاجات اعضاء و ادعیه و ادویه سفر و بازاء جزئیات هر یك از عناوین جداولی چون تقویم آورده ونسخه مکرر بطبع رسیده ـ اول نسخه (الحمد لله الحکیم المعبود) آخر نسخه (و آله الطاهرین المعصومین) خط نسخ ـ صفحه اول دارای سر لوح و حاشیه مذهب بین سطور صفحه اول و دوم طلا اندازی حاشیه صفحه دوم مذهب سر صفحه و سایر عناوین بطلا و لاجورد و شنجرف نوشته شده ـ اوراق مجدول بطلا و تحریر و شنجرف و لاجورد ـ وقفی آقای مرتضی قلیخان ـ سال وقف (۱۳۳۷) عدد اوراق (۳۵) طول ۳ گره و ۶ بهر ـ عرض ۲ گره و ۵ بهر ـ قفسه ( )

﴿۲۷﴾

جنات الخلود

مکرر شماره قبل ـ تاریخ کتابت (۱۲۴۲) خط نستعلیق اوراق مجدول بطلا و تحریر سر صفحه

و سایر عناوین بطلا و لاجورد و شنجرف - عدد اوراق (۳۵) وقفی صدیق الملك - سال وقف (۱۳۱۲) طول ۳ گره - عرض ۲ گره - قفسه (　　)

﴿۲۸﴾

جنات ثمانیه

فارسی - مؤلف آقا سید محمدباقر خلخالی فخر الواعظین که در سنه (۱۳۲۷) شروع نموده و در سنه (۱۳۳۱) اتمام نموده و در آن شرح بقاع متبرکه را از حرم مکه معظمه و مدینه طیبه وقدس خلیل و نجف اشرف و کربلاء معلی و بلده مقدسه کاظمین ع و سامراء و مشهد مقدس رضوی ع نوشته و خاتمه را در شرح قم المبارکه قرار داده و بقدر قوه در ظواهر کوشیده وخود کتابرا بخط خود نوشته و وقف کرده - اول نسخه (الحمد لله رب العالمین) آخر نسخه که بذکر اسامی کتب منقول منها ختم نموده (مفاتیح الغیب خلوتی) پس از آن صورتی از گنبد مبارك حضرت امیر ع نقش نموده و در ظهر آن مختصری از حالات آنحضرت نوشته ـ خط نستعلیق مختلف السطر وقفی خود مؤلف - سال وقف (۱۳۳۱) عدد اوراق (۴۰۳) طول ۲ گره و ۷ بهر عرض ۲ گره و ۲ بهر - قفسه (　　)

﴿۲۹﴾

جامع التواریخ

فارسی - مورخ فاضل رشید الدین فضل الله - مقتول سنه (۸۱۷) که تاریخ او بشهادت دانشمندان وتاریخ دانان بهترین تواریخ است و نسخه مشتمل بر دو مجلد است که اول آن بخط نسخ قدیم ـ ودوم آنرا بامر محمد حسنخان اعتماد السلطنه درسنه (۱۳۰۰) نوشته‌اند - اول آن (فهرست کتاب داستانها و فذلکه حساب بیانها) آخر آن (اما غلامی هست که اورا داند و اورا حاضر کرد) اول جلد دوم (هو العزیز حکایت چنگیز خان بشهر بخارا) آخر آن (ساقر ممایب نه مظهر مثالب والسلام علی من اتبع الهدی) خط نسخ ۲۰ سطری - اوراق اوایل مجدول بلاجورد وتحریر وطلا - صفحه اول دارای سرلوح مذهب ـ ابواب وعناوین بشنجرف - وقفی اشرف السلطنه - سال وقف (۱۳۳۴) عدد اوراق (۶۴۹) طول ۲ گره و ۴ بهر - عرض ۱ گره و ۶ بهر و ۵ مو - قفسه (　　)

(حرف ح)

(۳۰)

حبیب السیر در اخبار افراد البشر ج ۱

فارسی - مؤلف وجامع فاضل یگانه غیاث الدین خواند امیر شیعی ابن همام الدین محمد خاوند شاه که برای خواجه حبیب‌الله از اعیان دولت شاه اسمعیل صفوی در سنه (۹۲۷) تالیف نموده و بر دو مجلد است ونسخه جلد اول اوست که از ابتدای تاریخ دهر تا زمان سلطان جلال الدین برنگاشته وهردو مکرر بطبع رسیده - اول نسخه (لطائف اخبار لئالی نثار انبیاء عالیمقدار الخ) آخر نسخه (فلك پیوسته او را بنده بادا) خط نستعلیق ۲۳ سطری - اوراق مجدول بطلا وتحریر ولاجورد - وصفحه اول دارای سرلوح مذهب - وقفی آقای مرتضی قلیخان - سال وقف (۱۳۳۷) عدد اوراق (۶۱۵) طول ۳ گره و ۱ بهر و ۵ مو - عرض ۱ گره و ۸ بهر - قفسه ( )

(۳۱)

حبیب السیر ج ۲

که از ذکر خانان ترکستان است تا زمان خود مورخ که سنه (۹۲۷) وبذکر سلطان عصرش شاه اسمعیل سخن ختم میشود پس از آن بغرایب دنیا میپردازد - اول نسخه (یارب ابتدای خود سخن سازم کن) آخر نسخه (که از نام این نامور یافت زیب) خط نسخ ۲۷ سطری - اوراق مجدول بطلا وتحریر ولاجورد - عناوین بطلا وشنجرف ولاجورد نوشته شده - واقف مطابق شماره قبل - عدد اوراق (۵۹۹) طول ۳ گره و ۲ بهر و ۵ مو - عرض ۲ گره و ۲ بهر - قفسه ( )

(حرف ر)

(۳۲)

روضة الصفا في سيرة الانبياء والملوك والخلفاء

فارسی - مورخ میر خواند محمد بن خاوند شاه بن محمود - متوفای سنه (۹۰۳) واز ندماء وزیر امیر علیشیر گردید و تا زمان سلطان عصرش سلطان حسین بایقرا در هفت جلد نوشته ودر اواسط سلطنت قاجاریه میرزا رضا قلیخان هدایت آنرا تا زمان خود تکمیل نموده و باهم بطبع رسیده - اول نسخه (زیب فهرست نسخهٔ مفاخر انبیای عالیمکان) آخر نسخه که بدعاء امیر معظم خاتمه یافته (کروبیان عرش ومقیمان فرش را واجب بود که دست بدعا وآمین برآورند تمت) تاریخ تحریر سنهٔ (۹۹۸) این نسخه تا ذکر شهادت

حضرت امیر المؤمنین ٤ خاتمه یافته – خط نستعلیق ۲۹ سطری ـ اوراق مجدول بشنجرف و لاجورد – وقفي نادر شاه – سال وقف (۱۱٤۵) عدد اوراق (٤٤٤) طول ۳ گره و ٦ بهر – عرض ۲ گره و ۳ بهر – قفسه (　　)

(۳۳)

روضة الصفاء

مکرر شماره قبل و نسخه قطعه از اوست بی اول و آخر ـ اول موجود (در آن اوان که عبدالله بن طاهر) آخر موجود (رو بدار السلطنه هرات نهاد و در سلك ملازمان) خط نستعلیق ۲۵ سطری وقفي مرحوم عضد الملك ـ عدد اوراق (۲۳٦) طول ۲ گره و ۹ بهر ـ عرض ۱ گره و ۸ بهر قفسه (　　)

(۳٤)

روضة الصفاء

مکرر سابق و نسخه از ابتداء شرح حال حضرت آدم ابو البشر است تا خلاصی قباد از محبس و از وسط نیز افتاده دارد چنانچه از اول و آخر نیز ـ اول موجود (و بالجمله بخار عجب و پندار بکاخ دماغ او راه یافته) آخر موجود (بخانه دهقانی که از نسل فریدون بود فرود آمد مادر نوشیروان) خط نسخ ۲۳ سطری ـ وقفي آقای میرزای ناظر ـ سال وقف (۱۳٤۷) عدد اوراق (۱۹۸) طول ۲ گره و ٦ بهر ـ عرض ۱ گره و ۵ بهر ـ قفسه (　　)

(۳۵)

روضات الجنان وجنات الجنان

فارسی ـ مؤلف مولی حسین حافظ قزوینی یا تبریزی بتردیدی که در خاتمه مستدرکات الوسائل در ترجمه شیخ بهائی مذکور است و او بدمشق وارد شده ومقیم گردیده و با شیخ در آنجا مجالستی داشته و کتاب را در سنه (۹۷۵) تمام کرده و لی نسخه جلد ثانی است از روضهٔ هفتم تا آخر کتاب ـ اول نسخه (روضهٔ هفتم در ذکر احوال خیر مآل الخ) آخر نسخه که بقطعهٔ تعریف کتاب و تاریخ آن از حاج محمد غفاری مذیل است (چو پرسیدم

ز تاریخش خرد گفت زیارات قبور اولیا شد) خط نستعلیق ۲۵ سطری ـ اوراق مجدول بطلا و
۹ ۷ ۵
تحریر و لاجورد ـ واقف معلوم نشد ـ عدد اوراق (۲۲۳) طول ۳ گره و ۵ بهر ـ عرض ۲ گره و ۳ بهر ـ قفسه ( )

﴿۳۶﴾

ردلف

فارسی ـ حکایت وسرگذشتی است وچون بطبع رسیده حاجتی بتوصیف ندارد وازنسخه مقدمه و دیباچه افتاده ـ اول موجود (جزء اول کتاب فصل اول تا بی فرانك ـ آخرنسخه (ه دیگر من دختر ندارم چاکر شما مرفی انتهی) کاتب سید ابوالقاسم کاشانی که برای اشرف السلطنه درسنه (۱۳۱۶) نوشته ـ خط نستعلیق ۲۹ سطری ـ وقفی اشرف السلطنه ـ سال وقف (۱۳۳٤) عدد اوراق (۳۱۵) طول ۳ گره و ۶ بهر ـ عرض ۲ گره و ۲ بهر ـ قفسه ( )

﴿۳۷﴾

روضة الاحباب

فارسی ـ مؤلف جمال الدین عطاء الله بن فضل الله شیرازی نیشابوری متوفای سنه (۹۷۶) که بخواهش وزیر امیر علیشیر بعد از استشاره با استادش اصیل الدین عبد الله در سیره حضرت رسول ص تالیف نموده ودرسنه (۸۸۸) ازتالیف آن فراغت یافته ودرسنه (۹۰۳) پاك نویس کرده واجازه روایتی بمولی سلطان احمد کاشانی داده وصاحب کشف الظنون را شبهتی دست داده که وفات اورا در راس الف دانسته و برقم ولفظ نوشته ـ باری اول نسخه بعد از بسمله (الحمد لله الذی من علی المؤمنین اذبعث فیهم رسولاً) آخرنسخه که باجازه خاتمه یافته (هذا عهدی الیه والعهدة فی الدارین علیه) وظاهراً نسخه اصل باشد ـ خط نسخ ۲۲ سطری ـ وقفی نادر شاه ـ عدد اوراق (۳۲٤) طول ۲ گره و ۳ بهر و ۵ مو ـ عرض ۱ گره و ۷ بهر ـ قفسه ( )

﴿۳۸﴾

روضات الجنات

عربی ـ مؤلف مورخ جلیل میرزامحمد باقر بن میر زین العابدین خوانساری اصفهانی متولد سنه (۱۲۲۶)

ومتوفای سنه (۱۳۱۳) که ازمشاهیر فقهاء عظام وعلماء اعلام و ارباب رجال و تواریخ بوده و مؤلفاتی درفنون علمیه نوشته‌اند که مدارج کمالات وعلمیات ایشان ازاین کتاب مشهود اگرچه مرحوم ثقة الاسلام حاج میرزا حسین نوری را با آنجناب دربارهٔ ازمواضع کتاب درخاتمه مستدرکات الوسائل مناظراتی است ومؤلف من بور بترتیب حروف تهجی بترجمه علماء مذهب امامیه واهل سنت وجماعت پرداخته وکتابرا برچهار مجلد قرار داده و در زمان مؤلف نسخهٔ از روی نسخهٔ اصل درچهارجلد نوشته‌اند وجود مؤلف با فرزندش میر سید احمد آنها را با نسخهٔ اصل مقابله نموده و درهمهٔ مجلدات بخط خود مرقوم فرموده واین نسخه مجلد اول است ازمجلدات اربعه که ازباب همزه است تا آخر جیم معجمه ـ اول نسخه (الحمد لله الذی جعل بین العلم واهله نزهة الرجل الكامل) آخرآن (ولا ينبئك مثل خبير) تاریخ تالیف این مجلد سنه (۱۲۷۱) خط نسخ ۲۲ سطری ـ اسامی درحاشیه بلاجورد وشنجرف نوشته شده ـ وقفی صدیق‌الملك سال وقف (۱۳۱۲) عدد اوراق (۲۳٤) طول ۲ گره و ۱ بهر ـ عرض ۱ گره و ۵ بهر ـ قفسه ( )

﴿۳۹﴾

روضات الجنات (ج ـ ۲)

که ازباب حاء مهمله است تا باب ظاء مثاله معجمه اول آن (الحمد لله الاول بلا بداية) آخرآن (وبالاجابة جدير) تاریخ تالیف (۱۲۶۳) خط نسخ ۱۹ سطری ـ اسامی درحاشیه بشنجرف نوشته ـ عدد اوراق (۲۳۰) واقف وطول وعرض مطابق شماره قبل ـ قفسه ( )

﴿٤۰﴾

روضات الجنات (ج ـ ۳)

از باب عین مهمله است تا آخر لام و درسنه (۱۲۸٤) تالیف شده ـ اول نسخه (وبه ثقتی و علیه توکلی) آخرنسخه (ولا حول ولا قوة الا بالله العلي العظيم) مشخصات مطابق شماره قبل ـ عدد اوراق (۲۱۰) قفسه ( )

﴿٤۱﴾

روضات الجنات (ج ـ ٤)

که ازحرف میم است تا آخر یاء ـ اول آن (الحمد لله الذی هو فی مجده قدیم) آخر نسخه (و عظماء الاسلام محمد

واهل بیته الطاهرین الاعلام) تاریخ تالیف (۱۲۷۶) وخود مؤلف مرحوم چنانچه درجلد اول اشاره شد شرحی بخط خود راجع بصحت نسخه وسایر مجلدات آن نوشته ونیز فرزندش میرزا زین‌العابدین‌هم نوشته وچون چهار جلد را مرحوم میرزا محمد صدیق الملك رئیس وزارت خارجه وقف نموده‌اند مرحوم حاج شیخ اسماعیل فاضل شاهرودی اقرار بوقف رادرسنه (۱۳۱۱) درحاشیه نوشته‌اند ومرحوم میرزا جعفر خان یمین‌الممالك پسر مرحوم صدیق‌الملك تصدیق بخط ومهر فاضل مذکور نموده‌اند ــ مشخصات مطابق شمارهٔ قبل ــ عدد اوراق (۳۳۹) طول ۲ گره و۲ بهر ــ عرض ۱ گره و٤ بهر و۵ مو ــ قفسه (   )

﴿٤٢﴾

روزنامه یومیه

فارسی ــ از محمد حسنخان صنیع الدوله (اعتمادالسلطنه) راجع باحوالات خودش ومختصری از گذارشات دربار ناصری ــ راجع بسنه (۱۲۹۸) وسنه (۱۲۹۹) که هردو در یکجلد است ــ اول نسخه (بسم الله تبارك وتعالی شانه) آخر نسخه (خداوند توفیق بدهد که سالها نوشته شود ۱۳۰۰) واز آخر روزنامه ۱۳۰۰ مستفاد میشود که ایجاد آن ازسنه (۱۲۹۸) است وقبل ازین سنه‌را ننوشته ــ خط نستعلیق (۱۵) سطری وقفی اشرف السلطنه ــ سال وقف (۱۳۳٤) عدد اوراق (۱۹٤) طول ۲ گره ــ عرض ۱ گره و۳ بهر ــ قفسه (   )

﴿٤٣﴾

روزنامه یومیه

مکرر شماره قبل ــ مؤلفاً راجع بسنه (۱۳۰۰) و سنه (۱۳۰۱) دریکجلد ــ اول نسخه (چهار شنبه ۱۱ جمادی الاول ۱۳۰۰) آخر نسخه (تا خداوند عالم در تخاقوی ئیل چه تقدیر کرده باشد) سایر مشخصات ازهمه جهة مطابق شماره قبل ــ عدد اوراق (۱۷۳) ــ قفسه (   )

﴿٤٤﴾

روزنامه یومیه

مکرر ایضاً ــ مؤلفاً راجع بوقایع سنه (۱۳۰۲) و سنه (۱۳۰۳) دریکجلد ــ اول نسخه (اول سنه تخاقوی ئیل ترکی وماه پنجم عربی) آخر نسخه (تمام شد جلد ششم روزنامه خودم والسلام) عدد اوراق (۱۹۰) سایر مشخصات ازهمه جهة مطابق شماره (٤۲) ــ قفسه (   )

(۴۵)

روزنامه یومیه

مکرر ایضاً – مؤلفاً راجع بوقایع سنه (۱۳۰۴) وسنه (۱۳۰۵) اول نسخه (بسم الله تبارك وتعالى الحمد لله الذى خلق الانسان والجان) آخرنسخه (سالها بنویسم بتاریخ رجب سنه ۱۳۰۶ باتمام رسید) عدد اوراق (۱۹۵) سایر مشخصات مطابق شماره (۲٤) – قفسه ( )

(۴٦)

روزنامه یومیه

مکرر ایضاً ـ راجع بسنه (۱۳۰٦ و ۱۳۰۷) اول نسخه (بسم الله تبارك و تعالى) آخر نسخه (بامید خدا وباری اولیاء شروع اجلاد یازدهم خواهم نمود) عدد اوراق (۱۳۷) سایر مشخصات مطابق شماره (۴۲) قفسه ( )

(۴۷)

روزنامه یومیه

فارسی – مکرر ایضاً مؤلفاً راجع بسنه (۱۳۰۸) و سنه (۱۳۰۹) که در یکجلد است – اول نسخه (بسم الله تبارك وتعالي یامحمد یاعلي یافاطمه یاصاحب الزمان (ع) آخر نسخه (انشاء الله سال نورا خیر کند بحق محمد وآل محمد ص ۱۳۱۰) عدد اوراق (۱۵۲) سایر مشخصات مطابق شماره (۴۲) ـ قفسه ( )

(۴۸)

روزنامه یومیه

فارسی – مکرر ایضاً مؤلفاً راجع بسنه (۱۳۱۰) وسنه (۱۳۱۱) وهردو دریکجلد است – اول نسخه بعد از بسمله (یاهو انت الهو (کذا) ولا اله الا انت شروع میکنم روزنامه خودرا) آخر نسخه (خداوند سال نورا مبارك کند) خط شکسته نستعلیق مختلف السطر – عدد اوراق (۱۷۳) واقف مطابق شماره (۴۲) طول ۲ گره و ۱ بهر – عرض ۱ گره و ۷ بهر – قفسه ( )

(۴۹)

روزنامه یومیه

مکرر ایضاً ـ مؤلفاً راجعة بسنه (۱۳۱۲) وقدری از سنه (۱۳۱۳) اول نسخه بعد از بسمله (شب پنجشنبه

۲۳ رمضان هزار و سیصد دوازده تقریباً شش ساعت) آخر نسخه (چون قصه امروز طولانی است مفصل خواهم نوشت) ونسخه بخط اوست – خط شکسته نستعلیق ۱۶ سطری – عدد اوراق (۹۶) سایر مشخصات مطابق شماره (۴۲) – قفسه (　　)

﴿۵۰﴾

رسالة

درتاریخ حضرت رسول وائمه طاهرین ع

عربی – مؤلف بواسطه نداشتن اول وآخر معلوم نشد وکاتب خطبه و دیباچه واول مطالب را ننوشته وسفید گذارده چنانچه آخر آنرا نیز اول مکتوب (السکهنة عن علمهم) آخرمکتوب (ومن دینور حسن بن هرون واحمد واخوه وابوالحسن ومن اصفهان) خط نسخ ۹ سطری – اوراق مجدول بطلا و تحریر و لاجورد فصول وعناوین بشنجرف ـ وقفی نادر شاه ـ عدد اوراق (۱۹۱) طول ۱ گره و ۸ بهر و ۵ مو عرض ۱ گره و ۱ بهر – قفسه (　　)

﴿۵۱﴾

روزنامه جهانگیری

فارسی ـ مؤلف سلطان جهانگیر شاه هندی متولد سنه ۹۷۸ که در زمان پدرش اکبر شاه مباشر امور سلطنتی بوده وشرح گذارشات خودرا در دولتش قبلاً وبعداً بضمیمه نصیحت نامهٔ ازخود نوشته ـ اول نسخه افتاده – اول موجود (درم پیش تختم همی ریختند) آخر نسخه (تو خواه از سخنم پند گیر خواه ملال) کاتب درویش محمد – تاریخ کتابت سنه (۱۰۴۶) – خط نستعلیق (۱۷) سطری ـ اوراق مجدول بطلا وتحریر وشنجرف ولاجورد – وقفی اشرف السلطنه – سال وقف (۱۳۳۴) عدد اوراق (۱۰۱) طول ۱ گره و ۸ بهر و ۵ مو – عرض ۱ گره و ۱ بهر – قفسه (　　)

﴿۵۲﴾

روزنامه

فارسی از محمد حسنخان صنیع الدوله (اعتماد السلطنه) در مراجعت از فرنگستان در سنه ۱۲۹۰ که با ناصرالدین شاه رفته بود وقایع از تفلیس تا بطهران خودرا نوشته – اول نسخه بعد العنوان (ظهر یکشنبه ششم شهر رجب سنه ۱۲۹۰ که موکب همایون الخ) آخر نسخه (باعلی مدد غره شهر شعبان المعظم ۱۲۹۱)

کاتب میرزا علیخان مترجم الممالک پس از آن در یکصفحه دو غزل واوی از خواجه هم بخط اوست - خط نستعلیق (۱۵) سطری - اوراق مجدول بطلا وتحریر وشنجرف ولاجورد وقفی اشرف السلطنه - سال وقف ۱۳۳٤ - عدد اوراق (۱۹۹) طول ۱ گره و ۷ بهر - عرض ۱ گره و ٥ مو - قفسه ( )

حرف (س)

«۵۳»

سفرنامه

فارسی جامع حاج میرزا علی خان اعتماد السلطنه - متوفای سنه ۱۲۸٥ که شرح مسافرت خود را بمکه در سنه ۱۲٦۳ نوشته - اول نسخه (ربنا لاتزغ قلوبنا بعد اذ هديتنا) آخر نسخه (بیست و ششم شهر جمادی الاولی بود که وارد تبریز شدم) تاریخ تحریر نسخه ۱۳۰٦ بامر پسرش اعتماد السلطنه دوم خط نستعلیق ۱۲ سطری - وقفی اشرف السلطنه - سال وقف (۱۳۳٤) عدد اوراق (۱۰۹) طول ۲ گره و ۲ بهر - عرض ۱ گره و ٦ بهر - قفسه ( )

«۵٤»

سیرة اسکندر

عربی - مؤلف بدست نیامد وقصه ایست بس عجیب اول نسخه بعد از بسمله (حديث الملك المنصور من الرب المشكور خليفة الله فى ارضه الخ) آخر نسخه (وهذا ما كان من سيرة الاسكندر من ابد وامره الى منتهاه ونعوذ بالله من الزيادة والنقصان واستغفر الله العظيم سنه ۹۹۳) خط نسخ ۱۷ سطری - وقفی امیر جبرئیل - سال وقف (۱۰۳۷) عدد اوراق - (۱۱۰) طول ۲ گره و ۵ مو - عرض ۱ گره و ٤ بهر - قفسه ( )

حرف (ش)

«۵۵»

شاهنامه

فارسی - ناظم حکیم ابو القاسم حسن بن اسحق بن شرفشاه محمد بن منصور بن فخر الدین احمد بن حکیم فرخ یا فخر که بعضی ضبط نموده اند و بمناسبت آنکه پدرش اسحق از طرف سوری بن معز عمید خراسان عامل باغی فردوس نام در رزان طوس بوده بدان مشهور شد و بجهة تعدی که حاکم بر حکیم نمود از طوس بجانب غزنین شتافت و در مجلس خاص ملك الشعراء عنصری وحکیم

فرخی سیستانی و حکیم عسجدی ورودنمود پایه و مایه سخن سنجی خود را در بدیهه گوئی ایشان اظهار کرد و تاریخ دانی او نسبت بسلاطین فرس مشهود ایشان گشت و بدین جهت قدر و مرتبه اش روز بروز افزوده میشد تا آنکه بامر سلطان محمود موفق بنظم شاهنامه گردید ولی سلطان از بذل شصت هزار مثقال طلا بازاء شصت هزار بیت برأی حسن میمندی وزیر امتناع ورزید و شصت هزار مثقال نقره بسویش فرستاد او را خوش نیامد آنرا بفقاعی و حمامی و فقراء متفرق ساخت و چون ایاز را با او کمال دوستی بود بتوسط او شاهنامه را گرفت وابیات هجائیه ساخت و نام محمود را نا محمود نمود چنانچه مشهور است و از سیاست سلطان ترسید از غزنی بهرات رفت و از آنجا بطوس و از طوس بطبرستان بسوی اسپهبد شهریار از سلاطین آل باوند که از اولاد یزدگرد بن شهریاربوده رهسپار شد و اواشعار هجائیه را بیکصد هزار درم خرید که از شاهنامه خارج شود پس از آن بمکه شتافت و مراجعت بطوس نمود و پنهان زندگانی میکرد وقتی سلطان محمود را پشیمانی دست داد و ساعیان آن کار را ملامت نمود و شصت هزار مثقال طلا پس از تفحص محترما برای حکیم فرستاد ولی چه سود که رسیدن انعام سلطان بطوس همان و مصادف شدن با رحلت آن حکیم و رسیدن جنازه او از دروازه رزان بگورستان باغ فردوس در سنه (۴۱۱) همان گویند بخواهر او که زاهدهٔ عصر خود بود دادند قبول ننمود و گفت برادرم میخواست از انعام سلطان پلی بر رود طوس ببندد بدان مصرف صرف کنید پس بگفته او پل را از آن ساختند و بالجمله استادی این حکیم راد و شاهنامهٔ او امروزه شرق و غرب را فرو گرفته و ادباء آسیا و اروپا از قسمت تاریخی و نکات ادبیه آن بهره ها میبرند چنانچه شعراء قدیم با آنکه هر یك را در شعر مقامی است منیع بمثابهٔ آن کتابها ساخته و پرداخته اند چنانچه بعضی از آنها در این نسخه ضمیمه و مجلد شده و بنظر میرسد ولی هنوز نتوانسته اند مثل آنرا بسرایند و چون در این دولت ابد آیت شاهنشاهی پهلوی خلد الله ملکه علوم و معارف خاصه تاریخ و ادبیات روی بکمال نهاده و عزم ملوکانه بر آن تصمیم یافته که نام نامی مشاهیر دانشمندان قدیم خاصه ایرانیان بعد از اندراس در قرون گذشته احیا شود و مناهج آنان پس ازانطماس تجدید گردد مقرر فرمودند که مقبره این حکیم دانشمند و شاعر مورخ ارجمند را بنیکوتر وجهی بسازاد

اول نسخه (بنام خداوند جان و خرد) آخر نسخه (شد انجام شهنامهٔ دلگشای) خط نستعلیق ۳۷ سطری اوراق مجدول بشنجرف و لاجورد - عناوین بشنجرف نوشته شده - صفحه اول کتاب و اول دیباچه دارای سر لوح مذهب - وقفی آقا زین العابدین - سال وقف (۱۱۶۶) عدد اوراق (۳۲۶) طول ٤ گره - عرض ۲ گره و ۳ بهر - قفسه ( )

﴿۵٦﴾

گرشاسب نامه

پارسی - ناظم استاد ابو نصر علی بن احمد الطوسی الاسدی که نسبش منتهی بسلاطین عجم میرسد و استاد حکیم ابو القاسم فردوسی است بعضی غلبه عرب بر عجم از شاهنامه فردوسی را باین استاد نسبت داده اند و سهو است چنانچه در ترجمه فردوسی گذشته و حکیم اسدی گرشاسب نامه را بجهة شاه ابو دلف حکمران اران برشته نظم آورده بعضی آنرا بر شاهنامه ترجیح داده اند وفات وی را در دولت مسعود بن محمود در سنه (٤۲۵) نوشته اند - اول نسخه (سپاس از خدا ایزد رهنما) آخر نسخه (که کیخسرو از جام گیتی نمای) خط نستعلیق ۳۷ سطری - عدد اوراق (٤٤) واقف وطول وعرض مطابق شماره قبل - قفسه ( )

﴿۵۷﴾

اسکندر نامه

فارسی - ناظم نظام الدین ابو محمد احمد بن الیاس بن یوسف بن مؤید گنجوی قمی که بعضی الیاس گفته اند از نوابغ شعراء زمان و سخن سرایان دوران بوده و در عصر نصرة الدین الب ارسلان و پسرش عز الدین طغرل تکین که از اتابکان شام بودند روزگار گذرانیده و خمسه او معروف است و دیگران بعد از او اقتداء اوی نموده خمسه ها گفته اند و (الفضل للمتقدم) و این اسکندر نامه چهارمین از خمسه اوست وبنص وی درآخر کتاب در سنه ۵۹۷ تمام نموده پس سخن صاحب مجمع الفصحاء که فوت ویرا در سنه (۵۷٦) گفته بی وجه است علاوه آنکه برای پسر الب ارسلان عز الدین مسعود طغرل که بعد از پدر در سنه (٦۰۷) بسلطنت رسیده و در سنه (٦۱۰) فوت شده چنانچه در حبیب السیر است نظامی اسکندر نامه دیگر گفته که بیاید - اول نسخه (خدایا جهان پادشاهی ترا است زما خدمت آید خدائی ترا است) آخر نسخه (که تا از می خوشگوار

افکنم ــ غمی کان کرفته استجا درتنم) و در کشف الظنون باسم آینه اسکندری بامیر خسرو دهلوی متوفای سنه (۷۲۵) کما فی الطرائق ایضا نسبت داده و همین اول نسخه را آنجا آورده و چون امیر مذکور راهم خمسه ایست که بعضی ترجیح برابن خمسه داده اند شاید توافق نظری یا اقتباس باشد خط نستعلیق (۳۷) سطری ــ عدد اوراق (۳۲) واقف و طول و عرض مطابق نمره ۵۵ قفسه ( )

﴿۵۸﴾

صنم و برهمن یا صنم الخیال

پارسی ــ ناظم فتح الله معروف بشهنامه چی از شعراء دولت سلطان سلیمان صفوی ــ اول نسخه (بنام آنکه در دلها وطن ساخت) آخر نسخه (ابهاهی کان ثمر آرد پدیدار) خط نستعلیق ۳۷ سطری ــ عدد اوراق (٦) واقف وطول وعرض مطابق شماره (۵۵) ــ قفسه ( )

﴿۵۹﴾

مهر و مشتری وماه

پارسی ــ ناظم محمد بن احمد العطار التبریزی که در سنه (۷۷۸) تمام کرده وبعدد (۵۱۲۰) ختم سخن نموده ــ اول آن (بنام پادشاه عالم عشق) آخر نسخه (که ختم کار برما خیر گردان) کاتب فتح الله سال کتابت سنه (۱۰۲۹) خط نستعلیق ۳۷ سطری ــ عدد اوراق (۲۴) واقف و طول و عرض مطابق شماره (۵۵) قفسه ( )

﴿٦۰﴾

مظهر الاثار

مثنوی پارسی ــ ناظم ابو عبد الله میرهاشم بن میر محمد مؤمن عرشی متخلص بهاشمی و معروف بشاه جهانگیر که نسبش ازطرفی بشاه قاسم انوار وازطرف دیگربشاه نعمت الله ولي میرسد درسنه (۱۰۷۳) متولد وبواسطه ترویج مسلك شاه نعمت الله واولادش در دهلی درسنه (۱۱۵۰) شربت شهادت نوشیده چنانچه شرحی از انجناب در طرائق دروصل ششم مذکور است ــ اول نسخه (بسم الله الرحمن الرحیم فاتحه آرای کلام قدیم) آخر نسخه (تا باید باد بوجه حسن) خط نستعلیق ۳۷ سطری ــ عدد اوراق (۱۲) واقف وطول و عرض مطابق شماره (۵۵) قفسه ( )

﴿٦١﴾

اسکندر نامه

فارسی — نظام الدین مذکور نمره ۵۷ که فی الحقیقة تکمیل اسکندر نامه سابق را نموده و برای عز الدین مسعود طغرل تکین پسر ارسلانشاه ختم و چون عز الدین درسنه رحلت پدر که (۶۰۷) است بسلطنت رسیده و در سنه (۶۱۰) رحلت نموده چنانچه در حبیب السیر است پس فوت نظام الدین در این این دو تاریخ است و اگر تاریخ اتمام نسخه اولی چنانچه گذشت که (۵۹۷) است در نسخه ثانیه بود قول صاحب طرائق که فوت گنجوی را باعتبار قول صاحب نتایج الافکار که وی بعد از نسخه اولی پنج سال دیگر برده و در ششصد و دو فوت شده باز درست نبود زیرا که وی در عهد عزالدین طغرل فوت شده چنانچه مخفی نیست و بعضی این اسکندرنامه را باعتبار اولش خرد نامه گفته اند و در جزو خمسه آورده اند — اول نسخه (خرد هر کجا گنجی آرد پدید زنام خداوند داود امید) آخر نسخه (فزون از همه زنده کایش باد) خط نستعلیق ۳۷ سطری عدد اوراق ۱۷ واقف و طول و عرض مطابق شماره ۵۵ قفسه ( )

﴿٦٢﴾

خسرو نامه اسکندری

فارسی — ناظم مولی عبد الرحمن جامی متوفای سنه (۸۹۸) اول نسخه (الهی کمال الهی تراست) آخر نسخه (بنظم دری در نظام آوران) خط نستعلیق ۳۷ سطری — عدد اوراق (۱۲) واقف وطول وعرض مطابق شماره (۵۵) قفسه ( )

﴿٦٣﴾

لیلی ومجنون

فارسی — ناظم شیخ نظام الدین گنجوی مذکور و نسخه از کتب خمسهٔ اوست — اول نسخه (ای نام تو بهترین سرآغاز) آخر نسخه (بردولت وی خجسته پی باد) خط نستعلیق ۳۷ سطری — عدد اوراق (۲۲) واقف وطول وعرض مطابق شماره (۵۵) قفسه ( )

﴿٦٤﴾

گلستان نیاز یا داستان خسرو و شیرین

فارسی — از کتب خمسه نظامی گنجوی است — اول نسخه (بنام صورت آرای معانی) آخر نسخه (چو اقبال

شهان آفاق گیرش) خط نستعلیق ۳۷ سطری - عدد اوراق (۱٤) واقف و طول و عرض مطابق شماره (٥٥) قفسه (   )

(٦٥)

شاهنشاه نامه

فارسی - ناظم میرزا قاسم گنابادی ازشعرای زمان شاه طهماسب صفوی که وقایع شاه اسمعیل بهادر خان صفوی را مطابق تیمور نامه ملا عبدالله هاتفی بنظم آورده و داد سخن داده وبنزد آن پادشاه هدیه فرستاده اول نسخه (خداوند بیچون خدائی تر است) آخر نسخه (سخن برهمین ختم شد والسلام) خط نستعلیق ۳۷ سطری - عدد اوراق (۲۱) واقف وطول وعرض مطابق شماره (٥٥) قفسه (   )

(٦٦)

تیمورنامه

فارسی - ناظم ملاعبدالله هاتفی - متوفای سنه (۹۲۷) که ظفرنامه شرف الدین علی یزدی را که در شرح احوال تیموریان است بنظم آورده - اول نسخه (بنام خدائی که فکر خرد) آخر نسخه (بآخر رسید آخرش خیر باد) خط نستعلیق ۳۷ سطری - عدد اوراق (۲۲) واقف وطول وعرض مطابق شماره (٥٥) ازشماره (٥٥) تا اینشماره دریکجلد است - قفسه (   )

(٦٧)

شرح احوال مالك اشتر

عربی - مؤلف معلوم نشد در دیباچه نوشته است که آنرا بجهة وزیر اشرف الدین محمود که ازاولاد مالك اشتر است نوشته استقراء از مدارك موجوده شد چیزی بدست نیامد نه از مؤلف ونه از آن وزیر باری - اول نسخه بعد از بسمله (بالله المحمود في كل فعله الخ) آخر نسخه (و علي آله الموسومين بسماته و اصحابه المحدين لجهاته) خط نسخ ۱۹ سطری - وقفی ملا علی گل منشی عدد اوراق (۲۳) نسخه بشکل بیاض است - طول ۲ گره و ٤ بهر و ٥ مو - عرض ۱ گره و ۸ بهر - قفسه (   )

حرف (ص)

﴿۶۸﴾

صفوة الصفاء

فارسی ـ مؤلف میرزا ابو الفتح الشرفی الشریفی الحسینی متوفای (۹۷۶) و چنانچه در فهرست حکمت و کلام گذشته از علمای زمان شاه طهماسب صفوی بوده و بامر او بتالیف این کتاب که در شرح احوال شیخ ابو اسحق صفی الدین جد امجد سلاطین صفویه است پرداخته در دیباچه گوید که یکی از اهل سنت کتابی بر مذاق خود در شرح کرامات و مکاشفات آنجناب مشتمل بر غث و سمین تالیف نموده بود لازم بود که در قبال او کتابی در حقیقت احوال شیخ صفی الدین تالیف شود باری ـ اول نسخه بعد از بسمله (شریف ترین ذکری که سبحان حظائر ملکوت) آخر نسخه (و فی ذالك فلیتنافس المتنافسون) خط نستعلیق ۲۱ سطری ـ وقفی صدیق الملك ـ سال وقف (۱۳۱۳) عدد اوراق (۳۸۵) طول ۳ گره و ٤ بهر ـ عرض ۲ گره و ۳ بهر ـ قفسه (　　)

﴿۶۹﴾

صکوك وسجلات تیموری

فارسی ـ که در فتح شاه عباس صفوی ولایت بلخ را سنه هزار و یازده هجری بدست آورده جمع نموده اند وآن عبارتست از قبالهٔ انتقالی ووقفنامه که امیر تیمور (گورکان) ببعض از آقایان صفوی داده در تاریخ (۸۰۶) اول نسخه (سبحان من تحیّر فی ذاته سواه) آخر نسخه (فی شهور سنه ست وثمانمائه الهجریة تمت) خط نسخ ۱۵ سطری ـ اوراق جدول بطلاء تحریر وشنجرف ولاجورد ـ عدد اوراق (۱۳) وقفی نادرشاه سال وقف (۱۱٤۵) طول ۲ گره و ۷ بهر ـ عرض ۱ گره و ۷ بهر ـ قفسه (　　)

حرف (ط)

﴿۷۰﴾

طبیب اجباری

فارسی ـ عبارتست از مجالس وفصول و خاتمه و پردههائی که نمایش پاره از اخلاق عامیانه رامید هد ـ اول نسخه (مجالس اول درخانه پردهٔ اول) آخر نسخه (اگرقدر بهم ابله باشد ومستعد تمسخر) کاتب جناب میرزا عبد العلی مصحح کتابخانه مبارکه که بجهة مرحوم اعتمادالسلطنه درسنه (۱۳۰٤) قمری نوشته ـ خط نسخ

۷ سطری - وقفی اشرف السلطنه - سال وقف (۱۳۳٤) عدد اوراق (۱۱۷) طول ۱ گره و ۷ بهر - عرض ۱ گره و ۱ بهر - قفسه ( )

حرف (ظ)

«۷۱»

ظفرنامه تیموری

فارسی - مورخ شرف الدین علی یزدی - متوفای سنه (۸۵۰) و نسخه از مقاله ثالثه است تا زمان سلطنت عصرش سلطان محمد بهادرخان - اول نسخه (فنون ستایش وسپاس فزون از اندازه وهم وقیاس) آخر نسخه (وآفت عین الکمال ازجسم وجانش دور باد) کاتب محمد - سال تحریر سنه (۹۲۲) خط نستعلیق ۱۵ سطری اوراق مجدول بطلا وتحریر ولاجورد - وقفی نادرشاه - عدد اوراق (۲۰۱) طول ۲ گره و ۲ بهر و ٥ مو عرض ۱ گره و ۲ بهر - قفسه ( )

حرف (ع)

«۷۲»

عرایس المجالس در قصص انبیاء عظام

عربی - مؤلف ابو اسحق احمد بن محمد بن ابراهیم الثعلبی متوفای حدود سنه (٤٦۸) از مشاهیر علماء اهل سنت و متخصص بفن تفسیر و حدیث و تواریخ انبیاء ع و خالی از تعصب و لجاج که بدین جهة از کتب او در بحار الانوار نقل شده - اول نسخه (الحمد لله حق حمده) آخر نسخه (تم الکتاب باسره علی التمام و الکمال بحمد الله) کاتب محمد بن الحاج احمد موصلی - سال تحریر سنه (۹۸۰) خط نسخ ۲۱ سطری - وقفی نادر شاه - عدد اوراق (۲٤۸) طول ۳ گره - عرض ۲ گره - قفسه ( )

«۷۳»

عالم آراء

فارسی - مؤلف منشی اسکندر بیگ که از منشیان معروف زمان صفویه بوده و ابتداء ظهور سلاطین صفویه را بقدری که در دست است تا آخر دولت شاه عباس ماضی نوشته و بطبع رسیده و نسخه قطعه ایست از آن - اول نسخه (چون نشر محامد کبریای سبحانی) آخر نسخه (همی در جهان نام نام آوران) کاتب فیض خان - سال تحریر سنه (۱۱۸۱) خط نسخ ۱۵ سطری - اوراق مجدول بشنجرف و لاجورد - وقفی شاهزاده اوکتائی رئیس کتابخانهٔ مبارکه - سال وقف (۱۳٤۲)

عدد اوراق (۳۸۵) طول ۲ گره و ۹ بهر - عرض ۱ گره و ٦ بهر - قفسه ( )

«۷٤»

عیون الاثر

عربی - مؤلف ابوالفتح محمدبن محمدبن محمد ابن سیدالناس الیعمری الاندلسی متوفای سنه (۷۳٤) و درآن اقسام غزوات و شمایل و سیر حضرت ختمی مرتبت ص را جمع نموده و کتابی است معتبر و جامع فواید سیر است و مذیل نموده بذکر اسناد روایات مندرجه - اول نسخه بعد از بسمله (الحمد لله على محاسن السنة المحمدیه) آخر نسخه (و نفعنا بها یسر لنامن ذالك بمنه و کرمه) تاریخ تحریر سنه (۸۰٤) خط نسخ ۲۳ سطری - وقفی نادر شاه - عدد اوراق (۲۹۱) طول ۲ گره و ٦ بهر عرض ۱ گره و ۷ بهر - قفسه ( )

«۷۵»

عجایب المخلوقات

عربی - مؤلف محمد ابن محمد القزوینی و درآن چیزهائیست که بنظر غریب می نماید ولی در تامل داخل در تحت قدرت الهی خواهد بود و در کشف الظنون کاتب چلبی از کریای قزوینی نسبت داده و شاید ترجمه کتاب را بپسرش زکریا ابن محمد قزوینی نموده باشد و ازقلم چلبی رد شده است - باری اول نسخه ملحوظ بعداز بسمله (اللهم صل علی سیدنا محمد الخ) نسخه تمام نیست - آخر موجود که درقسم سیم حیوانات غریبة الصور است (وزعم المنجمون ان مقتضی مزاج غریب) و نسخه بسیار قدیمی است - خط نسخ (۲۳) سطری - وقفی ابن خاتون - سال وقف (۱۰٦۷) عدد اوراق (۲٤۲) طول (۲) گره و (٤) بهر و (۵) مو - عرض (۱) گره و ٦ بهر - قفسه ( )

«۷٦»

عیون الانباء فی طبقات الاطباء

عربی - مؤلف شیخ موفق الدین احمد ابن قاسم الخزرجی الطبیب معروف بابن ابی صبیعه - متوفای سنه (٦٦۸) واصل کتاب رابر پانزده باب درسه مجلد قرار داده چنانچه در کشف الظنون تفصیل آنرا ذکر کرده و نسخه جلد اول اوست و بسیار مغلوطاست - اول نسخه (الحمد لله ناشر الامم ومنشر الرمم) آخر نسخه (کتاب

الاسرار السلطانیه فی النجوم تم الباب العاشر) خط نستعلیق (۱۵) سطری – واقف مطابق شماره قبل – عدد اوراق (۲۷۳) طول ۲ گره و ۶ بهر و ۵ مو – عرض ۱ گره و ۵ بهر – قفسه (.)

«۷۷»

فتوح الشام

عربی – مورخ ابو عبدالله محمد ابن عمر واقدی از مشاهیر علماء اهل سنت وجماعت و صاحب تصانیف رشیقه است گویند در شب وفات ابوحنیفه سنه (۱۵۰) درعصر منصور متولد ودر سنه (۲۳۲) وفات یافته واین کتاب چون بطبع رسیده مستغنی از وصف است – اول نسخه (قال ابوعبدالله محمد بن عمر الواقدی) آخر نسخه (وحسبنا الله ونعم الوکیل) کاتب یوسف ابن زین الدین الحسینی – سال تحریر سنه (۹۸۲) خط نسخ (۲۱) سطری – وقفی ابن خاتون – سال وقف (۱۰۶۷) عدد اوراق (۲۱۳) طول ۳ گره و ۹ بهر – عرض ۱ گره و ۷ بهر – قفسه ( )

«۷۸»

قطعه از تاریخ
راجع بائمه ٤ و خلیفه عصر ایشان

فارسی – مورخ بواسطه نبودن اول وآخر معلوم نشد همین قدر معلوم میشود که در زمان سلطان حسین بایقرا سنه (۸۹۵) تالیف شده ومحتمل است که تاریخ حافظ ابرو باشد – اول موجود (که پاره از پیغمبر باشند) آخر موجود (ویحیی ابن سعید القطان که ائمهٔ اسلام) خط نستعلیق ۲۵ سطري – واقف معلوم نشد عدد اوراق (۱۲۹) طول ۲ گره و ۷ بهر – عرض ۱ گره و ۶ بهر – قفسه ( )

«۷۹»

قطعه از تاریخ

فارسی – مورخ غیر معلوم وآن متعلق است بسلطنت دارا واسکندر – اول آن (ذکر مجملی از وقایع پادشاهی داراب) آخر آنرا کاتب ننوشته آخر مکتوب (وچون حسن دلبران) خط شکسته نستعلیق ۱۵ سطری وقفی تاج ماه بیگم – سال وقف (۱۲۶۳) عدد اوراق (٤۸) طول ۲ گره – عرض ۱ گره و ۵ بهر قفسه ( )

《۸۰》

مخزن الوقائع

فارسی - مورخ سیاح میرزا حسین خان ابن میرزا عبد الله سرابی تبریزی منشی ملازم سفیر کبیر فرخ خان کاشانی امین الملك که برای استحکام مراتب ودادیه بین دولت ایران ودول ثلثهٔ عثمانی وفرانسه و انگلیس از دربار ایران در اوایل دولت ناصری ماموور شده بود سیاحت اروپ نموده درضمن نوشتن سفرنامه وگذارشات سفیر مزبور باسلاطین ورجال دول فرنك وضع ترتیب ادارهٔگی امور وانتظام اوضاع عموم ممالك اروپارا نوشته - اول نسخه (الحمد لله الاول قبل الانشاء) آخر نسخه (قیل وقال و معرکه در همچنین مجلس بلند نمیشود تم الکتاب) خط نستعلیق (۱۹) سطري - وقفي اشرف السلطنه - عدد اوراق (۲۱۷) طول ۳ گره و ٤ بهر - عرض ۲ گره و ۱ بهر - قفسه ( )

《۸۱》

مجالس المؤمنین

فارسی - مؤلف قاضي نور الله الحسیني الشوشتري از اعاظم متکلمین و عرفاء شامخین و در مذهب شیعه بس متصلب بوده و در امامت و وصایت حضرت ولایتمدار علیه السلام بسیار متعصب و رسائل نیکو بر نگاشته و بدین جهت در عهد جهانگیر شاه ابن اکبر شاه در اکبر آباد هند در سنه (۱۰۱۹) شهید گردید و کتاب مشتمل بر دوازده مجلس است باین تفصیل در اماکن شریفه و طوائف متشیع و اکابر شیعه از اصحاب نبیّ و اکابر دین از تابعین و بزرگان مفسرین و متکلمین و صوفیه و حکمای اسلام و ملوك و امراء و وزراء و شعرای عرب و عجم و از غایت شهرت مستغني از توصیف است - اول نسخه (نفحات دلگشای حمد و رشحات جانفزای ثناء) آخر نسخه (بتوفیق خیر الناصرین و استعانت اشرف المرسلین) کاتب بابا مهر علی - سال کتابت سنه (۱۰۵٤) خط نسخ ۲۸ سطري - اوراق مجدول بطلا وتحریر ولاجورد - صفحه اول ودوم دارای ترنج زمینه طلا - صفحه سوم که اول کتاب است دارای سر لوح مذهب - وقفی تاج ماه بیگم سال وقف (۱۲۶۲) عدد اوراق (٤٧٦) طول ۳ گره و ۱ بهر - عرض ۱ گره و ۹ بهر قفسه ( )

(۸۲)

مطلع السعدین

فارسی - مورخ شیخ کمال الدین عبد الرزاق ابن جلال الدین اسحق سمرقندی متوفی سنه (۸۸۷) که از ابتدای وقایع (۷۱۷) تا آخر سنه (۸۷۵) را نوشته و شرح أحوال ابو سعید اولجایتو بهادر خان راتا شاهرخ تیموری ابر نگاشته - اول نسخه (الحمد لله رب العالمین) آخر نسخه (هم تو ببخشای و ببخش ای کریم) و چون نسخه افتاده داشته محمد حسن خان ابن جعفر خان قاجار نسخهٔ بدست آورده و از روی آن این نسخه را تکمیل نموده و شرحی مقدمهٔ سروده چنانچه کاتب اصل نیز در آخر نسخه شرحی از جمع آوری اجزاء متفرقه و تدارک ساقطه را نوشته وتمام نیست خط نستعلیق ۳۱ سطری - وقفی اشرف السلطنه - سال وقف (۱۳۳٤) عدد اوراق (٤٦۲) طول ۳۰ گره و ٥ مو - عرض ۱ گره و ۸ بهر - قفسه ( )

(۸۳)

مرآت الادوار ومرقات الاخبار

فارسی - مورخ مصلح الدین محمد لاری انصاری - متوفای (۹۷۷) که از ابتدای خلق دنیا تاسنه (۹۷٤) را نوشته وبر مقدمه وده باب قرار داده وهدیه بنزد محمد پاشا وزیر روم فرستاده - اول نسخه (سپاس نامحد ود وستایش نامعدود قادریرا سزاوار است) آخر نسخه که بوفات سلطان سلیم در سنه (۹۷٤) ختم کتاب شده (والحمد لله رب العالمین) پس ازان قصیده ایست از شیخ علی نقي کمرئی که از تلامذه سیّد ماجد بحرانی وشیخ علي میسی و صاحب مصنفات رشیقه است ودرسنه (۱۰۹۰) رحلت نموده و قصیده در مواعظ است - اول آن (ازخود ببر که نفس تو دیو پریوش است) پس ازان قصیده ایست از اسدی استاد فردوسی که ذکرش گذشته - اول آن (صبا غنچه را خار دردل شکست) پس ازان وصیت نامه خواجه رشیداست بصدرالدین محمد ترکهٔ معروف درحکمت وعرفان ودرآن موقوفات خودرا از ضیاع وعقار ومصاحف وکتب دیگررا نوشته ولي تمام نیست واز غرایب است که نوشته (دوهزار مصحف وقف کرده‌ام برابع رشیدی آنچه بطلا نوشته شده چهار صد عدد بخط یاقوت وشش عدد بخط احمد سهروردی وبیست عدد بخط ابن مقله وزیر الي آخره) پس از آن ترجمه احوالات سلاطین روم است از فرانسه بفارسی که در

دولت محمد شاه در سنه (۱۲۵۵) باسم میرزا محمد خان امیر انجام یافته واز سلطان عثمان خان اول است تا سلطان محمود خان (وباهتمام مرحوم اعتماد السلطنه محمد حسن خان نوشته شده) خط نسخ ۲۳ سطری وقفی اشرف السلطنه - عدد اوراق (۵۰٤) طول ۲ گره و ۷ بهر و ۵ مو - عرض ۱ گره و ۷ بهر قفسه (   )

۸٤

المواعظ والاعتبار بذكر الخطط والآثار

عربی - مورخ شیخ تقی الدین احمد بن علی المقریزی متوفای سنه (۸٤۵) وآن مشتمل برچهار جزءاست که دراین نسخه دریکجلد میباشد ودرآن آثار مصر را بنیکوتر بیانی جامع گردیده وخود نسخه از جهاتی نفیس است - اول نسخه (الحمد لله الذی عرّف وفهم) آخرنسخه (من تجزیة المؤلف وبتمامه تم الکتاب) کاتب کمال الدین ابن احمد الشبراوی - خط نسخ ۳۵ سطری - اوراق مجدول بشنجرف - صفحه اول دارای سرلوح زمینه طلا - پشت صفحه اول دارای ترنج زمینه طلا که اسم کتاب ومورخ را بطلا وسفیداب نوشته - وقفی نادرشاه - سال وقف (۱۱٤۵) عدد اوراق (۵٤۲) طول ۲ گره و ۷ بهر - عرض ۱ گره و ۹ بهر - قفسه (   )

۸۵

مرزبان نامه

فارسی - که بعد از تصنیف مرزبان بن شروین دیلمی که از اجداد آل زیار و قابوس و شمگیر بوده ثانیا چنانچه درمجمع الفصحاء آورده رفیع الدین شیرازی که معاصرسلجوقیه و مداح ارسلانشاه سلجوقی بوده آنرا بانشاء مرغوب درآورده ودر دیباچه دارد که برای ابوالقاسم علی بن دندان وزیر نوشته و در اروپا هم طبع شده ونسخه مطبوعه حاضر نبود که مطابقه شود والله العالم - اول نسخه (حمد ثنائی که روایح ذکر آن) آخر نسخه (ورنه هرگوشه درصد عنصری است) کاتب صفی قلی - سال تحریر سنه (۱۰۷۰) خط نستعلیق ۱۹ سطری - وقفی اشرف السلطنه - سال وقف (۱۳۳٤) عدد اوراق (۹٤) طول ۲ گره و ۷ بهر و ۵ مو - عرض ۱ گره و ۸ بهر - قفسه (   )

(۸۶)

معجم در آثار ملوك عجم

فارسی — مورخ منشی شرف الدین فضل الله بن عبدالله معروف بوصاف الحضرة که درعصر اتابك نصرة الدین احمد بن یوسف شاه حکمران طبرستان بزرك درحدود سنه (٦٥٤) بوده و او پدر منشی تاریخ وصاف است پس وفات او (٦٩٨) خواهد بود چنانچه حاج خلیفه هم متعرض است ودر کتاب ذکر سلاطین پیشدادیان وکیان را نموده ومقصودش انشاء کلام بوده وبالتبع ذکرتاریخ کرده چنانچه پسرش نیز همین قصد را داشته ونسخه مکرر بطبع رسیده — اول نسخه (ان احق ما یفتتح به الکلام وینجح به المرام) آخرنسخه (والله المستعان في المشهد والغیب علیه توکلت والیه انیب) کاتب سلطان محمد بن رفیع الدین الاصفهانی — تاریخ تحریر سنه (۱۰۸۵) خط نسخ ۱۸ سطری — وقفی تاج ماه بیگم — سال وقف (۱۲٦۲) عدد اوراق (۱۳٦) طول ۲ گره و ٤ بهر — عرض ۱ گره و ٥ بهر — قفسه ( )

(۸۷)

مجالس النفائس

ترکي ترکستانی ـ مؤلف وزیر امیر علیشیرنوائی متوفای سنه (۹۰٦) که در سنه (۸۹٥) تمام نموده وآنرا بر هشت مجلس ساخته وبذکر شعراء پرداخته — اول نسخه(یوز حمدا ونکا کیم یاساب جهان استانی) آخر نسخه (پیزایشی د احق پناهی اولسون یارب) خط نستعلیق (۱٤) سطري — اوراق مجدول بطلاو تحریر ولاجورد — صفحه اول دارای سرلوح مذهب زمینه طلا — وقفی نادر شاه — عدد اوراق (۱۱۸) طول ۲ گره و ٤ بهر — عرض ۱ گره و ٥ بهر— قفسه ( )

(۸۸)

نگارستان

فارسی ـ نگارنده قاضی احمد ابن محمد ابن عبد الغفار قزوینی معروف که در سنه (۹٥۹) نهاده تاریخی که بیاید از تالیف آن فراغت یافته و کتاب بطبع رسیده ـ اول نسخه (ای طرازنده بهارستان) آخر نسخه که ماده تاریخ ختم کتاب است (از آن آمد (نگارستان واقع) خط نستعلیق ۱۷ سطری ـ واقف معلوم نشد ـ عدد اوراق (۱۹۲) طول ۲ گره و ۳ بهر و ٥ مو ـ عرض ۱ گره و ۷ بهر ـ قفسه ( )

(۸۹)

وفیات الاعیان فی انباء ابناء الزمان

عربی - مورخ شمس الدین ابو العباس احمد بن محمد بن ابراهیم بن ابی بکر معروف بابن خلکان برمکی اربلی شافعی متوفای سنه (۶۸۱) از مشاهیر اعیان در تاریخ واخبار ابناء زمان که شهرت او و کتابش ما را مستغنی از توصیف نموده و کتابرا بر دو مجلد قرار داده و نسخه هر دو مجلد او است و مکرر بطبع رسیده - اول نسخه پس از جداول فهرس رجال مندرجه با ذکر عدد صفحات کتاب (یقول العبد الفقیر الی رحمة الله تعالی احمد بن محمد) آخر نسخه (و غفل عن ذکره الغافلون) تاریخ تحریر نسخه سنه (۱۲۳۵) خط نسخ ۳۱ سطری - اوراق مجدول بطلا و تحریر و لاجورد - صفحه اول دارای سر لوح مذهب - وقفی تاج ماه بیگم - سال وقف (۱۲۶۲) عدد اوراق (٤٥٤) طول ۳ گره و ۱ بهر - عرض ۲ گره - قفسه ( )

(۹۰)

وسائل در معرفت اوائل

عربی - مؤلف وجامع جلال الدین ابوالفضل عبدالرحمن سیوطی مذکور ودرآن ذکر کرده آنچه را که شیخ ابو علی هلال عسکری دراوایل هرچیز در رساله خود نوشته وعلاوه نیز بدست آورده واز این بابت بسیار نفیس وکثیرالمنافع است - اول نسخه بعد از بسمله (الحمد لله الاول فلیس له الآخر) آخرنسخه (تم الکتاب بحمد الله وعونه) خط نسخ ۱۳ سطری - اوراق مجدول بشنجرف - ابواب واقوال بشنجرف - وقفی ابن خاتون - سال وقف (۱۰۶۷) عدداوراق (۱۵۸) طول ۲ گره - عرض ۱ گره و ۳ بهر - قفسه ( )

(حرف هـ)

(۹۱)

هرنبس

فارسی - ازگفتار (بیاس) راجع بعقاید یکی ازشعب هنود هندوستان که شاگرد او (بی سنمباین) نام درنزد راجه (خهوبچه) میخوانده وخالی ازغرابت وتعجب نیست - اول نسخه (بدانکه این کتابی است هرنبس نام ازگفتار بیاس) آخر نسخه (این سخن را بیاس گفته است تمام شد) خط نسخ ۱۹ سطری - وقفی نادر شاه سال وقف (۱۱٤۵) عدد اوراق (۲۵٤) طول ۲ گره و ۹ بهر - عرض ۱ گره و ۸ بهر - قفسه ( )

۹۲

هشت بهشت

فارسي – مورخ ادريس بن حسام الدين بدليسي منشي که در سنه (۹۰۷) شروع بان نموده وبذکر هشت نفر از سلاطين آل عثمان مبادرت جسته وان مبتني برچهار جزء است ودر کشف الظنون است که نا تمام بوده وپسرش محمد بن ادريس دفتری تمام کرده ـ اول وآخر نسخه افتاده – اول موجود (بر تشديد ان بطش ربك لشديد) آخر موجود (برك ريز موسم پائيز نه آن بود که از) خط نسخ (۲۵) سطری – واقف معلوم نشد – عدد اوراق (۳۳۷) طول ۲ گره و۷ بهر – عرض ۲ گره – قفسه ( )

(حرف ي)

۹۳

يميني

عربي – مورخ ابو النصر محمد بن عبد الجبار العتبي متوفي اواخر سنه (۴۰۹) از نوابغ ادباء وافاضل اوائل قرن پنجم ودر ملازمت سلطان محمود بن سبکتکين بوظائف عاليه اشتغال داشته وچون سلطان غزنوي ازطرف خليفه عصر خود قادر بالله العباسي بيمين الدولة ملقب بود ابو النصر اين کتابرا که درسيرة او است يميني ناميده و سلطان تاحدود سنه (۴۲۲) بوده واين کتاب بس مرغوب افتاده وبراو شروح عديده نوشته اند ودر دهلي هند ومصر بطبع رسيده ـ اول نسخه (الحمد لله الظاهر باياته الباطن بذاته) آخر نسخه (ويرحم الله عبداً قال آميناً) تاريخ تحرير کتاب سنه (۵۲۴) خط نسخ (۱۹) سطري ـ وقفي ابن خاتون – سال وقف (۱۰۶۷) عدد اوراق (۱۳۲) طول ۳ گره و۲ بهر و۵ مو – عرض ۲ گره و۴ بهر – قفسه ( )

۹۴

يميني

مکرر قبلي ـ مگر آنکه شرح حال شمس الکفاة وزيررا ندارد ـ آخر اين نسخه (والاخر الاول تبع) نسخه قديمي است – خط نسخ (۱۷) سطري – وقفي نادرشاه – سال وقف (۱۱۴۵) عدد اوراق (۱۵۵) طول ۲ گره و۵ بهر – عرض ۱ گره و۷ بهر – قفسه ( )

حرف (الف)

﴿۱﴾

الف لیلة ولیلة

فارسی ـ مؤلف اصل بقول صاحب اکتفاء القنوع تفحص کنندگان را عاجز نموده وبدست نیامده معذالك اهل تاریخ لغت درآن غور بسیار نموده اند واطبع هم رسیده وترجمه آن دراواخر دولت محمد شاه واوایل دولت ناصری بانشاء میرزا عبداللطیف طوجی تبریزی که ادیب اریبی بود تمام شد چنانچه بجای اشعار عربیهٔ اصل میرزا سروش که از شعراء فصیح اللسان ان عصر بود عهده دار اشعار فارسی درآن گردیده ـ خط نستعلیق ـ چاپ سنگی مصور ـ محل طبع طهران ـ سال طبع سنه (۱۲۷۵) وقفی اشرف السلطنه ـ سال وقف (۱۳۳٤) قفسه (　　)

﴿۲﴾

الف الذهار

بفارسی اصل آن موسوم به (میله اون ژور) از یکی از ادباء فرانسه وترجمه ازمحمد حسن میرزا کمال الدوله ومحمد کریمخان قاجار که در دولت مظفری بفارسی انجام یافته وان فی الحقیقة استقبال ازالف لیله ولیله است چاپ سنگی بخط نستعلیق ـ محل طبع طهران ـ سال طبع (۱۳۱۳) وقفی اشرف السلطنه ـ سال وقف (۱۳۳٤) قفسه (　　)

﴿۳﴾

اغانی ج ۱ و۲ و۳ و٤

عربی ـ مؤلف وجامع ابوالفرج علی بن الحسین القرشی الاموی الاصفهانی ـ متولد سنه ۲۸٤ و متوفای سنه ۳۵٦ ودرآن جمع نموده بسیاری ازاشعاررا که موافق الحان واصوات بزم های اشراف عرب بوده وبدان مناسبت بتراجم شعراء آنها هم پرداخته ودر مدت پنجاه سال تالیف کرده و مجلدات ان بالغ بر بیست و یك مجلد است که جلد بیست و یکم آن در (لیدن) درسنه (۱۳۰۵) بطبع رسیده واین کتاب درنزد ارباب ذوق ازادباء عرب وعجم بس مرغوب افتاده اگرچه درباره از روایات آن مجال تشکیك ومناقشه هست مثل راویات راجعه بهرون الرشید که ابن خلدون درمقدمه تاریخ خود بکلی آنهارا منکراست واز

برای سهولت حمل ونقل بیست مجلد انرا درچهار مجلد قرار داده اند - چاپ حروفی بخط نسخ محل طبع مصر - سال طبع (۱۲۸۵) وقفی حاج سید محمد - سال وقف (۱۳۰۹) قفسه ( )

(٤)

اغانی ج ـ ٥و٦و٧و٨

از همه جهة مطابق شماره قبل - قفسه ( )

(٥)

اغانی ج ـ ٩و١٠و١١و١٢

تشخیصات ازهمه جهة مطابق شماره (۳) قفسه ( )

(٦)

اغانی ج ١٣و١٤و١٥و١٦

تشخیصات ازهمه جهة مطابق شماره (۳) قفسه ( )

(٧)

اغانی ج١٧و١٨و١٩و٢٠

تشخیصات ازهمه جهة مطابق شماره (۳). قفسه ( )

(٨)

اعلام باعلام بیت الله الحرام

عربی - مؤلف قطب الدین حنفی ازعلماء دولت عثمانی که بامر سلطان مراد خان درسنه ۹۸۵ تالیف نموده وان مقصوراست بر تاریخ وقایع حادثه برمکه معظمه ودو صورت انطباعی ازمکه معظمه ومسجد مدینه طیّبه دراول کتاب بضمیمه فهرستی از مطالب کتاب ملحق بکتاب است) چاپ حروفی محل طبع مصر - سال طبع (۱۳۰۳) وقفی مرحوم میرزا فضل الله بدایع نگار - سال وقف (۱۳٤۲) قفسه ( )

(۹)

انقلاب کبیر روسیه

فارسی - مؤلف او (سیپ لوریه) مترجم میرزا نصرالله خان فلسفی - چاپ سربی محل طبع طهران سال طبع (۱۳۰۲) شمسی - وقفی آقای حاج ناظم دفتر - سال وقف (۱۳۰۷) شمسی ـ قفسه ( )

﴿۱۰﴾

افتخار عوالم شیعه یا اعمال زیارت

فارسی ـ مؤلف (مازور سایکس) جنرال قونسول دولت فخیمه انکلیس که چندی مقیم مشهد مقدس بوده اند مترجم میرزا حسنخان منشی اول قونسولگری چون مطبوع ومنتشراست بنظر دانشمندان این عصر رسیده حاجتی بوصف ندارد ـ چاپ سنگی محل طبع مشهد سال طبع (۱۳۳۱) وقفی آقای عباسقلی خان بیانی ـ سال وقف شهریور (۱۳۰۷) قفسه ( )

﴿۱۱﴾

ایانوس مصری یا تاریخ فتح مصر بدست اسلام

ترجمه بفارسی ـ اصل از جرجی زیدان و ترجمه از شاهزاده عبد الحسین میرزا ابن مؤید الدوله و چون مطبوع است بنظر دانشمندان این عصر رسیده ـ چاپ حروفی محل طبع طهران ـ سال طبع (۱۳۲۳) وقفی اشرف السلطنه ـ سال وقف (۱۳۳٤) قفسه ( )

﴿۱۲﴾

آذری یازبان باستان آذربایکان

فارسی ــ مورخ آقا سید احمد کسروی تبریزی ودراین رساله شرح داده است مدرك لفظ آذربایکان که مرکب از دو لفظ است چاپ حروفی ـ محل طبع طهران ـ سال طبع (۱۳۰٤) شمسی ـ وقفی آقای کسروی ـ سال وقف اردی بهشت (۱۳۰٦) قفسه ( )

﴿۱۳﴾

آبی ج ـ ۱

فارسی ــ وآن مجموع مراسلات ومخابرات راجعه بامور ایران است ازسفیر محترم دولت بریطانیا بدربار آن دولت که بامر مرحوم سردار اسعد شاهزاده اسدالله میرزا شهاب الدوله ترجمه نموده ــ چاپ سربی ــ محل طبع طهران ــ سال طبع (۱۳۳۰) وقفی اشرف السلطنه ــ سال وقف (۱۳۳٤) قفسه ( )

﴿۱٤﴾

آبی ج ـ ۲

مکرر شماره قبل ــ که بامر مرحوم سردار اسعد میرزا محمود خان ترجمه نموده ــ سایر مشخصات مطابق شماره قبل ــ قفسه ( )

(۱۵)

آبی ج - ۳

مکرر ایضاً - که بامر مرحوم سردار اسعد تمدن الملك ترجمه نموده - سال طبع (۱۳۳۱) سایر مشخصات مطابق شماره (۱۳) قفسه ( )

(۱٦)

آبی ج - ٤

مکرر ایضاً - که برحسب امر مرحوم سردار اسعد آقای مدبرالملك ترجمه نموده - سایر مشخصات مطابق شماره (۱۳) قفسه ( )

(۱۷)

آبی ج - ۵

مکرر ایضاً - که برحسب امر مرحوم سردار اسعد میرزا حسنخان اصفهانی ترجمه نموده - سایر مشخصات مطابق شماره (۱۳) قفسه ( )

(۱۸)

انقلاب طوس

فارسی - مؤلف آقا شیخ حسن هروی مدرس که ازفضلاء وادبا معاصر وموفق بتالیفات ادبیه تا فعه برای نوباوکان دبستان معارف اینعصر میباشند ونسخه چون بطبع رسیده حاجتی بتوصیف ندارد - خط نسخ چاپ سنگی - محل طبع مشهد - سال طبع (۱۳۳۹) وقف خود مؤلف سال وقف (۱۳۳۹) قفسه ( )

(۱۹)

انقلاب طوس

مکرر شماره قبل - سایر مشخصات مطابق شماره قبل - قفسه ( )

(۲۰)

انقلاب طوس

مکرر ایضاً - سایر مشخصات مطابق شماره (۱۸) قفسه ( )

{۲۱}

انقلاب طوس

مکرر ایضاً ـ سایر مشخصات مطابق شماره (۱۸) قفسه (　)

{۲۲}

انقلاب طوس

مکرر ایضاً ـ سایر مشخصات مطابق شماره (۱۸) قفسه (　)

{۲۳}

آخرین خانواده امپراطور روس

فارسی ـ که از زبان خارجه بفارسی ترجمه شده مؤلف اصل (مسیو پیریش یلیار) از اتباع سویس معلم (الکزیس نیکلا) فرزند امپراطور روس ـ مترجم آقا میرزا غلامعلیخان صمصامی وچون بطبع رسیده و منتشر است حاجتی بتوصیف ندارد ـ چاپ حروفی ـ محل طبع طهران ـ سال طبع سنه (۱۳۴۱) وقفی آقای عباسقلیخان ایالی ـ سال وقف شهریور (۱۳۰۷) ـ قفسه (　)

{۲۴}

اکتفاء القنوع بماهو مطبوع

عربی ـ جامع مورخ فاضل اریب (ادوردبن کرنیلیوس فندیك) و در آن اسامی کتب مطبوعه وچاپ شده را در سنه (۱۳۱۳) جمع و تدوین نموده و بشرکت اداره الهلال بطبع رسانیده و بسی مرغوب است ـ چاپ عربی ـ محل طبع مصر ـ سال طبع (۱۳۱۳) ابتیاعی آستانه قدس در سال (۱۳۰۵) شمسی ـ قفسه (　)

{۲۵}

انجمن دانش

فارسی ـ مؤلف وقار شیرازي ابن میرزا کوچك وصال در علوم عربیه و فنون ادبیه و خط وربط ونظم و نثر و عربی و فارسی مقامی عالی داشته و در سفر هندوستان مثنوی را بخط باسمه نوشته و مطبوع افتاده و این کتابرا در طهران در سنه (۱۲۸۱) جمع و تدوین نموده و حکایات مستظرفه اخلاقی خاصه راجعه بسلاطین عظام و عفوو سیاستشان در آن مندرج کرده ـ چاپ سنگی بخط نسخ

محل طبع طهران - سال طبع (۱۲۹۰) وقفي آقای میرزای ناظر - سال وقف آذر (۱۳۰۷) قفسه ( )

حرف (ب)

(۲٦)

بدیع الملك وبدیع الجمال

فارسی - از اخبار مجعوله - خط نستعلیق - چاپ سنگی محل طبع طهران - سال طبع سنه (۱۳۲۱) وقفي اشرف السلطنه - سال وقف (۱۳۳٤) قفسه ( )

(۲۷)

بهرام وگلندام

فارسی - افسانه و از موضوعات است - چاپ سنگی بخط نستعلیق - محل طابع طهران - وا قف مطابق شماره قبل - قفسه ( )

حرف (پ)

(۲۸)

پلیس ینگی دنیا

ترجمه بفارسی - مترجم غیر مذکور در نسخه - چاپ سنگی بخط نستعلیق - محل طبع طهران - سال طبع (۱۳۲٤) واقف مطابق شماره (۲٦) قفسه ( )

(۲۹)

پاطرتگزاس

اصل آن تصنیف (مستر کانتر) امریکائی در سنه (۱۳۱۰) و بهاء الدین همدانی درسنه (۱۳۲۲) بفارسي ترجمه نموده - چاپ سنگی بخط نستعلیق - محل طبع طهران - سال طبع (۱۳۲۳) واقف مطابق شماره (۲٦) قفسه ( )

(۳۰)

پلیس لندن

ترجمه بفارسی - که اصل آن تالیف (دکتر کونان دویل) انکلیسی است و در مصر بقلم یکی از دانشمندان آنجا بعربی ترجمه شده و بعد بقلم شاهزاده عبدالحسین میرزا فرزند مرحوم طهماسب میرزا مؤید الدوله از عربی بفارسی ترجمه گردیده - چاپ حروفي - محل طبع طهران - سال طبع (۱۳۲۲) واقف مطابق شماره (۲٦) قفسه ( )

حرف (ت) ﴿۳۱﴾

تدوین دراحوال جبال شروین

فارسي ـ مورخ محمد حسنخان اعتماد السلطنه صاحب مؤلفات کثیره که در اوائل عشره دوم بعد از قرن سیزدهم رحلت نموده و در این کتاب تاریخ جبال سواد کوه و سایر جبال طبرستان را از روي تواریخ معتبره بحد مستوفی ذکر نموده و گفته که عرب ناحیه سواد کوه و کوه نامی آنرا جبال شروین نامیده ـ چاپ سنکی بخط نسخ محل ـ طبع طهران ـ سال طبع سنه (۱۳۱۱)وقفی آقای میرزای ناظر ـ سال وقف شهریور (۱۳۰۷) قفسه (   )

﴿۳۲﴾

ترجمه تمدن اسلامي

بفارسي اصل از جرجي زیدان معروف که صیت فضل و استقرائش عالمگیر است چنانچه مشروحاً در مقدمه ترجمه مذکور شده و چند سالی است که رحلت گزیده و این کتاب بچند زبان ترجمه شده این ترجمه از جناب آقا میرزا ابراهیم قمي است ـ چاپ سربی ـ محل طبع طهران ـ سال طبع (۱۳۲۹) وقفي مرحوم بدایع نگار ـ سال وقف (۱۳۴۲) قفسه (   )

﴿۳۳﴾

تاریخ فرانسه

بفارسي ـ مؤلف محمد حسنخان اعتماد السلطنه ـ چاپ سنکی بخط نسخ ـ محل طبع طهران ـ سال طبع (۱۳۱۲) وقفي اشرف السلطنه ـ سال وقف (۱۳۳۴) قفسه (   )

﴿۳۴﴾

ترجمه تاریخ فتوح

مکرر شماره (۱۱) خطی و آخر نسخه خطي که گذشت بر این نسخه مطبوعه زیادتی دارد چنانچه اجمالا در آن اشاره شده ـ چاپ سنکی بخط نستعلیق ـ محل طبع بمبئی ـ سال طبع (۱۳۰۰)وقفي اشرف السلطنه ـ سال وقف (۱۳۳۴) قفسه (   )

(۳۵)

تاریخ قم

فارسی - مؤلف محمد علی بن محمد حسین ابن علی بهاء الدین که در سنه (۱۳۰۲) در قم تالیف نموده و این غیر تاریخ قم است که حسن بن محمد بن حسن شیبانی قمی معاصر صدوق تالیف کرده که عزیز الوجود است و غیر از ترجمه آن از حسن بن علی بن حسن بن عبد الملك قمی است که در سنه (۸۰۵) آنرا ترجمه کرده که آنهم کمتر بدست میاید - چاپ سنگی بخط نسخ - محل طبع طهران - سال طبع (۱۳۲۷) وقفی مرحوم بدایع نگار - سال وقف (۱۳۴۲) قفسه (　　)

(۳٦)

تاریخ جنك چین بادول متحده اروپ

یا سیاحت نامه هنری (سوج لاندر) انگریزی فارسی و آن جنك در سنه (۱۳۱۸) واقع شده - چاپ سنگی بخط نسخ - محل طبع طهران - سال طبع سنه (۱۳۲۹) وقفی آقای میرزای ناظر - سال وقف شهریور (۱۳۰۲) قفسه (　　)

(۳۷)

تاریخ روسیه

عربی - مورخ (باسیلیوس خریاوی) که در سنه (۱۹۱۱) میلادی تالیف نموده - چاپ سربی - محل طبع نیویورك - سال طبع (۱۹۱۱) میلادی - واقف مطابق شماره قبل - قفسه (　　)

(۳۸)

تاریخ تمدن اسلامی ج - ۱

عربی - جامع مورخ جرجی زیدان که از مشاهیر نوابغ این قرن است و کتب مؤلفه و جریده الهلال او معروف و در تاریخ نویسی تتبع و استقراء کامل را منظور میداشته و از تعصب جاهلیت متبری بوده و اجمالی از ترجمه وی در ترجمه کتاب ذکر شده و آن بر پنج جزء است و نسخه جزء اول است که در نشو ممالك اسلامی و وسعت قلمرو او است در هر عصری - چاپ سربی - محل طبع مصر - سال طبع (۱۹۲۳) میلادی - ابتیاعی آستانه قدس در آذر ماه (۱۳۰۵) قفسه (　　)

﴿۳۹﴾

تمدن اسلامی ج-۲

عربی – مکرر شماره قبل – محل طبع مصر – سال طبع (۱۹۲۱) میلادی – ابتیاعی آستانه قدس در آذرماه (۱۳۰۵) – قفسه (   )

﴿۴۰﴾

تمدن اسلامی ج-۳

مکرر ایضاً – محل طبع مصر – سال طبع (۱۹۲۲) میلادی – ابتیاعی آستانه قدس درآذر – (۱۳۰۵)

قفسه (   )

﴿۴۱﴾

تمدن اسلامی ج-۴

مکرر ایضاً – محل طبع مصر – سال طبع (۱۹۲۲) میلادی – ابتیاعی آستانه قدس در آذر – (۱۳۰۵)

قفسه (   )

﴿۴۲﴾

تمدن اسلامی ج-۵

مکرر ایضاً – محل طبع مصر – سال طبع (۱۹۲۴) میلادی – ابتیاعی آستانه قدس در آذر – (۱۳۰۵)

قفسه (   )

﴿۴۳﴾

تاریخ اجتماعات مخفیه برای انهدام اساس سلطنتی ودیانتی

عربی – مورخ محمد عبدالله عنایه محامی که در سنه (۱۹۲۶) میلادی درمصر تالیف نموده و در آن ذکر کرده اجتماعات سریه که برضد دیانات وسلطنت منعقد میشده از اجتماعات برضد اسلام تا اجتماعات سریه عالمیه وبرپنج کتاب قرار داده واین نسخه جامع تمام است – چاپ حروفی محل طبع مصر – سال طبع (۱۹۲۶) میلادی – وقفی آقای حاج ناظم دفتر – سال وقف مهر ماه (۱۳۰۷) – قفسه (   )

﴿۴۴﴾

تذکرة الخواتین

فارسی – مؤلف علي الاحتمال والقرائن شاه جهان بیگم حکمران بهوپال هند که خیرات حسان اعتماد لسلطنه را تصرفات نموده وتغییراتی داده وپارهٔ ازمشاهیر زنان هندوستان را درمطاوی تراجم نسوان اصل ذکر کرده چاپ سنگی بخط نستعلیق – محل طبع امبئي – سال طبع (۱۳۰۶) وقفي آقای میرزای ناظر – سال وقف آذرماه ۱۳۰۷ – قفسه ( )

﴿۴۵﴾

تاریخ تمدن الحدیث

عربی – وان ترجمه کتاب (مسیو شارل‌سینوبوس) میباشد – مترجم کاتب محجوب – محل طبع مصر – سال طبع وتالیف‌سنه (۱۹۰۹)میلادی – ابتیاعی آستانه قدس درآذر ماه (۱۳۰۵) ـ قفسه ( )

﴿۴۶﴾

تحفة العالم

فارسی – مؤلف میرعبد اللطیف خان موسوی شوشتری ازاحفاد مرحوم سید نعمت الله جزائری ودراین کتاب مختصری ازتاریخ شوشتر وعلماء آنجا وپارهٔ از قوانین دولت انگلیس درسنه (۱۲۱۶)نوشته ودرآخر رسالهٔ موسوم بذیل التحفه تالیف نموده ودرآن مطالبی که درتحفة العالم ازقلم افتاده درانجا درج کرده ودراین نسخه صورت مؤلف راهم لطبع رسانیده اند ودر پایان این رساله مرام وهابیان واتباع شیخ عبد الوهاب را که از مردم درعیّة از اعمال نجد بوده وتاسیس مذهبی نموده ودر حدود سنه (۱۱۷۱)یا یکسال کمتر ویا بیشتر طلوع نموده بوده بالفاظها العربیه آورده ـ چاپ سنگی بخط نستعلیق – محل طبع حیدرآباد ـ سال طبع (۱۲۶۳)وقفي حاج سید محمد – سال وقف (۱۳۰۹) – قفسه ( )

﴿۴۷﴾

تحفة العالم

فارسی – مکررشماره قبل – چاپ سنگی بخط نستعلیق محل طبع بمبئي – وقفي اشرف السلطنه – سال وقف (۱۳۳۴) قفسه ( )

«۴۸»

تاریخ عمومي

ترکی جغتائی - مورخ احمد رفیق که وقایع کلیهٔ روی زمین را ازابتداء تا زمان خود درآن ذکر کرده ونسخه جلد ششم آنست که ازسنه (۱۰۰۰) میلادی مطابق (۴۱۸) هجری تا سنهٔ (۱۵۴۳) میلادی مطابق (۹۶۱) هجری که عصر سلطان محمد فاتح است ختم شده - چاپ حروفی - محل طبع اسلامبول - سال طبع (۱۳۲۸) وقفی آقای میرزای ناظر - سال وقف شهریور (۱۳۰۷) قفسه ( )

«۴۹»

تحفة النظار في غرائب الامصار وعجائب الاسفار مشهور برحله ابن بطوطه

عربی - مورخ شمس الدین ابو عبدالله محمد بن ابراهیم الطنجی - متولد درطنجه مراکش در سنه (۷۰۳) ومتوفای (۷۷۹) که ازمشاهیر سیاحان آفاقاست واکثر بلاد آسیا وپارهٔ از اروپا را سیر نموده چنانچه درا کشفاء القنوع ازکتاب آثار الادهار نقل شده ومؤلف تالیف کتاب را در ذیحجه سنه (۷۵۶) نموده ودرصفر (۷۵۷) ازترمیم آن فراغت یافته - چاپ سربی - محل طبع مصر - سال طبع (۱۲۸۸) وقفي حاج سید محمد - سال وقف (۱۳۰۹) قفسه ( )

«۵۰»

ترجمه تاریخ حکماء یونان

ازلغت انگلیسی بفارسی - مترجم غیرمعلوم اگرچه محتمل است که میرزا محمد ملك الكتاب شیرازی طابع کتاب باشد - چاپ سنگی بخط نستعلیق - محل طبع بمبئی - سال طبع (۱۳۰۴) وقفي مرحوم بدایع نگار - سال وقف (۱۳۴۲) قفسه ( )

«۵۱»

تاریخ منطقی

فارسي - مورخ جناب میرزا حسنخان منطق الملك که از ادباء ومورخین عصر حالیه ومؤلف کتب چندی درفنون امروزه وکتاب مشتمل برمجلداتیاست ونسخه جلد اول اواست که ازکیومرث تا آخر سلاطین عجم است وچون بدستیاری خودشان بطبع رسیده مراتب زحمات وتتبع ایشان بنظر ارباب انظار میرسد -

چاپ سنگی بخط نستعلیق – محل طبع طهران – سال طبع (۱۳۳۲) وقفی آقای میرزای ناظر – سال وقف شهریور (۱۳۰۷) قفسه (   )

۵۲

تاریخ افغانستان - ج ۱

فارسی – بقلم والا حضرت امیر عبدالرحمن خان حکمران دولت خدا داد افغانستان در دو مجلد مرقوم افتاده ووقایع واحوالات آنسامان وندابیر سلطنت مداریرا از زمان جلوس باریکه جهان بانی تا اواخر امر بآراء صائبه خودشان اداره فرموده بودند مرقوم فرموده‌اند وآقای غلام مرتضی خان نایب اول جنرال قونسول گری دولت فخیمه انگلیس درسنه (۱۳۱۹) آن مرقومات را جمع وتالیف و بمصطلحات ایرانیه ترجمه وبمساعدت آقا میرزا حسینعلی شیرازی انجام داده اند – چاپ سنگی بخط نستعلیق – محل طبع مشهد مقدس – سال طبع (۱۳۱۹) وقفی آقای میرزای ناظر – سال وقف شهریور (۱۳۰۷) ـ قفسه (   )

۵۳

تاریخ افغانستان - ج ۲

فارسی – واقف وسایر مشخصات مطابق شماره قبل قفسه (   )

۵٤

تاریخ احوالات اسکیموئی

که ازفرانسه بقلم لسان الدوله بفارسی در دولت مظفری ترجمه شده ومطابق تصویرات اصل گراور گردیده چاپ حروفی – محل طبع طهران – سال طبع (۱۳۲۱) وقفی اشرف السلطنه – سال وقف (۱۳۳٤) قفسه (   )

۵۵

تذکرة الائمه

فارسی – صاحب لؤلؤة البحرین بملا محمد باقر مجلسی نسبت داده ولی تلمیذ مجلسی میرزا عبدالله افندی در ریاض العلماء دیگری را ازمعاصرین خود گفته و در روضات الجنات این کتاب و کتاب اختیارات وصراط النجاة را نسبت داده بمحمد باقر بن محمد تقی لاهیجی معاصر مجلسی ونسخه درارض اقدس درسنه

(۱۰۸۵) تالیف شده ــ چاپ سنگی بخط نسخ ــ محل طبع طهران ــ سال طبع (۱۲۶۰) وقفی میرزا سید علیخان ــ سال وقف (۱۲۷۳) قفسه (　)

(۵۶)

تذکرة الائمه

مکرر شماره قبل ــ اول نسخه افتاده ــ اول موجود (حدیث معتبر ازلیث بن سعد) محل طبع طهران سال طبع (۱۲۵۹) ودر آخر نسخه درچند سطری بیست و هشت اسم را نوشته که اوایل آنها را برای اتخاذ جفر جامع باید گرفت ــ وقفی مرحوم بدایع نگار ــ سال وقف (۱۳۴۲) قفسه (　)

(۵۷)

تاریخ سني ملوك الارض

عربی ــ مورخ حمزة بن حسن اصفهانی ــ متولد سنه (۲۷۰) ومتوفای قبل ازسنه (۳۶۰) که درسنه (۳۵۰) هجری ازتالیف آن فراغت یافته ازتواریخ معتبراست ودرآن مدت سلطنت کلیه سلاطین فرس و روم را تا بسلاطین عرب نوشته ــ چاپ حروفی محل طبع برلن ــ سال طبع سنه (۱۳۴۰) وقفي آقاي حاج ناظم دفتر ــ سال وقف مهر ماه (۱۳۰۷) قفسه (　)

(۵۸)

ترجمه تاریخ یونان

فارسی ــ اصل از (مسیو سنییوس) فرانسوی وترجمه ازفاضل یگانه میرزا سید علیخان ابن میرزا سید احمد خان نصرالاطباء ــ چاپ سنگی بخط نستعلیق ــ محل طبع طهران ــ سال طبع (۱۳۲۸) وقفي آقاي ميرزاي ناظر ــ سال وقف آذر (۱۳۰۷) قفسه (　)

(۵۹)

تاریخ ملل مشرق

فارسی ــ مؤلف آقا میرزا محمد علیخان ذکاء الملك که از مشاهیر رجال بزرك ادبی وسیاسی ابن عصر جدیداست وازکثرت اشتهار غني ازشرح وبسط چون قبلا کتابی دراین باب ازمسیو سنیوبس فرانسوی ترجمه نموده بوده‌اند ومرحوم آقا میرزا محمد حسینخان فروغی والاشان ترمیم وترقیم نموده بودند ثانیا درمقام

اعاده نظر برآمدند همان را با تصرفات مفیده کتابی مستقل قرار داده‌اند ومکرر بطبع رسیده - چاپ سنگی بخط نستعلیق - محل طبع طهران - سال طبع (۱۳۲۷) وقفی اشرف السلطنه - سال وقف (۱۳۳٤) قفسه (   )

﴿٦۰﴾

ترجمه مسافرت کولي ور

بفارسی - مترجم میرزا علیرضا خان مترجم السلطنه که دراواخر سنه (۱۳۱۸) الی اوایل (۱۳۱۹) در دولت مظفر الدین شاه درطهران ترجمه نموده - چاپ سنگی بخط نستعلیق - محل طبع طهران - سال طبع (۱۳۱۹) واقف مطابق شماره قبل - قفسه (   )

حرف (ج)

﴿٦۱﴾

جنة النعیم

فارسی - مؤلف مرحوم حاج ملا محمد باقر واعظ مازندرانی معروف متوفای سنه (۱۳۱۳) ازمشاهیر وعاظ ومحدثین دولت ناصری که درآن تاریخ احوال حضرت عبد العظیم ابن عبد الله الحسینی (ع) رانوشته وبشرح امام زادکان ری ومتعلقات آن پرداخته ودرسنه (۱۲۹۸) اتمام وبطبع رسانیده - محل طبع طهران وخود درسنه (۱۳۰۰) درتشرفشان بعتبه مقدسه رضویه ع بخط خود وقف و بکتابخانه مبارکه تقدیم داشته اند - قفسه (   )

﴿٦۲﴾

جنات الخلود

مکرر شماره (۲٦ خطی) چاپ سنگی بخط نستعلیق محل طبع طهران - سال طبع (۱۲٦۸) وقفی حاج سید محمد سال وقف (۱۳۰۹) قفسه (   )

﴿٦۳﴾

جذب القلوب الی دیار المحبوب

فارسی - مؤلف عبد الحق ابن سیف الدین ترك دهلوی بخاری که درسنه (۹۹۸) شروع بتالیف ودر سنه (۱۰۰۱) تبیض از تسوید نموده و درآن شرح وتاریخ و حوادث مدینه طیبه ودارالهجرة حضرت

رسول (ص) را ذکر نموده - چاپ سنگی بخط نستعلیق - محل طبع لکنهو - سال طبع (۱۲۸۶)
واقف مطابق شماره قبل - قفسه ( )

﴿٦٤﴾

جهان آراء

فارسی - وان ترجمه کتاب (کیستان جونائن اسکات است) از آقا میرزا محمد شیرازی ملك الکتاب و در آن ادوار کواکب وحرکت زمین وسکون نیّر اعظم مذکوراست - خط نستعلیق - چاپ سنگی - محل طبع بمبئی - سال طبع (۱۳۰۶) قمری - وقفی آقای میرزای ناظر - سال وقف شهریور (۱۳۰۷) قفسه ( )

﴿٦٥﴾

جنك بین المللی یا ترجمه کتاب موریس یا کئولوك ج - ۱

مترجم دکتر میرزا سید اسمعیل خان مجاهدی مقیم ارض اقدس رضوی ع رچون در ترجمه دقت نموده اند که مبادا انحرافی حاصل شود چنانچه خود شان درمقدمهٔ جلد دوم ذکر کرده اند لذا از تکلفات منشیانه خالی است وبحفظ نزاکت نزدیك - چاپ حروفی محل طبع مشهد مقدس - سال طبع (۱۳۰۳) وقفی حضرت آقای اسدی تولیت آستانه قدس - سال وقف شهریور (۱۳۰۷) قفسه ( )

﴿٦٦﴾

جنك بین المللی ج - ۲

مکرر شماره قبل - سال طبع (۱۳۰٤) سایر تشخیصات وواقف مطابق شماره قبل - قفسه ( )

حرف (چ)

﴿٦٧﴾

چهار فصل میکده

فارسی - مشتمل برحکایات منظومه - ناظم میرزا علی مستوفی آشتیانی متخلص به میکده - چاپ سنگی بخط نستعلیق - محل طبع طهران - سال طبع (۱۳۰۷) قمری - وقفی اشرف السلطنه - سال وقف (۱۳۳٤)
قفسه ( )

﴿٦٨﴾

چهل طوطی

فارسی - افسانه واز موضوعات است - چاپ سنگی بخط نستعلیق - محل طبع طهران - سال طبع (۱۲۹۹)

واقف مطابق شماره قبل - قفسه (　　)

حرف (ح)

﴿٦٩﴾

حکایت مجلس هارون الرشید

فارسی - چاپ سنگی بخط نستعلیق - محل طبع طهران - سال طبع (۱۲۹۷) واقف مطابق شماره (٦۷) قفسه (　　)

﴿۷۰﴾

حریة الفکر وتاریخان

عربی - مورخ ادیب علامه موسی ودرآن ذکر کرده آزادی فکر وابطال آنرا در تاریخ و گرفتاری احرار درآن باب که درتاریخ (۱۹۲۷) میلادی مطابق (۱۳٤۵ هـ) تالیف ودرهمان سال در اداره الهلال مصر طبع گردیده - واقف آقای حاج ناظم دفتر - سال وقف شهریور ماه (۱۳۰۷) قفسه (　　)

حرف (خ)

﴿۷۱﴾

خیرات حسان ج-۱

فارسی - مؤلف محمد حسنخان اعتمادالسلطنه متوفی اوائل سال (۱۳۱۳) ودر آن کتاب مشاهیرالنساء فاضل محمد ذهنی افندی را ترجمه نموده وجمعی دیگر از زنان معروفات بتقوی وادبیت را بترتیب حروف تهجی ذکر کرده واین کتاب را برسه مجلد قرار داده ودر ذیل هرجلدی سالنامه از اولیاء اندولت ملحق نموده و نسخه جلد اول واز حرف همزه است تا آخر حرف راء بعد ها الیاء - چاپ سنگی بخط نسخ - محل طبع طهران سال طبع وتالیف (۱۳۰٤) قمری - وقفی آقای میرزای ناظر - سال وقف مهرماه (۱۳۰۷) قفسه (　　)

﴿۷۲﴾

خیرات حسان ج-۲

که از حرف زاء معجمه است تا طاء بعدها الطاء طهران - سال طبع وتالیف (۱۳۰۵) سایر تشخیصات و واقف مطابق شماره قبل - قفسه (　　)

«۷۳»

خیرات حسان ج ۲

که از حرف فاء است تا آخر بانضمام زنانیکه در زنان شعراء نامشان مذکور نیست ـ سال طبع و تالیف (۱۳۰۷) سایر تشخیصات و واقف مطابق شماره (۷۱) قفسه ( )

«۷۴»

خمیس في احوال الانفس النفیس ج ۱

عربی ـ مورخ قاضی حسین بن محمد الدیار بکری المالکی مجاور مکه معظمه ـ متوفای سنه (۹۶۶) در آنجا و آن مقصور است بر جمل تواریخ حضرت خاتم ع و بالتبع از پیش از آنحضرت و بعد از آن جناب تا زمان سلطان مراد خان ثالث را نوشته و نسخه جلد اول است که از تعریف نبوت و رسالت است تا نزول فرض حج از وقایع سنه (۵) از بعثت آنحضرت طبعهٔ اولی ـ چاپ حربی محل طبع مصر ـ سال طبع (۱۳۰۲) قمري ـ وقفي حاج سید محمد ـ سال وقف (۱۳۰۹) قفسه ( )

«۷۵»

خمیس ج ۲

که از وقایع سال ششم از بعثت آنجناب است تا وقایع سنه (۹۸۲) و سلطنت سلطان مراد خان سیم ـ سایر مشخصات و واقف مطابق شماره قبل ـ قفسه ( )

«۷۶»

خدعه و عشق

فارسي ـ مشتمل بر پنج فصل و نه پرده ـ ترجمه بفارسی ـ اصل آن از (شیللر) آلمانی که (الکساندردوما) از آلمانی بفرانسه ترجمه کرده و میرزا یوسف خان اعتصام الملك از فرانسه بفارسی آورده ـ چاپ حروفي ـ محل طبع طهران ـ سال طبع (۱۳۲۵) وقفي اشرف السلطنه ـ سال وقف (۱۳۳٤) قفسه ( )

«۷۷»

خسرو دیوزاد

فارسي ـ افسانه و از موضوعات است ـ چاپ سنگی بخط نستعلیق ـ محل طبع طهران ـ سال طبع (۱۲۹۸) واقف مطابق شماره قبل ـ قفسه ( )

﴿۷۸﴾

خاور باختر

فارسی ـ افسانه است ـ چاپ سنگی بخط نستعلیق محل طبع طهران ـ سال طبع (۱۳۰۰) واقف مطابق شماره (۷٦) قفسه ( )

﴿۷۹﴾

خاور نامه

فارسی ـ افسانه است ـ چاپ سنگی بخط نستعلیق محل طبع طهران ـ سال طبع (۱۲۹٦) واقف مطابق شماره (۷٦) قفسه ( )

﴿۸۰﴾

خانم شامي ج ـ ۱

فارسي ـ و آن ترجمه فتاة غسان است که جرجی زیدان نوشته و شاهزاده عبد الحسین میرزا فرزند مؤید الدوله بفارسي ترجمه نموده ـ چاپ حروفی ـ محل طبع طهران ـ سال طبع (۱۳۲٤) وا قف مطابق شماره (۷٦) قفسه ( )

﴿۸۱﴾

خانم شامی ج ـ ۲

و چون از نصف ببعد افتاده آنرا نوشته‌اند و در سنه (۱۳۳۰) تمام شده ـ چاپ سربی ـ واقف مطابق شماره (۷٦) قفسه ( )

حرف (د)

﴿۸۲﴾

دائرة المعارف وجدی ج ۱

عربی ـ مؤلف محقق متتبع محمد فرید وجدی که از مشاهیر ادباء و فضلاء و مورخین قرن بیستم و فضایل و مناقب او از کتاب معلوم و مشهود میافتد و کتاب بر سیاق دائرة المعارف بطرس بستانی لبنانی متوفاي سنه (۱۸۸٦) میلادی تالیف نموده ولي در او همه چیز آورده از لغت و علوم نقلیه و عقلیه و نحو و صرف و بلاغت و مسائل دینیه و تاریخ و فرق مذاهب

و تفسیر و حدیث و اصول وفقه و تواریخ عامه وخاصه و مشهورین شرق و غرب را ترجمه کرده و جغرافیای طبیعیه و سیاسیه و کیمیاء و فلکیات و فلسفه و علوم اجتماعیه و اقتصادیه و روحیه و طب و ادویه و هر چه انسان را مهم است و چون این دوره موجوده که بر ده مجلداست طبعه و چاپ دوم است پاره فوائد از مؤلف است که در طبعه اولای آن نبوده و نسخه جلداول او است که از حرف همزه مفرده است تا همزه با یاء ــ چاپ سربی ــ محل طبع مصر ــ سال طبع (۱۳٤۱) ابتیاعی آستانقدس در آذر ماه (۱۳۰۵) قفسه ( )

﴿۸۳﴾

دائرة المعارف ج ـ ۲

که ازحرف باء مفرده است تا ثاء مثلثه با یاء ــ چاپ سربی ــ محل طبع مصر ــ سال طبع (۱۳۲۹) ابتیاعی آستانقدس درآذرماه (۱۳۰۵) قفسه ( )

﴿۸٤﴾

دائرة المعارف ج ـ ۳

که ازحرف جیم با الف است تا خاء معجمه با یاء ــ چاپ سربی ــ محل طبع مصر ــ سال طبع (۱۳٤۲) ابتیاعی آستانقدس درآذر ماه (۱۳۰۵) قفسه ( )

﴿۸٥﴾

دائرة المعارف ج ـ ٤

که ازحرف دال مهمله است تا حرف زاء معجمه با یاء ــ چاپ سربی ــ محل طبع مصر ــ سال طبع (۱۳٤۲) ابتیاعی آستانقدس درآذر ماه (۱۳۰۵) قفسه ( )

﴿۸٦﴾

دائرة المعارف ج ـ ٥

که ازحرف سین مهمله است تا ظاء معجمه با هاء مهمله ــ مشخصات مطابق شماره قبل ــ قفسه ( )

﴿۸۷﴾

دائرة المعارف ج ـ ٦

که ازحرف عین مهمله است تا حرف عین مثناة تحتانیه سایر مشخصات مطابق شماره (۸٥) قفسه ( )

﴿۸۸﴾

دائرة المعارف ج-۷

که از حرف غین معجمه است تا حرف قاف با باء سایر تشخیصات مطابق شماره (۸۵) قفسه ( )

﴿۸۹﴾

دائرة المعارف ج-۸

که از حرف کاف است تا اواسط حرف میم با سین مهمله - سایر تشخیصات مطابق شماره (۸۵) قفسه ( )

﴿۹۰﴾

دائرة المعارف ج-۹

از اواسط حرف میم با سین مهمله است تا اواسط حرف نون معجمه با باء موحده واین جلد با جلد دهم مدرج است - سال طبع (۱۳۴۳) سایر تشخیصات مطابق شماره (۸۵) قفسه ( )

﴿۹۱﴾

دائرة المعارف ج-۱۰

از اواسط حرف نون معجمه است با باء موحده تا آخر کتاب - سال طبع (۱۳۴۳) سایر تشخیصات مطابق شماره (۸۵) قفسه ( )

﴿۹۲﴾

دره مکلله در فتح مکه مبجله

عربی - مؤلف ابوالحسن محمد صدیقی - متوفای (۹۵۰) چنانچه دراکتفاء القنوع است ومشتمل برباره سخنان واهیه است - چاپ سربی - محل طبع مصر - سال طبع (۱۳۰۰) وقفی حاج سید محمد - سال وقف (۱۳۰۹) قفسه ( )

﴿۹۳﴾

دزد وقاضی

فارسی - افسانه وازموضوعات است ولی مشتمل بر نکات اخلاقی است بامدرك شرعی - چاپ سنگی بخط نستعلیق محل طبع طهران - سال طبع (۱۲۹۶) وقفی اشرف السلطنه - سال وقف (۱۳۳۴) قفسه ( )

جلد سوم از فهرست کتب کتابخانه مبارکه آستانه مقدسه رضویه (ع)

۹۴

دله مختار

فارسی - افسانه چاپ سنگی بخط نستعلیق - محل طبع طهران - سال طبع (۱۳۰۰) واقف مطابق شماره قبل - قفسه ( )

۹۵

دختر فرعون

مترجم بفارسی - ونسخه از فرانسه در مصر بعربی اولا ترجمه شده وثانیاً مرحوم حاج علیقلیخان سردار اسعد درسنه (۱۳۲۰) بفارسی ترجمه نموده‌اند وفی الواقع جلد چهارم سه نفر تفنگ دار محسوب میشود - چاپ حروفی - محل طبع طهران - سال طبع (۱۳۲۴) واقف مطابق شماره (۹۳) قفسه ( )

۹۶

دختر فرعون

فارسی - مکرر شماره قبل - سایر تشخیصات هم ازهمه جهة مطابق شماره قبل - قفسه ( )

۹۷

دیارا شکبار

مترجم بفارسی - مصنف اصل (اهارونیان) مترجم (ماطه وس خان ملیك یاس) چاپ سربی - محل طبع طهران - سال طبع (۱۳۲۹) واقف مطابق شماره (۹۳) قفسه ( )

۹۸

دزدان پاریس یا رفیق منافق

مترجم آقا میرزا حسن بقراط سبزواری - چاپ سربی محل طبع طهران - سال طبع (۱۳۲۹) واقف مطابق شماره (۹۳) قفسه ( )

(حرف ر)

۹۹

روزنامه اطلاع

فارسی ازسنه (۱۳۰۲) تا سنه (۱۳۰۶) بتفاریق اوائل بچاپ سربی وبعد بچاپ سنگی - محل طبع طهران - وقفی سرکار شاهزادهٔ اوکتائی رئیس کتابخانه مبارکه - سال وقف (۱۳۴۲) قفسه ( )

❊۱۰۰❊

روزنامه ایران

فارسی – ازسنه (۱۳۰۳) الی سنه (۱۳۱۰) بقلم اعتماد السلطنه – چاپ سنگی ـ محل طبع طهران ـ وقفی اشرف السلطنه – سال وقف (۱۳۳۴) قفسه (　　)

❊۱۰۱❊

روزنامه اختر

فارسی – ازسنه (۱۳۰۲) است تا سنه (۱۳۰۶) چاپ سربی – محل طبع اسلامبول – وقفی شاهزادهٔ اوکتائی رئیس کتابخانهٔ مبارکه – سال وقف (۱۳۴۲) قفسه (　　)

❊۱۰۲❊

روزنامه اختر

مکررقبل وشماره های آن مختلف است وازسنه (۱۳۰۳) وچهارو پنج جمع گردیده – محل طبع اسلامبول واقف مطابق شماره قبل – قفسه (　　)

❊۱۰۳❊

روزنامه ایران

که بقلم اعتماد السلطنه نوشته میشده ازسنه (۱۲۶۷) تاسنه (۱۲۶۹) ویکسالهٔ ازنسخه را بقلم نوشته اند چاپ سنگی بخط نستعلیق – محل طبع طهران – وقفی اشرف السلطنه – سال وقف (۱۳۳۴) قفسه (　　)

❊۱۰۴❊

روزنامه ایران

فارسی – ازسنه (۱۲۶۷) تا سنه (۱۲۷۲) بقلم محمد حسنخان اعتماد السلطنه – چاپ سنگی بخط نستعلیق – محل طبع طهران – واقف مطابق شماره قبل – قفسه (　　)

❊۱۰۵❊

روزنامه ادب

مدیر مرحوم میرزا صادقخان ادیب الممالك که از ادباء معروف وافاضل مشهور بودند وچندی است متوفی شدند ونسخه ازماه رمضان سنه (۱۳۱۸) است تانیمه شعبان سنه (۱۳۱۹) خط نسخ – چاپ سنگی

محل طبع مشهد مقدس — وقفی شاهزاده اوکتائی رئیس کتابخانه مبارکه ـ سال وقف (۱۳۴۲) قفسه ( )

(۱۰۶)

روزنامه ادب

مکرر قبل وازماه رمضان سنه (۱۳۱۹) است تا شوال (۱۳۲۱) واقف مطابق شماره قبل — سال وقف ابان ماه (۱۳۰۷) قفسه ( )

(۱۰۷)

رموز حمزه

فارسی — مشتمل ازافسانه مطوله موضوعه ودرضمن هفت مجلد انجام یافته — چاپ سنگی بخط نستعلیق محل طبع طهران ـ سال طبع (۱۲۷۶) وقفی اشرف السلطنه — سال وقف (۱۳۳۴) قفسه ( )

(۱۰۸)

روضة الصفاء

مکرر — شماره (۳۲) خطی ونسخه همان هفت جلد اصل است — چاپ سنگی بخط نستعلیق ـ محل طبع بمبئی — سال طبع (۱۲۶۳) واقف مطابق شماره قبل — قفسه ( )

(۱۰۹)

رعنا وزیبا

فارسی — افسانه است — چاپ سنگی بخط نستعلیق محل طبع طهران — سال طبع (۱۳۰۲) قمری ـ واقف مطابق شماره (۱۰۷) قفسه ( )

(۱۱۰)

رستم نامه

فارسی — افسانه است — چاپ سنگی بخط نستعلیق محل طبع طهران — سال طبع (۱۲۹۰) واقف مطابق شماره (۱۰۷) قفسه ( )

(۱۱۱)

رومان تاریخی

مترجم بفارسی — ونسخه جلد اول او است ـ چاپ سربی — محل طبع طهران ـ واقف مطابق شماره (۱۰۷) قفسه ( )

«۱۱۲»

روکامبول یا ارث الخفی ج ۱

ترجمه بفارسی - بقلم مرحوم حاج علیقلیخان بختیاری سردار اسعد - چاپ سربی - بخط نستعلیق - محل طبع طهران - سال طبع (۱۳۳۰) واقف مطابق شماره (۱۰۷) قفسه ( )

«۱۱۳»

روکامبول ج ۲

مکرر شماره قبل - چاپ سربی - محل طبع طهران سال طبع (۱۳۳۱) واقف مطابق شماره (۱۰۷) قفسه ( )

«۱۱٤»

روکامبول ج ۳

مکرر ایضا چاپ سربی - محل طبع طهران - سال طبع (۱۳۳۱) و قف مطابق شماره (۱۰۷) قفسه ( )

«۱۱۵»

روکامبول ج ٤

مکرر ایضا چاپ سربی - محل طبع طهران - سال طبع (۱۳۳۱) واقف مطابق شماره (۱۰۷) قفسه ( )

«۱۱٦»

رهنمای سفرا

فارسي - اصل از مسیو (مارتنسك) سفیر آلمانی ترجمه اولی بترکي از ادیب اریب (شکیب) افندی وترجمه آن بفارسی از میرزا عبد الرسول خان منشی تبریزی بامر جناب میرزا یوسفخان مستشار الدوله چاپ سنگی بخط نستعلیق - محل طبع بمبئی - سال طبع (۱۳۰۱) قمری - وقفی مستشار الدوله - سال وقف (۱۳۰۳) قمری - قفسه ( )

حرف (ز)

«۱۱۷»

زینت المجالس

فارسي - مؤلف مجد الدین محمد الحسیني معروف بمجدی از علماء عصر شاه طهماسب بهادر خان صفوی

و در اخلاق ملوک و عدالت آنها است و دو فصلی در خاتمه کتاب در ذکر سلطنت مغولان و سلاطین صفویه است باری نسخه مکرر بطبع رسیده ـ چاپ سنگی بخط نستعلیق ـ محل طبع طهران سال طبع (۱۲۶۲) وقفی اشرف السلطنه ـ سال وقف (۱۳۳٤) قفسه ( )

حرف (س)

(۱۱۸)

سه نفر تفنگدار با ترجمه (تروا موسکتر) اصل تالیف (الکسندر دماس) و ترجمه از محمد طاهر میرزا که در سنه (۱۳۰٦) بترجمه آن مبادرت جسته باضمام (پس از بیست سال) چاپ سنگی بخط نستعلیق ـ محل طبع طهران ـ سال طبع (۱۳۱٤) واقف مطابق شماره قبل ـ قفسه ( )

(۱۱۹)

سفرنامه فرنگستان ناصری مرتبه دوم فارسی ـ بقلم خود ناصر الدین شاه که از سلخ ربیع الاول سنه (۱۲۹۵) که روز حرکت بوده تا روز ۲۹ شعبان آنسال که وارد طهران گردیده است نوشته ـ چاپ سنگی بخط نستعلیق ـ محل طبع طهران سال طبع (۱۲۹٦) واقف مطابق شماره (۱۱۷) قفسه ( )

(۱۲۰)

سفرنامه عراق ناصری فارسی ـ بقلم خود ناصر الدین شاه که از روز حرکت که چهار شنبه ۱٤ شوال (۱۳۰۹) بوده تا روز ۲۱ محرم (۱۳۱۰) را نوشته ـ چاپ سنگی بخط نستعلیق ـ محل طبع طهران ـ سال طبع (۱۳۱۱) واقف مطابق شماره (۱۱۷) قفسه ( )

(۱۲۱)

سفرنامه فرنگستان ناصری فارسی ـ بقلم خود ناصر الدین شاه که ابتدای حرکت در ماه صفر (۱۲۹۰) و ورود ۱٤ رجب آنسال بوده نوشته ـ چاپ سربی ـ محل طبع طهران ـ سال طبع (۱۲۹۲) اوراق مجدول بطلا و تحریر و لاجورد ـ واقف مطابق شماره (۱۱۷) قفسه ( )

﴿۱۲۲﴾

سفرنامه خراسان مؤلف مرحوم حکیم الممالك که شرح مسافرت ناصر الدین شاه را در سنه (۱۲۸۳) الی (۱۲۸٤) مرقوم داشته و مصور است - چاپ سنگی بخط نستعلیق - محل طبع طهران - سال طبع (۱۲۸٦) وقفی حکیم الممالك - سال وقف (۱۲۸۷) قفسه ( )

﴿۱۲۳﴾

سر الشهادتین مترجم ومحشی ومتن آن عربی - مؤلف شاه‌عبدالعزیزدهلوی ترجمه‌تحت‌اللفظی از مولی‌خرم‌علی بلهوری بزبان اردو حاشیه که توضیح اصل و ترجمه است از شاه سلامت الله - چاپ سنگی بخط نسخ - محل طبع لکنهو سال طبع (۱۲۵٦) وقفی حاج سید محمد - سال وقف (۱۳۰۹) قفسه ( )

﴿۱۲٤﴾

سرح العیون درشرح رساله ابن زیدون. عربی - متن‌ازوزیرابی‌الولید احمد بن عبد الله ابن احمد بن غالب بن زیدون مخزومی‌اندلسی‌کاتب‌وشاعرکه در سنه (۳۹٤) در قرطبه متولد و بصناعت نظم و نثر و ادبیات پرداخته و سنه (٤٦۳) در اشبیلیه متوفی شد و شرح از جمال الدین ابیعبد الله محمد بن محمد بن نباته متوفای (۷٦۸) و چون بطبع رسیده مستغنی از توصیف است - چاپ سربی - محل طبع مصر - سال طبع (۱۲۷٦) واقف مطابق شماره قبل - قفسه ( )

﴿۱۲۵﴾

سلمی ج-۱ فارسی که از عربی ترجمه شده - مؤلف اصل مسیو (ژرژی زیدان) مذکور - مترجم شاهزاده عبدالحسین میرزا که باسم شاهزاده خانم عزة الدوله از عربی بفارسی ترجمه نموده اند - چاپ سنگی بخط نستعلیق محل طبع طهران - سال طبع (۱۳۲۱) وقفی آقای میرزای ناظر - سال وقف شهریور ماه (۱۳۰۷) قفسه ( )

﴿۱۲۶﴾

سلمی ج ۲

مکرر شماره قبل مؤلفاً و مترجماً و طبعاً و واقفاً قفسه ( )

﴿۱۲۷﴾

سلمی ج ۱

مکرر ایضا ـ تشخیصات مطابق شماره (۱۲۵) وقفی اشرف السلطنه ـ سال وقف (۱۳۳۴) قفسه ( )

﴿۱۲۸﴾

سلمی ج ۲

مکرر ایضا ـ واقف مطابق شماره قبل ـ قفسه ( )

﴿۱۲۹﴾

سلیم جواهری

فارسی ـ افسانه و از موضوعات است ـ چاپ سنگی بخط نستعلیق ـ محل طبع طهران ـ سال طبع (۱۲۹۵) وقفی اشرف السلطنه ـ سال وقف (۱۳۳٤) قفسه ( )

﴿۱۳۰﴾

سیاحت نامه

فارسی ـ سیاح کامل حکیم ناصر خسرو علوی قبادیانی مروزی که نسب بحضرت رضا ع میرساند بهفت واسطه در سنه (۳۹٤) متولد و باندك وقتی حافظ قرآن و احادیث و مقدمات ادبیه و شعریه گردیده پس از آن بتدریس توراة و انجیل بصاحبان مذهب یهود و نصاری پرداخته و شش سال بتهذیب باطن اشتغال داشته و در چهل و چهار سالکی صاحب تسخیرات و نیرنجات و علوم غریبه گشته و مدتها صدارت کرده وقتی هم بامر ملك ملاحده آیات قرآن مجید را بدلخواه ایشان تفسیر و تاویل نموده و بتکفیر علماء عصرش مبتلا شده و بزحماتی خلاص گردیده بملك بدخشان رفته باشیخ الرئیس ابی علی و ابی نصر فارابی ملاقات کرده و بیست و پنجسال بعزلت و ریاضت گذرانیده واشعار او را که بالغ بر دوازده هزار بیت است مرحوم میرزا رضا قلیخان هدایت جمع نموده وتالیفات

دیگر او را در مجمع الفصحاء نام برده و گفته که حکیم مزبور یکصد و چهل سال عمر کرده و در سنه (۵۳۴) رحلت نموده و بالجمله این حکیم دانشمند از اعاجیب روزگار است و نسخه سیاحت او است از ابتدای سنه (۴۳۷) تا (۴۴۴) چاپ سنگی بخط نسخ - محل طبع طهران سال طبع (۱۳۱۲) وقفی آقای حاج ناظم دفتر - سال وقف شهریور ماه (۱۳۰۷) قفسه ( )

﴿۱۳۱﴾

سر مجوس

بفارسی - اصل آن از مسیو (آندره لوری) ترجمه از یکی از شاهزادگان قاجار ودرآن مخزونات ونهفتگی های اراضی همدان را مرقوم داشته درضمن سرگذشت مستخرج - چاپ سنگی بخط نستعلیق - محل طبع طهران - سال طبع (۱۳۲۱) وقفی اشرف السلطنه - سال وقف (۱۳۳٤) قفسه ( )

﴿۱۳۲﴾

سفرنامه (بمواد) سرانتوان شرلي وسر رپرت شرلي

که درعهد شاه عباس کبیر بایران آمده‌اند ووقایع سفررا نوشته‌اند بترجمه مرحوم حاج علیقلیخان سرداراسعد چاپ سربی - محل طبع طهران - سال طبع (۱۳۳۰) واقف مطابق شماره قبل - قفسه ( )

(حرف ش)

﴿۱۳۳﴾

شیرویه

فارسی - افسانه وازموضوعات - چاپ سنگی بخط نستعلیق - محل طبع طهران - سال طبع (۱۲۹٦) واقف مطابق شماره (۱۳۱) قفسه ( )

﴿۱۳٤﴾

شرلوك خومس

مصنف (کونان دویل) مترجم آقای میر اسمعیل عبدالله زاده - چاپ سربی - محل طبع طهران - سال طبع (۱۳۲۳) واقف مطابق شماره (۱۳۱) قفسه ( )

﴿۱۳۵﴾

شرح تاج گذاری شاه سلیمان صفوی

فارسی - مؤلف (مسیو شاردن) فرانسوی که وقایع در سال را نوشته - مترجم میرزا علیرضا خان

چاپ سربی — محل طبع طهران — واقف مطابق شماره (۱۳۱) قفسه ( )

(حرف ط)

《۱۳۶》

طرائق الحقائق

فارسی — مؤلف جامع سیاح آفاقی و انفسی حاج میرزا معصوم نایب الصدر ابن حاج میرزا کوچك نایب الصدر رحمتعلی شاه که درنزد والد ماجد وعم اکرم والد خود ذوالریاستین وجامع المرتبتین الشریعة والطریقة مرحوم حاج آقا محمد مجتهد شیرازی تکمیل شد ومراتب فضل وتدرب خود را درحقیقت باطن وظاهر وتشریح اصول آن دراین کتاب ظاهر ساخته چنانچه مرحوم ذکاء الملك شرحی من باب تقریظ دراین باب سروده وبالجمله یکدوره سالی است که برحمت ایزدی پیوسته وکتاب برسه مجلدات وهریك را فهرستی است — چاپ سنگی بخط نسخ — محل طبع طهران — سال طبع (۱۳۱۹) ابتیاعی آستانقدس در (۱۳۰۵) شمسی — قفسه ( )

《۱۳۷》

طراز المذهب

فارسی — در احوالات حضرت صدیقه صغری زینب الکبری ع — مؤلف عباسقلیخان سپهر ولسان الملك ثانی که در سنه (۱۳۱٤) تالیف نموده دریغا که محتوی براخبار ضعاف است — چاپ سنگی بخط نستعلیق محل طبع طهران — سال طبع سنه (۱۳۲۳) ابتیاعی آستانقدس دراردی بهشت (۱۳۰۷) قفسه ( )

《۱۳۸》

طبقات الامم

عربی — مورخ جرجی زیدان و چون بطبع رسیده مارا مستغنی از توصیف آن میسازد — سال تالیف وطبع سنه (۱۹۱۲) مطابق سنه (۱۳۳۰) هجری — محل تالیف وطبع مصر — وقفی آقای حاج ناظم دفتر سال وقف مهرماه (۱۳۰۷) قفسه ( )

《۱۳۹》

طليعه شمس

فارسی — و آن ترجمه حکایت (کریستف کلمب است) مترجم ابراهیم خان صحافباشی معروف که چند

سالی است وفات یافته – چاپ حروفی – محل طبع مشهد مقدس – سال طبع سنه (۱۳۲۷) وقفی صحافباشی – سال وقف (۱۳۳۵) قفسه (　　)

(حرف ع)

(۱۴۰)

عماد السعادات

فارسی – مورخ سید غلامعلی نقوی فرزند سید محمد اکمل خان که در زمان ژرژ سیم پادشاه انگلستان بامر سعادت علیخان بهادر مبارز جنگ شرح ورود نواب بهادر برهان الملک بهندوستان و محاربات او بابعد را در سنه (۱۲۲۳) نوشته و در آنحدود بطبع رسانیده – چاپ سنگی بخط نستعلیق وقفی اشرف السلطنه – سال وقف (۱۳۳٤) قفسه (　　)

(۱٤۱)

عثمانلی مؤلفلری ج – ۱

یا مؤلفات عثمانی ترکی – مؤلف محمد طاهر بن رفعت بروسهٔ عثمانی و آن مشتمل بر سه جلد است و در آن مؤلفات علماء و حکماء و شعراء دولت عثمانی را نوشته و در سنه (۱۳۳۳) از تالیف آن فراغت یافته – چاپ سربی – محل طبع اسلامبول – سال طبع همان سال تالیف است – ابتیاعی آستانقدس در بهمن ماه (۱۳۰۵) قفسه (　　)

(۱٤۲)

عثمانلی مؤلفلری ج – ۲

سایر تشخیصات مطابق شماره قبل – ابتیاعی آستانقدس در بهمن ماه (۱۳۰۵) قفسه (　　)

(۱٤۳)

عثمانلی مؤلفلری ج – ۳

مکرر ایضا – سال طبع (۱۳٤۲) ابتیاعی آستانقدس در بهمن ماه (۱۳۰۵) قفسه (　　)

(۱٤٤)

العرب قبل الاسلام

عربی – مؤلف مورخ جرجی زیدان و نسخه جزء اول او است – چاپ سربی – محل طبع مصر – سال

طبع وتألیف(۱۹۲۲)میلادی مطابق(۱۳۴۰)هجری باهتمامی آستانقدس در آذر ماه(۱۳۰۵)قفسه(　)

﴿۱۴۵﴾

عرائس المجالس در قصص انبیاء مظام ع

عربی - مؤلف محقق ابو اسحق احمد بن محمد بن ابراهیم الثعلبی متوفای سنه (۴۲۷) که قصص قرآن مجید را با شرح و بیان ذکر نموده - چاپ سنگی بخط نسخ - محل طبع بمبئی - سال طبع (۱۲۹۵) وقفی حاج سید محمد - سال وقف (۱۳۰۹) قفسه (　)

﴿۱۴۶﴾

عمدة الطالب فی نسب آل ابی طالب ع

عربی - مؤلف جمال الدین احمد بن علی بن مهنا بن عقبة الاصغر الداودی الحسنی النسابة متوفای سنه (۸۲۸) که از کتب معروفه انساب آل ابیطالب است بضمیمه رساله در اصطلاحات مشکله نسابین از اصیلی بضمیمه ذیل آن که آن نیز در اصطلاحات ایشان است از حیث روایت - چاپ سنگی بخط نسخ - محل طبع لکنهو - واقف مطابق شماره قبل - قفسه (　)

﴿۱۴۷﴾

عبر مشهور بتاریخ ابن خلدون ج ۱

عربی - مورخ فیلسوف المورخین ولی الدین ابو زید عبد الرحمن بن محمد بن خلدون از قبیله حضرمیه متولد در تونس سنه (۷۳۲) متوفای سنه (۸۰۶) و دانشمندی این فیلسوف و فضایل او از مقدمه که برای تاریخ خود نوشته نیک هویدا است و آن مقدمه را در این طبعه جزء اول شمرده اند ولی جزء اول همانا از اول تاریخ است و خود مورخ دانشمند کتاب اول گفته و آن مکرر علاحده بطبع رسیده چنانچه تاریخ هم و مجلدات نسخه طبعه بولاق است که در سنه (۱۲۸۴) بطبع رسیده - نسخه جلد اول است که همان مقدمه است - واقف حاج سید محمد - سال وقف (۱۳۰۹) قفسه (　)

﴿۱۴۸﴾

عبر ج - ۲

عربی - که در آن شروع بتاریخ واخبار عرب است - سایر تشخیصات کتاب و واقف مطابق شماره قبل - قفسه (　)

(۱٤۹)

عبر ج - ۳

مکرر ایضاً - سایر تشخیصات کتاب وواقف مطابق شماره (۱٤۷) قفسه ( )

(۱۵۰)

عبر ج - ٤

مکرر ایضاً - سایر تشخیصات کتاب وواقف مطابق شماره (۱٤۷) قفسه ( )

(۱۵۱)

عبر ج - ۵

مکرر ایضاً - سایر تشخیصات کتاب وواقف مطابق شماره (۱٤۷) قفسه ( )

(۱۵۲)

عبر ج - ٦

مکرر ایضاً - سایر تشخیصات کتاب وواقف مطابق شماره (۱٤۷) قفسه ( )

(۱۵۳)

عبر ج - ۷

مکرر ایضاً - تشخیصات کتاب وواقف مطابق شماره (۱٤۷) قفسه ( )

(۱۵٤)

عشق وعفت

مترجم بفارسی - اصل آن از (شاتو بریان) از فصحاء فرانسه متولد سنه (۱۷٦۸) میلادی مطابق (۱۱۸٦) هجری - متوفی سنه (۱۸٤۸) میلادی مطابق سنه (۱۲٦٦) هجري که بعنوان تاریخی واخلاقی وادبی ورسوم وعادات هر طائفه ان داستانرا ساخته وفاضل امیر شکیب ارسلان لبنانی آنرا از فرانسه بعربی ترجمه نموده ومذیل ساخته بذکر ملوك عرب اسپانیا ونسخه ترجمه اوست بفارسی ازمرحوم میرزا حسینخان فروغی اصفهانی ذکاء الملك - چاپ سنگي بخط نستعلیق - محل طبع طهران - سال طبع (۱۳۲٤) وقفی اشرف السلطنه - سال وقف (۱۳۳٤) قفسه ( )

(۱۵۵)

عشق بازي ناپسري کلنل فرامبر

ترجمه بفارسی — جامع اصل (پول دوكك فرانسوی) که نیکولا افندي مصری ازفرانسه بعربی ترجمه کرده ومرحوم حاج علیقلیخان بختیاری سردار اسعد ازعربی بفارسی ترجمه نموده اند — چاپ سربی محل طبع طهران — سال طبع (۱۳۳۰) واقف مطابق شماره قبل — قفسه (   )

(حرف غ)

(۱۵٦)

الغرام والسياسة

یاتاریخ ناپلیون اول وافکار او عربی — مورخ سیاسی عبد الرؤف ابراهیم که درسنه (۱۹۰۹) میلادی تالیف نموده — چاپ سربی محل طبع مصر — سال طبع وتالیف (۱۹۰۹) میلادي مطابق (۱۳۲۷) هجری وقفی آقای میرزای ناظر — سال وقف شهریور ماه (۱۳۰۷) قفسه (   )

حرف (ف)

(۱۵۷)

فوات الوفيات ج-۱

عربی — مؤلف صلاح الدین محمد بن شاکر الکتبی متوفای سنه (۷٦٤) هجری و در آن ذکر کرده (۵۹۲) ترجمه از مشاهیر واعیانی که ازقلم شمس الدین بن خلکان افتاده وبردومجلد قرارداده ونسخه جلد اول او است که از باب همزه است تا اواسط باب عین مهمله — چاپ سربی محل طبع مصر ـ سال طبع (۱۲۸۳) وقفی حاج سید محمد — سال وقف (۱۳۰۹) قفسه (   )

(۱۵۸)

فوات الوفيات ج-۲

که از اواسط باب عین مهمله است تا باب یا ـ سایر تشخیصات وواقف مطابق شماره قبل ـ قفسه (   )

(۱۵۹)

فتوحات الشام

عربی — مورخ محقق ابو عبدالله محمد بن عمر ابن واقد الواقدی المدنی مولی بنی هاشم یامولی بنی سهم من اسلم وحید عصر خود درمغازی وتواریخ ومعاصر هرون الرشید ومامون بوده وبقضاوت مامور میشده

بالاخره درقضاوت بغداد درسنه (۲۰۷) رحلت نمود — چاپ سربی — محل طبع مصر — سال طبع (۱۳۰۲) قمری — واقف مطابق شماره (۱۵۷) قفسه (　)

حرف (ق)

«۱۶۰»

قصص العلماء

فارسی — مؤلف آقا میرزا محمد بن سلیمان تنکابنی که فقیهی ساده بوده چنانچه ازمطالعه این کتاب معلوم میشود بجهة اشتمال آن ارغث وسمین رحلتش بقول حاج سید محمد مجتهد تنکابنی در (۱۳۰۸) وبعد از آن رساله ایست ازمؤلف دراثبات نبوّت خاصه موسوم بسبیل النجاة ودرآن بایکی ازاهالی فرنك که درتنکابن بجهة خرید چوب میآمده مناظره مینموده مدون داشته — چاپ سنگی بخط نسخ — محل طبع طهران — سال طبع (۱۲۹۶) واقف مطابق شماره (۱۵۷) قفسه (　)

«۱۶۱»

قضایای بزرك تاریخی یامحاکمات جرائمی اعدامی

عربی — مورخ محمد عبدالله عنایه محامی ودرآن ذکرشده قضاوات اعدامی اشخاص که بعضی بیگناه بودند ازاعدام (ماری استوارت) درسنه (۱۵۲۸) میلادی مطابق (۹۴۶) هجری تا قضیه (مادام لا فارج) در سنه (۱۸۵۳) میلادی مطابق سنه (۱۲۷۱) هجری ونسخه درسنه (۱۹۲۵) میلادی مطابق سنه (۱۳۴۳) هجری تالیف و طبع در اداره الهلال مصر شده — وقفي آقای حاج ناظم دفتر — سال وقف شهریور ماه (۱۳۰۷) قفسه (　)

«۱۶۲»

قهرمان قاتل

فارسی — افسانه و ازموضوعات است — چاپ سنگی بخط نستعلیق — محل طبع طهران — سال طبع (۱۲۹۶) وقفي اشرف السلطنه — سال وقف (۱۳۳۴) قفسه (　)

«۱۶۳»

قطاعان بحري فرانسه ج ۱ — ۲

که ازفرانسه بفارسی ترجمه شده — چاپ سربی — محل طبع طهران — واقف مطابق شماره قبل — قفسه (　)

﴿۱٦٤﴾

قطاعات بحری فرانسه ج ـ ۳

مکرر مشخصات کتاب و واقف مطابق شماره قبل ـ قفسه ( )

حرف (ك)

﴿۱٦٥﴾

کشف الظنون عن اسامی الکتب والفنون ج ۱ و ۲

عربی ـ مؤلف مصطفی بن عبدالله کاتب چلبی مشهور بحاج خلیفه ـ متوفای (۱۰٦۷) ودراو ذکر کرده اسامی کتب عامیه را ازهرفن برحسب استقراء وتتبع ومکرر بطبع رسیده ومطبوعه اروپا جامع ترا است وتاریخ وفیات مؤلفین درآن بحد مستوفی ذکر شده بخلاف این طبعه واصل کتاب بر دومجلدات است ـ چاپ سربی ـ محل طبع اسلامبول ـ سال طبع (۱۳۱۱) وقفی شاهزادهٔ محمد هاشم میرزای افسر ـ سال وقف آبان ماه (۱۳۰٦) قفسه ( )

﴿۱٦٦﴾

کامل التواریخ ج ۱ و ۲

عربی ـ مورخ عزالدین ابوالحسن علی بن ابی الکرم محمد بن محمد بن عبدالکریم بن عبدالواحد الشیبانی معروف بابن اثیر الجزری که از اول زمان شروع کرده و تا سنه (٦۳۷) هجری نوشته وخوددر سنه (٦۳۸) رحلت نموده ـ تاریخی است مرغوب و مکرر بطبع رسیده و در این نسخه کتاب اخبار الدول ابی العباس احمد بن یوسف الدمشقی مشهور بقرمانی متوفای سنه (۱۰۱۹) که آن ملخص تاریخ جنانی است و در سنه (۱۰۰۷) از آن فراغت یافته در مطاوی هوامش مجلدات آن بطبع رسانیده اند و نسخه جلد اول و دوم از دوازده جلد کامل است و همه مجلدات در مصر در سنه (۱۲۹۰) بطبع رسیده ولی این طبعه تا وقایع سنه (٦۲۸) بیش نیست ـ وقفی حاج سید محمد ـ سال وقف (۱۳۰۹) قفسه ( )

﴿۱٦۷﴾

کامل التواریخ ج ۳ و ٤

مکرر ایضا ـ مشخصات کتاب و واقف مطابق شماره قبل ـ قفسه ( )

﴿۱٦۸﴾

کامل التواریخ ج ۵ و ٦

مکرر ایضا ـ تشخیصات کتاب و واقف مطابق شماره (۱٦٦) قفسه (　　)

﴿۱٦۹﴾

کامل التواریخ ج ۹ و ۱۰

مکرر ایضا ـ ولی در هامش این جلد بقیه تاریخ روض المناظر است که از مجلد هفتم کامل درهامش شروع شده و در آخر جلد نهم تمام میشود و از اول جلد دهم که منضم بنهم است تاریخ عتبی از ابی نصر محمد بن عبد الجبار عتبی معروف بیمینی در هامش شروع شده ـ تشخیصات کتاب و واقف مطابق شماره (۱٦٦) قفسه (　　)

﴿۱۷۰﴾

کامل التواریخ ج ۱۱ و ۱۲

مکرر ایضا ـ تشخیصات کتاب و واقف مطابق شماره (۱٦٦) قفسه (　　)

حرف (گ)

﴿۱۷۱﴾

گنج دانش

فارسی ـ مؤلف میرزا تقیخان دانش ضیاء لشکر متخلص بحکیم که از نوابغ مورخین و اهل ادب و فضل اواخر دولت ناصر الدین شاه و تا این اواخر شنیده ایم که در قید حیات بوده و بمؤلفات رشیقه دیگر میپرداخته و این کتاب معنون بذکر بلاد است و بدان مناسبت بسیار فواید تاریخی و رجالی را در آن مندرج نموده و در سنه (۱۳۰۵) تالیف وطبع شده ـ چاپ سنگی بخط نستعلیق محل طبع طهران ـ ابتیاعی آستانقدس در (۱۳۰۵) شمسی ـ قفسه (　　)

﴿۱۷۲﴾

گنج شایگان با اوضاع اقتصادی ایران

مؤلف آقای آقا سید محمد علی جمال زاده که بواسطه انتشار نسخ منطبعهٔ آن مستغنی از توصیف است چاپ سربی ـ محل طبع برلین ـ سال طبع (۱۳۳۵) وقفی شاهزاده داود میرزا ـ سال وقف شهریور

(۱۳۰۷). قفسه ( )

حرف (ل)

(۱۷۳)

لطائف وظرائف

فارسی ـ چاپ سنگی بخط نستعلیق ـ محل طبع طهران سال طبع (۱۲۹۹) وقفی اشرف السلطنه ـ سال وقف (۱۳۳٤) قفسه ( )

(۱۷٤)

لاران مارگو ج ـ ۱

بفارسی ـ مؤلف اصل (الکسندر دماس) ترجمه از مرحوم شاهزاده حاجی محمد طاهر میرزای معروف که در ترجمهٔ کتب اروپائی بفارسی بحسن تعبیر و جزالت بیان معروف بلکه کمتر کسی از ادباء این فن بدین پایه بوده و در سنه (۱۳۱۳) از آن فراغت یافته ـ چاپ سنگی بخط نستعلیق محل طبع طهران ـ سال طبع (۱۳۱۳) وقفی اشرف السلطنه ـ قفسه ( )

(۱۷۵)

لاران مارگو ج ـ ۲

مکرر شماره قبل ـ سال طبع (۱۳۲۳) واقف مطابق شماره قبل ـ قفسه ( )

(۱۷٦)

لؤلؤة البحرین

عربی ـ مؤلف شیخ یوسف بن احمد بن ابراهیم بن احمد بن صالح البحرانی متولد سنه (۱۱۰۷) درقریه ماحوز ازقرای بحرین ومتوفای سنه (۱۱۸٦) که از اعاظم علمای امامیه وصاحب مؤلفات رشیقه است گویند اول اخباری بوده وبعد بمذاق اصولیین رجوع نموده ودراین رساله تراجم علمای اعلام از زمان صدوقین وصاحب کافی تازمان خود را نوشته ـ چاپ سنگی بخط نسخ ـ محل طبع بمبئی ولی مثل اکثر منطبعه انجا کثیر الغلط است ابتیاعی آستانقدس در (۱۳۰۵) شمسی ـ قفسه ( )

حرف (م)

(۱۷۷)

مجمع الفصحاء ج ـ ۱

فارسی ـ مؤلف امیر الشعرا رضا قلیخان متخلص به هدایت ودرفقر ملقب بهدایت علی ازنوابغ دهروصیت

کالانش مشهور وکتب مؤلفه او محل توجه ادباء میباشد وی در سنه (۱۲۱٥) متولد ودر سنه(۱۲۸۸) وفات یافته وکتاب را در دومجلد قرار داده ودرهردو از شعرا وفصحاء متقدمین ومتوسطین ومتاخرین ومعاصرین سخن رانده ــ چاپ سنگی بخط نستعلیق محل طبع طهران ــ سال طبع سنه (۱۲۹٥) وقفی اشرف السلطنه ــ سال وقف (۱۳۳٤) قفسه ( )

(۱۷۸)

مجمع الفصحاء ج-۲

مکرر شماره قبل ــ مشخصات کتاب وواقف مطابق شماره قبل ــ قفسه ( )

(۱۷۹)

مجالس المؤمنین

مکرر شماره (۸۱ خطی) چاپ سنگی بخط نستعلیق محل طبع طهران ــ سال طبع (۱۲۹۹) وقفی میرزا عبد الوهاب منجم باشی ــ سال وقف (۱۳۰۹) قفسه ( )

(۱۸۰)

ماثر و الاثار

فارسی ــ مؤلف وجامع محمد حسنخان اعتماد السلطنه مذکور ودران آثار دولت ناصری را نگاشته ــ چاپ سنگی بخط نسخ محل طبع طهران ــ سال طبع (۱۳۰٦) قمری ــ وقفی اشرف السلطنه ــ قفسه ( )

(۱۸۱)

مطارح الانظار

فارسی ــ مؤلف محمود بن محمد کاظم بن محمد علی مازندرانی وان مجموعه ایست از پارهٔ حالات حضرت رسول (ص) وائمه هدی (ع) وچند نفری از اصحاب وقدری از جغرافی چند شهر ونوادر اخلاقی ازپارهٔ کتب تواریخ واخلاق نقل نموده چنانچه قصائدی نیز آورده ودر سنه (۱۲۸٦) جمع و تالیف کرده وباهتمام خود بطبع رسانیده ــ چاپ سنگی بخط نستعلیق محل طبع بمبئی ــ سال طبع سنه (۱۲۸۷) وقفی حاج سید محمد ــ سال وقف (۱۳۰۹) قفسه ( )

(۱۸۲)

مطلع الشمس ج-۱و۲

فارسی — مؤلف محمد حسنخان اعتماد السلطنه مذکور بعنوان مسافرت ناصرالدین شاه راجع بجغرافیای از طهران بمشهد از راه دماوند وفیروز کوه درجلد اول وشرح مشهد مقدس ومزایای ان درجلد دوم چاپ سنگی بخط نسخ محل طبع طهران — سال طبع (۱۳۰۱) قمری — وقفی اشرف السلطنه — سال وقف (۱۳۳٤) قفسه ( )

(۱۸۳)

مطلع الشمس ج-۲

مکرر شماره قبل — راجع بخط راه معمولی از مشهد بطهران — سال طبع (۱۳۰۳) قمری سایر تشخیصات وواقف مطابق شماره قبل — قفسه( )

(۱۸٤)

مطلع الشمس فارسی ج ۳

مکرر ایضا ـ چاپ سنگی بخط نسخ ـ محل طبع طهران ـ سال طبع سنه (۱۳۰۳) وقفی آقای میرزای ناظر ـ سال وقف شهریور (۱۳۰۷) قفسه ( )

(۱۸۵)

مروج الذهب ج-۱

مورخ جلیل ابو الحسن علي بن الحسين بن علي المسعودی متوفای سنه (۳٤٦) که از اجله علماء امامیه و شرحی از او در خاتمه مستدرکات لوسائل مذکور است و نسخه چون مکرر بطبع رسیده و بنظر ارباب سیر فایز شده حاجتی بشرح نیست ـ چاپ عربی ـ محل طبع مصر ـ سال طبع (۱۲۸۳) وقفی حاج سید محمد ـ سال وقف (۱۳۰۹) قفسه ( )

(۱۸٦)

مروج الذهب ج-۲

مشخصات کتاب و واقف مطابق شماره قبل قفسه ( )

﴿۱۸۷﴾

محبوب القلوب یا شمه قهقهه

فارسی ـ مورخ منشی میرزا برخوردار ترکمان متخلص بممتاز که از سخن طرازان عصر صفوی بوده و زحمتی که در انشاء آن زمان کشیده بمذاق این عصر سخت میاید و بعنوان اخلاقی حکایاتی آورده و در ضمن آن فضایل و کمالات خود را مشهود نموده ـ چاپ سنگی بخط نستعلیق ـ محل طبع بمبئی ـ سال طبع (۱۲۹۸) وقفی اشرف السلطنه ـ قفسه ( )

﴿۱۸۸﴾

مختصر فی احوال البشر یا تاریخ ابو الفداء ج ۱ و ۲

عربی ـ مورخ ملك مؤید اسمعیل بن علی ایوبی متوفای سنه (۷۳۲) و آن مشتمل است بر چهار مجلد ـ چاپ عربی ـ محل طبع مصر ـ سال طبع (۱۲۸۶) وقفی حاج سید محمد ـ سال وقف (۱۳۰۹) قفسه ( )

﴿۱۸۹﴾

مختصر فی احوال البشر ج ۳ و ۴

مشخصات کتاب و واقف مطابق شماره قبل قفسه ( )

﴿۱۹۰﴾

مرآت البلدان

فارسی ـ و آن جلد سیم است از چهار جلد که مرحوم اعتماد السلطنه مذکور در سنه (۱۲۹۶) تالیف نموده ـ محل طبع طهران ـ سال طبع همان سال تالیف است ـ واقف آقا مهدی ـ سال وقف (۱۲۹۸) قفسه ( )

﴿۱۹۱﴾

مجله الهلال

عربی ـ بقلم جرجی زیدان مذکور و نسخه ده جزو راجع بسنه هیجدهم از زمان تاسیس از اکتوبر سنه (۱۹۰۹) مطابق سنه (۱۳۲۷) تا سنه (۱۹۱۰) مطابق سنه (۱۳۲۸) محل طبع مصر

سال طبع همان سال ختم تالیف است ـ وقفی آقای میرزا ابراهیم خان خضرائی ـ سال وقف خرداد (۱۳۰۶) قفسه ( )

﴿۱۹۲﴾

معارك فاصله

عربی ـ مورخ حنا خباز که در آن بیست معرکه از معارك قبل از حضرت مسیح ع تا معرکه قوز الخلفاء را ذکر کرده از سنه (۴۹۰) قبل از میلاد تا سنه (۱۹۱۸)م مطابق سنه (۱۳۳۶)هجری چاپ حروفی ـ محل طبع مصر ـ سال طبع سنه (۱۹۲۷)م مطابق (۱۳۴۵)ه وقفی آقای حاج ناظم دفتر ـ سال وقف شهریور ماه (۱۳۰۷) قفسه ( )

حرف (ن)

﴿۱۹۳﴾

ناسخ التواریخ

فارسی ـ مورخ میرزا محمد تقی مستوفی کاشانی لسان الملك متخلص بسپهر که از فحول رجال از ارباب کمال دولت قاجاریه بوده و کتاب خود بر آن برهانیست قوی و اکثر مشتمل بر لغاتی که در منظومات معمول است نبود عموم را مفید بود باری وی در سنه (۱۲۹۷) در طهران رحلت گزیده و آنچه از قلم خجسته شیم اینمرد راد جاری شده هشت مجلد است با عطف از تاریخ حضرت امام زین العابدین ع و نسخه مجلد او است که معروف است بهبوط ـ چاپ دوم سنگی محل طبع طهران ـ سال طبع سنه (۱۳۰۶) قمری ـ ابتیاعی آستانقدس در اردی بهشت (۱۳۰۷) قفسه ( )

﴿۱۹۴﴾

ناسخ التواریخ ج ـ ۲

مشهور باحوالات حضرت عیسی ع ـ چاپ دوم سنگی بخط نستعلیق ـ محل طبع طهران ـ سال طبع سنه (۱۳۰۳) وقفی اشرف السلطنه ـ سال وقف (۱۳۳۴) قفسه ( )

﴿۱۹۵﴾

ناسخ التواریخ ج ـ ۲

مکرر ایضاً ـ که متعلق است بتاریخ حضرت ختمی مرتبت صلی الله علیه وآله ـ چاپ سنگی طبعه دوم ـ محل

طبع طهران ـ سال طبع سنه (۱۳۰۱) واقف مطابق شماره قبل ـ قفسه (　　)

(۱۹۶)

ناسخ التواریخ ج ـ ۳

که متعلق است بحضرت ختمی مرتبت ص ونسخه طبعه وچاپ اول است که مرحوم میرزا محمد تقی لسان الملك مؤلف مورخ درسنه (۱۲۸۶) بخط خود وقف نموده و ارسال داشته ـ چاپ سنگی ـ محل طبع طهران ـ سال طبع سنه (۱۲۸۵) قفسه (　　)

(۱۹۷)

ناسخ التواریخ ج ـ ٤

که در تاریخ خلفاء حضرت ختمی مرتبت ص است و نسخه چاپ اول است ـ محل طبع طهران ـ سال طبع (۱۲۸۰) واین چاپ بهترین چاپهای اواست ـ وقفی حاج سید محمد ـ سال وقف (۱۳۰۹) قفسه (　　)

(۱۹۸)

ناسخ التواریخ ج ـ ۵

مکرر ایضاً ـ که درتاریخ حضرت امیر المؤمنین علیه السلام است ـ چاپ سنگی بخط نستعلیق ـ سال طبع (۱۳۲۳) وقفی حاج سید محمد ـ قفسه (　　)

(۱۹۹)

ناسخ التواریخ ج ـ ٦

فارسی ـ دراحوالات حضرت صدیقه طاهره صلواة الله علیها است ـ خط نستعلیق ـ محل طبع تبریز ـ سال طبع سنه (۱۳۲۰) ابتیاعی آستانقدس دراردی بهشت (۱۳۰۷) قفسه (　　)

(۲۰۰)

ناسخ التواریخ ج ـ ۷

که دراحوالات حضرت امام حسن مجتبی ع است وچاپ اول است ـ محل طبع طهران ـ سال طبع سنه (۱۳۰۲) وقفی اشرف السلطنه سال وقف (۱۳۳٤) قفسه (　　)

(۲۰۱)

ناسخ التواريخ ج ـ ۷

مکرر شماره قبل ـ جز آنکه این نسخه دارای فهرست است مشخصات کتاب و واقف مطابق شماره قبل ـ قفسه ( )

(۲۰۲)

ناسخ التواريخ ج ـ ۸

که دراحوالات حضرت سید الشهداء ع است چاپ سنگی ـ محل طبع بمبئی ـ سال طبع (۱۳۰۹) ابتیاعی آستانقدس در اردی بهشت (۱۳۰۷) قفسه ( )

(۲۰۳)

ناسخ التواريخ ج ـ ۹

جلد اول راجع بتاریخ حضرت امام زین العابدین علیه السلام است ـ چاپ سربی ـ محل طبع قفقاز ـ سال طبع (۱۳۲٤) وقفی شاهزاده اوکتائی رئیس کتابخانه مبارکه ـ سال وقف (۱۳٤۲) قفسه ( )

(۲۰٤)

ناسخ التواريخ یامشکوة الادب ناصري ج ـ ۱۰

ونسخه جلد ثانی شماره قبل است که عباسقلیخان سپهر ولسان الملك ثانی درسنه (۱۳۰٤) تالیف نموده وچندان ملاحظه غث وسمین دراخبار آن نشده ـ چاپ سنگی بخط نستعلیق ـ محل طبع طهران ـ سال طبع (۱۳۱٦) ابتیاعی آستانقدس در اردی بهشت (۱۳۰۷) قفسه ( )

(۲۰۵)

ناسخ التواريخ ج ـ ۱۱

جلد اول احوالات حضرت امام محمد باقر ع تالیف عباسقلیخان سپهر ـ چاپ سنگی بخط نستعلیق ـ محل طبع طهران ـ سال طبع (۱۳۱۵) وقفی شاهزاده اوکتائی رئیس کتابخانه مبارکه ـ سال وقف (۱۳٤۲) قفسه ( )

(۲۰٦)

ناسخ التواریخ ج ۱۲

جلد ثانی از احوال حضرت امام محمد باقر ع که باهتمام مرحوم عین‌الدوله در زمان صدارتش درسنه (۱۳۲٤) تالیف وطبع و درسنه (۱۳۲٥) بخط کمال السلطنه فرزند عباسقلیخان سپهر از طرف عین الدوله وقف گردیده - محل طبع طهران - قفسه ( )

(۲۰۷)

ناسخ التواریخ ج - ۱۳

راجع بتاریخ قاجاریه که دراین تالیف کتاب ناسخ تالیف گردیده - چاپ سیم سنگی - محل طبع طهران - سال طبع (۱۳۱٥) ابتیاعی آستانقدس در اردی بهشت (۱۳۰۷) قفسه ( )

(۲۰۸)

نجوم السماء في تراجم العلماء

فارسی - مؤلف میرزا محمد علی کشمیری لکهنوی هندی که از علماء اواخر مائه ثالثه هندوستان بوده و در کتاب جمعی از علماء عراق عرب وعجم و هند را ازمتقدمین ومتاخرین ومعاصرین خود ذکر نموده و درسنه (۱۲۹٦) ازتالیف آن فراغت یافته ونسخه جلد اول اواست - چاپ سنگی بخط نستعلیق محل طبع لکنهو - سال طبع (۱۳۰۲) وقفي حاج سید محمد - سال وقف (۱۳۰۹) قفسه ( )

(۲۰۹)

نزهة القلوب

فارسی - مورخ فاضل کامل حمدالله بن ابی بکر بن حمد مستوفي که ازمشاهیر مورخین وفضلاء قرن هفتم و تا اواخر آن بوده وصاحب تالیفات رشیقه‌است دریغا که اهتمامي درصحت نسخه ملحوظه در بمبئي مثل اکثر مطبوعات آنجا نشده - چاپ سنگی بخط نستعلیق - محل طبع بمبئی - سال طبع (۱۳۱۱) وقفي آقای میرزای ناظر - سال وقف آذر (۱۳۰۷) قفسه ( )

(۲۱۰)

نامه تقدیر

فارسي - وآن درموقعیکه اعلیحضرت شاهنشاهی پهلوی خلد الله ملکه زمامدار کلیه امور شده بودند و بنام

سردار سپه بخدمات برجسته یکی از اشخاص دانشمند تالیف شده — چاپ سربی ـ محل طبع تبریز
وقفي آقای میرزای ناظر — سال وقف شهریور ماه (۱۳۰۷) قفسه (.)

۲۱۱

نوش آفرین

فارسی — افسانه وازموضوعات است — چاپ سنگی
بخط نستعلیق ـ محل طبع طهران ـ سال طبع (۱۲۹۳)
وقفی اشرف السلطانه ـ سال وقف (۱۳۳۴) قفسه ( )

۲۱۲

نطق افتتاح دارالشوراء مبارکه

فارسی ـ نطق آقاي دکترامیر اعلم که صیت فضل وتدرب
وتمدن وخدماتشان بعالم انسانیت واسلامیت بر کسی
پوشیده نیست وپس از آنکه دارالشفاء مبارکه را از اندراس منقلب بوضع جدید مرغوب و مطبوعی به
دستیاری سایر وطن دوستان وارادتمندان اعتبه مقدسه رضویه (ع) بنا نمود روز افتتاح ان بیت بدین
نطق شایان مجلسیان ان بیت شریف را قرین مسرت وانبساط نمودند — چاپ سربی محل طبع مشهد مقدس
سال طبع (۱۳۳۶) وقفی شاهزاده اوکتائی رئیس کتابخانه مبارکه ـ سال وقف (۱۳۴۱) قفسه ( )

۲۱۳

نطق افتتاح دارالشوراء مبارکه

فارسی — نطق آقای امیر اعلم واین عیناً نطق اول است
ودر سایر مزایا وتشخیصات مطابق شماره قبل است
قفسه ( )

۲۱۴

نشریات انجمن آثار ملی ج ۱

فارسی ـ کنفرانس آقای پرفسر (هرتسفلد) آلمانی
ترجمه آقای متین دفتری ودر آن آثار عتیقه شرقیه را
ذکر نموده ونسخه رساله اول اوست ـ چاپ سربی محل طبع طهران ـ سال طبع (۱۳۰۴) وقفی حضرت
آقای اسدی تولیت آستانقدس ـ سال وقف مهرماه (۱۳۰۶) قفسه ( )

﴿۲۱۵﴾

نشریات انجمن آثار ملی

رساله دوم ـ سایر تشخیصات وواقف مطابق شماره قبل ـ قفسه ( )

﴿۲۱۶﴾

نشریات انجمن آثار ملی

رساله سیم ـ نطق آقای پرفسر هرتسفلد راجع بتاریخ وشاهنامه ـ چاپ سربی ـ محل طبع طهران ـ سال طبع شهریور (۱۳۰۵) واقف مطابق شماره (۲۱٤) قفسه ( )

﴿۲۱۷﴾

نشریات انجمن آثار ملی

رساله چهارم ـ نطق آقای پرفسر (هرتسفلد) راجع بکشف دو لوح تاریخی درهمدان ـ چاپ سربی محل طبع طهران ـ سال طبع اسفند (۱۳۰۵) واقف مطابق شماره (۲۱٤) قفسه ( )

﴿۲۱۸﴾

نطق اتحاد اسلامی

فارسی ـ ناطق جناب محمد سامی بیك افندی ـ باش شهبندر که در سنه (۱۳٤۱) ازجانب دولت ترکیه بمشهد مقدس آمده بودند ودراین نطق شایان مراتب اتحاد اسلامیرا که یگانه مقصد مقدس الهی و مقصود حضرت رسالت پناهی علیه الصلوة والسلام است بترکی بیان نمودند وبعد محض استحضار فارسی زبانان بعضی از آقایان بفارسی ترجمه کرده وهمان را بطبع رسانیدند ـ چاپ سربی محل طبع مشهد مقدس سال طبع سنه مذکوره وقفی شاهزاده اوکتائی رئیس کتابخانه مبارکه ـ سال وقف (۱۳٤۱) قفسه ( )

حرف (و)

﴿۲۱۹﴾

وفیات الاعیان ج ـ ۱

مکرر شماره (۸۹ خطی) ونسخه جلد اول اواست که از باب الف است تا آخر قاف ـ چاپ سنگی بخط نسخ محل طبع طهران ـ سال طبع (۱۲۸٤) وقفی حاج سید محمد ـ سال وقف (۱۳۰۹) قفسه ( )

«۲۲۰»

وفیات الاعیان ج-۲

وآن ازابتدای حرف کاف تا آخر حروف تهجی سایر تشخیصات وواقف مطابق شماره قبل - قفسه (   )

«۲۲۱»

ویکنت دبراژلون

ترجمه بفارسی - مؤلف اصلی (الکساندر دماس) مترجم شاهزاده محمد طاهر میرزا - چاپ سنگی بخط نستعلیق - محل طبع طهران - وقفی اشرف السلطنه - سال وقف (۱۳۳٤) قفسه (   )

حرف (ه)

«۲۲۲»

هدایة السبیل یاسفرنامه

فارسی - مؤلف مرحوم شاهزاده فرهاد میرزا معتمد الدوله که از مشاهیر دانشمندان عصر ناصری وصاحب مؤلفات نافعه درفنون متنوعه چنانچه فضل وکمال وی ازاین کتاب وسایر مرقوماتشان بخوبی هویدا ست چاپ سنگی بخط نستعلیق - محل طبع طهران - سال تالیف (۱۲۹۲ الی ۱۲۹۳) سال طبع (۱۲۹٤) واقف مطابق شماره قبل - قفسه (   )

«۲۲۳»

هفدهم رمضان ج-۲

فارسی - آخرنسخه ازصفحه (۵۳۵) افتاده - چاپ سنگی بخط نستعلیق - واقف مطابق شماره قبل - قفسه (   )

حرف (الف)

(۱)

آتشکده

فارسی - مؤلف جامع حاج لطفعلی بیك شاملو متخلص بآذری - متوفای سنه ۱۱۹۵ - و چون بطبع رسیده غنی از توصیف است - اول نسخه (فروغ آتشکده دل و زبانه) آخر نسخه را کاتب ننوشته آخر موجود (جوارشی ز تحیّت مفرحی ز ثنا) خط نستعلیق ۲۲ سطری - اوراق مجدول بطلا وتحریر ولاجورد - وقفی اشرف السلطنه - سال وقف (۱۳۳٤) عدد اوراق (۷۷) طول ۲ گره و ۹ بهر و ۵ مو - عرض ۲ گره - قفسه (   )

(۲)

الاعجاز فی الاحاجی والالغاز

عربی - مصنف ابوالمعالی سعد بن علی قاسم الوراق لخطیری - متوفای سنه (۵٦۸) وآن در بیان معمّا است - اول نسخه (الحمد لله الذي احتجب الافراط نوره) آخر نسخه افتاده - آخر موجود (ناقبة کالمه آسیه) خط نسخ ۱۵ سطری - وقفی ابن خاتون - سال وقف (۱۰٦۷) نسخهٔ قدیمی است - عدد اوراق (۲۰۰) طول ۲ گره و ۵ بهر - عرض ۱ گره و ۷ بهر - قفسه (   )

(۳)

ادب الکاتب

عربی - تألیف ابی محمد عبد الله بن مسلم بابن قتیبه (۲۱۳ - ۲۷۰) یکی ازبزرگترین ادبا ونویسندگان اسلام اصلا ایرانی واز اهل مرو بادینور ولي مقیم بغداد بوده تالیفات بسیار دارد از جمله همین کتاب است که در قدیم بیشتر از امروز معروف ومهم بود وعلمای بعد از وی شروح و انتقادات برآن نوشته اند این کتاب درحقیقت یك کتاب لغتی است که موضوع آن تعقیب مواضع اغلاط لغوی نویسندگان وتصحیح آنهااست ولي بواسطه ترتیب خاص آن همیشه جزو کتب ادب محسوب شده است ومکرر بطبع رسیده - اول نسخه بعد ازبسمله وبه نقتي (امابعد حمد الله الجمیع محامده) - آخر نسخه (تمت بعون الله وحسن توفیقه) خط نسخ ۲۱ سطری - وقفی ملا علی کل منشی - عدد اوراق

(۱٤٤) طول ۲ گره و ٦ بهر - عرض ۱ گره و ۸ بهر - قفسه (　　)

﴿٤﴾

ادب الکاتب

عربی - مکرر اول نسخه (قال ابو محمد عبد الله بن مسلم) آخر نسخه (وصحبه و سلامه) خط نسخ (۱۷) سطری وقفی تاج ماه بیگم - سال وقف (۱۲٦۲) عده اوراق (۱۹٥) طول ۲ گره - عرض ۱ گره و ٥ بهر - قفسه (　　)

﴿٥﴾

اطباق الذهب

عربی - علاوه بر نص صاحب کشف الظنون وآتشکده معروف است که این کتاب تالیف شرف الدین شفروه اصفهانی شاعر معروف فارسی زبان مائه ششم است و بعید نیست زیرا که وی مردی فاضل بوده وبا نسخ این گونه تالیف نیز مناسبت داشته چه شغل وی وعظ بوده در تعیین اسمش اختلاف است عرفی درلباب محمد تقی الدین کاشانی درتذکره خود وحاجی خلیفه درکشف الظنون عبد المومن نوشته اند وآذر در آتشکده فضل الله دانسته است پدرش را نام نبرده اند مگر صاحب کشف الظنون وفاندیك درا کتفاء القنوع که هبة الله نوشته اند ومعلوم نیست که مؤلف اخیرالذکر از روی چه مدرکی کلمه مغربی را در نسبت وی فزوده - درباب لقب وی (شفروه) نیز اختلاف وبین شفروه وشقروه تردید شده وصحیح همان شفروه (بضم شین وفا وسکون را وفتح واو است که نام جد شرف الدین بوده مزید توضیح را بحاشیه قزوینی برلباب الالباب رجوع فرمایند - این کتاب در مواعظ وخطب وباسبك اطواق الذهب زمخشري است و چون بطبع رسیده معروف است این نسخه بدون دیباچه مؤلف وبجای آن تقریظ یکی از فضلاست که در اول نسخه نوشته شده - اول آن بعد ازبسمله وبه نستعین (الحمد لله الذی ذات لعزته الخ) آخر نسخه (تمت المقالات المسماة باطباق الذهب من کلام السعید شرف الدین اصفهانی) خط نستعلیق (۱٥) سطری وقفی تاج ماه بیگم ـ سال وقف (۱۲٦۲) عدد اوراق (۲۸) طول ۲ گره ـ عرض ۱ گره و ۲ بهر ـ قفسه (　　)

﴿٦﴾

انیس العشاق

فارسی ـ مصنف حسن بن محمد مشهور بشرف رامی از شعراء وادباء عصر دولت شیخ اویس بها درخان

ومصنف مذکور در نسخهٔ بیان جزئیات اندام را بوصف شعری با نکات ادبی در ۱۹ باب ذکر کرده اول نسخه (حمد و سپاس وثناء خالقي را علت کلمة) آخر نسخه (تا سخن او مرتبهٔ بلندی یابد) کاتب نوروز علي — سال کتابت سنه (۱۰۳۸) — خط نستعلیق ۱۴ سطری — وقفي اشرف السلطنه عدد اوراق ۳۳ — طول ۱ گره و ۹ بهر و ۵ مو — عرض یك گره ویك بهر — قفسه ( )

حرف (ب)

﴿۷﴾

بدایع الصنایع

در عروض وقافیه فارسی — مصنف وحید تبریزی منشي که برای برادر زاده خود نوشته — اول نسخه (سپاس بی‌قیاس مالك الملکی را) آخر نسخه (صاحب هنر نگیرد بر بی‌هنر بهانه) خط نستعلیق ۱۴ سطری — وقفی اشرف السلطنه — سال وقف (۱۳۳۴) عدد اوراق ۴۰ — طول یك گره و ۹ بهر و ۵ مو — عرض یك گره ویك بهر — قفسه ( )

حرف ت

﴿۸﴾

ترجمه کشکول شیخ بهائی

فارسي — مترجم فضل‌الله بن احمد بیك کردستانی معاصر مرحوم فتحعلی شاه قاجار — و بامر امان‌الله خان کردستانی ترجمه کرده — اول نسخه (حمدی که سبحان ملاء اعلی) آخر نسخه (واضحك الروض بكاء السحاب) وبعض اشعار فارسی وترجمه اشعار عربی را بر آن اضافه کرده — خط نستعلیق — ۱۵ سطری — واقف مطابق شماره قبل — عدد اوراق (۲۹۸) — طول ۲ گره و ۸ بهر — عرض یك گره و ۷ بهر قفسه ( )

﴿۹﴾

تنبیه المبتدی

عربی — مؤلف معلوم نیست ولي بواسطه قدمت نسخه احتمال می رود که از تألیفات قدیمه باشد موضوع آن افسانه است اخلاقي و ادبی و سر گذشت یکنفر بغدادی موسوم با بو الخیر سعید که خود او نقل می کند انشاي کتاب بسبك حریری ولی ساده تر از آن و دارای جمله های مسجع است و اهمیت کتاب بواسطه موضوع آن است که در تحقیق قسمت افسانه نویسي از تاریخ ادبیات عرب ممکن است مورد استفاده باشد از اول نسخه ورقي افتاده اول موجود (سمیع علیم حلیم الخ)

آخر نسخه (فلیس له ثانی) خط نسخ ـ ۹ سطری ـ عناوین بطلا ولاجورد وشنجرف نوشته شده ـ سال تحریر ندارد ولی از شیوهٔ خط معلوم می شود که قبل از هفتصد بوده ولی انذهیبی که دردو صفحه آخر کتاب می باشد خیلی قدیم تر از آن است ـ وقفی مرحوم بدایع نگار ـ سال وقف (۱۳٤۲) عدد اوراق (۱۷۵) طول ۲ گره ـ عرض ۱ گره و ۵ بهر قفسه (　　)

﴿۱۰﴾

ترجمان الاشواق

عربی ـ نگارش شیخ محی الدین ابن العربی معروف (مذکور درشماره ۲۱۰ حکمت خطی) این رساله دیوانی است مختصر وباظهار خود مصنف در دیباچه مشتمل است براشعار عارفانه یاخواطری که درخلال سه ماه رجب وشعبان ورمضان سال ۶۱۱ مصنف درمکه ساخته است باستثنای یکقطعه که راجع بسنه (۶٤۰) است که دراوائل کتاب میگوید ـ اول نسخه (یقول الشیخ العالم الفاضل الخ) آخرنسخه (محمد وآله وصحبه اجمعین آمین) خط نسخ ۱۷ سطری ـ وقفی ابن خاتون ـ سال وقف (۱۰۶۷) عدد اوراق (۲۲) طول ۲ گره و ۵ مو ـ عرض ۱ گره و ۳ بهر ـ قفسه (　　)

﴿۱۱﴾

ترجمه محاضرات

فارسی ـ تالیف ملا محمد صالح بروغنی از معاریف علمای متاخر ودراین کتاب قسمتی ازابواب محاضرات راغب را ازحد اول تا حد دوازدهم مختصراً ترجمه کرده است ـ اول نسخه ورقی وازآخر اوراقی افتاده ـ اول موجود (عاری نباشند منتفع گردند الخ) آخرموجود (درهاش) کس ببرد وگرو ببازد) خط نستعلیق ۱۷ سطری ـ وقفی نادرشاه ـ سال وقف (۱۱٤۵) عدد اوراق (۱۰۶) طول ۲ گره ـ عرض ۱ گره و ۵ بهر ـ قفسه (　　)

﴿۱۲﴾

ترجمه قصیده دعبل

فارسی ـ تالیف مجلسی ثانی که بامر شاه سلطان حسین صفوی تائیه معروف دعبل را ترجمه وشرح کرده است ـ اول نسخه (رساله ترجمه قصیدهٔ مادح آل محمد الخ) آخرنسخه (قدتمت ترجمة قصیدة الخ)

کاتب ابوالحسن بن محمد حسین - تاریخ کتابت (۱۱۲۳) (اول نسخه دعاء توسل نوشته شده) خط نستعلیق ۱۵ سطری - وقفی حاج سید محمد - سال وقف (۱۳۰۹) عدد اوراق (۳۴) طول ۱ گره و ۸ بهر و ۵ مو - عرض ۱ گره و ۲ بهر و ۵ مو - قفسهٔ ( )

﴿۱۳﴾

ترجمه قصیده برده

فارسی ناظم نصیرنامی غیر معروف بصورت تحت اللفظ اول نسخه (چشمم خون و اشك همی ریزد از کجا) آخر نسخه (مادام ر روند شتر ره بنغمیا) کاتب قاضی محمد - سال تحریر سنه (۹۲۸) خط نسخ ۱۱ سطری - وقفی ابن خاتون - سال وقف (۱۰۶۷) عدد اوراق (۳۳) طول ۱ گره و ۷ بهر - عرض ۱ گره و ۳ بهر - قفسه ( )

حرف (ث)

﴿۱۴﴾

ثمار القلوب

عربی - تالیف ابی منصور عبد الملك نیشابوری معروف بثعالبی (۴۲۹-۳۰۵) یکی از نویسندگان از رك اسلام و در پرتو تالیفات خود بسیار مشهور است چون بطبع رسیده معروف است - اول نسخه بعد از بسمله و به نستعین (اما بعد حمد الله الذی الخ) آخر نسخه (هذا آخر کتاب ثمار القلوب الخ) خط نسخ ۲۳ سطری - وقفی نادر شاه - سال وقف (۱۱۴۵) عدد اوراق (۱۸۷) طول ۲ گره و ۳ بهر - عرض ۱ گره و ۵ بهر - قفسه ( )

حرف (ج)

﴿۱۵﴾

جنگ

فارسی - که ابیات متوسطة المراتب را جمع نموده جامع غیر معلوم - اول آن (دهی آبش از چشمه سلسبیل) آخر آن (وسمه مشاطکی ابروی محراب کرد) خط نستعلیق بطور چلیپا نوشته شده - واقف معلوم نشد - عدد اوراق (۵۲) طول ۱ گره و ۷ بهر - عرض ۱ گره و ۱ بهر - قفسه ( )

﴿۱۶﴾

جمع مختصر

فارسی - مؤلف میرزا طاهر وحیدی از وزرای شاه سلیمان صفوی بوده دیوانش جاری بود هزار است

است لکن شعر او پست است این کتاب در علم عروض و قافیه و صنایع شعریه است - اول نسخه (سپاس بیقیاس واجب التعظیمی را) آخر آن (او را کفاف باشد) خط نستعلیق ۱۵ سطری وقفي آقا زین العابدین - عدد اوراق (۴۲) طول ۱ گره و ۸ بهر - عرض ۱ گره و ۱ بهر - قفسه ( )

حرف (ح)

﴿۱۷﴾

حماسه

عربی - از ابی تمام حبیب بن اوس الطائی متولد (۱۹۰) و متوفای سنه (۲۲۸) چنانچه در اکتفاء القنوع و در روضات الجنات گوید گویند در (۱۹۲) متولد و در (۲۳۱) ویا (۲۲۷) در موصل وفات یافته و از اجلاء شعرا و شیعه امامیه جبل عامل و اشعر شعراء عصر خودش بوده و در شرح احمد بن فارس بن زکریا بر حماسه از ابی القاسم در کتاب مفاخر خراسان نقل کرده که این حماسه از ابی تمام نیست بلکه از ابی بشر احمد بن هانی صاحب عبدالله بن طاهر در نیسابور است وابی تمام از او تمنی نمود که باسم او کند او هم مضایقه ننمود ولی این نسخ خالی از نظر نیست خاصه با تشیع ابو تمام والله العالم - اول نسخه (الحمد لله رب العالمین) آخر نسخه (تم کتاب الحماسه) و نسخه قدیمی و مصحح است - خط نسخ ۱۳ سطري - واقف معلوم نشد - عدد اوراق (۱۸۲) طول ۳ گره - عرض ۱ گره و ۹ بهر - قفسه ( )

﴿۱۸﴾

حماسه

عربی - ناظم ابو تمام مذکور که ابو الحسین احمد بن فارس بن زکریا بن محمد بن حبیب الرازی متوفای سنه (۳۹۰) استاد صاحب بن عباد آنرا جمع و ترتیب داده و شرحی در این باب در مقدمه آن گفته - اول نسخه (قال الشیخ الامام ابو الحسین احمد بن فارس) آخر نسخه (تم الباب و بتمامه تم کتاب الحماسه) خط نسخ مختلف السطر - وقفی ابن خاتون - سال وقف (۱۰۶۷) عدد اوراق (۱۲۵) طول ۲ گره و ٤ بهر - عرض ۱ گره و ۸ بهر - قفسه ( )

﴿۱۹﴾

حکایت عاشق و معشوق

فارسی - و چون قطعهٔ از دیوانی است ناظم غیر معلوم و محتمل است که از خواجه حسن دهلوي

باشد - اول نسخه (الهی تشنه بحر وصالم) آخر نسخه (رو بکه آرم که کس من توئی) نویسنده آن عزت ملک خانم اشرف السلطنه - سال تحریر سنه (۱۲۹۸) خط نستعلیق ۱۱ سطری - وقفی اشرف السلطنه - سال وقف (۱۳۳٤) عدد اوراق (٤۸) طول ۱ گره و ۹ بهر و ۵ مو - عرض ۱ گره و ۲ بهر - قفسه ( )

۲۰

حجة در سرقات ابن حجه

مصنف شمس الدین محمد بن حسن نواجی و آنکه از دوستان تقی الدین بوده او را رها نموده و بر ضد او در این باب قیام کرده و نسخه بخط اوست - اول نسخه بعد از ذکر اسم خود (الحمد لله الذی امرنا ان تؤدی الامانات الی اهلها) آخر نسخه (الحمد لله وحده) و نیز گفته که شروع بتصنیف این کتاب در ذیقعده سنه (۸۲۸) و ختم آن در ربیع الاول سنه (۸۳۰) و در شهر و مباط دو رجب آن سنه این نسخه را خود نوشته و مقابله هم کرده پس از این جهات نفاست دارد - خط نسخ ۲۱ سطری - وقفی تاج ماه بیگم - سال وقف (۱۲۶۲) عدد اوراق (۱۳۶) طول ۹ گره و ۸ بهر - عرض ۱ گره و ۳ بهر - قفسه ( )

حرف (خ)

۲۱

خطب ابن نباته

عربی - جامع ومنشی ابویحیی عبد الرحیم بن محمد ابن اسماعیل بن نباته الخداقی الفارقی صاحب خطب مشهوره صاحب وفیات گوید ابن نباته پیشوای علوم ادبیه وسعادت کلیه در آن خطب دریافته واجماع واقع است براینکه مثل این خطب ساخته نشده که دلالت بر غزارت علم وجودت قریحهٔ او دارد واو اهل میا فارقین بوده ودرحلب خطیب شده وبا ابی الطیب متنبی درخدمت سیف الدوله بن حمدان بسر می برده وبعضی دیوان متنبی را ازخود او شنیده وچون سیف الدوله اکثر اوقات در غزوات و حروب میرفته ابن نباته برای ترغیب وتحریص عامه مردم اکثر خطب خودرا بفضایل جهاد منتهی مینموده ولادتش بنا برانچه از ابن ازرق فارقی نقل کرده سنه (۳۳۵) ووفاتش سنه (۳۹٤) بوده واین خطب بترتیب حروف تهجی وازباب همزه است تا یا و دریغا که نسخهٔ مخزونهٔ درآستان قدس رضوی ع باقی ست

تمام نیست – اول نسخه بعد از بسمله (الحمد لله المقدس عن احاطة الاوهام الخ) آخر موجود (ثم اختم الكلام بالخبر المروی فتبركا باللفظ النبوی) خط نسخ (۱۵) سطری – وقفی ابن خاتون – سال وقف (۱۰٦۷) عدد اوراق (۱۳٦) طول ۱ گره و ۹ بهر – عرض ۱ گره و ٦ بهر – قفسه (   )

حرف (د)

«۲۲»

درة التاج لغرة الدباج

فارسی – مصنف علامه قطب الدین محمود بن مسعود بن مصلح الشیرازی الشافعی – متولد سنة (٦۳٤) متوفای سنة (۷۱۰) از مشاهیر حکماء و محققین صاحب تالیفات کثیره درفنون علمیه واین کتاب از اشهر تالیفات اوست که برای سلطان عصرش دباج بن فیلشاه بن رستم بن دباج از سلاطین مازندران نوشته و نظر بانکه حکمت علم باحوال اعیان موجود است بنا بر آنچه آنها برآنست وهمه علوم بتقسیم اول وثانی و ثالث حکماء در تقاسیم علوم ذکر نموده اند مندرج در حکمت است پس مصنف مذکور بهمان اعتبار علوم مشهوره را بهمین عنوان در این کتاب ذکر نموده ودرسنة (۷۰۵) از تصنیف آن فراغت یافته و نسخه قدیمی و نفیس ومحتوی بر مزایا است – اول نسخه (رب انعمت فزد اگرچه بر ضمیر ارباب کیاست) آخر نسخه (وذالك فضل الله یؤتیه من یشاء) کاتب فرخ بن عبد الله – سال تحریر نسخه (۷۲۰) ودباج مخفف دیباج وجیم معجمه علامت تعریب اوست ازفارسی – خط نسخ (۳۵) سطری – اوراق مجدول بشنجرف – عناوین بشنجرف – وقفی مرحوم حاج میرزا موسی خان – عدد اوراق (۳۸۳) طول ۳ گره و۲ بهر – عرض ۲ گره وسه بهر – قفسه (   )

«۲۳»

دیوان سید رضی

عربی – بترتیب حروف تهجی – ناظم سید رضی مذکور – اول نسخه (الحمد لله الذی علم بالقلم) آخر نسخه (وكان ولادة الرضی سنة تسع وخمسین وثلثمأة ببغداد) کاتب محمد حسن – سال کتابت (۱۲۹۱) دراول وآخر کتاب شرح حال مؤلف است – خط نسخ ۲۲ سطری – وقفی حاج سید

محمد — سال وقف (۱۳۰۹) عدد اوراق (۳۳۶) طول ۲ گره و ۹ بهر و ۵ مو ـ عرض ۲ گره — قفسه (   )

﴿۲۴﴾

دیوان سید رضی

مکرر — اول نسخه افتاده — اول موجود (اذا اشد القريب عليك فاقطع بحد السيف) آخر نسخه (تسري كواكبه الي الاصباح والليل المطيّه) كاتب جمعة بن خميس دجيلي — تاريخ كتابت (۹۲۷) خط نسخ ۲۱ سطری — واقف معلوم نشد — عدد اوراق (۱۹۱) طول ۲ گره و ۹ بهر — عرض ۱ گره و ۹ بهر — قفسه (   )

﴿۲۵﴾

دیوان سید رضی

مکرر ازحرف را تا آخر — اول نسخه (قافية الراء) آخر نسخه (ببطنها كله) كاتب خميس غروی نجفی ـ سال تحریر (۱۰۰۲) خط نسخ ۱۲ سطری — واقف معلوم نشد — عدد اوراق (۱۷۱) طول ۲ گره عرض ۱ گره و ٤ بهر — قفسه (   )

﴿۲۶﴾

دیوان زیلعی

عربی ـ ناظم عبد الله ابو بکر بن محمد بن عیسی بن احمد الزیلعی ساکن لحیه یکی از سواحل یمن متوفی سنه (۷۶۲) قصائدیست در مدح حضرت ختمی مرتبت ـ اول نسخه (الجوهر الفايق في مدح خير الخلائق) آخر نسخه (و على آله و صحبه و سلم) کاتب عقیل بن محمد زیلعی ـ سال کتابت (۹۵۲) خط نسخ ۲۲ سطری در آخر نسخه ضمیمه است تبيين الراوه از علی بن حسام الدين وقصیده عربی که ناظم آن معلوم نشد ـ وقفی ابن خاتون — سال وقف (۱۰۶۷) عدد اوراق (۱۰۱) طول ۲ گره و ۹ بهر — عرض ۱ گره و ۸ بهر — قفسه (   )

﴿۲۷﴾

دیوان بحتری

عربی — ناظم ابو عباده ولید بن عبید فصیح متوفای سنه (۲۸۳) معروف ابیخل و سرقت شعری اوله

اول نسخه بعد از ذکر اسم او (اتراك تسمع للحمام الهتف) آخر نسخه افتاده – آخر موجود (ان کان ایس الي الوصاف بعاید) خط نسخ ۱۴ و ۱۵ سطری – وقفي ابن خاتون – سال وقف (۱۰۶۷) عدد اوراق (۱۸۴) طول ۲ گره و ۹ بهر ـ عرض ۱ گره و ۸ بهر و ۵ مو ـ قفسه ( )

(۲۸)

دیوان متنبی

عربی ـ مؤلف ابو الطیّب احمد بن حسین بن عبدالصمد جعفي کندی معروف بمتنبی شاعر مشهور متوفي سنه (۳۵۴) در سنه (۳۰۳) در کوفه متولد و بجهة تحصیل بشام رفت و ماهر در لغت عرب و فنون ادب شد و درسماوه دعوی نبوت نمود جمعي از بنی کلاب بدو گرویدند و کلماتي داشت که آنرا قرآن میدانست چون شهرتش زیاد شد امیر حمص از طرف سلاطین اخشیدیه با او جنك کرده محبوسش نمود و مدتی در حبس ماند وقتیکه از حبس نجات یافت نزد سیف الدوله آل حمدان رفت از آنجا نزد کافور اخشیدی بمصر رفت و از مصر بفارس و از فارس بطرف بغداد میرفت که در بین راه دزدان کشتندش اما شعرش در درجه اول متانت و بلاغت است و داراي حکمت و فلسفه و هیچ بابی از ابواب شعر نیست که در آن شعری نسروده باشد دیوانشرا بزبان فرانسه و لاتینی ترجمه کرده اند و بیش از چهل شرح بر او نوشته شده کشف الظنون صفحه (۵۲۰) جلد یك ـ اول نسخه (ولد ابو الطیب المتنبی في الکوفة الکنده) آخر نسخه (فقم و اطلب الشیٔ الذی) خط نسخ ۲۳ سطری واقف معلوم نشد ـ عدد اوراق (۱۲۲) طول ۲ گره و ۸ بهر ـ عرض ۲ گره ـ قفسه ( )

(۲۹)

دیوان متنبی

عربی مکرر شماره قبل ـ کاتب احمد الحسینی ـ تاریخ کتابت (۱۰۱۰) خط نسخ ۱۷ سطری ـ وقفی ابن خاتون ـ سال وقف (۱۰۶۷) عدد اوراق (۱۸۷) طول ۲ گره و ۴ بهر و ۵ مو ـ عرض ۱ گره و ۵ بهر ـ قفسه ( )

(۳۰)

دیوان متنبی

مکرر ایضا ـ آخر نسخه (وقد فارقت دارك واصطفاکا) خط نسخ ۱۵ سطري ـ اوراق مجدول بشنجرف

وقفی میرزا مصطفی خان - سال وقف (۱۲۹۲) عدد اوراق (۲۱۶) طول دو گره و ۸ بهر - عرض یك گره و ٤ بهر و ٥ مو - قفسه (　)

﴿۳۱﴾

دیوان متنبی

مکرر ایضاً - اول نسخه (الحمد لله بادی الامم) آخر نسخه افتاده - آخر موجود (ان الرؤس تقه الناهی) خط نسخ ۱۷ سطری - واقف معلوم نشد - عدد اوراق (۹۲) نسخه خیلی قدیمی است طول دو گره و ۸ بهر - عرض یك گره و ٦ بهر - قفسه (　)

﴿۳۲﴾

دیوان صفي الدین حلي

عربی - ناظم عبد العزیز ابن سرایا ابن علی ابن ابوالقاسم مشهور بصفی الدین حلی - متولد سنهٔ (۶۷۷) و متوفی (۷۵۰) از اشهر شعرای عصر مغولی و بسهولت عبارت موصوف است - دیوانش در فخر و مدح و غزل و مرثیه و غیره است که خودش جمع کرده و بر دوازده باب قرار داده و مکرر بطبع رسیده اول نسخه (الحمد لله الذی علم لانسان البیان) آخر نسخه (وابیض عیناه من الحزن) خط نسخ ۲۱ سطری واقف معلوم نشد - عدد اوراق (۲۲۶) طول ۲ گره و ٥ بهر - عرض ۱ گره و ٥ بهر و ٥ مو - قفسه (　)

﴿۳۳﴾

درر البحور و قلائد النحور

عربی - منظوم ناظم شیخ صفی الدین حلی مذکور در مدح ملك منصور ابی الفتح ابن ارتق غازی سلطان ماردین ۲۹ قصیده است بترتیب حروف هجا در هر قصیده حرف اول و آخر را مطابق آورده بطبع هم رسیده - اول نسخه (الحمد لله الذی اطلع النجوم المعالی) آخر نسخه (اغفر لنا وارحمنا) خط نسخ ۲۱ سطری - واقف معلوم نشد - عدد اوراق (۲۳) طول ۳ گره و ٥ بهر - عرض ۱ گره و ٥ بهر و ٥ مو - قفسه (　)

﴿۳٤﴾

درز البحور

مکرر شماره قبل - آخر نسخه (لان الشعر یلبس لارتدینا) خط نسخ ۱۹ سطری - وقفی ابن خاتون سال وقف (۱۰٦۷) عدد اوراق (۲٤) طول ۲ گره و ٤ بهر - عرض ۱ گره و ٤ بهر - قفسه ( )

﴿۳۵﴾

دیوان صفی الدین حلی

مکرر شماره (۳۲) کاتب ملا اخضر بصری - سال کتابت (۱۰۲۵) خط نسخ ۱۹ سطری - وقفی ابن خاتون - سال وقف (۱۰٦۷) عدد اوراق (۲٤۳) شماره (۳٤) و(۳۵) در یکجلد است - طول ۲ گره و ٤ بهر - عرض ۱ گره و ٤ بهر - قفسه ( )

﴿۳٦﴾

دیوان محسن

فارسی - ناظم موسوم و متخلص بمحسن از شعرای هندوستان در دولت نادر شاه و دیوان خود را در سنه (۱۱۵٤) تمام کرده و آن درحد وسط انسجام وجزالت است - اول نسخه (ای برتو خار گل اعتبارها) آخر نسخه (هرگز تهی ازتیر تو پهلو نکنم مانند نشان) کاتب محمد اسمعیل - سال تحریر (۱۲۰۹) خط نستعلیق ۱۳ سطری - صفحه اول دارای سرلوح - وسایر صفحات درمتن وحاشیه دارای جداول مذهب - وقفی بهره ور بانو - سال وقف (۱۲۹۹) عدد اوراق (۲٤٦) طول ۲ گره و ۲ بهر و ۵ مو - عرض ۱ گره و ۵ بهر - قفسه ( )

﴿۳۷﴾

دیوان بهاء الدین زهیر

عربی - ناظم ابوالفضل زهیر بن محمد بن علی مهلبی کاتب ملقب ببهاء الدین - متوفی (٦۵٦) از فضلاء وشعراء ومنشئین وخطاطین درجه اول آن زمان ووزیر ملك صالح ایوبی است شعرش در نهایت لطافت وظرافت که پرداختن این قسم شعر سهل وممتنع است بسیاری ازاشعار او درامثال رایج و دیوانش نزد ادباء متداول ومکرر درمصر طبع شده ومستشرق انگلیسی (ادوین بالمر) بزبان انگلیسی بنظم آورده

وطبع کرده ـ اول وآخر نسخه افتاده ـ اول موجود (کالخمر یرسل للفؤاد بها فیصعد للدماغ) آخر موجود (واحسب جفنی نومه غیر عائد) خط نسخ (۱۲) سطری ـ واقف معلوم نشد ـ عدد اوراق (۱۰٦) طول ۲ گره و ۲ بهر ـ عرض ۱ گره و ۷ بهر ـ قفسه ( )

(۳۸)

دیوان شیخ ابراهیم نویری

عربی ـ ازشعراء زمان سلطان سنجر بن ملکشاه لجوقی اول نسخه (صباح نوا کم لا اظل مساء) آخر نسخه که بمدح شرف الدین ابی الحسن علی لبیهقی تمام میشود (لما انثنی قاتلی عمداً بلاقود) خط نسخ (۱۹) سطری وقفی تاج ماه بیگم ـ سال وقف (۱۲٦۲) عدد اوراق (۱٤۹) طول ۲ گره و ۱ بهر ـ عرض ۱ گره و ۵ بهر ـ قفسه ( )

(۳۹)

دستور الفضلاء

عربی ـ مصنف یکی از ادباء عصر شاه سلیمان صفوی معاصر میرزا رفیع وفرزندش خلیفه سلطان ونسخه در عروض وشرح قصیده ایست که خود دراین فن ساخته واز آیات کریمه قرآن مجید استنباط اقسام عروض را نموده وچون نسخه مغلوط ودر تراجم رجالی که حاضر است از کتاب ومصنف آن ذکری نشده بهمین اکتفا رفت ـ اول نسخه (الحمدلله الذی تجلی لعباده فی کلا...) آخر نسخه (والتعریف فی المعهد البالغ) خط نستعلیق (۱۹) سطری ـ وقفی آقا زین العابدین ـ سال وقف (۱۱٦٦) عدد اوراق (٤۰) طول ۲ گره و ۲ بهر ـ عرض ۱ گره و ۳ بهر ـ قفسه ( )

(٤۰)

دیوان متنبی

مکرر شماره (۲۸) واز اول ابیات شروع تحریر شده ولی ناتمام است ـ اول آن (الی الهوی اسفا یوم الندی بدنی) آخر موجود (مثنی به وتظنها فرداً) خط نسخ ۱٦ سطری ـ واقف معلوم نشد ـ عدد اوراق (۲۰) طول ۲ گره و ۲ بهر ـ عرض ۱ گره و ٦ بهر قفسه ( )

(٤١)

دیوان نابغه

عربی - ناظم زیاد بن معاویة بن ضباب ذبیانی مشهور بنابغه - متوفی (٦٠٤) میلادی از اشراف قبیله قیس وشعر عربی در زمان او رونق یافت چنانچه در زمان امرء القیس مادح نعمان بن منذر ملك حیره بود وچون منخل شاعر از او پیش امیر سعایت کرد نابغه فرار کرده به بنی غسان رفت و برعمروبن حارث اصغر امیر غسانه وارد شد تا اینکه عمرو فوت کرد دو مرتبه نابغه نزد نعمان مراجعت کرده و برتمام شعرای عصرش سبقت گرفت ازعطایای نعمان ثروت زیادی جمع کرد امتیاز این شاعر بحسن دیباچه و رونق کلام وسهولت شعر اواست - بسیاری ازاشعار او بمنزله امثال استعمال میشود واقتباسات شعرا از اشعار او زیاداست این نسخه پارهٔ از اشعار اواست - اول نسخه (قال النابغة الذبیانی) آخر نسخه (بقومی واذاعت علیّ مذاهبی) خط نسخ ۱۲ سطری - وقفی ابن خاتون عدد اوراق (٨) طول ۲ گره و ۱ بهر - عرض ۱ گره و ٤ بهر - قفسه (　　)

(٤٢)

دیوان ابن فارض

عربی - ناظم عارف موحد عمر بن الفارض الحموی الاندلسی متوفای سنه (٦٣٢) گویند مراتب طریقت از سلطان حسین اخلاطی در یافته و از شهاب الدین سهروردی نیز و قصاید او در مراتب توحید شاهدی است قوی بر تجرد و فقروی باری سبط دی علی شرحی قبل از اشعار راجع بترمیم آنها گفته - اول آن (الحمد لله الذی اختص حبیبه الاسنی امقام قاب قوسین او ادنی) آخر دیوان (قل مات ولم یخط من الوصل بشیٔ) تاریخ تحریر سنه (۱۰۱٦) خط نسخ ۱۵ سطری - وقفی نادرشاه عدد اوراق (٧٨) طول ۲ گره - عرض ۱ گره و ۳ بهر - قفسه (　　)

(٤٣)

دیوان ابن فارض

مکرر شماره قبل - از اوایل نسخه چند ورق افتاده خط نسخ ۱۵ سطری - اوراق مجدول بطلا وتحریر صفحه اول دارای یك لوح کوچك مذهب - واقف معلوم نشد - عدد اوراق (٧٧) طول ۲ گره

عرض ۱ گره و ۳ بهر ـ قفسه ( )

﴿۴۴﴾

دیوان ومعلقه

امرء القیس ابو وهب حندج بن حجر بن حارث بن عمرو بن حجر بن عمرو کندی ـ متوفای (۵۶۰) میلادی از اولاد ملوك کنده که اول درمشقر وبحرین مقیم بودند ازآنجا کوچ کرده بنجد آمده وصاحب ریاسات دولتی شدند اول کسی ازاین طائفه که اخبار او درتاریخ ذکر شده حجر بن عمرو جد دوم امرء القیس است که بنجد آمده بیاری بکربون سلطان شد و دراواسط قرن پنجم میلادی وفات نمود اولاد او سلطان بودند تا اینکه انوشیروان حارث بن عمرو جد امرء القیس را خارج کرده ومنذر ماء السماء او را کشت پدر امرء القیس را هم بنی اسد که رعیت خود او بودند کشتند چون امرء القیس ازقتل پدر خبر شد فرار نموده ودریمن وحجاز ونجد متواری بود واروم رفت تا ازقیصر استمداد نماید که یکی ازبنی اسد ازاو سعایت کرده قیصر بدین سعایت امرء القیس را کشت (شعراو) امرء القیس بزرگترین شعراء طبقهٔ اول وقوی درشاعریت فصیح الالفاظ مقدم بر تمام شعراء جاهلیت ومتکبر بسیاری ازلطائف شعراست وگرنه جودت طبع او بود ابداً شعر نمی سرود زیرا سلاطین قبل از او ازگفتن شعر ننگ داشتند پدر امرء القیس بواسطه گفتن شعر امرء القیس را زجر میفرمود ومجبور شد او را ازخود دور نماید امرء القیس هم بسیاری از اوقات را درمراتع وباغستانها ومسافرت بسر میبرد وبیشتر شعر او در وصف مرکوب خودش است زیرا اورا ازدست دشمن نجات میداد ترجمه واشعار امرء القیس درشرح معلقات واغانی وسایر کتب ادب وتاریخ یافت میشود ـ اول نسخه (امرء القیس بن حجر) آخر نسخه (قد غودرت بانقره) در آخر کتاب دو ورق شرح بعض اشعار امرء القیس است ازسید مرتضی ـ خط نسخ ۱۲ سطری ـ وقفی ابن خاتون ـ عدد اوراق (۴۶) طول ۲ گره ـ عرض ۱ گره و ۳ بهر ـ قفسه ( )

﴿۴۵﴾

دیوان ابو تمام

عربی ـ ناظم ابو تمام مذکور شماره (۱۷) ولی اول نسخه افتاده ـ اول موجود (اشاح اقتیان

الصباح فاکرهوا) آخر نسخه (فقلت کلا ولکن مطالع الجود) کاتب خمیس بن سالم ـ سال تحریر سنه (۱۰۰۹) خط نسخ (۱۳) سطری وقفی ابن خاتون ـ سال وقف (۱۰٦۷) عدد اوراق (۱۹۱) طول ۲ گره ـ عرض ۱ گره و ۳ بهر ـ قفسه ( )

﴿٤٦﴾

دیوان نظیری

فارسی ـ ناظم نظیری نیشابوری در مجمع الفصحاء گوید بعضی اورا جوینی دانسته اند بتجارت زندگی میکرده از خراسان بعراق وفارس آمده وبهندوستان رفته وفات یافته ـ اوائل نسخه تاحرف شین افتاده ـ اول موجود (چل سال شد که مرثیه خوانم بفوت عمر) آخر نسخه (نظیری جزو اوراق گزین وکنج محرابی) خط نستعلیق (۱٤) سطری ـ اوراق مجدول بطلا وتحریر ولاجورد ـ واقف معلوم نشد ـ عدد اوراق (۵۷) طول ۲ گره و ۱ بهر ـ عرض ۱ گره و ۲ بهر ـ قفسه ( )

﴿٤۷﴾

دستور الشعراء

فارسی ـ مصنف ملا محمد مازندرانی متخلص بامانی که در اوائل قرن یازدهم بوده ورساله درعروض وقوافي وصنایع شعریه برای میرزا محمد تقی نامی وزیر تصنیف نموده ـ اول نسخه (ستایش وافر کاملي را کهبارگاه سپهر نیلي چهررا) آخر نسخه (واز جمله سرقات نیستند تمت) تاریخ تحریر سنه (۱۰٤۸) بنظرمیاید که نسخه اصل باشد ـ خط نسخ (۱٤) سطری ـ اوراق مجدول بطلاوتحریر وشنجرف ولاجورد صفحه اول دارای سرلوح مذهب ـ وقفي نادر شاه ـ سال وقف (۱۱٤۵) عدد اوراق (۱٦٦) طول ۱ گره و ۹ بهر و ۵ مو ـ عرض ۱ گره و ۱ بهر ـ قفسه ( )

﴿٤۸﴾

دیوان مرتضوي ع

جامع ـ بنا بر آنچه در روضات الجنات احتمال داده ابوالحسن قطب الدین محمد بن الحسین الکیدری البیهقی السبزواری ـ که از بزرگان علماء و متکلمین ودر فن شعر وعروض ید طولائی داشته و در نزد عبدالله حمزه طوسی درسنه (۵۷۳) علم حدیث می آموخته ـ و بعضی او را کندری

قزوینی با نون خوانده اند و سهو است و می گوید که دیوان را پس از جمع و تالیف انوار العقول نامیده -- باری نسخه ملحوظه تمام است و در اواخر سند نیز ذکر میکند و با نسخ مشهوره مطبوعه زیادتی بسیار دارد و نسخه مترجم بترجمه تحت لفظی است - اول نسخه (الناس من جهة التمثال اكفاء) آخر نسخه كه بكلام جامع آن تمام میشود (كفضل صاحبه فی العالمین علی ع اهـ) و نسخه قدیمی است ولی تاریخی دارد که کتان الحاق می رود (۱۲۲۲) خط نسخ ۶ سطری وقفی خواجه شیر احمد - عدد اوراق (۲۷۲) طول یك گره و ۸ بهر - عرض یك گره ۲ بهر - قفسه (   )

﴿۴۹﴾

دیوان مرتضوی ع

مکرر قبل - ولی تا حرف عین ایش نئوشته -- آخر موجود (دل ابها المنزلة الرفیعه) خط نستعلیق ۱۴ سطری - وقفی آقای مرتضی قلیخان - سال وقف (۱۳۴۰) عدد اوراق (۴۹) طول ۲ گره ۲ بهر - عرض یك گره و ۱ بهر و ۵ مو - قفسه (   )

﴿۵۰﴾

دیوان متنبی

عربی - ناظم ابو الطیب احمد المتنبی مذکور شماره ۲۸ - وقبل از اشعار مختصری در حالات او و سنه ولادت اورا در ۳۰۳ گفته و نیز در آخر نسخه کشته شدن اورا در صافیه کنار دجله بامر فاتك بن ابی جهل الاسدی در ۲۰ شهر رمضان سنه (۳۵۴) نوشته و نسخه بسیار قدیمی است -- جامع و کاتب محمد ابن احمد ابن عبد الله الکاتب القیسی - سال تحریر سنه (۵۹۷) خط نسخ ۱۳ سطری - وقفی ابن خاتون - سال وقف (۱۰۶۷) نسخه بشکل بیاض است - عدد اوراق (۲۳۷) طول یك گره و ۶ بهر - عرض یك گره و ۵ بهر - قفسه (   )

﴿۵۱﴾

دیوان حسن

فارسی - ناظم خواجه حسن دهلوی متوفای سنه (۷۰۲) که ذکرش گذشت و ترتیب حروف تهجی است.

پس از آن برباعیات نسخه تمام میشود - کاتب سلطان محمد نور - سال تحریر سنه (۹۰٦) خط استعلیق ۱٤ سطری - اوراق مجدول بطلا وتحریر ولاجورد وصفحه اول دارای سرلوح مذهب وقفی عبدالخالق سال وقف (۱۲٦۱) عدد اوراق (۱٦۸) طول یك گره و ۷ بهر - عرض ۱ گره و ۱ بهر - قفسه ( )

﴿٥٢﴾

دیوان شاذلی

عربی - ناظم سید ابو الحسن علی بن عبد الله بن عبد الجبار الشاذلي - متوفای سنه (٦٥٦) واو شیخ طایفه شاذلیه از سلاسل معروفه وبعضی در (٦٥٤) گفته‌اند ودرطرائق درصفحه (۲۹٤) ازجلد دوم شرحی از او مذکوراست ودرمقدمه نسخه ابوالحسن علی ابن ابیعبدالله محمد بن الوفا ضبط کرده - اول نسخه (حققت عهد محبتی و ولائی) آخرنسخه (فنحن لانحكم ولايحكم علينا شيئي) کاتب احمد بن محمد - سال تحریر (۸۳۹) خط نسخ ۱۷ سطری - وقفی ابن خاتون - سال وقف (۱۰٦۷) عدداوراق (۱۸٥) طول ۱ گره و ٦ بهر - عرض ۱ گره و ۲ بهر - قفسه ( )

حرف (ر)

﴿٥۳﴾

ربیع الابرار

عربی - مصنف جارالله محمود زمخشری وآن از کتب نفیسه ادبیه است ومشهور درنزد ادباء وبلغا - اول نسخه (الحمد لله الذى استحمد الى عباده) آخرنسخه که بصید عقرب ختم میشود (فلا تبقي عقرب حتى تبعته والله سبحانه وتعالى اعلم تم) ونسخه قدیمی است - خط نسخ ۲۹ سطری - اوراق مجدول بشنجرف - وقفی حاج میرزا موسی خان - سال وقف (۱۲٦۱) عدد اوراق (٤۷۰) طول ۳ گره عرض ۱ گره و ٦ بهر - قفسه ( )

﴿٥٤﴾

ریاض الابرار

فارسی - مؤلف حسین رستمداری که درسنه (۹۷۹) بتالیف آن میپرداخته ودرآن از هر علمی بمثابه نفایس الفنون و درة التاج ذکر کرده دربغا درچند محل ازکتاب افتاده دارد - اول نسخه (زینت مجموعه علوم ربانی) آخر نسخه که درمراتب تصوف وعرفان وخاتمه کتابست (وجان را فدای او

کرد وبمعشوق خود شتافت والله اعلم) خط نسخ ۲۵ سطری -- وقفی نادر شاه -- عدد اوراق (۳۰۶) طول ۲ گره و ٤ بهر و ٥ مو -- عرض ۱ گره و ٦ بهر -- قفسه ( )

(٥٥)

رساله حمد وشکر

عربی -- مؤلف معلوم نشد -- ظاهراً حاشیه ودیباچه کتابی یاحاشیه دیگریاست مشتمل برابحاث کلاسیك که سابقاً متداول بوده درباب تعریف حمد وشکر ونسبت فیما بین -- اول نسخه امداز بسمله (وبه نستعین یا فیاض لك الحمد الحمید الخ) آخر نسخه (تمة الرسالة الشریفه فی بلدة الهرات سنة تسعین وتسعماة) خط نسخ ۱۹ سطری -- وقفی خواجه شیر احمد -- عدد اوراق (٥) طول ۱ گره و ۷ بهر و ٥ مو -- عرض ۹ بهر و ٥ مو -- قفسه ( )

(حرف س)

(٥٦)

سلافة العصر في محاسن اعيان العصر

عربی -- مؤلف سید علیخان مذکور شماره (٦٥) ادعیه چاپی این کتاب دراقوال واشعار ومؤلفات وشرح حال اشخاص ازرك قرن یازدهم هجری است -- اول نسخه (یامن اودع جواهر الكلم) آخر آن (وقل اصاب الردی فلانا) کاتب عبد الکریم -- سال تحریر سنه (۱۲۹۳) خط نستعلیق ۲۲ سطری وقفی حاج سید محمد -- سال وقف (۱۳۰۹) عدد اوراق (۲۲۱) طول ۳ گره -- عرض ۲ گره و ۱ بهر و ٥ مو -- قفسه ( )

(٥٧)

سقط الزند

عربی -- منظوم ناظم فیلسوف شاعر لغوی احمد بن عبد الله بن سلیمان بن محمد التنوخی معروف بابی العلاء معری متولد در معره ازبلاد شام سنه (۳٦۳) ومتوفای سنه (٤٤٩) آخرین شعراء عصر عباسی واز رجال ازرك علم وادب وشعر وفلسفه است درسال سوم از ولادتش از اثر آبله کور شد نزدپدرش نحو ولغت آموخت ودر بیست سالگی سایر علوم لغت را بتوسط اشخاصیکه مزد میداد که از برای او کتب واشعار واخبار عرب را بخوانند داراشد حافظه اش بدرجهٔ بود که نمیتوان باورکرد ودر

تمام کارها مهارت داشت حتی شطرنج ونرد واز کوری پروائی نداشت، برحسب رسم ان زمان ازجهة تحصیل بطرابلس وسایر بلاد شام رفت فلسفه یونان را از رهبانین انجا اخذ کرد وبعد ببغداد رفته درانجا فلسفه هنود وفرس را آموخت وشهرتش منتشر شد درآن وقت بمعره مراجعت نموده گوشه نشینی اختیار کرد بگفتن شعر وتالیف کتب مشغول شد وقریب چهل سال عزلت داشت دراین مدت مردم جهت اخذ علوم نزدش میرفتند واستفاضه میکردند تادرانجا درگذشت ادبیت عرب واشعار ان درزمان ابوالعلاء طرز تازه یافته ازخیال بحقیقت منتقل شد ادبا ومورخین دراخلاق واعتقادات او اقوال مختلف دارند مولفاتش درادب وفلسفه مشهور وممتاز است این کتاب ازدواوین قبل ازعزلتش است ـ اول نسخه افتاده اول موجود (خف الورای واقرتکم حکومکم) آخر نسخه (فما تلقیك الا لیلة دار) ودرآخر کتاب شرح حال موالف است کاتب محمد صالح ـ خط نسخ ۱۰ سطری وقفی تاج ماه بیگم ـ سال وقف (۱۲۶۲) عدد اوراق (۱٤۱) طول ۲ گره و ٦ بهر ـ عرض ۱ گره و ۷ بهر قفسه (　　)

﴿۵۸﴾

سبحة الابرار

فارسی ناظم مولی عبدالرحمن جامی مذکور وان معروف درنزد عرفاء شامخین است اول نسخه بعد بسمله والاعتصام (المنة لله که بخون تر خفتم) آخر نسخه (ختم الله لنا بالحسنی وهو مولانا نعم المولی) خط نستعلیق ۱۵ سطری اوراق مجدول بطلا وتحریر ولاجورد صفحه اول دارای سرلوح مذهب وقفی مرحوم عضدالملك ـ عدد اوراق ۹۵ طول ۲ گره و ۱ بهر و ۵ مو ـ عرض ۱ گره ٤ بهر قفسه (　　)

﴿۵۹﴾

سبعه معلقه

عربی ـ عبارت است ازهفت قصیده که در میان قصاید عرب درجاهلیت افصح وابلغ ازانها نبود بدین جهت باطراف کعبه معظمه آویخته بودند وبسبعه معلقه مشهور شد وناظمین انها ازمشاهیر ادبا عرب اند (۱) امرءالقیس الکندی (۲) طرفة بن عبد البکری (۳) زهیر ابن ابی سلمی (٤) لبید بن ربیعه (۵) عمر بن کلثوم (٦) عنتره (۷) حارث ابن حلزه الیشکری نسخه خیلی قدیمی است ولی تاریخ کتابت ندارد در حاشیه هم بعضی مطالب ولغات شرح شده ـ اول نسخه (قفانبك من ذکری حبیب ومنزل) آخر

نسخه (وهو الرب والشهید علی یوم الجبارین والبلاء بلاء) خط نسخ (۱۵) سطری ـ وقفی ابن خاتون سال وقف (۱۰۶۷) عدد اوراق (۲۱) طول ۱ گره و ۹ بهر ـ عرض ۱ گره و ٤ بهر ـ قفسه ( )

حرف (ش)

(۶۰)

شرح معلقات سبع

عربی ـ شارح قاضی ابوعبدالله حسین بن احمد بن حسین زوزنی متوفی سنه (٤۸۶) واین شرح بهترین شروح اوسط و بطبع هم رسیده — اول نسخه (قال الامام القاضی ابو عبد الله) آخر نسخه و بها تمت القصاید السبع المعروفات بالمعلقات بروایة الزوزنی والشرح له — تاریخ کتابت (۱۲٤۰) خط نسخ (۲۳) سطری — اوراق مجدول بلاجورد وشنجرف وقفی حاج میرزا موسی خان — سال وقف (۱۲۶۱) عدد اوراق (۱۷۵) طول ۲ گره و ۹ بهر — عرض ۱ گره و ۸ بهر — قفسه ( )

(۶۱)

شرح قصیده برده

فارسی ـ شارح محمد بن نصیر خبیصی کرمانی مشهور بشمس امام و آن مختصر شرح دیگر او است بر قصیده ـ اول نسخه افتاده ـ اول موجود (و عبارات بالغ نتیجه صفات طایعت) آخر نسخه (و بالنغم متعلق است بالطرب) خط نستعلیق ۱۶ سطری ـ وقفی عز الدین محمد ـ عدد اوراق (۱۱۶) طول ۲ گره و ۵ بهر ـ عرض ۱ گره و ۷ بهر و ۵ مو ـ قفسه ( )

(۶۲)

شرح قصیده برده

فارسی ـ شارح معلوم نشد ولی همینقدر معلوم است که جهة سلطان غیاث الدین محمد نوشته بسه قسم شعر را شرح میکند ـ اول لغات مفرده آنرا دوم ترکیب سوم معنی ـ اول نسخه (الحمد لله رب العالمین) آخر نسخه (و سلم تسلیما دائما کثیرا) خط نستعلیق ۲۳ سطری ـ وقفی سید محمد زمان سال وقف (۱۰۲٤) عدد اوراق (۷۳) طول ۲ گره و ۵ بهر ـ عرض ۱ گره و ۷ بهر قفسه ( )

(۶۳)

شرح دیوان انوری

فارسی ـ شارح ابو الحسن الحسینی الفراهانی که در سنه (۱۰۷۸) بشرح آن پرداخته و مشکلات

مدارك نسبت داده اند و در فهرس مصنفات او ذکری نشده و بعضی چنانچه در ظهر نسخه نیز احتمال داده اند سید محمد حسن بن ابی الرضا تلمیذ شمس الدین محفوظ بن وشاح ولی در خاتمه مستدرکات الوسایل صفحه (٤٤٧) ذکری از دیباچه شرح سید محمد بن ابی الرضا مینماید که خلاف احتمال از او ظاهر میشود بر هر تقدیر این نسخه ملحوظه با مطبوعه عموم من وجه است ـ اول نسخه (بواجب الوجود استعین) آخر نسخه (مدح الوری و عادك منها افضل) تاریخ تحریر نسخه سنه (۱۰۰۲) خط نسخ ۱۷ سطری ـ وقفی ابن خاتون ـ عدد اوراق (٦۰) طول ۲ گره و ٥ مو عرض ۱ گره و ۳ بهر ـ قفسه (　　)

﴿۷۰﴾

شرح دیوان انوری

فارسی ـ ناظم اصل حکیم اوحد الدین علی بن اسحق متخلص بانوری متوفای (٥۷٥) که در فضل وکمال و آراستگی کلام موزون معروف و بر سیاق ابو الفرج رونی سخن سرائی نموده ـ شارح ابو الحسن الحسنی فراهانی که بحکم امام قلیخان حاکم شیراز کشته گشته ـ اول نسخه (ای نام تو قالب عبارت را روح) آخر نسخه (و در اعراض بر کسی که خود معترف بخطا است نکوشید تمت الرساله) کاتب منصور بن عبدالله دهدشتی ـ سال تحریر سنه (۱۰٥٥) خط نستعلیق ۱۲ سطری ـ وقفی نادرشاه ـ سال وقف (۱۱٤٥) عدد اوراق (۲۰۹) طول ۱ گره و ۹ بهر ـ عرض ۱ گره و ٥ مو ـ قفسه (　　)

﴿۷۱﴾

شرح تخمیس قصیده برده

شارح ـ شاه محمد القدسی البدخشی الحسینی ـ وچون جماعتی قصیده را تخمیس نموده اند و از مطالع آنها ذکری نشده مخمس این نسخه معلوم نشد چنانچه از شارح نیز ولی اصل قصیده درآخر پنج بیت از نسخ مشهوره زیادتی دارد ـ اول شرح (حامداً اقدیر نبی بید القدرة نبوة ابدان الثقلین) آخرآن (از مکان بلندی که پانصد ساله راه است) اول مخمس (اقول مالك لامي لومه اللمم) آخرآن (صغیرة وتکمل الطرف من امم) وظاهرا خاتمهٔ شرح را کاتب ننوشته و یا بهمانچه که ذکر شد شارح را جف القلم پیش آمده ـ خط نسخ ۱٥ سطری ـ وقفی تاج ماه بیگم ـ سال

وقف (۱۲۶۲) عدد اوراق (۷۹) طول یک گره و ۸ بهر – عرض یک گره و ۲ بهر – قفسه (　)

﴿۷۲﴾

شرح قصیدهٔ عمیدی

عربی – ناظم عمید الدین اسعد بن نصر الانصاری مقتول سنه (۶۲۴) درمحبس ابو بکر بن سعد بن زنکی پس از آنکه سالها وزارت سعد را نموده بود بالاخره بسعایت بعضی محبوس گردید و در همانجا کشته شد وقصیدهٔ درفصاحت و بلاغت وانسجام مقام عالی دارد – شارح محمد بن مسعود بن محمود بن ابی الفتح السیرا فی نوادهٔ خالوی عمید الدین مقتول – اول نسخه (الحمد لله الذی بنی الاسلام علی اسس العربیه) آخر نسخه (بجودك وجلالك یا ارحم الراحمین) کاتب علی بن عبدالعزیز شیرازی سال تحریر (۷۳۴) خط نسخ ۱۷ سطری – وقفی ابن خاتون – عدد اوراق (۸۶) طول یک گره و ۶ بهر – عرض یک گره و ۲ بهر – قفسه (　)

﴿۷۳﴾

شرح رباعیات جلالیه

ناظم وشارح ملا جلال دوانی مذکور شماره (۱) حکمت خطی وآن درمطالب معقوله حکمت وکلام است وبنام سلطان عصرش ایلدرم بایزید نوشته – اول نسخه (حمداً لا له عمر الخاق الاه) آخر نسخه (والاستضائة بلوامع انواره) خط نستعلیق ۱۹ سطری – وقفی ابن خاتون – سال وقف (۱۰۶۷) عدد اوراق (۵۴) طول ۱ گره و ۶ بهر – عرض ۱ گره و بهر – قفسه (　)

﴿۷۴﴾

شرح قصیدهٔ بانت سعاد

عربی – صاحب قصیده کعب بن زهیر بن ابی سلمی متوفی (۲٤) است دراول بسیاری از اشعارش درهجو حضرت ختمی مرتبت بود ولی بعد اسلام آورده توبه کرد واین قصیده را درمدح آنحضرت سروده بخدمت او برد آنجناب پوزش اورا پذیرفته جبّه خودرا باو عطا فرمود وهمین جبه بود که خلفا میپوشیدند عدد ابیات این قصیده (٤۹) است وشروح زیاد دارد این شرح ازملا علی بن سلطان محمد قاری معروف متوفای سنه (۱۰۱٤) است – اول نسخه (الحمد لله الذی خلق السماء) آخر نسخه (و صلی الله علی

محمد وآله وسلم) تاریخ کتب (۱۲۴۳) خط نسخ ۱۲ سطری ـ وقفی حاج سید محمد ـ سال وقف (۱۳۰۹) عدد اوراق (۵۰) طول ۱ گره و ۵ بهر ـ عرض ۱ گره و ۵ مو ـ قفسه (　　)

حرف (ط)

(۷۵)

طليعة العلوم

عربی ـ مصنف تقی الدین محمد بن محمد فارسی شیرازی از تلامذه غیاث الدین منصور کما فی کشف الظنون ودرآن اسامی علوم مدونه واعداد علوم اصلیه وجملی از مسائل اخلاقیه و پاره از معارف ریاضیه را نوشته ـ اول نسخه (الحمد لولیه والصلوة علی النبی ووصیه) تا آخر نسخه را کاتب ننوشته ـ آخر موجود (الاسباب الکلیه هی الاشیاء) خط نسخ ۱۴ سطری ـ وقفی ابن خاتون ـ عدد اوراق (۱۴۰) طول ۱ گره و ۹ بهر و ۵ مو ـ عرض ۱ گره و ۱ بهر و ۵ مو ـ قفسه (　　)

(۷۶)

طيب الحبيب باشرح قصیده برده

عربی ـ شارح جلال الدین احمد بن محمد الخجندی الحنفی وارد ومقیم حرم مطهر نبوی ص ٤ ولی حاج خلیفه در کشف الظنون با ذکر اول آن که در نسخه جلال الدین است بدو نفر نسبت داده یکی شیخ نجم الدین محمد بن احمد قلقشندی شافعی ـ متوفای سنه (۸۷۶) بعنوان تخمیس ودیگری محمد بن احمد بن مرزوق تلمسانی ـ متوفای سنه (۷۸۱) واول شرح جلال الدین را باین عبارت ذکر کرده (الحمد لله الذی اکرمنا بدین الاسلام) وحال آنکه شرح جلال الدین را یکی از تلامذه او در زمان او نوشته وبخط خود در ظهر ورق اول نام شیخ جلال الدین را محترما یاد داشت کرده دریغا که بعد از ورق اول دو ورقی واز اواخر چند ورقی از نسخه افتاده ـ اول نسخه (الحمد لله الذی خلع علی حبیبه محمد ص بردة عنایته) آخر موجود (بالتمسك بما هو الاوثق مع ان) خط نسخ ۲۱ سطری ـ وقفی ابن خاتون ـ عدد اوراق (۵۶) طول ۱ گره و ۷ بهر ـ عرض ۱ گره و ۳ بهر ـ قفسه (　　)

حرف (ع)

(۷۷)

عنوان الشرف الوافي

عربی ـ تالیف اسماعیل بن ابی بکر الیمنی معروف بشرف الدین ابن المقری ولادتش را سیوطی در بغیة الوعاة

(علی ما نقل) سنه (۷٦۵) نوشته - وفاتش بقول حاج خلیفه درسال (۸۳۷) بوده دریمن میزیسته و ازمعاریف علمای فقه وادب بوده این کتاب را برانهج اشعار موشحه اصنع کرده وانترتیب رنگهای قرمز وسیاه پنج علم ازآن مستفاد میشود واگرچه متن آن فقه است ولی بمناسبت علم عروض وقافیه و نظر بشهرت جنبهٔ صناعی آن جزء ادبیات گذاشته میشود این کتاب بطبع هم رسیده ومعروف است - اول نسخه بعد از بسمله و به نستعین (الحمد لله ولي الحمد) آخرنسخه (فی دارالنعیم ثم اتفق الفراغ الخ) تاریخ کتابت سنه (۹۵۵) خط نسخ ۱۵ سطری - وقفي ابن خاتون - عدد اوراق (۷٦) طول ۲ گره و ۳ بهر - عرض ۱ گره و ٦ بهر - قفسه ( )

﴿۷۸﴾

عروض

فارسی - قطعه ایست ناقص الکتابة از اول کتاب تامبحث تقطیع مؤلف معلوم نشد - اول نسخه بعدازبسمله (سپاس وافر قادریرا الخ) آخرنسخه (بروجهي كه مقداری ازآن) خط نسخ ۱۸ سطری - وقفی آقا زین العابدین عدد اوراق (۸) طول ۲ گره و ۲ بهر - عرض ۱ گره و ۳ بهر - قفسه ( )

﴿۷۹﴾

عروض اندلسی

عربی - تالیف ابو عبد الله محمد الانصاری الاندلسی معروف بابو الجیش - تاریخ وفاتش راصاحب کشف الظنون ذکر نکرده و در مدارك موجوده دیگر نیز بنظر نرسیده جز صاحب اکتفاء القنوع که ویرا صاحب القصیدة الخزرجیه دانسته و تاریخ وفاتش را در جائی (٦۲٦) ودرجای دیگر (٦۲۷) نوشته و تفصیل این اشتباه در ذیل القصیدة الخزرجیه خواهد آمد بهر حال این رساله از متون معروفه علم عروض و مقتصربرهمین فن یعني بدون فن قافیه است و بعض از شروح آن بطبع رسیده اول نسخه بعد از بسمله (قال الفقیر الی الله الغنی ابو عبد الله الخ) آخر نسخه (تمت بعون الله و حسن توفیقه حامدا مصلیا مسلما) خط نسخ ۱۵ سطری - واقف معلوم نشد - عدد اوراق (٦) طول ۱ گره و ۹ بهر - عرض ۱ گره و ۱ بهر و ۵ مو - قفسه ( )

﴿۸۰﴾

عمدة در صناعت شعر

عربی – مصنف ابو علی حسن بن رشیق ازدی شیروانی متوفی (٤٥٦) و نسخه جلد چهارم او است و بسیار قدیمی است – اول نسخه (باب العتاب وان کان حیاة المودة) آخر نسخه در نسخه که آخر کتابت (تم کتاب العمدة في صناعة الشعر) کاتب جعفر بن عبید الله اللخمی البیاضی – تاریخ تحریر سنه (٦٣٥) و نسخه مقابله و تصحیح شده – خط نسخ ۱۳ سطری – وقفي ابن خاتون – عدد اوراق (۱٤۸) طول ۱ گره و ۹ بهر – عرض ۱ گره و ۳ بهر – قفسه (   )

﴿۸۱﴾

عین الفوائد

عربی – مؤلف معلوم نشد – صاحب کشف الظنون نیز نشناخته ولی بشهادت تاریخ کتابت این نسخه از آثار قرون متوسطه یا قدیمه است و کتابی است مختصر مرتب بر یازده باب در اخلاق و پند و مشتمل بر نوادر نظم و نثر و کلمات بزرگان و ارزش ادبی آن بیشتر است – اول نسخه بعد از بسمله (رب اختم بخیر الحمد لله اعظیم شانه الخ) آخر نسخه (و اله الطاهرین کتبه – الفقیر الخ) کاتب علي بن محمد بن ابراهیم – تاریخ کتابت (۷۲۹) در ذیل نسخه قصیده لامیه از مهیار دیلمی در اظهار تشیع بخط کاتب نسخه دیده میشود که در آخر آن عبارت ذیل نوشته (بلغت مقابلةً و اعراباً انا الفقیر الي الله تعالی عبد الکریم بن نصر بن ابی البرکات) خط نسخ ۱۷ سطری – وقفي ابن خاتون – عدد اوراق (۲٦) طول ۱ گره و ۷ بهر – عرض ۱ گره و ۲ بهر – قفسه (   )

حرف (غ)

﴿۸۲﴾

غیث المسجم في شرح لامیة العجم

عربی – ماتن مؤید الدین اسماعیل بن الحسین ابن علی محرر الکتاب عمید طغرائی متوفای سنه (٥١٤) در وصف حال خود و شکایت از روزگار در بغداد سنه (٥۰٥) بنظم آورده و چندین نفر از ادباء شرح کرده منجمله این است از صلاح الدین خلیل بن ایبك صفدی متوفی سنه (۷٦٤) بسیاری از مطالب را استطراداً نوشته و در جای خود بهترین مجامیع است – اول نسخه (اصالة الرای

صائتی عن الخطل) آخر نسخه (حتی بطیب النشر فی الفه) سال کتابت (۱۱۶۳) خط نسخ ۲۷ سطری - واقف تاج ماه بیگم - سال وقف (۱۲۶۲) عدد اوراق (۳۲۲) طول ۲ گره و ۷ بهر عرض ۱ گره و ۷ بهر - قفسه (　　)

حرف (ف)

﴿۸۳﴾

فحول الشعراء

عربی - ناظم ابوتمام مذکور و آن عبارتست از جمع اشعار شعرا در هر بابی ونسخه در اضیاف وسخاء وادبیت ومراثی ونسیب وهجاء است - اول آن (باب الاضیاف والسخاء) آخر آن (تم باب الهجاء) خط نسخ (۱۰) سطری - وقفی ابن خاتون - سال وقف (۱۰۶۷) عدد اوراق (۱۹۸) طول ۲ گره و ٤ بهر - عرض ۱ گره و ۸ بهر - قفسه (　　)

﴿۸٤﴾

فتیا فقیه العرب

عربی - مؤلف ابوالحسین احمد بن فارس بن زکریای رازی لغوی متوفی سنه (۳۹۰) مقیم همدان ومعلم بدیع الزمان همدانی وصاحب بن عباد - فضیلت وامتیاز ابن فارس در وضع مقامات است که بدیع الزمان از او آموخته وی استاد عصر خود ومؤلفات مهمه ازاو باقی است ابن کتاب درمسائل فقهیه لغویه ایست که از فقهاء سؤال میکرده وحریری مسائل مقامه طیبیه‌را ازاین مسائل اقتباس کرده - اول کتاب (کتاب فتیا فقیه العرب) آخر کتاب (والمرغ فی التراب) کاتب نظام الشرف حسینی - سال کتابت سنه (۶۱۷) خط نسخ ۱۲ سطری - وقفی ابن خاتون - عدد اوراق (۱۵) طول ۲ گره - عرض ۱ گره و ٤ بهر قفسه (　　)

﴿۸۵﴾

الفتح المکی

الفائض یا شرح یائیه ابن فارض

عربی - شارح غیر معلوم که درسنه (۹۶۳) در مکه معظمه نوشته و این قصیده یائیه غیر از تائیه اوست اگر چه بهمان مذاق و مشرب است - اول قصیده (یاسائق الاظعان یطوی البیدطی) آخرآن (عترة المبعوث (ص) حقا من قصی) اول شرح (حمدا لك یا سائق اظعان القلوب

الی حضرة) آخر شرح (والله اعلم بالصواب والیه المرجع والماب) وبلا فاصله شرح قصیدة میمیه مسماة بخمریه ابن فارض است - شارح داود بن محمود بن محمد القیصری متوفای سنهٔ (۷۵۱) که از محققین عرفاء و اصحاب باطن است چنانچه در این شرح مراتب حقیقت وتوحید سالک را بحد مستوفی ذکر کرده اول قصیده (شربنا علی ذکرالحبیب مدامة) آخر آن (ولیس له منها نصیب ولا سهم) اول شرح (الحمد لله الذی تجلی لقلوب عباده) آخرآن (و کمالات الاملین انه ارحم الراحمین) پس از آن بلافاصله چند قصیده است ازعمر ابن فارض - خط نسخ ۱۵ سطری - وقفی نادرشاه - عدد اوراق (۱۷۸) طول ۱ گره و ۷ بهر و ۵ مو - عرض ۱ گره قفسه ( )

حرف (ق)

۸۶

قصیده

عربی - ناظم ربیعة بن رباح المزلی معروف بزهیر بن ابی سلمی - و آن از معلقات سبعه است که بواسطهٔ فصاحت ابهت کاملی داشته که بر کعبهٔ معظمه آویخته می شده وبطبع هم رسیده وشرح نیز دارد اول آن (امن ام اوفی دمنه لم تکلم) آخر آن (ولایکفها یوما من الدهر یسام) تاریخ تحریر سنه (۱۰۰۰) خط نسخ ۱۳ سطری وقفی ابن خاتون - سال وقف (۱۰۶۷) ضمیمه آن است (۱) قصیده عربی - ناظم امرء القیس الکندی

(۲) قصیده عربی - ناظم نابغه ذبیانی

(۳) قصیده عربی - ناظم علقمة بن عبدة بن نعمان بن قیس

(٤) قصیده عربی - ناظم طرفة بن عبد بن سفیان بن سعد بن مالک - عدد اوراق (۱۷) طول ۲ گره و ۵ مو - عرض یک گره و پنج بهر - قفسه ( )

۸۷

قصیده و تخمیس

عربی - درحکم و آداب و مواعظ صاحب قصیده امام المتقین علي بن ابیطالب علیه السلام و تخمیس آن از شیخ ابراهیم بعلبکی است - اول نسخه (یا من الی طریق الجهالة یذهب) آخر آن (الرازق المغنی

بعض نواله) ضمیمه آنست (۱) قصیده وتخمیس که ناظم آن معلوم نشد (۲) لامیته العجم (۳) لامیته العرب (٤) قصیده نونیه ناظم ابوالفتح بستی خط نسخ مختلف السطر — وقفی ابن خاتون — عدداوراق (٤۷) طول ۲ گره ۱ بهر — عرض ۱ گره و ٥ بهر — قفسه ( )

﴿۸۸﴾

القصیدة الخزرجیه

عربی — تالیف ضیاء الدین ابی محمد عبد الله بن محمد الخزرجی المالکی الاندلسی — تاریخ ولادت ووفاتش معلوم نیست وحاج خلیفه نیز متعرض آن نشده (فاندیك) صاحب اکتفاء القنوع را اشتباهی بزرك روی داده که صاحب این قصیده را ضیاء الدین ابوالحبیش خزرجی دانسته (ص ۲٥۸ — ۲٥۹ اکتفاء) واسم وی را محمد گفته (ص ۲٦۰ — اکتفاء) وصاحب قصیده خزرجیه را بصاحب عروض اندلسی (مذکور سابقاً) اشتباه کرده و گویا این اشتباه ناشی از آن شده است که اولا هر دو اندلسی وهردو انصاری بوده‌اند وثانیا اسم وکنیه این دومؤلف باهم متعاکس وقابل تشابه است چه یکی ابی عبدالله محمد (ابوالحبیش صاحب عروض اندلسی) ودیگری بعکس وی ابی محمد عبدالله (صاحب خزرجیه است) واین اشتباه عجیب بجرجی زیدان نیز سرایت کرده که او نیز قصیده خزرجیه را به ابوالحبیش انصاری نسبت داده (تاریخ آداب اللغة) ج (۳) ص (٥٦) بهر حال این کتاب یا قصیده ازمتون معروفه عروض وشروح بسیار برآن نوشته‌اند وچون دربعضی اشعار آن رموزی واشاراتی ازقبیل رموز قصیده شاطبی درعلم قرائت تعبیه کرده علیهذا این قصیده رامزه نامیده شده رموز مذکور درنسخ با رنك قرمز نموده میشود — اول نسخه بعد از بسمله (رب یسر) (و للشعر میزان یسمی عروضه الخ) آخر نسخه (تمت القصیدة المبارکة بحمدالله وعونه الخ) خط نسخ ۹ سطری — وقفی آقای مرتضی قلیخان — سال وقف (۱۳٤۰) عدد اوراق (۸) طول ۲ گره و ۱ بهر — عرض ۱ گره و ٥ بهر — قفسه ( )

﴿۸۹﴾

قصیده در مقصور و ممدود

عربی — مؤلف را کشف الظنون ابن مالك نحوی دانسته ولی در اول کتاب از ابی بکر محمد بن درید نوشته الفاظ مرادفیرا که بواسطه قصر و مد آخر آن معنی مختلف میشود بنظم آورده و در

ذیل هر بیت معنی آنرا شرح داده ـ اول نسخه (قال ابو بکر محمد) آخر نسخه (وسط النهار یسیر) کاتب نظام الشرف بن قوام الشرف اصفهانی ـ تاریخ کتابت سنه (۶۱۷) خط نسخ ۱۲ سطری وقفی ابن خاتون ـ عدد اوراق (۵) طول ۲ گره ـ عرض ۱ گره و ٤ بهر ـ قفسه ( )

(۹۰)

قران سعدین

منظومه بفارسی ـ ناظم امیر خسرو دهلوی عین الدین ـ بن امیر محمود دهلوی که مدتی مثل پدر نامورش در ملازمت سلطان محمد تغلق شاه بسر برده و بمدیحه او قصاید و غزلیات و مسمطات سروده بالاخره بجذبه از مصاحبت سلطان اعراض و بنزد شیخ نظام الاولیاء شتافت و فیض تجرد را دریافت باری پس از ادراك هفتاد و چهار سال عمر در سنه (۷۲۵) رحلت و در مقبره شکرگنج مدفون شد ـ اول نسخه (حمد گویم که بتوفیق خداوند جهان) آخر نسخه (فکر آنکه بدیشان نهای) کاتب ابو طاهر کاتب ـ سال کتابت سنه (۹۱۲) خط نسخ ۱۲ سطری ـ اوراق مجدول بطلاو تحریر و لاجورد ـ صفحه اول دارای سر لوح مذهب ـ عدد اوراق (۵۲) وقفی نادر شاه ـ سال وقف (۱۱٤۵) طول ۱ گره و ۶ بهر ـ عرض ۱ گره و ۱ بهر ـ قفسه ( )

(۹۱)

قصیده

عربی ـ ناظم همام بن غالب ابن صعصعه درامی متوفی سنه (۱۱۰) از اشراف بن تمیم و بواسطهٔ بد منظری ملقب بفرزدق شد دربصره تولد یافت ودربادیه بود تاآنکه پدرش اورا نزد حضرت امیرالمؤمنین علی(ع) برد حضرت فرمود قرآنرا باو یاد ده وفرزدق ابداً شعر نگفت تا آنکه قرانرا حفظ کرد وبین او و جریر مهاجاة روي داده وبواسطه هجو یکدیگر هردو تکمیل شدند زیرا انتقاد ومقاومة قریحه را باز و نیکو میکند این قصیده را دروقتیکه حضرت سجاد(ع) وهشام بن عبد الملك هردو درحج بودند در مدح حضرت سجاد (ع) گفت فرزدق از اشعر شعرای عصر اموی وبسیاری ازالفاظ واسالیب عرب درشعراو موجودست حتی علماء لغت گفته اند اگر شعر فرزدق نبود یك ثلث لغة عرب ازبین میرفت ـ اول نسخه (روی انه حج هشام) آخران (علي الصحابة لم اكتم كما كتموا) ابن خلکان این قصیده را

در (۳۷) بیت نقل کرده ولی این نسخه حاوی (۴۱) بیت است بعد ازاین قصیده ترجمهٔ اوست بفارسی از ملا عبدالرحمن جامی مذکور که این حکایترا باقصیده بنظم آورده اول ترجمه (هشام بن عبد الملك بن مروان) آخر ترجمه (کرد حق را برای حق ظاهر) کاتب احمد بن محمد بن عبد الکریم موسوی سال کتابت (۱۲۴۳) خط نسخ ۱۲ سطری وقفی حاج سید محمد - سال وقف (۱۳۰۹) عدد اوراق ۷ طول ۱ گره و ۴ بهر و ۵ مو - عرض ۱ گره - قفسه (　　)

(۹۲)

قصیده

عربی - ناظم عبد الحمید ابن ابی الحدید مذکور (۱۳۲) اخبار خطی در مدح حضرت امیر علیه السلام در (۶۵) بیت اول قصیده (الصبر الا عن فراقك يجمل) آخر آن (بقاك حسن الزمان و طيب) خط نسخ ۸ سطری . وقفی حاج سید محمد - عدد اوراق (۹) طول وعرض مطابق شماره قبل . قفسه (　　)

(۹۳)

قصیده تتریه

ناظم - احمد بن زبر طرابلسی معاصر سید مرتضی علم الهدی - و مقدمهٔ قصیده معروف است اول قصیده (عذبت طرفی بالسهر و اذبت قلبی بالفکر) آخر قصیده (ردا لفلام و ما استمر علی الجحود ولا اصر) تاریخ تحریر سنه (۱۲۷۱) خط نسخ ده سطری ضمیمه آن است (قصیدهٔ بانت سعاد) در مدح حضرت رسول (ص) خط نسخ ۱۲ سطری - وقفی حاج سید محمد - سال وقف (۱۳۰۹) عدد اوراق (۲۲) نسخه بشکل بیاض است طول یك گره و ۶ بهر - عرض ۷ بهر و ۵ مو - قفسه (　　)

حرف (ك)

(۹۴)

کواکب دریه یا قصیده برده

عربی - ناظم شیخ شرف الدین ابی عبد الله محمد بن سعید دولاصی بوصیری - متوفای سنهٔ (۶۹۴) که مشتمل است بر یکصدو شصت و دو بیت و قصیده را شروح بسیار است و بطبع هم رسید و نسخه بسیار نفیس و بخط خوش نوشته شده - کاتب جمال الدین یحیی ابن حسن هروی تاریخ کتابت

(۸۸۱) خط نسخ یازده سطری ـ ۳ سطر جلی و ۸ سطر خفی ـ اوراق مجدول بطلا وتحریر وشنجرف و لاجورد در متن صفحه و اطراف خطوط جلی گل بوته و طلا اندازی شده ـ وقفی نادر شاه ـ سال وقف (۱۱٤٥) عدد اوراق (۱۰) طول ۳ گره و ۵ بهر ـ عرض ۲ گره و ۵ بهر قفسه ( )

﴿۹۵﴾

کواکب دریه

مکرر شماره قبل ـ تاریخ کتابت شهر رجب سنه (۱۰۸۹) خط نسخ ۱٤ سطری ـ وقفی نادرشاه عدد اوراق (۱۳) طول ۲ گره و ۵ بهر ـ عرض ۱ گره و ۸ بهر ـ قفسه ( )

﴿۹۶﴾

کواکب دریه

مکرر ایضاً ـ در این نسخه (۱۲۶) بیت بیش نیست کاتب عزیز ـ سال کتابت (۹۸۸) خط نسخ ٤ سطری یک سطر جلی و سه سطر خفی ـ اوراق مجدول بطلا وتحریر ولاجورد ـ واقف معلوم نشد عدد اوراق (۱۸) طول ۲ گره و ۱ بهر و ۶ مو ـ عرض ۱ گره و ٤ بهر ـ قفسه ( )

﴿۹۷﴾

کلیات شیخ سعدی

فارسی ـ وآن مجموعه افادات شیخ مصلح الدین سعدی بن عبدالله شیرازی ـ متوفای سنه (۶۹۱) است که علی بن احمد بن ابیبکر بیستون در سنه (۷۲۶) جمع وترتیب داده چنانچه درمقدمه او گذشت وکلیات عبارتست از شش رساله نثریه وگلستان که مثل آن درلطائف عبارات وظرائف ذوقیه استعارات تا کنون نگفته‌اند اگرچه بمیدان او رفته‌اند وبعد بوستان وطیبات و رباعیات وبدایع وهزلیات اوست ـ کاتب اسماعیل الحسینی ـ تاریخ کتابت (۱۲٤۲) وبسیار خوش خط وتصحیح نموده ـ خط نستعلیق ۲۵ سطری ـ اوراق مجدول بطلا وتحریر ولاجورد ـ وقفی اشرف السلطنه ـ سال وقف (۱۳۳٤) عدد اوراق (۲۲۲) طول ۲ گره و ۷ بهر و ۵ مو ـ عرض ۱ گره و ۸ بهر ـ قفسه ( )

﴿۹۸﴾

کشکول

جامع محقق شیخ بهائی مذکور شماره (۱۱۱) تفسیر خطی و اول کتابست درجمیع نوادر که جمعی اورا استقبال

نموده اند ولی الی الان بمقابله او نپرداخته اند وان مشتمل بر پنج مجلد است ونسخه حاوی آنها است ومولانا عبد العزیز رحیمی درسنه (۱۱۵۳) مقابله وتصحیح نموده واصل کتاب بطبع هم رسیده — اول نسخه (الحمد لله الواحد المعین) آخرنسخه (وامسك مابین فکیه تم) تاریخ تحریر سنه (۱۰۸۸) وکشکول معرب کجکول است وچون لند کشکول را ازشانه نربز بغل بطور مورب می اندازند ان ظرف را کجکول گویند خط نستعلیق ۲۵ سطری وبطور چلیپا نوشته شده — اوراق مجدول بطلاوتحریر وشنجرف — وقفی حاج میرزا موسی خان — سال وقف (۱۲۶۱) عدد اوراق (۳۰۱) طول ۳ گره و ۹ بهر ـ عرض ۱ گره و ۸ بهر ـ قفسه ( )

(۹۹)

کشکول

عربی — مکرر قبل ونسخه قطعه ایست از او اول آن (کان بعض اهل الکمال) آخرآن افتاده ـ آخرموجود (حدثنا یحیی بن زیاد) خط نسخ مختلف السطر — اوراق مجدول بطلا وتحریر و شنجرف — حاشیه صفحات گل بوته کاری — وقفی حاج سید محمد ـ سال وقف (۱۳۰۹) عدد اوراق (۷۷) طول ۲ گره و ٤ بهر و ۷ مو — عرض ۱ گره و ٦ بهر — قفسه ( )

(۱۰۰)

کشکول ـ قطعه

عربی — مجموعه ایست مختصره مشتمل بر بعض حکایات وروایات منقول از کشکول شیخ بهائی ـ اول نسخه بعد از بسمله (هذه حکایات منقولة عن الکشکول الخ) آخر نسخه (فمنی عنه واجازه) خط نسخ ۲۰ سطری ـ واقف مطابق شماره قبل ـ عدد اوراق (۵) طول ۱ گره و ۸ بهر و ۵ مو — عرض ۱ گره و ۲ بهر قفسه ( )

(۱۰۱)

کفایه در علم کتابت

عربی وآن در آداب نوشتجات شرعی وقبالجات است ودرین فن جمعی کتب ورسائلی نوشته اند باسم کتابات وشروط وسجلات وچون نسخه بنظر صاحب کشف الظنون نرسیده مؤلف غیر معلوم است — اول نسخه

(الحمد لله الذی قدر المقادیر علی ما یشاء) آخر نسخه (فنعم المولی ونعم النصیر) کاتب علی ابن عمران علی درسنه (۸۰۰) محتمل است بخط مؤلف باشد – خط نسخ (۱۷) سطری وقفی خواجه شیر احمد – عدد اوراق (۱۰۲) طول ۲ گره و ۲ بهر – عرض ۱ گره و ۱ بهر و ۵ مو – قفسه ( )

﴿۱۰۲﴾ ﴿۱۰۳﴾

کنز الحقائق

فارسی – مؤلف معلوم نشد مثنوی است به بحر هزج مسدس در بیان اسرار عبادات و بعضی مطالب دینیه واسلوب شعری آن پست وضعیف است – اول نسخه بعد بسمله (وبه نستعین بنام آنکه اول کرد آخر) آخر نسخه (خدا دان وخدا بین وخداگوی)تاریخ کتابت (۱۰۳۸)ضمیمه آست

گلشن راز

مثنوی معروف شیخ شبستری مذکور درشماره (۲۲۹) حکمت خطی ومتوفی (۷۲۰) اول وآخر نسخه نیز همان است – خط نستعلیق (۱۴) سطری – وقفی اشرف السلطنه – سال وقف (۱۳۳۴) عدد اوراق (۶۹) طول ۱ گره و ۹ بهر و ۵ مو – عرض ۱ گره و ۱ بهر و ۵ مو – قفسه ( )

﴿۱۰۴﴾

کافیة ذی الارب فی شرح الخطب

عربی – شارح علی بن یوسف ابن عبدالجلیل از تلامذه فخرالمحققین پسر علامه حلی ودرآن شرح نموده خطبه جمل العقود شیخ طوسی وخطبه قواعدالاحکام وارشاد علامه را وخطبه شرایع ومختصر نافع محقق اول را درسنه (۷۷۲) ظاهراً بخط خود شارح است وقبلا اصل خطب مزاوره را نوشته و بعد شرح نموده – اول شرح بعداز بسمله (احمدالله علی حسن توفیقه)آخرشرح(لاانفصام لها الی یوم الدین) خط نسخ (۲۲) سطری وقفی ابن خاتون – سال وقف (۱۰۶۷) عدد اوراق (۳۸) طول ۱ گره و ۶ بهر و ۵ مو – عرض ۱ گره و ۳ بهر – قفسه( )

حرف (ل)

﴿۱۰۵﴾

لغز زبده

عربی– تالیف شیخ بهائی معمائی است باسم کتاب زبده تالیف خود شیخ دراصول وچون بطبع رسیده

معروف است ـ اول نسخه بعد بسمله (اما بعد حمد والصلوة فيقول الخ) آخر نسخه (الف عبارة تمت الخ) تاريخ كتابت (۱۰۳۳) كاتب محمدرفيع ـ خط نستعليق ۱۵ سطرى ـ وقفى نادرشاه سال وقف (۱۱٤۵) عدد اوراق(۵)طول ۲ گره و ۵ بهر ـ عرض يك گره و يك بهر ـ قفسه ( )

حرف (م)

۱۰٦

مجموعه اشعار

عربى ـ نه اسم كتاب معلوم شد و نه مؤلف اشعار معاريف شعراى عرب بعد از اسلام را جمع نموده بترتيب كلمه اول شعر اول وآخر نسخه افتاده ـ اول موجود (لولم هم الي وجهكم) آخر موجود (كلا ولا ندا لوعش اعمارا) خط نسخ ۱۰ سطرى ـ واقف معلوم نشد ـ عدد اوراق (۲٦۷) نسخه بشكل بياض است ـ طول ۳ گره و ۳ بهر ـ عرض ۲ گره و ٤ بهر ـ قفسه( )

۱۰۷

مقامات

عربى ـ مؤلف ابو محمد قاسم بن علي بن عثمان حريرى حرامي بصرى ـ متولد در بصره سنه (٤٤٦) متوفاي (۵۱٦) ازاشخاص اول درمعاريف لغت وادبيت و بواسطه پرداخت مقامات مقام شامخ دريافته مقامات او مشتمل بر بسيارى از كلمات عرب از لغات وامثال و رموز است و نزد ادباء خصوص مستشرقين اهميت كلى پيدا كرده ـ چنانچه چندين مرتبه نشر وترجمه و شرح شده و بهترين آنها نشر (ديساسى) مستشرق فرانسوى معروف است با شروح بفرانسه كه سنه(۱۸۲۲) ميلادى در پاريس طبع ونشر گرديده . و نشر ستاين جاس درلندن سنه (۱۸۹٦) م با شروح انگليسى وغيره ـ و چند مرتبه در قاهره و بيروت وايران و كلكته طبع شده وتراجم آن عبارت است از : ترجمه (سيو دور رستين) و (ستاين جاس) انگليسى كه هر دو درلندن طبع شده وتراجم بفارسى ولاتينى و تركى و عبرى است كه تماما بطبع رسيده و نسخ خطى از اين مقامات در كتابخانه هاى اروپا موجود است من جمله نسخهٔ دركتابخانهٔ بريطانى كه درسنه (٦۵٤) نوشته شده و داراى ۸۱ صورت است وشروح آن نيز زياد است مشهور ترين آنها شرح (شريشى) متوفاى ٦۱۹ مى باشد كه چندين مرتبه طبع شده و شرح مطرزى وعكبرى وطرائفى)

وغیره است (ترجمه حریری در تاریخ آداب اللغه ج ۳ ـ ص ـ ٤٠ و (ابن خلکان ج ۱ ص ٤٥٨)
اول نسخه (اللهم انا نحمدك) آخر نسخه (في الدنيا والاخره) این نسخه دارای ترجمهٔ
تحت اللفظی است بفارسی ـ خط نسخ ۱۳ سطری ـ وقفی تاج ماه بیگم ـ سال وقف (۱۲٦۲) عدد
اوراق (۱٥٤) طول ۳ گره ـ عرض ۲ گره قفسه ( )

(۱۰۸)

محاضرات الادباء ومحاورات الشعراء والبلغاء ج ـ ۱

عربی ـ مؤلف ابوالقاسم حسین بن محمد بن مفضل
معروف براغب اصفهانی ـ متوفای (۵۰۲) از مشاهیر
فقهاء ولغویین وادباء قرن پنجم واواسطه ومدت دامش نائل بتالیفات نافعه گشته که یکی از آنها محاضرات
اوامت که از خزائن ادب وشعر وحکم وامثال بشمارامت ودراو بحث میکند از هر موضوع اخلاقی
واجتماعی مثل علم ـ جهل ـ اخلاق ـ صفات ـ صناعات ـ مکاسب ـ اصناف وظلم و غیره ـ
واین کتاب درمصر مراراً طبع شده ـ اول نسخه (قال ابوالقاسم) آخر نسخه (آخر الجزء الاول)
خط نسخ ۲۱ سطری ـ وقفي نادر شاه ـ سال وقف (۱۱٤٥) عدد اوراق (۲٥٥) طول ۲ گره
و ۷ بهر ـ عرض ۱ گره و ۷ بهر ـ قفسه ( )

(۱۰۹)

محاسن المجالس

عربی ـ مؤلف ابوالعباس احمد بن محمد صنهاجی
اندلسی معروف بابن عریف ـ متوفای (٥٦٠)
ودر تصوف واخلاقیات ـ اول نسخه (قال الشيخ الامام) آخر نسخه (وعظوا عطائهم وانطبق) خط نسخ ۱۷
۱۸ سطری ـ وقفي ابن خاتون ـ سال وقف (۱۰٦۷) عدد اوراق (٤۳) طول ۲ گره و ٤ بهر ـ
عرض ۱ گره و ٦ بهر ـ قفسه ( )

(۱۱۰)

منشآت

فارسی ـ نگارش میر حسین میبدی قاضی معروف
مذکور درشماره (۱۸۹ حکمت خطی) رساله ایست
که خود میبدی بهمین عنوان تالیف وقریب ۳۳ فقره از مکاتیب خود راکه بسبك انشاء عصر نوشته

شده در آن ایراد کرده از جمله ملانوبی است که یکی از رجال دران در مقام استعفاء از منصب قضاوت وتصدی اوقاف یزد نوشته ازین مکتوب جزئیاتی راجع بزندگانی میبدی و اوضاع آن عصر مستفاد میشود اول نسخه (سپاس بیکی را که دست قدرت او الخ) آخر نسخه (بحق القلم وما یسطرون) خط نسخ ۱۹ سطری ـ نسخه بشکل بیاض ـ وقفی ملا علی گل ـ عدد اوراق (۲۹) طول ۲ گره و ٤ بهر و ٥ مو ـ عرض ۱ گره و ۸ بهر ـ قفسه (   )

﴿۱۱۱﴾

المعجم في معایير اشعار العجم

فارسی ـ مؤلف فاضل محقق شمس الدین محمد بن قیس رازی ـ این کتاب نفیس مشتمل بر سه فن از فنون ادب: علم عروض ـ و قوافی ـ و نقد الشعر میباشد ـ خط نستعلیق ۱۵ سطری ـ تا باب سوم در ذکر حرکات حروف قافیه بخط قدیم و تا آخر بتازگی نوشته شده ـ وقفی ابن خاتون ـ سال وقف (۱۰۶۷) طول ۲ گره و ۳ بهر ـ عرض ۱ گره و ٥ بهر ـ قفسه (   )

﴿۱۱۲﴾

مجموعه در اشعار عرب

جامع غیر معلوم بترتیب حروف تهجی است از همزه تا هاء ـ اول نسخه (قافیة الهمزه یا موضع الشدنیة الوخباء) آخر نسخه (من السمالك تجری في مجاریها) خط نسخ ۱۳ سطری ـ واقف مطابق شماره قبل عدد اوراق (۱۷۲) طول ۲ گره ۱ بهر و ٥ مو ـ عرض ۱ گره و ٥ بهر ـ قفسه (   )

﴿۱۱۳﴾

مستطرف في كل فن مستظرف

عربی ـ مؤلف محمد بن احمد خطیب ابشیهی از مشاهیر اوائل قرن نهم ـ این کتاب از جوامع ادبیه و اخلاقیه در مصر و غیره بطبع رسیده مشتمل بر ۸٤ باب در مبانی اسلام و عقل و جهل و قرآن و علم و ادب و امثال و مراتب بلاغت و نوادر و فوائد بسیاری مندرج است و بفرانسه و ترکی هم ترجمه و طبع شده اول نسخه (الحمد لله الملك العظيم) آخر نسخه (و اليك المرجع و مآب) سال تحریر (۱۰۰۹) خط نسخ ۲۱ سطری ـ وقفی ابن خاتون ـ عدد اوراق (۲٦٤) طول ۲ گره و ۱ بهر ـ عرض

۱ گره و ۵ بهر ـ قفسه (　　)

(۱۱۴)

مجموعه شعر

عربی ـ اشعاریست منسوب بائمه معصومین علیهم السلام جامع حسین بن جعفر موسوی ـ اول نسخه (الحمد لله رب العالمین) آخر نسخه (و لم یخذ لوك غانیا و مغارما) نسخه بخط جامع است سال تحریر (۱۳۰۳) خط نسخ ۱۲ و ۱۳ سطری ـ وقفی آقا سید حسین یزدی ـ سال وقف (۱۳۳۵) عدد اوراق (۱۴۹) طول ۲ گره و ۱ بهر ـ عرض ۱ گره و ۴ بهر و ۵ مو ـ قفسه (　　)

(۱۱۵)

متفرقات از دوانی وغیره

عربی ـ مجموعه مختصریست مشتمل برتحقیقات دوانی و دیگران درباب تشبیه ووجه شبه در عبارت «کما صلیت علی ابراهیم الخ» پس از آن دو فقره مکتوب ازشهید ثانی است که بملا عبدالله و میرفخر سماکی نوشته ـ کاتب نسخه بقرار رقمی که در ذیل فراید دیده میشود ـ حاجی ابن خمس القزوینی است ـ اول نسخه (من فوائد الامام العلامه الخ) آخر نسخه (والاکرام علی الدوام) خط نسخ ۱۷ سطری ـ وقفی ملا موسی ـ عدد اوراق (۴) طول ۲ گره و ۱ بهر ـ عرض ۱ گره و ۳ بهر ـ قفسه (　　)

(۱۱۶)

مکاتیب

فارسی ـ مجموعه مختصره ایست مشتمل بر هفت فقره مکتوب که قویا گمان میرود ازمکاتیب میرزا طاهر وحید قزوینی وزیر یا دبیر شاه سلیمان صفوی باشد ـ درهرحال مضمون این مکاتیب اغلب دوستانه وباستثنای مکتوب اول که ازطرف دیگری بدیگری نوشته است بقیه راجع بخود منشی است ـ ازجمله مکتوبی است تمام فارسی و مکتوب دیگری که بقاضی روم دراظهار توبه ازشراب وشاهد نوشته ـ اول نسخه (مکتوبی که ازجانب یکی حکام الخ) آخر نسخه (قبول خواهند فرمود) خط نستعلیق ۱۳ سطری ـ وقفی حاج سید محمد ـ سال وقف (۱۳۰۹) عدد اوراق (۱۲) طول ۲ گره و ۱ بهر ـ عرض ۱ گره و ۱ بهر ـ قفسه (　　)

۱۱۷

منح المکیه فی شرح الهمزیه

عربی ـ ناظم بوصیری صاحب قصیده بردهاست ودر مدیح حضرت رسول اکرم (ص) میباشد و شرح از ابی العباس شهاب الدین احمد بن محمد بن علی بن حجر هیثمی ازهری ـ متوفای (۹۷۳) که ازفقهاء شافعی وتحصیلاتش درمکه بوده و مؤلفاتی درعلوم اسلامیه و غیره پرداخته ـ اول نسخه (الحمد لله الذی اختص نبینا محمداً) آخرنسخه (وجمعنا معه بدار قربه) سال تحریر (۱۰۳۵) خط نسخ ۲۱ سطری ـ وقفی حاج میرزا موسی خان ـ سال وقف (۱۲٦۱) عدد اوراق (۲٤۸) طول ۲ گره و ٥ مو ـ عرض ۱ گره و ٥ بهر ـ قفسه (   )

۱۱۸

مکاتیب

فارسی ـ منشآت علی بن محمد کلاه صوفی است که یکی ازمریدانش جمع نموده ـ مکاتیبی است که بدوستان خود نوشته و دارای نکات تاریخی واخلاقی میباشد ـ اول نسخه (الحمد لله الذی خلق البریات) آخر نسخه (درحلقه آشنا نکند قطره جلاب) سال تحریر(۱۰۰٤) خط نستعلیق ۲۱ سطری ـ وقفی ابن خاتون ـ عدد اوراق (۸٤) طول ۲ گره ـ عرض ۱ گره و ۳ بهر و ٥ مو ـ قفسه (   )

۱۱۹

منشآت

عربی ـ منشی احمد بن محمد بن عبد الله شهاب الدین بن شمس الدین دمشقی رومی معروف بابن عربشاه متوفای (۸٥٤) از منشئین و شعراء و خطاطین و مورخین زمان خود و عالم بزبان فارسی و عربی و ترکی بوده متولد سنه (۷۹۱) در دمشق و چون امیر تیمور گورکان شام را گرفت ابن عربشاه با عشیره خود بسمرقند فرار کرد و آنجا مشغول تحصیل علوم بوده و مسافرتهای زیاد نموده تا آنکه بمملکت عثمانی رفته و خادم سلطان محمد اول شد و بعضی کتب عربی را بترکی ترجمه کرد تا آنکه مدیر دار الانشاء عثمانی شد پس از فوت سلطان محمد بحلب و قاهره رفت و در خانقاه وفات نمود ـ اول وآخر نسخه افتاده ـ اول موجود (سلطان الارض وارث الملك) آخر نوشته شود

موجود (الا الاقوی من الاقوام) نسخه قدیمی و شاید در زمان مؤلف نوشته شده باشد ـ خط نسخ مختلف السطر ـ وقفی ابن خاتون ـ عدد اوراق (۱۰۸) نسخه بیاضی است ـ طول ۱ گره و ۸ بهر عرض ۱ گره و ۳ بهر ـ قفسه ( )

حرف (ن)

(۱۲۰)

نفایس الفنون فی عرایس العیون

فارسی ـ تالیف شمس الدین محمد بن محمود آملی معاصر شاه خدا بنده و در این کتاب یکصد و بیست علم از اوائل و اواخر تالیف و جمع نموده و بطبع هم رسیده ـ این نسخه در تولیت مرحوم میرزا سعید خان وزیر نوشته شده ـ اول نسخه (حمد و ثناء و شکر بی انتهاء) آخر نسخه (آنچه آن کلمه بر وی افتد ضمیر آنکس باشد) تاریخ تحریر (۱۲۹۵) کاتب غلامرضا ـ خط نستعلیق ۲۹ سطری ـ اوراق مجدول بشنجرف ـ تقدیمی میرزا سعید خان مؤتمن الملک ـ سال وقف (۱۲۹۵) عدد اوراق (۳۰۴) طول ۳ گره و ۴ بهر ـ عرض ۲ گره و ۱ بهر ـ قفسه ( )

(۱۲۱)

نثر الدرر

عربی ـ مؤلف معلوم نشد ـ همینقدر معلوم استکه قبل از قرن ششم یا در اوائل آن تالیف شده زیرا آخر کتاب این عبارت است (تم اجزو الخامس وهو آخر کتاب نثر الدرر کتبه العبد احمد بن علي الکاتب البغدادی فی شهور سنه (۵۶۵) موضوع کتاب : مواعظ وحکم واخلاق وغیره است باسلوب خیلی ساده وعاری از لغات مشکله ـ این نسخه در ۱۴ باب است که تا اوائل باب سوم افتادهٔ ـ اول موجود (وقیل له هل من احد) خط نسخ ۱۳ سطری ـ وقفی ابن خاتون ـ عدد اوراق (۱۴۱) طول ۲ گره و ۸ بهر و ۵ مو ـ عرض ۲ گره و ۱ بهر قفسه ( )

(۱۲۲)

نفایس الفنون

مکرر ـ شماره (۱۲۰) اول وآخر نسخه استکتاب شده این کتاب مختصر نفایس الفنون است از خود مؤلف اول نسخه (حمد وثنا وستایش) آخر نسخه (مما یطول الکتاب بذکره) خط نستعلیق ۲۷ سطری ـ واقف معلوم

نشد - عدد اوراق (۱۶۹) طول ۲ گره و ۲ بهر - عرض ۱ گره و ۳ بهر - قفسه (

﴿۱۲۳﴾

نان و حلوا

فارسی - تصنیف شیخ بهائی - این مثنوی که اسم اصلی آن سوانح سفرالحجازاست معروف و مکرر بطبع رسیده اول نسخه (اما بعد حمد الله علي افضاله) آخر نسخه (تم المنظومة الموسومه باسوانح السفر) درآخر نسخه ۵ صفحه از متفرقات کتاب طبایع الحیوان طاهر مروزی نقل شده - خط نستعلیق (۲۰) سطری وقفي آقا زین العابدین - عدد اوراق (۱۳) طول ۲ گره - عرض ۱ گره و ۱ بهر و ۵ و - قفسه ( )

﴿۱۲٤﴾

نان وحلوا

فارسی - مکرر شماره قبل اولاً - آخر نسخه (برمن بگشا در عیش و سرور) کاتب احمد بن عبد الکریم تاریخ کتابت (۱۲۶۸) خط نسخ (۱٤) سطری - وقفي حاج سید محمد - عدد اوراق (۱۹) طول ۱ گره و ۵ بهر - عرض ۱ گره - قفسه ( )

﴿۱۲۵﴾

نزهة الطلاب

عربی - مؤلف محمد باقر بن سید حیدر حسینی - شاید برادر سید محمد طباطبائی نائینی باشد که در حدود (۱۰۸۷) وفات کرده - وآن حل لغزی است راجع بلفظ نحو از مرحوم شیخ بهائی - اول نسخه (الحمد لله علي نعمته) آخر نسخه (نسئل الله الهدایه فی المبدء والنهایه) تاریخ تحریر (۱۲۸۸) - خط نسخ ۱۷ سطری - وقفی حاج سید محمد - عدد اوراق (۶۰) طول یك گره و ۹ بهر - عرض یك گره ویك بهر . قفسه ( )

﴿۱۲۶﴾

نزهة الطالبین

عربی - شرح قصیده برده است - شارح احمد بن محمد بن ابی بکر که در (۸۰۹) شرح نموده و چنانچه در (۷۹۷) شرحی نموده است - اول نسخه (الحمد لله نحمده و نستعینه و نؤمن به)

آخر نسخه (والله الموفق والمعین) تاریخ کتابت (۸۸۵) خط نسخ ۱۹ سطری - وقفی ابن خاتون عدد اوراق (۱۰۳) طول یك گره و ۸ بهر - عرض یك گره و ۲ بهر قفسه (   )

﴿۱۲۷﴾

نزهة الطالبین

مکرر قبل - اول نسخه را کاتب ننوشته - اول موجود بعد از شعر اول (ب من الابتداء وذلك فیما یصلح) آخر نسخه (رانند ایشان بنغمه) کاتب امان الله تاریخ تحریر (۸٤۵) خط نستعلیق ۲۱ سطری - وقفی ابن خاتون - عدد اوراق (۷۵) طول یك گره و ٦ بهر و ۵ مو - عرض یك گره قفسه (   )

حرف (و)

﴿۱۲۸﴾

الوافی بحل الکافی

متن از ابی العباس احمد بن شعیب مشهور بخواص شرح از عبد الرحمن ابن عیسی بن مرشد العمری الحنفی - در کشف الظنون و اکتفاء القنوع از این شرح اسمی برده نشده - از وسط واواخر کتاب افتاده - اول نسخه (اللهم یا کافی المهمات) آخر نسخه (اکسرة لام السالم فی البیت السالف) نسخه قدیمی است - خط نسخ ۲٤ سطری - وقفی ابن خاتون - عدد اوراق (٤۰) طول ۲ گره ویك بهر - عرض یك گره و ۵ بهر قفسه (   )

حرف (ه)

﴿۱۲۹﴾

هفت اورنك

منظومه فارسی - ناظم ملا عبدالرحمن جامی مذکور - نسخه قطعه ایست ازاو اول وآخر ندارد - اول موجود (مجال آن نهاده است) آخر موجود (کس چه داند که تا چه انگیزد) خط نستعلیق ۱۷ سطری - عناوین بشنجرف - واقف معلوم نشد - عدد اوراق (۱۸٦) طول ۲ گره و ۲ بهر عرض یك گره و یك بهر - قفسه (   )

حرف (الف)

(۱)

انیس العارفین

فارسی - مثنوی ناظم آغا محمد حسین شیرازی متخلص بنا خدا که وقتی از طرف دولت ایران سفیر بندر بنگاله بوده و در آن مدیحه و حکایات چندی پرداخته و در سنه (۱۲۹۵) تمام کرده - چاپ سنگی - محل طبع لکهنو - سال طبع همان سال نظم است - وقفی حاج سید محمد - سال وقف (۱۳۰۹) قفسه ( )

(۲)

اعجب العجب

عربی - در شرح لامیة العرب - شارح جارالله زمخشری مذکور و در ذیل این شرح ابو العباس محمد بن یزید مبرد لغوی متوفی سنه (۲۸۵) هم طبع شده خود قصیده هم قبل از شرح طبع شده ضمیمه آنست (۱) شرح المقصوره از ابو بکر محمد بن حسن متولد (۲۲۳) (۲) دیوان شیخ زین الدین ابو حفص عمر بن مظفر بن عمر الوردی - چاپ سربی - محل طبع قسطنطنیه - سال طبع (۱۳۰۰) قمری - وقفی حاج سید محمد - سال وقف (۱۳۰۹) قفسه ( )

(۳)

الارشاد الشافی علی متن الکافی

حاشیه ایست بر کافی در علم عروض وقوافی - محشی محمد دمنهوری متوفی (۱۲۲۹) متن هم در حاشیه طبع شده - چاپ سربی - محل طبع بولاق - وقفی حاج سید محمد - سال وقف (۱۳۰۹) قفسه ( )

(۴)

اشعار مجنون ولیلی

عربی - اشعاریست که مجنون و لیلی در معاشقه با یکدیگر انشاء کرده اند اما مجنون اسم او قیس بن ملوح عامری است که در زمان خلافت عبد الملك بن مروان میزیسته ولیلی دختر عم او است که بینشان معاشقه بوده و بعضی گویند این قصه موضوع است و شخصی از بنی امیه که با دختر عم خود

دوستی داشته و محض مخفی ماندن معاشقه این قصه را وضع و باسم مجنون و لیلی نامیده و مؤید این مطلب آنستکه بسیاری از اشعار او را در باره سایرین نقل کرده اند - چاپ سنگی بخط نسخ محل طبع بمبئی - سال طبع (۱۳۰۴) محشی - وقفی حاج سید محمد - سال وقف (۱۳۰۹) قفسه ( )

﴿۵﴾

ابدع البدایع

فارسی - مصنف حاج میرزا حسین شمس العلماء گرکانی بفتح کاف فارسی و راء که چندی است رحلت نموده و کتاب در توصیف و ترتیب فن بدیع مبتکر است - چاپ سنگی بخط نستعلیق - محل طبع طهران سال طبع و تالیف (۱۳۲۸) وقفی آقای میرزای ناظر - سال وقف بهرماه (۱۳۰۷) قفسه ( )

﴿۶﴾

اطباق الذهب

عربی - مؤلف ادیب شریف الدین عبد المؤمن بن هبة الله معروف بشقروة مغربی اصفهانی که برصد مقاله ساخته و بمعارضه اطواق الذهب زمخشری پرداخته - چاپ سنگی بخط نسخ - محل طبع مصر سال طبع (۱۲۸۰) وقفی حاج سید محمد - سال وقف (۱۳۰۹) قفسه ( )

﴿۷﴾

ایضاح الادب

فارسی - مصنف ادیب اریب آقا میرزا لطف علی صدر الافاضل از مشاهیر ادباء وفضلا قریب بعصر حاضر که چندی است رحلت نموده‌اند و رساله در تعریف و بیان ماهیت ادب است و در سنه (۱۳۰۱) تمام شده و جمعی از افاضل آن عصر تقریظاتی بر آن رساله نوشته‌اند - خط نستعلیق چاپ سنگی - محل طبع طهران - سال طبع مذکور - وقفی مصنف - سال وقف (۱۳۰۴) قمری - قفسه ( )

﴿۸﴾

افسانه‌های اخلاقی

منظوم فرانسه - مؤلف ژان دولافنتن فرانسوی - متولد درشهر شاتوتیستدری درماه ژولیه (۱۶۲۱) میلادی

(فصل پانزدهم ـ ادبیات)

متوفی درپاریس (۱۶۹۵) ژان‌دولافنتن از ادبای نامی فرانسه‌است که آثار قلمش ادبی و هرگز کهنه نخواهد شد واز جمله مردمان بزرگی‌است که موجبات اشتهار وعظمت عصر لوئی چهاردهم را فراهم نموده‌است آثار ادبی این بزرک مرد قطعات منظوم سهل وممتنع است ودرحقیقت قسمتهای آثار کودکانه را ترتیب داده و از زبان حیوانات سخن میگوید قطعاتش بتمام السنه عالم ترجمه شده حتی شعرای نامی عصر ما نیز بعضی ازقطعات آن شاعر را بزبان فارسی منظوم کرده‌اند — وقفی شاهزاده داود میرزا — سال وقف شهریور (۱۳۰۷) قفسه ( )

۹

افسانه‌های اخلاقی ج ۲

منظوم مکرر شماره قبل — مشخصات کتاب وواقف نیز مطابق شماره قبل است — قفسه ( )

۱۰

حرف (ب)

بدایع البدایه

عربی — مصنف علی بن ظافر الازدی المصری الوزیر متوفی (۶۲۳) این کتاب درتعلیم شعر ارتجالی و دارای نوادر وملح است وبهترین کتاب دراین موضوع میباشد — چاپ حربی طبع قاهره — تاریخ طبع (۱۲۷۸) وقفی حاج سید محمد — سال وقف (۱۳۰۹) قفسه ( )

۱۱

بدایع الاشعار در شرح قصیده صنایع الاسحار

فارسی — اصل ازقوامی گنجوی استاد قوامی مطرزی خبازی وعم شیخ نظامی گویند بین او و حکیم سوزنی مهاجات بوده واین قصیده که بمدح غزل ارسلان سروده صنایع البدیعیه را منظور داشته وشرح از میرزا فضل الله بدایع نگار — چاپ سنگی بخط نستعلیق — محل طبع مشهد — سال طبع (۱۳۳۶) و قفی خود شارح سال وقف (۱۳۴۲) قفسه ( )

۱۲

بدایع الاشعار

مکرر شماره قبل — مشخصات وواقف مطابق شماره قبل است — قفسه ( )

《۱۳》

بدایع الاشعار

مکرر — مشخصات وواقف مطابق شماره (۱۱)
— قفسه (　　)

《۱٤》

بدایع الاشعار

مکرر — مشخصات وواقف مطابق شماره (۱۱)
— قفسه (　　)

《۱۵》

بدایع الاشعار

مکرر — مشخصات وواقف مطابق شماره (۱۱)
— قفسه (　　)

《۱٦》

بدایع الاشعار

مکرر — مشخصات وواقف مطابق شماره (۱۱)
— قفسه (　　)

《۱۷》

بدایع الاشعار

مکرر — مشخصات و واقف مطابق شماره (۱۱)
قفسه (　　)

《۱۸》

بدایع الآشعار

مکرر — مشخصات و واقف مطابق شماره (۱۱)
قفسه (　　)

《۱۹》

بدایع الاشعار

مکرر — مشخصات و واقف مطابق شماره (۱۱)
قفسه (　　)

《۲۰》

بدایع الاشعار

مکرر — مشخصات و واقف مطابق شماره (۱۱)
قفسه (　　)

حرف (پ)

﴿۲۱﴾

پنج رساله در ادبیات

عربی - (۱) الایجاز والاعجاز - مؤلف ابو منصور ثعالبی که در کلام مختصر و مفید است - (۲) برد الاکباد - مؤلف ثعالبی در مطالب اخلاقی و علمی - (۳) منتخبات - کتاب بیان وتبیین ازعمرو بن بحرالجاحظ - (٤) احاسن المحاسن - مؤلف ابوالحسن ابن حسین رخجی - (٥) غایت الارب در معانی امثال عرب که در زبان مردم جاری است - مؤلف ابیطالب مفضل ابن سلمه - چاپ عربی محل طبع اسلامبول - سال طبع (۱۳۰۱) وقفی حاج سید محمد - سال وقف (۱۳۰۹) قفسه ( )

﴿۲۲﴾

پریشان قاآنی

فارسی - مؤلف میرزا حبیب الله متخلص بقاآنی - پسر میرزا محمدعلی گلشن (مذکور در شماره ٤۱) این رساله استقبال از گلستان شیخ سعدی است - چاپ سنگی بخط نستعلیق - محل طبع طهران - سال طبع (۱۲۷۱) وقفی اشرف السلطنه - سال وقف (۱۳۳٤) قفسه ( )

حرف (ت)

﴿۲۳﴾

توقیعات کسری

فارسی - اصل آن از انوشیروان که آنچه راحکم بعدل فرموده جمع نموده اند - و قبلا از زبان پهلوی بعربی ترجمه و جلال الدین محمد طباطبائی زواری جهة یکی از شاهزادگان صفوی بفارسی ترجمه نموده چاپ سنگی بخط نستعلیق - محل طبع هندوستان سال طبع (۱۲٦۱) وقفی حاج سید محمد - قفسه ( )

﴿۲٤﴾

تقویت الشعرا

اردو - مصنف امام الدین طالب مختصر یست در علم عروض چاپ سنگی بخط نستعلیق - محل طبع بمبئی - واقف مطابق شماره قبل - قفسه ( )

﴿۲٥﴾

تزیین الاسواق

عربی - مؤلف داود بن عمر ضریر معروف بشیخ داود انطاکی متوفی (۱۰۰۸) از اطباء معروف عصر اخیر - وطن اصلی او

انطا کیه است ازآنجا باناطول و دمشق وقاهره رفته ودرمکه وفات نمود – این کتاب دراشعار واخبار وغرائب حالات عشاق است – درحاشیه نسخه (دیوان الصباب ازاحمد بن ابی حجله متوفای (۷۷٦) میباشد) چاپ سربی ـ محل طبع مصر ـ سال طبع (۱۲۹۱) دراول کتاب شرح حال مؤلف است – وقفی حاج سید محمد ـ سال وقف (۱۳۰۹) قفسه ( )

﴿۲٦﴾

تعریفات

عربی – مؤلف میر سید شریف جرجانی ـ در تعریف واصطلاحات ادبا میباشد ـ چاپ سربی – محل طبع مصر ـ سال طبع (۱۲۸۳) واقف مطابق شماره قبل ـ قفسه ( )

﴿۲۷﴾

حرف (ج)

جامع الشواهد

عربی ـ مؤلف محمد باقر بن علیرضا – درتوضیح اشعار شرح امثله وشرح تصریف وشرح نظام وشرح عوامل وشرح قطر وآنموذج وکافیه وهدایه وشرح جامی و سیوطی و مغنی و مطول و غیره و این مختصر کتاب الشواهد الکبرای اوست مرتب بریك مقدمه وبیست و هشت باب و یك خاتمه ـ چاپ سنگی بخط نسخ محل طبع طهران ـ سال طبع (۱۲۷۹) وقفی حاج سید محمد – قفسه ( )

﴿۲۸﴾

جواهر الادب

عربی – مؤلف سید احمد هاشمی مقیم مصر که درسنه (۱۳۱۷) تالیف نموده و جمعی از علمای معاصرین او مثل شیخ محمد عبده براو تقریض نوشته اند ومکرر بطبع رسیده – چاپ سربی – طبع سیزدهم ـ محل طبع مصر – سال طبع (۱۳٤۱) ابتیاعی آستانقدس درآذر (۱۳۰۵)

﴿۲۹﴾

جنك المناقب

فارسي – مجموعه ایست از مدایح شعرا راجع باهل بیت عصمت (ع) جامع ظاهرا میرزا عبدالغفار همدانی از خطاطین قبل از عصر حاضر است – ودر حاشیه آن مراثي مرحوم میرزا عبدالجواد خراساني

متخلص بجودی – متوفای (۱۳۰۲) می باشد – چاپ سنگی بخط نستعلیق ـ محل طبع طهران ـ سال طبع (۱۳۰۲) وقفی اشرف السلطنه ـ سال وقف (۱۳۳٤) قفسه ( )

«۳۰» حرف (چ)

چهار مقاله

فارسی ـ مصنف ابوالحسن نظام الدین احمد بن عمر ابن علی سمرقندی مشهور بنظامی عروضی از شعرا و نویسندگان بزرگ قرن ششم هجری واز ملازمین ملوك غور بوده و در علم طب ونجوم نیزمهارت داشته این کتاب از آثار نفیس انشاء فارسی واز برای هر یك از دبیر و شاعر و طبیب ومنجم که سلطان را ملازم است یك مقاله نگاشته وبعد از هر مقاله ده حکایت مناسب حال نقل میکند تاریخ تالیف بین سنه (۵۵۱) و (۵۵۲) است جناب میرزا محمد خان قزوینی که از اشخاص ادیب وعالم مملکت است بطبع این کتاب با مقدمه و شرح حال مصنف واشتباهاتی که مصنف را دست داده مبادرت کرده و در سنه (۱۳٤۵)هجری درمطبعه ایرانشهر چاپ شده ـ چاپ سربی ـ وقفی آقا میرزا ابراهیم خان خضرائی – سال وقف بهمن ماه (۱۳۰۷)

«۳۱»

چهار مقاله

فارسی ـ مکرر شماره قبل ـ واین نسخه مقدمه وشرح حال مصنف را ندارد چاپ سنگی ـ بخط نستعلیق ـ محل طبع طهران ـ سال طبع (۱۳۰۵) قمری ـ وقفی شاهزاده اوکتائی رئیس کتابخانه مبارکه سال وقف (۱۳٤۲) قفسه ( )

«۳۲» حرف (ح)

حلبة الکمیت

عربی ـ نظم و نثر تالیف محمد بن حسن نواجی متوفای (۸۵۹) در مدح ندیم و شراب و ترانه ورباب در ۲۵ باب و خاتمهٔ در توبه و ذم شراب ـ چاپ سربی ـ محل طبع بولاق ـ سال طبع (۱۲۷٦) وقفی حاج سید محمد ـ قفسه ( )

۳۳

حماسه

مکرر شماره ۱۷ خطی ـ و در این نسخه ملحقاتی که کبیر الدین احمد در پاره نسخ یافته در سنه (۱۸۵۶) میلادی ضمیمه بان نموده و در همان سنه در کلکته بطبع رسیده ـ چاپ سربی ـ وقفی حاج سید محمد ـ قفسه (　　)

۳۴

حدیقة الافراح

عربی ـ منتخباتی است از نظم و نثر ادبا و شعرا تالیف احمد بن محمد شیروانی انصاری یمنی ـ چاپ سربی محل طبع مصر ـ سال طبع (۱۳۰۲) وقفی حاج سید محمد ـ قفسه (　　)

۳۵

حاشیه بر قصیده لابانت سعاد

عربی ـ محشی شیخ ابراهیم باجوری متوفای (۱۲۷۶) چاپ سربی ـ محل طبع مصر ـ سال طبع (۱۲۸۶) واقف مطابق شماره قبل ـ قفسه (　　)

۳۶

حدائق السحر

فارسی ـ تالیف محمد بن محمد رشید الدین و طواط فاروقی متوفای (۵۷۸) از ندماء مجلس علاء الدین آتسز ـ مختصریست در علم بدیع ـ چاپ سنگی بخط نستعلیق ـ محل طبع طهران ـ سال طبع (۱۳۱۸) وقفی آقای میرزای ناظر ـ سال وقف شهریور (۱۳۰۷) قفسه (　　)

حرف (خ)

۳۷

خزانة الادب وغایة الارب

عربی ـ مؤلف ابو المحاسن تقی الدین ابو بکر بن حجه حموی قادری ـ متولد (۷۶۷) در حماه ازجهت تحصیل بدمشق و موصل رقاهره رفته بعد بشهر خود مراجعت نمود ورئیس ادباء عصر خود گردید باز بقاهره رفته و بمناصب دولتی رسیده در سنه (۸۳۷) رفات نموده ـ این منظومه درمدح حضرت

رسول ص و دارای انواع بدیع میباشد - در حاشیه نسخه رسائل بدیع الزمان همدانی است - چاپ سربی محل طبع مصر - سال طبع (۱۲۹۱) وقفی حاج سید محمد - قفسه ( )

«۳۸»

خزانة الادب

مکرر شماره قبل - سال طبع (۱۳۰۴) وقفی مرحوم بدایع نگار - سال وقف (۱۳۴۲) - قفسه ( )

«۳۹»

خاص الخاص

عربی - مصنف ابو منصور عبد الملك بن محمد بن اسمعیل نیشاپوری ثعالبی متوفای (۴۲۹ یا ۴۳۰) از مشاهیر ادباء و بلغاء و صاحب مصنفات کثیره درفن بلاغت وادبیت و در این کتاب و بعض از کتب دیگرش از کلمات بلغاء در فنون ادبیت عیان آورده - چاپ سربی محل طبع مصر - سال طبع (۱۳۲۶) ابتیاعی آستان قدس درآذر (۱۳۰۵) قفسه ( )

«۴۰»

خزائن

فارسی وعربی - مصنف آخوند ملا احمد نراقی کاشانی متوفای (۱۲۴۴) معاصر مرحوم فتحعلی شاه از بزرگان علماء امامیه وصاحب تصانیف رشیقه در فقه واصول واخلاق واین کتاب بمثابه کشکول شیخ بهائی مشحون از فوائد علمیه درفنون مختلفه - چاپ سنگی بخط نسخ - محل طبع طهران - سال طبع (۱۳۰۸) قمری - وقفی اشرف السلطنه - سال وقف (۱۳۳۴) قفسه ( )

«۴۱»

خطب

عربی - مؤلف ابی یحیی زکریای انصاری - در روضات الجنات گفته ظاهراً ابن همان زکریا بن احمد بن محمد بن یحیی لحیانی هیثانی تونسی است که در (۶۴۰) وادی متولد ووزارت عمش مستنصر را نموده وبعد ازاو خود درسنه (۶۸۰) بحکومت نشست وبعد از حکومت خلع ومکه رفته باتقی بن تیمیه ملاقات نموده و بتونس برگشت در موقعی که حاکم آن مرده بود دومرتبه اورا بحکومت منصوب نمودند ولقب قائم بامر الله

باو دادند بعد خویشان او بهوای حکومت بر او برآشفتند واو باسکندر به فرار نموده درسنه (۷۲۷) وفات یافت ـ چاپ سنگی بخط نسخ ـ محل طبع بمبئی ـ وقفی حاج سید حسین ـ سال وقف (۱۳۳۶) قفسه ( )

حرف (د)

«۴۲»

دیوان حکیم قاآنی

فارسی ـ ناظم حبیب‌الله پسر میرزا محمد علی متخلص بکلشن ـ اصلا ازایل زنگنه و متولد در شیراز ابتدا طریق تحصیل وکسب علوم پیش گرفت ورفته رفته ترقی نموده ودرخراسان بمداحی مرحوم حسنعلی میرزای شجاع السلطنه پرداخته ودر آن وقت حبیب تخلص می‌نمود ـ شجاع السلطنه تخلص اورا باسم فرزند خود اوکتای قاآن میرزا نسبت داده وقاآنی مقرر فرمود ـ بالجمله قاآنی شاعریست فاضل ودرعلوم ادبیه وحکمیه وفنون عربیه ونظم ونثر کمال قدرت را داشته دیوانش را قریب بهفده هزار بیت جمع آوری کرده‌اند ـ درسنه (۱۲۷۰) درطهران وفات یافت ـ دیوانش مکرر بطبع رسیده ـ ضمیمه این کتابست حدائق السحر رشید وطواط و پریشان همین قاآنی وغزلیات میرزا عباس فروغی بسطامی متوفای (۱۲۷٤) چاپ سنگی بخط نستعلیق ـ محل طبع طهران ـ سال طبع (۱۳۰۲) قمری وقفی اشرف السلطنه ـ سال وقف (۱۳۳٤) قفسه ( )

«۴۳»

دیوان وصال

فارسی ـ مؤلف میرزا شفیع شهیر بمیرزا کوچك متخلص بوصال شیرازی ـ متوفای (۱۲۶۲) ازخطاطین وشعراء عالیمقدار ومرید حاج میرزا ابوالقاسم شیرازیست ـ دیوانش دارای (۱۵۰۰۰) بیت است ومثنوی فرهاد وشیرین وحشی را باتمام رسانیده ـ چاپ سنگی بخط نستعلیق ـ وقفی اشرف‌السلطنه ـ سال وقف (۱۳۳٤) قفسه ( )

«۴٤»

دیوان متنبی

مکرر شماره (۲۸) خطی ـ چاپ سنگی بخط نسخ محل طبع بمبئی ـ سال طبع (۱۲۸۹) وقفی حاج سید محمد ـ سال وقف (۱۳۰۹) قفسه ( )

﴿۴۵﴾

دیوان فضولی

ترکی - از شعرای معروف عثمانی - چاپ سنگی بخط نستعلیق - محل طبع تبریز - سال طبع که محتمل است سال نظم باشد - (۱۲۶۶) وقفی آقای میرزای ناظر - سال وقف شهریور (۱۳۰۷) قفسه ( )

﴿۴۶﴾

دیوان

عربی - ناظم حسان بن ثابت - متوفای (۵۴) هجری ازقبیله خزرج وساکن مدینه طیبه وزمان جاهلیت واسلام را درك نموده ودرایام فترت مداح ملوك بنی غسان وحیره بوده پس ازاستقرار اسلام مسلمان شد وبمدح حضرت رسول (ص) میپرداخت ومورد الطاف مخصوصه آنحضرت میبود - چاپ سنگی بخط نسخ - محل طبع بمبئی - سال طبع (۱۲۸۱) دراول دیوان شرح حال ناظم است - وقفی حاج سید محمد - قفسه ( )

﴿۴۷﴾

درة الغواص فی اوهام الخواص

عربی - مؤلف ابو محمد قاسم بن علی بن محمد بن عثمان حریری صاحب مقامات که شرح حالش ذکر خواهد شد - این کتاب در تصحیح اغلاط متداوله لغت عرب است - چاپ سربی - محل طبع قسطنطنیه سال طبع (۱۲۹۹) وقفی حاج سید محمد - سال وقف (۱۳۰۹) قفسه ( )

﴿۴۸﴾

شرح درة الغواص

عربی - شارح شهاب الدین احمد بن محمد بن عمر خفاجی مصری متوفای (۱۰۶۹) قاضی عسکر مصر و قاضی قاهره در زمان سلطان مراد - چاپ سربی - محل طبع قسطنطنیه - سال طبع (۱۲۹۹) واقف مطابق شماره قبل - این شماره و شماره قبل در یکجلد است - قفسه ( )

﴿۴۹﴾

دیوان ندیم

ترکی - ناظم احمد افندی از اولاد جلال الدین رومی معاصر سلطان سلیمان خان و سلطان محمد رابع

متوفای (۱۱٤۳) که شرح حالش در مقدمه کتاب بقلم احمد رفیق افندی و در جلد دوم مؤلفات عثمانی مسطور است ـ چاپ سربی ـ محل طبع اسلامبول ـ سال طبع (۱۳٤۰) وقفی آقای میرزای ناظر ـ سال وقف شهریور (۱۳۰۷) قفسه (　　)

(۵۰)

دیوان طغرائي

عربی ـ ناظم مؤید الدین حسین بن علی منشی معروف بفخر الکتاب متوفای (۵۱۳) وزیر سلطان مسعود سلجوقی از شعراء و منشیان بزرك و نابغه عصر خود بود دیوانش ابیشتر در مدح سلطان سعید پسر ملکشاه و نظام الملك است ـ چاپ سربی ـ محل طبع اسلامبول ـ سال طبع (۱۳۰۰) وقفی حاج سید محمد ـ سال وقف (۱۳۰۹) قفسه (　　)

(۵۱)

دیوان

فارسی ـ ناظم استاد ابوالفرج بن مسعود رونی لاهوری از شعراء دولت ابو المظفر ابراهیم بن مسعود غزنوی ـ دیوان مذکور بتصحیح پرفسر (چایکین) مترجم سفارت روس در ایران ضمیمه سال ششم مجله ارمغان طبع شده ـ محل طبع طهران ـ سال طبع (۱۳٤۵) وقفی آقاي میرزای ناظر ـ سال وقف شهریور (۱۳۰۷) قفسه (　　)

(۵۲)

دیوان عندلیب

فارسی ـ ناظم میر محمد تقی حسینی کاشانی متخلص بعندلیب که درسنه (۱۳۰٤) قمری جمع و ترتیب شده ـ چاپ سربی ـ محل طبع اسلامبول ـ سال طبع (۱۳۱۳) وقفی شاهزاده اوکتائی ـ رئیس کتابخانه ـ سال وقف (۱۳۳۷) قفسه (　　)

(۵۳)

دیوان

عربی ـ ناظم ابن نبیه از شعراء عصر چهارم عباسی ساکن الجزیره متوفای (۶۱۹) بیشتر اشعارش

(فصل پانزدهم ـ ادبیات)

در مدح بنی ایوب و ملك اشرف موسی است -- چاپ سنگی بخط نسخ - محل طبع قاهره - سال طبع (۱۲۸۰) ـ وقفی حاج سید محمد ـ سال وقف (۱۳۰۹) قفسه (   )

﴿۵۴﴾

دیوان ابی تمام

عربی ـ مکرر شماره (۴۵ خطی) چاپ سربی ـ محل طبع مصر ـ وقفی حاج سید محمد ـ سال وقف (۱۳۰۹) قفسه (   )

﴿۵۵﴾

دیوان ابن فارض

مکرر شماره (۴۲ خطی) چاپ سربی ـ وقفی حاج سید محمد سال وقف (۱۳۰۹) قفسه (   )

﴿۵۶﴾

دیوان ناصرخسرو

فارسی ـ ناظم حکیم ناصر خسرو علوی مذکور گویند اشعار حکیمانه او بسیار است دریغا بدست نیست چاپ سنگی بخط نستعلیق ـ محل طبع تبریز ـ سال طبع (۱۲۸۰) وقفی آقای میرزای ناظر ـ سال وقف مهر ماه (۱۳۰۷) قفسه (   )

﴿۵۷﴾

دیوان فرخی

فارسی ـ ناظم حکیم ابوالحسن علی بن قلوغ سیستانی متوفای سنه (۴۲۹) که شرح حالش در تذکره شعراء مسطور گویند آوردن سهل ممتنع در نظم خصوص وبست چنانچه در عرب بابی فراس ونسخه منتخب دیوان اوست که زیاده از ده هزار بوده ـ خط نستعلیق ـ چاپ سنگی ـ محل طبع طهران وچون دو سه ورقی از اواخر کتاب افتاده سال طبع معلوم نشد ـ وقفی میرزای ناظر ـ سال وقف شهریور (۱۳۰۷) قفسه (   )

﴿۵۸﴾

دیوان حافظ

فارسی ـ ناظم خواجه شمس الدین محمد حافظ شیرازی متوفی سنه (۷۹۱) گویند اصلش از رودآور

توی و سرکان بوده و در شیراز بمدرس عبدالله شیرازی کسب علوم از وی نموده و تدریس میکرده و معاصر شاه نعمة الله ولي و شاه داعی و کمال خجندی و جمع دیگر بود در دولت مظفر ظهور یافته و چون حافظ قرآن مجید بود همان را تخلص کرده و دیوان او در تفأل لسان الغیب است و چون در زمان حیوة خواجه ترتیبي در او نبود محمد گلندام آنرا مرتب و پاس حقوق ملازمت خواجه را رعایت نمود و در او غزل هائی از دیگران افتاده که بسیاق کلام خواجه نمیماند ـ چاپ سنگی بخط نستعلیق معروف بچاپ عکس ـ محل طبع بمبئی ـ سال طبع (۱۲۶۷) وقفي شاهزاده اوکتائی رئیس کتابخانه مبارکه ـ سال وقف (۱۳۳۷) قفسه (   )

﴿۵۹﴾

دیوان عنصری

فارسی ـ ناظم حکیم ابو القاسم حسن بن احمد بلخی از شعراء معروف عصر سلطان محمود غزنوی متوفای سنه (٤۳۱) شرح حالش در تذکره هاي شعرا مسطور است ـ چاپ سنگی بخط نستعلیق ـ محل طبع بمبئي ـ سال طبع (۱۳۲۱) وقفي آقای میرزای ناظر ـ سال وقف شهریور (۱۳۰۷) قفسه (   )

﴿۶۰﴾

دیوان

عربی ـ ناظم شهاب الموسوی متوفای سنه (۱۰۸۱) که پسرش معتوق بن شهاب بجهة سید علیخان بن سید خلف جمع و تدوین نموده و رعایت ترتیب تهجی در آن نموده ـ خط نسخ در نظم و نستعلیق در نثر ـ چاپ سنگی ـ محل طبع اسکندریه ـ سال طبع سنه (۱۲۹۰) وقفي حاج سید محمد سال وقف (۱۳۰۹) قفسه (   )

﴿۶۱﴾

دیوان وفائی

فارسی ـ ناظم حاج ملا فتح الله شوشتری متخلص بوفائی از مشاهیر مداحین وراثین مصائب اهل البیت ع و از متاخرین قریب بعصر حاضر است و نسخه در زمان خود ناظم در بمبئی در سنه (۱۲۹۸) بطبع رسیده و مینماید که اوایل مائه چهاردهم را درك کرده باشد و الله اعلم ـ چاپ سنگی بخط نسخ ـ وقفي حاج سید محمد ـ سال وقف (۱۳۰۹) قفسه (   )

(۶۲)

دیوان منوچهری

فارسی ـ ناظم ابو النجم احمد ملقب بشصت کله از باب کثرت مواشی او و یا بواسطه شلشلکی انگشت ابهامش و چون مداح امیر منوچهر ملك المعالي بوده باسم او معروف شده و در سنه (۴۴۲) وفات یافته ـ چاپ سنگی بخط نستعلیق ـ محل طبع طهران ـ سال طبع (۱۲۸۵) وقفي آقای میرزا ناظر سال وقف (۱۳۰۷) قفسه ( )

(۶۳)

دیوان عربی

از حضرت مولي الموالي علیه السلام مکرر شماره ( ) خطی پس از آن باقیات صالحات است از منشي فاروقي عبد الباقي افندي معروف و بر آن تقاریظي است که بآنها ختم کتاب میشود از افاضل عصر او در سنه (۱۲۷۰) خط نسخ ـ چاپ سنگی ـ محل طبع بمبئی ـ سال طبع سنه (۱۲۷۶) وقفي حاج سید محمد ـ سال وقف (۱۳۰۹) قفسه ( )

حرف (ر)

(۶۴)

رساله در علم عروض

اردو ـ مؤلف مهدی علی متخلص بزكي از ادباء هند صاحب شرح معیار الاشعار ـ چاپ سنگی بخط نستعلیق ـ محل طبع هند ـ سال طبع (۱۲۶۵) وقفي حاج سید محمد ـ سال وقف (۱۳۰۹) قفسه ( )

(۶۵)

رساله در عروض وقافیه

فارسی ـ از مولانا قاسم مختصر بیست سهل و ساده از برای مبتدئین ـ چاپ سنگی بخط نستعلیق ـ محل طبع لکهنو ـ سال طبع (۱۲۶۰) وقفي حاج سید محمد ـ سال وقف (۱۳۰۹) قفسه ( )

(۶۶)

رطب العرب

عربی ناظم آقا سید محمد عباس شوشتری مقیم لکهنو که در سنه (۱۸۶۷) م مطابق سنه (۱۲۸۵)

تالیف و در همان محل و همان سال بطبع رسیده ـ چاپ سنگی بخط نسخ ـ وقفی حاج سید محمد سال وقف (۱۳۰۹) قفسه ( )

﴿٦٧﴾

رسائل

عربی ـ مؤلف ابو بکر محمد بن العباس الخوارزمی متوفای سنه (۳۸۳) و از کسانیست که از محضر صاحب بن عباد درك فیض ادبیت مینموده و او را قدح و مدح میکرده چنانچه جمعی از ملوك و وزرا را هم مداح بوده خواهر زاده محمد بن جریر طبری مورخ مشهور است و دیوان رسائل او شهرتی عظیم دارد ـ چاپ سنگی بخط نسخ ـ محل طبع بمبئی ـ سال طبع سنه (۱۳۰۱) وقفی حاج سید محمد سال وقف (۱۳۰۹) قفسه ( )

﴿٦٨﴾

رباعیات خیام

فارسی ـ ناظم حکیم دانشمند و فیلسوف ارجمند غیاث الدین ابو الفتح عمر بن ابراهیم خیام نیشابوری متوفای (۵۱۵) تا (۵۱۸) علی الاختلاف و این رباعیات را بالسنه مختلفه ترجمه کرده اند و مکرر بطبع رسیده ـ چاپ سنگی بخط نستعلیق ـ محل طبع بمبئی ـ سال طبع (۱۳۲٤) وقفی آقای میرزای ناظر ـ سال وقف (۱۳۰۷) قفسه ( )

﴿٦٩﴾

رباعیات خیام

مکرر قبل و در نسخه مقدمه ترجمه حکیم عمر خیام بقلم آقای رشید یاسمی که از ادباء این عصر میباشند مرقوم که بر سایر تراجم ترجیح دارد ـ چاپ سربی ـ محل طبع طهران ـ سال طبع (۱۳٤۲) وقفی آقای عباسقلیخان بیانی ـ سال وقف شهریور (۱۳۰۷) قفسه ( )

حرف (ز)

﴿۷۰﴾

زنبیل

فارسی ـ مؤلف شاهزاده فرهاد میرزای معتمد الدوله مذکور و آن بمثابه کشکول شیخ بهائی از هر

جائی سخنی نغز و شیرین و شعری دلنشین آورده و در سنه (۱۲۹۴) تمام کرده ـ چاپ سنگی بخط نستعلیق ـ محل طبع طهران ـ سال طبع (۱۳۲۹) وقفی اشرف السلطنه ـ سال وقف (۱۳۳٤) قفسه ( )

حرف (س)

۷۱

سفینة الراغب

عربی ـ مؤلف فاضل کامل محمد راغب پاشا وزیر سلطان محمود خان اول و سلطان مصطفی خان ثالث و بحکومت مصر نیز در سنه (۱۱۵۸) نائل شده وتا اواخر سنه (۱۱۶۱) در آنجا بوده گویند شدت میل بجنگ داشته وسلطان را تشویق بحرب مینموده لکن قبل از رسیدن بمقصود در دولت سلطان مزبور رحلت نمود و نسخه ازجهات اشتمالش برمطالب نفیسه ازاصول وفروع دینیّه وادبیّه وعلوم متفرقه از تفسیر و حدیث وطب وعلوم خفیّه ازطلسمات وغیرها اعتباری تمام دارد وچاپ دوم اوست که دربولاق مصر در سنه (۱۲۸۰) بطبع رسیده ـ وقفی حاج سید محمد ـ سال وقف (۱۳۰۹) قفسه ( )

۷۲

سحر حلال

فارسی ـ ناظم اهلی شیرازی ـ متوفای سنه (۹٤۳) در بحور شعریه دراول کتاب میگوید دربعضی مجالس ذکر مجمع البحرین وتجنیسات مولی کاتبی میشد که هنوز کسی باینطرز شعر نگفته پس من این رساله را همه تقسم با لزوم ما لایلزم ذوقافیتین از بحر سریع مسدس مطوی مکفوف بنظم آوردم ـ چاپ سنگی بخط نستعلیق طبع لکنهو ـ سال طبع (۱۲۶۹) واقف مطابق شماره قبل ـ قفسه ( )

۷۳

سرور العاشقین منظومه

منظومه فارسی ـ ناظم آقاشیخ اسمعیل بروجردی نواده مرحوم حجة الاسلام حاج ملا اسدالله بروجردی متخلص بنافذ که پاره غزلیات خواجه حافظ را تخمیس نموده احد متوسط و درسنه (۱۳۳۵) رحلت نموده ـ خط نستعلیق چاپ سنگی ـ محل طبع مشهد مقدس ـ سال طبع (۱۳۳۳) وقفی ناظم ـ سال وقف (۱۳۳٤) قفسه ( )

حرف (ش)

۷٤

شرح حماسه ابی تمام معروف بفیضی

عربی ـ مؤلف مولوی فیض حسن مدرس لاهور دراین شرح انساب واسماء وقصص واخبار شعرا را از شرح

تبریزی وتاریخ ابن خلکان وابن خلدون واغانی وغیره جمع کرده - چاپ سنگی بخط نستعلیق - محل طبع الدهور - سال طبع (۱۲۹۳) وقفی حاج سید محمد - سال وقف (۱۳۰۹) قفسه ( )

«۷۵»

شرح دیوان ابن فارض ج ۱ ج ۲

عربی ماتن ابن فارض مذکور - شارح رشیدبن غالب مجتنفی این شرح جامع درشرح شیخ حسن بورینی وشیخ عبدالغنی نابلسی است با اضافه - چاپ سربی - محل طبع مصر - سال طبع (۱۲۸۹) واقف مطابق شماره قبل - قفسه ( )

«۷۶»

شرح دیوان ابن فارض

عربی مکرر قبل - طبع مصر - سال طبع (۱۲۷۹) وقفی حاج سید محمد سال وقف (۱۳۰۹) قفسه ( )

«۷۷»

شرح قصیده عینیه

عربی - ناظم عبدالباقی افندی معروف - شارح ابوالثناء شهاب الدین سید محمود افندی لوسی بغدادی معاصر وی - سال تالیف متن وشرح (۱۲۷۰) وآن شرح قصیده ایست درمدح امام المتقین جناب امیر المؤمنین علیه السلام چاپ سنگی بخط نسخ - وقفی حاج سید محمد - سال وقف (۱۳۰۹) قفسه ( )

«۷۸»

شرح دیوان امرئ القیس

عربی - شارح ابو بکر عاصم بن ایوب وزیر - متوفای سنه (٤٩٤) و بعد از قصیده اولی قصیده معلقه اوست چاپ سربی طبع مصر - سال طبع سنه (۱۲۸۲) واقف مطابق شماره قبل - قفسه ( )

«۷۹»

شرح قصیده برده

عربی - شارح عمران احمد خاربوتی که در سنه (۱۲٤) ازآن فراغت یافته چاپ حروفی خط نسخ - محل طبع قسطنطنیه - سال طبع سنه (۱۲۸۹) وقفی حاج سید محمد سال وقف (۱۳۰۹) قفسه ( )

حرف (ص)

۸۰

الصادح والباغم

عربی ـ ناظم ابو یعلی نظام الدین محمد بن محمد بن صالح البغدادی معروف بابن الهباریه ـ متوفای (٥٠٤) از شعراء معروف عصرالب ارسلان سلجوقی و پسرش ملکشاه و ملازم وزیر وی ابی علی حسن بن علی گویند مادح وهاجی بوده ودر این قصیده بطور کلیله و دمنه از قول غزاله در اخلاق کوشیده ـ چاپ سنگی بخط نسخ ـ محل طبع لکهنو ـ وقفی حاج سید محمد سال وقف (۱۳۰۹) قفسه (   )

۸۱

الصادح والباغم

مکرر ـ مشخصات کتاب و واقف نیز مطابق شماره قبل است ـ قفسه (   )

۸۲

الصادح والباغم

مکرر ـ مشخصات کتاب و واقف نیز مطابق شماره قبل است ـ قفسه (   )

۸۳

صحن چمن

فارسی ـ ناظم آقا سید محمد عباس شوشتری مذکور ودرآن معجزهٔ از حضرت مجتبی وحضرت سیدالشهداء (ع) را بنظم آورده ـ چاپ سنگی ـ بخط نستعلیق ـ محل طبع عظیم آباد ـ وقفی حاج سید محمد سال وقف (۱۳۰۹) قفسه (   )

(حرف ظ)

۸۴

ظرائف ولطائف

عربی ـ مؤلف ابو نصر احمدبن عبدالرزاق المقدسی الادیب معاصر دولت خوارزمیان ودرآن مدح وذم هر چیز را بدو اعتبار ذکر کرده وبرصدو شصت و دوباب قرار داده ـ ضمیمه غیر قابل تجزیه آنست

۸۵

مقامات جلال الدین سیوطی مذکور

چاپ سنگی بخط نسخ ـ محل طبع طهران ـ سال طبع (۱۲۸٦) وقفی حاج سید محمد ـ سال وقف (۱۳۰۹) قفسه (   )

حرف (ع)

۸۶

عقد الفرید ج ۱

عربی – مؤلف شهاب الدین احمد بن عبد ربه اندلسی مالکی – مولود سنه (۲٤٦) متوفای سنه (۳۲۸) که بر بیست پنج باب مرتب و بر سه مجلد است – و این غیر از (عقد الفرید للملك السعيد است) که از وزیر محمد القرشي النصيبي متوفای سنه (٦٥۲) می باشد – و عقد الفرید اول مکرر بطبع رسیده ودرهامش این نسخه کتاب زهر الادب و ثمر الالباب تالیف ابی اسحق ابراهیم بن علی معروف بحصری قیروانی مالکی متوفای سنه (٤٥۳) طبع شده و تمام سه مجلد در بولاق مصردر سنه (۱۲۹۳) بطبع رسیده وقفی حاج سید محمد ـ سال وقف (۱۳۰۹) قفسه (　　)

۸۷

عقد الفرید ج ۲

مشخصات کتاب و واقف مطابق شماره قبل است

۸۸

عقد الفرید ج ۳

مشخصات کتاب و واقف مطابق شماره قبل است

۸۹

عجب العجاب فیما یفید الکتاب

عربی – مؤلف شیخ احمد شروانی که درسنه (۱۲۲۷) تالیف کرده و طریق مکاتبات را بعربی در موارد مختلفه وانمود نموده وجمعی از افاضل عصرش تقریضات بر آن نوشته اند – چاپ سنگی بخط نسخ – محل طبع هندوستان – سال طبع (۱۲۷٥) وقفی حاج سید محمد ـ سال وقف (۱۳۰۹) قفسه (　　)

۹۰

عجب العجاب

مکرر شماره قبل – چاپ سربی محل طبع کلکته ـ سال طبع (۱۲۲۸) واقف مطابق شماره قبل قفسه (　　)

﴿۹۱﴾ حرف (غ)

غیث مسجم در شرح لامیة العجم

عربی - متن از مؤید الدین اسمعیل بن الحسین بن علی فخر الکتاب عمید طغرائی - متوفای (۵۱٤) منشی وادیب معروف که درشکایت از روز کار سروده این شرح ازصلاح الدین خلیل بن ایبک الصفدی متوفای (۷٦٤) است که در دمشق تحصیل علوم کرده ودر نزد ابن نباته وابی حیان وابن جماعه استفاده مینموده تا آنکه مدیر دارالانشاء صفد وقاهره گردید بعد رئیس دارالانشاء حلب شد بالاخره وکالت بیت المال دمشق باو مقرر گردید ودر این شغل مهم وفات یافت وی از نوابغ ادباء وصاحب تالیفات رشیقه درفن ترسلات وانشاءات است - چاپ سربی محل طبع اسکندریه - سال طبع (۱۲۹۰) وقفی حاج سید محمد - سال وقف (۱۳۰۹) قفسه ( )

﴿۹۲﴾

غرر الخصائص الواضحة و عرر النقائص الفاضحة

عربی - مؤلف جمال الدین محمد بن ابراهیم بن یحیی بن علی الانصاری الکتبی الوراق - متوفای (۷۱۸) معروف بوطواط از افاضل ادب واخلاق چنانچه دراین کتاب بعنوان اوصاف اخلاقی یاد بیات پرداخته و در فصلی ازان ذکر شطرنج و مبدء آن واخبار وحکایات متعلقه باو ومناسبات شعریه اورا نموده و ظاهرا بواسطه صغر جثه ش بوطواط مثل رشید الدین وطواط معروف گردیده - چاپ حروفی - سال طبع سنه (۱۲۸٤) واقف مطابق شماره قبل - قفسه ( )

﴿۹۳﴾

غزلیات

فارسی - ناظم مرحوم حاج ملا هادی سبزواری متوفای (۱۲۸۹) که ذکر جمیلش در ضمن ترجمه کتاب حکمیه گذشته ودرآن داد سخن عرفانی وحکمتی را بر سیاق غزلیات خواجه داده ورعایت ترتیب حروف تهجی درآن گردیده - چاپ سنگی بخط نستعلیق - محل طبع طهران - سال طبع (۱۲۹۹) وقفی اشرف السلطنه سال وقف (۱۳۳٤) قفسه ( )

حرف (ف) ﴿۹۴﴾

فاكهة الخلفاء ومفاكهة الظرفاء

عربی - مصنف احمد بن محمد بن عربشاه که در (۸۵۸) تصنیف نموده منشیانه باسلوب کلیله ودمنه از نوادر متعلقه بملوك عرب وعجم وترك وصفوف حیوانات وطیور ازاهلی ووحشی در سیاسات ملکی وحکم وآداب آورده و بر ده باب مقرر داشته ومکرر بطبع رسیده و بزبان لاتینی هم ترجمه شده - چاپ سربی طبع مصر (۱۲۹۰) وقفی حاج سید محمد - سال وقف (۱۳۰۹) قفسه (   )

﴿۹۵﴾

فوايد بهائيه

فارسی وعربی - مجموعه ایست از مرقومات شیخ بهاء الدین صدر الشریعه بن میرزا علی محمد خان نظام الدوله وکالات راقم آن در فنون علمیه بخوبی مشهود - خط نسخ چاپ سنگی - محل طبع طهران - وقفی شاهزاده اوکتائی رئیس کتابخانه مبارکه - سال وقف (۱۳۴۲) قفسه (   )

﴿۹۶﴾

فتح الرحيم الرحمن
في شرح نصيحة الاخوان

عربی - قصیده ایست لامیه در هفتاد و هفت بیت ناظم زین الدین عمر بن مظفر بن عمر الوردی صدیقی معری معروف بابی الفوارس - متوفی سنه (۷۴۹) از شعراء وادباء ومورخین وفقهاء قرن هشتم بهترین اشعارش همین قصیده است بسیار سهل وساده (وشارح) آن مسعود بن حسن بن احمد بن سباط قناوی شافعی است که در سنه (۱۲۰۵) تالیف نموده - چاپ سنگی طبع اسکندریه - سال طبع سنه (۱۲۸۸) که در نصیحت به پسر خود گفته - وقفی حاج سید محمد - سال وقف (۱۳۰۹) قفسه (   )

﴿۹۷﴾

فرهنك خدا پرستی

فارسی - ناظم میرزا عبد الوهاب یزدی متخلص بمحرم ومدعوّ بلسان الحق از شعراء اوائل ناصر الدین شاه واین کتاب بطور مسمط در شهادت حضرت سید الشهداء (ع) واصحاب آنحضرت گفته در سنه (۱۲۷۷)

تمام کرده وعلماء و ادباء آنزمان تقریضائی بر کتاب نوشته اند - خط نسخ - چاپ سنگی محل طبع طهران سال طبع (۱۲۸۱) وقفی میرزا ابوالقاسم - سال وقف (۱۳۴۰) قفسه (   )

حرف (ق)

﴿۹۸﴾

قطعات الجواهر

درصورت تعالیم خط نسخ وپاره از أدعیه و اوراد بعنوان نوشتن خط نسخ جامع خطوط عبد الرحمن ابن حاج محمد روشن خان - چاپ سنگی - طبع کانپور - سال طبع (۱۲۷۰) وقفی حاج سید محمد سال وقف (۱۳۰۹) قفسه (   )

﴿۹۹﴾

قلائد العقیان

عربی - مؤلف ادیب ابو نصر فتح ابن محمد ابن عبد الله ن خاقان بن عبد الله القیسی الاشبیلی که بجهة ابی اسحق ابراهیم ابن یوسف ابن تاشفین تالیف نموده وغزارت علم وفضل او ازاین کتاب مشهود است ودر وفیات الاعیان گوید در سنه (۵۳۵) درشهر مراکش کشته شده ونیز از ابی الخطاب بن دحیه نقل کرده که بامر امیر المسلمین ابی الحسن علی ابن یوسف ابن تاشفین برادر اسحق مذکور در راس (۵۲۹) کشته شد - خط نسخ چاپ سربی - محل طبع مصر سال طبع ۱۲۹۵ واقف مطابق شماره قبل قفسه (   )

﴿۱۰۰﴾

قصاید

فارسی - ناظم ابراهیم خان صحافباشی معروف درویش تخلص که مطالب ملیت و حکومت اجتماعی را بصورت نصایح درویشی اشاره نموده - خط نسخ چاپ حروفی محل طبع طهران سال طبع ۱۳۲۱ - وقفی خود ناظم سال وقف ۱۳۳۴ قفسه (   )

﴿۱۰۱﴾

قصاید

فارسی - مکرر مشخصات کتاب و واقف مطابق شماره قبل - قفسه (   )

(۱۰۲)

قصاید

عربی – ناظم ملا فتح الله الحلی المدنی مشهور بابن نخاس متوفای سنه ۱۰۵۲ که بدون ترتیب حروف تهجی جمع شده – خط نستعلیق چاپ حروفی – محل طبع مصر سال طبع سنه ۱۲۹۰ وقفی حاج سید محمد – سال وقف ۱۳۰۹ قفسه ( )

(۱۰۳)

دیوان خطیب

عربی – خطیب ابو یحیی عبد الرحیم بن محمد بن اسمعیل بن نباته متولد سنه ۳۹٤ و ابن خطب راجع است بایام مخصوصه سال – خط نسخ چاپ سنگی محل طبع مصر – سال طبع ۱۲۹۲ واقف مطابق شماره قبل – شماره ۱۰۲ و ۱۰۳ در یکجلد است قفسه ( )

حرف (ك)

(۱۰٤)

کشکول بحرانی یا انیس الخاطر وجلیس المسافر

عربی – مؤلف جامع شیخ یوسف بحرانی مذکور و در آن ذکر نموده مطالب متفرقه از علوم وفوائد و نوادر مفیده بمثابه کشکول شیخ بهائی چاپ سنگی بخط نسخ محل طبع بمبئی تاریخ طبع ۱۲۹۱ دریغا که اهتمامی در تصحیح آن نشده – وقفی حاج سید محمد سال وقف ۱۳۰۹ قفسه ( )

(۱۰۵)

کشکول بحرانی

مکرر مشخصات کتاب و واقف مطابق شماره قبل – قفسه ( )

(۱۰٦)

الکنز المدفون والفلك المشحون

عربی – مولف یونس مالکی از ادباء قرن هشتم جامع نوادر ادبیات و لطائف و احادیث و غیره است – طبع سربی مطبعه بولاق سال طبع ۱۲۸۸ وقفی حاج سید محمد – سال وقف ۱۳۰۹ قفسه ( )

(۱۰۷)

کلیات سعدی

مکرر شماره ۹۷ خطی - چاپ سنگی خط نستعلیق طبع بمبئی - سال طبع (۱۳۰۹) وقفی اشرف السلطنه سال وقف (۱۳۳٤) قفسه (　　)

(۱۰۸)

کلیات سعدی

مکرر شماره قبل - چاپ سنگی بخط نستعلیق محل طبع طهران - سال طبع (۱۲۸۵) وقفی آقا مهدی - قفسه (　　)

(۱۰۹)

کشکول شیخ بهائی

مکرر شماره ۹۸ خطی - چاپ سربی - محل طبع مصر - تاریخ طبع (۱۲۸۸) وقفی حاج سید محمد سال وقف (۱۳۰۹) قفسه (　　)

(۱۱۰)

کلیات کمال الدین اسمعیل

فارسی - ناظم کمال الدین اسمعیل بن جمال الدین عبدالرزاق ملقب بخلاق المعانی اصفهانی از شعرای بزرگ ترکستانی معاصر سلطان تکش و مداح سلطان جلال الدین خوارزم شاه و صاعد به بوده و در فتنه چنگیز خان مقتول شد بیشتر اشعارش در مدیحه و موعظه است - دیوانش را قریب ده هزار بیت گفته اند - چاپ سنگی بخط نستعلیق محل طبع بمبئی - وقفی مرحوم امان التوایه سال وقف (۱۳۳٦) قفسه (　　)

(۱۱۱)

کنز المعجزات ناصری

فارسی - ناظم مرحوم میرزا علیخان صفاء السلطنه نائینی که قبل از عصر حاضر و در دوائر دولتی منشی بوده و مایل بتصوف - و چند سالیست که وفات یافته - خط نسخ چاپ سنگی - محل طبع طهران - سال تالیف و طبع سنه (۱۳۱٤) واقف معلوم نشد - قفسه (　　)

﴿۱۱۲﴾

حرف (ل)

لباب الالباب ج (۱)

عربی ــ مولف محمد عوفي صاحب جامع الحكايات که یکی از فضلاء اوایل قرن هفتم ونسبش بعبد الرحمن بن عوف میرسد ــ ودر اول سن در بخارا بوده وباکثر شهرهای خراسان و هند مسافرت کرده در هندوستان ملازم سلطان ناصر الدین قباچه گشت واین کتاب را در آنجا بنام وزیر عین الملك حسین اشعري تالیف کرد ــ وبعد از کشته شدن ناصر الدین ملازم سلطان شمس الدین التتمش گشته جامع الحکایات را بنام او نوشت این کتاب نفیسترین کتب در این فن یعنی مآثر شعرای فرس است که در جلد اول شرح احوال علماء و وزراء و سلاطین ذکر شده وجلد دوم شرح حال (۱٦۹) نفر از شعرای ایران است که جناب پرفسرادوارد برون شرقشناس انکلیسی بطبع آن مبادرت جسته اند ــ ودر مقدمه جلد اول ترجمه از مؤلف نوشته اند با فهرس اسماء رجال در آخر هر دو جلد و مقدمه انکلیسی در آخر جلد دوم ــ چاپ سربی بخط نسخ محل طبع لندن ــ سال طبع (۱۳۱٤) وقفی آقای حاج میرزا محمد خبیر ــ سال وقف ۱۳٤۷ قفسه (   )

﴿۱۱۳﴾

لباب الالباب ج [۲]

مکرر شماره قبل تشخیصات وواقف از همه جهة مطابق جلد اول است ــ قفسه (   )

﴿۱۱٤﴾

حرف (م)

مجمع الامثال

عربی ــ مؤلف ابوالفضل احمد بن محمد بن احمد نیشابوری میدانی متوفای سنه ۵۱۸ از افاضل و ادباء معروف واستاد در لغت وامثال عرب ــ چنانچه این کتاب شاهد حال است ودر آن شش هزار مثل از عرب قبل الاسلام و بعده آورده وبه ترتیب حروف تهجی بانتها رسانیده ومکرر مطبوع افتاده وبهترین آنها طبع (ون) است که (فرایتاغ) آلمانی باترجمه لاتینی وتعیین اعراب طبع کرده ــ

ولی این نسخه در طهران هم طبع شده - چاپ سنگی بخط نسخ - سال طبع (۱۲۹۰) وقفی مرحوم بدایع نکار - سال وقف (۱۳۴۲) قفسه (   )

(۱۱۵)

مجمع الامثال

مکرر - مشخصات کتاب مطابق شماره قبل - وقفی حاج سید محمد سال وقف ۱۳۰۹ قفسه (   )

(۱۱۶)

مقامات حریری

مکرر (۱۰۷) خطی چاپ سنگی بخط نسخ محل طبع اکنهور سال طبع سنه (۱۲۹۷) با ترجمه فارسی تحت اللفظی و در حاشیه بعضی مطالب نوشته شده - واقف مطابق شماره قبل قفسه (   )

(۱۱۷)

مقامات حریری

مکرر قبل - چاپ سربی طبع بولاق سال طبع سنه ۱۲۷۲ این طبع دارای فهرست و شرح حال حریری - است وقفی میرزا مصطفی خان - سال وقف (۱۲۹۲) قفسه (   )

(۱۱۸)

مقامات حریری

مکرر - چاپ سنگی بخط نسخ محل طبع تبریز سال طبع (۱۳۰۴) قمری وقفی آقا محمد جعفر - سال وقف ۱۳۴۴ قفسه (   )

(۱۱۹)

مقامات حریری

مکرر ایضا ـ چاپ سنگی بخط نسخ - محل طبع تبریز سال طبع (۱۲۶۸) وقفی حاج سید محمد سال وقف (۱۳۰۹) قفسه (   )

﴿۱۲۰﴾

مستطرف في كل فن مستظرف ج (۱)

عربی - مصنف محمد بن احمد الخطيب اللابشيهي که بواسطه طبع و انتشار مستغنی از توصیف است ومصنف در حدود سنه (۸۰۰) بوده است ودر هامش نسخه کتاب ثمرات الاوراق در محاضرات است - از تقی الدین معروف با بن الحجة الحموي الحنفي متوفای سنه (۸۳۱) چاپ عربی - محل طبع بمصر - سال طبع (۱۳۰٤) - قمری واقف مطابق شماره قبل - قفسه (　　)

﴿۱۲۱﴾

مستطرف ج (۲)

مکرر مشخصات کتاب و واقف مطابق شماره قبل - قفسه (　　)

﴿۱۲۲﴾

مثنوی

فارسی - مصنف مولانا جلال الدین محمد بن حسن بلخی رومی معروف بمولوی متولد در بلخ سنه (۶۰٤) ومتوفی سنه (۶۷۰) درقونیه نسب مولوي بخلیفه اول میرسد و نواده دختری خوارزم شاه است - از عرفاء و حکماء بزرك اسلام و معاصر شیخ سعدی وشیخ عطار وحکیم سنائی و ابن فارض بوده - در سن طفولیت باپدرخود به حج بیت الله مشرف شد و در مراجعت به بیت المقدس وشام آمد و از آنجا بروم رفته در شهر (قونیه) در زمان سلطنت علاء الدین سلجوقی ساکن شد و بدان جهة برومی مشهور کشت و در آنجا اهمیت زیادی پیدا نمود چنانچه چهار صد نفر شاگرد داشت ودر آنجا فوت نمود - این کتاب بهترین کتب عرفانی و اخلاقی در فهم آیات و اخبار و مواعظ و مشهور نزد عام وخاص است و بر حسب تمنای شیخ حسام الدین چلبی که از مریدانش بود تالیف در شش دفتر نمود و دارای (۲۶۶۶۰) بیت است در مزاحفات بحر رمل مسدس - چندین نفر این کتابرا بزبان فارسی وترکي شرح کرده اند که کشف الظنون تمام آنهارا نوشته ومکرر بطبع رسیده شرح حال مولوی در بسیاري از کتب تاریخ ورجال عرفاء یافت میشود - طبع سنگي بخط نسخ - محل طبع طهران - تاریخ طبع سنه (۱۲۷۳) وقفی آقا مهدی سال وقف (۱۲۹۸) قفسه (　　)

۱۲۳

منشئات

فارسی – منشی میرزا مهدی خان منشی نادر شاه مشتمل بر احکام و مراسلاتی است که بامر نادر شاه نوشته چاپ ـ سنگی بخط نستعلیق ـ سال طبع (۱۲۹۴) وقفی حاج سید محمد ـ سال وقف (۱۳۰۹) قفسه ( )

۱۲۴

موازنه بین ابی تمام و بحتری

عربی – مصنف ابو القاسم حسن بن بشر آمدی متوفای سنه ۳۷۱ از بهترین کتب ادبیه است در فهم اشعار عرب و مقصود از موازنه مقیاس شعر ابی تمام است بشعر بحتری تا معلوم شود فرق بین این دو ـ طبع قسطنطنیه ـ سال طبع (۱۲۸۷) واقف مطابق شماره قبل ـ قفسه ( )

۱۲۵

مختصر الشافي

عربی – که اصل مسما است بکافی از ابی العباس احمد بن شعیب القنائی است و بر آن حاشیه ایست مسما بشافي که این نسخه مختصر اوست از سید محمد منهوری که از علماء سنت در اوایل قرن سیزدهم که در سنه (۱۲۳۰) از آن فراغت یافته ـ چاپ حروفی محل طبع مصر ـ سال طبع (۱۲۸۸) وقفي حاج سید محمد سال وقف (۱۳۰۹) قفسه ( )

۱۲۶

منهج البیان الشافی

عربی – در علم عروض مصنف احمد ابن محمد بن علي انصاری مشهور بشیروانی هندی در اول کتاب مینویسد چون در این زمان بیشتر از طلاب علوم را میدیدم که نمیتوانستند امتیاز بین شعر فصیح و غیر فصیح را بواسطه ندانستن علم عروض بدهند لذا این کتابرا تألیف نمودم نسبتاً کتاب مفید خوبی است – چاپ سربی ـ سال طبع سنه (۱۲۶۳) واقف مطابق شماره قبل ـ قفسه ( )

«۱۲۷»

مقامات

عربی ـ مصنف ابو الفضل احمد بن حسین بن یحیی بن سعید همدانی معروف به بدیع الزمان متولد در همدان سنه (۳۵۳) و متوفای در هرات سنه (۳۹۸) در سن ۲۷ سالگی از همدان به نیشابور رفته (٤) مقامه در آنجا نوشت و از نیشابور به هرات رفته وفات نمود از نوابغ رجال فضل وادب و انشاء و بسیار قوی الحافظه بود بطوریکه ده صفحه کتابرا که هرگز ندیده بود بیك دفعه خواندن حفظ میکرد و در و در کتابات از آخر سطر شروع مینمود و باول سطر ختم میکرد و او اول شخصي است که مقامات نوشته وحریری مقاما تشرا از این مقامات اخذ کرده مقامات عبارت از حکایات کوچکی است که از زبان یکنفر شخص موهوم بطرز رومان اخلاقی یا علمی یا غیر این دوگفتگو میکند وبیشتر مقصود از مقامات تفنن در انشاء و تضمین مثلی با حکمتی است چاپ سنگی ـ سال طبع سنه (۱۲۹۶) ترجمه بدیع الزمان از ابن خلکان (ص ۳۹) ج ۱ وقفی حاج سید محمد ـ سال وقف (۱۳۰۹) قفسه (   )

«۱۲۸»

مقامات و رسائل

بدیع الزمان ـ مکرر شماره قبل چاپ سنگی بخط نسخ ـ سال طبع (۱۲۹۳) ـ واقف مطابق شماره قبل ـ قفسه (   )

«۱۲۹»

مقامات بدیع الزمان

مکرر ـ مشخصات کتاب و واقف مطابق شماره قبل ـ قفسه (   )

«۱۳۰»

المثل السائر في ادب الكاتب و الشاعر

عربی ـ مصنف ضیاء الدین ابی الفتح نصرالله موصلی معروف بابن اثیر جزري ـ متوفای در بغداد سنه (۶۳۷) برادرعلي بن محمد بن اثیر مورخ مشهور از منشیان بزرك وزیر ملك افضل الدین پادشاه

دمشق بوده - این کتاب در طرز کتابت واسلوب شعراست که در این موضوع مثل این کتاب نوشته نشده و تمام مطالب مربوطه بفن کتابت وشعررا تشریح کرده اکن ابن ابی الحدید وصفدی ازاین کتاب انتقاد کرده اند - چاپ سربی - طبع ایروت - سال طبع سنه (۱۲۸۲) ترجمه مصنف - از وفیات ابن خلکان (ج ۲) ص (۲۸۷) - وقفی حاج سید محمد - سال وقف (۱۳۰۹) قفسه (　　)

《۱۳۱》

موجه کوثر

عربی - شرح قصیده سید اسماعیل حمیري است - شارح سید هادی المنهوری در سال (۱۲۶۷) این شرح را تمام کرده وشرح خوبی است - زیرا شعررا معنی و ترکیب میکند ولغاتی که چند معنی دارد تمام معانی آنرا مینویسد - چاپ سنگی بخط نسخ - محل طبع لکنهور - وقفی حاج سید محمد سال وقف (۱۳۰۹) قفسه (　　)

《۱۳۲》

مجموعه

عربی - اول شرح معلقات زوزنی - مکرر شماره خطی (۲) شرح قصائد علویات ناظم قصائد ابن ابی الحدید وشارح مذکور شماره خطی (۳) شرح قصیده برده (٤) قصیده عمیدالدین که در وقتیکه اتابك بن سعد بن زنگي اورا حبس کرده بود سروده - بعد از آن چند شعر است از امرءالقیس (٥) قصیده سید اسمعیل حمیری ودر حاشیه هم قصائدی است که اول آن قصیده طنطرانیه از ابی نصر احمد طنطرانی - ودر مدح خواجه نظام الملك است (دوم) شرح لامیة العرب شنفراست که در لامیة الغرور شماره خطی که مذکور شده (سوم) قصیده خمریه ابن فارض مذکور است وچهارم قصیدهٔ ایست در مدح پیغمبر اکرم وائمه هدی علیهم السلام که ناظم او شیخ محمد کاظم عذری بغدادی است - چاپ سنگی طبع طهران - سال طبع سنه (۱۲۷۳) واقف مطابق شماره قبل - قفسه (　　)

《۱۳۳》

منتخب نفیس یا دیوان شیخ الرئیس

فارسی - ناظم شاهزاده شیخ رئیس ابو الحسن میرزا که از مشاهیر علماء و حکماء وادباء معاصرین

بوده که صیت فضل و تدبرش بهمه جا رسیده — و در تسجیع و تقفی یدی طولی داشته ودر انشاء خطب و اشعار عربی وفارسی قدرتی بسزایش بوده — و چندسالی است که رحلت نموده و در سنه (۱۳۱۲) متفرقات نظم و نثر ایشانرا جناب آقا میر مرتضی برقانی که از خطاطین نستعلیق است در بمبئی با حضور خود شیخ الرئیس جمع و در همان سنه وهمان محل بطبع رسانیده وقفی اشرف السلطنه — سال وقف (۱۳۳٤) قفسه ( )

﴿۱۳٤﴾

مجموعه شعر

فارسی — از اشعار سعدی و حافظ وملا و غیره انتخاب شده — اول و آخر نسخه افتاده — چاپ سنگی بخط نستعلیق — محل طبع طهران — واقف مطابق شماره قبل — قفسه ( )

﴿۱۳۵﴾

محاسن واضداد

عربی — مؤلف ابو عثمان عمروبن بحر الجاحظ متوفای (۲۵۵) از مشاهیر علماء اهل سنت صاحب مؤلفات عدیده در فنون مختلفه در این کتاب جمع نموده خوبیهای اخلاق وبدیهای آن ها را بالاعتبارین — خط نسخ چاپ حروفي — محل طبع مصر بطبع اول — سال طبع (۱۳۳۰) — ابتیاعی آستانقدس در (۱۳۰۵) شمسی قفسه ( )

﴿۱۳۶﴾

مجامع الادب

ترکي — مؤلف محمد رفعت قائم مقام ارکان حربیه دولت عثمانیه در اصول علم بلاغت واصول شعریه وادبیه ومشتمل براجزائي است که در مقام تدریس مدون شده و در سنه (۱۳۰۷) تمام گردیده ودر سنه (۱۳۰۸) در اسلامبول چاپ حروفي طبع شده — وقفی آقای میرزای ناظر — سال وقف شهریور سنه (۱۳۰۷) قفسه ( )

﴿۱۳۷﴾

مجانی الادب في حدائق العرب ج (۱)

عربی — جامع القس لویس شیخو این کتاب منتخبات نظم و نثر است که تقریباً از (۳۰۰)

کتاب از مصنفات عرب وشعراء مشهور جمع وتألیف کرده بهترین کتب ادبیه در این موضوع است ـ ونیز از جامع شرحی است بر این کتاب که حاوی اقسام منتخبات نحو ولغت ادبیت وتاریخ وجغرافیا میباشد ـ چاپ عربی بخط نسخ ـ محل طبع بیروت سال طبع (۱۹۱۳) میلادی وقفی حاج میرزا ابو طالب رضوی قائم مقامی ـ سال وقف اسفند ماه (۱۳۰۷) قفسه (   )

(۱۳۸)

مجاني الادب ج (۲)

عربی ـ تشخیصات و واقف مطابق شماره قبل ـ
قفسه (   )

(۱۳۹)

مجاني الادب ج (۳)

عربی ـ تشخیصات و واقف مطابق شماره (۱۳۷)
قفسه (   )

(۱۴۰)

مجانی الادب ج [٤]

عربی ـ تشخیصات و واقف مطابق شماره (۱۳۷)
قفسه (   )

(۱۴۱)

مجاني الادب ج (۵)

عربی ـ تشخیصات و واقف مطابق شماره (۱۳۷)
قفسه (   )

(۱۴۲)

مجاني الادب ج (٦)

عربی ـ تشخیصات و واقف مطابق شماره (۱۳۷)
قفسه (   )

(۱۴۳)

منطق الطیر

فارسی ـ ناظم افخر المشایخ ابو طالب فرید الدین محمد کرکني نیشابوری متولد سنه (٦۲۷) کشته شد

ونسخه قطعه از آن کتابیست و راجع بداستان شیخ صنعان ـ چاپ سنگی بخط نسخ محل طبع طهران ـ سال طبع (۱۳۲۹) وقفی آقای میرزای ناظر سال وقف شهریور (۱۳۰۷) قفسه (　　)

«۱٤٤»

مخمس قصیده ازری

عربی اصل از حاج شیخ کاظم ازری بغدادی از فصحاء شعراء عرب قریب بعصر حاضر بتخمیس آن از شیخ جابر ابن شیخ عبدالحسین ربعی که آنهم قریب بعصر حاضر دران سامان بوده ودر مدح حضرت امیرالمؤمنین وحضرت صدیقه طاهره سروده اند ـ خط نسخ چاپ سنگی محل طبع بمبئی ـ سال طبع (۱۳۰۰) وقفی حاج سید محمد ـ سال وقف (۱۳۰۹) قفسه (　　)

«۱٤٥»

منظومه بیچاره گان

ناظم ـ آقای نصرالله خان فلسفی که براثر قطعه (بیچاره کان) شاعر فرانسوی (ویکتور هوگو) سروده خط نسخ چاپ حروفی ـ محل طبع طهران سال طبع (۱۳۰۵) شمسی وقفی شاهزاده داود میرزا سال وقف شهریور (۱۳۰۷) قفسه (　　)

«۱٤٦»

منتخب دیوان خواجوی

فارسی ـ اصل از ابی محمود بن علی ابن محمود خواجوی کرمانی متولد (٦۸۹) متوفای (۷٦٤) استاد سخنوران عصر بوده و منتخب آقای سعید نفیسی و بهمت آقای کوهی کرمانی طبع شده ـ چاپ حروفی ـ محل طبع طهران ـ سال طبع (۱۳۰۷) شمسی ـ وقفی آقای میرزای ناظر ـ سال وقف شهریور (۱۳۰۸) قفسه (　　)

«۱٤۷»

مدارج القرائه ج (۳)

عربی ـ مؤلف جرجس همای شویری لبنانی از ریاضیین مشهور و معاصر صاحب ایضاح بر مقالات اقلیدس این کتابی است ابتدائی باسلوب جدید ـ چاپ سنگی طبع طهران ـ تاریخ طبع (۱۳۳۲) وقفی آقای احتشام دفتر ـ سال وقف (۱۳٤۳) قفسه (　　)

حرف ن

«۱۴۸»

نقد الشعر

عربی ـ مؤلف ابو الفرج قدامة بن جعفر ابن کتاب در بدیع وحاوی ایست باب است مثل تشبیه و مبالغه وطبق و جناس وغیره ـ وعبد اللطیف بن یوسف ابن کتابرا شرح نموده ـ طبع آستانه ـ سال طبع سنه (۱۳۰۲) قمری ـ وقفی حاج سید محمد ـ سال وقف (۱۳۰۹) قفسه ( )

«۱۴۹»

نزهة الجلیس ومنیة الادیب الانیس ج (۱)

عربی ـ مؤلف سید عباس بن علی بن نور الدین مکی از ادباء قریب بعصر ماودر مکه سکونت داشته در این کتاب بحث میشود از تاریخ وادبیات و شعر وجغرافیا و شرح حال علماء و ادباء و غیره چاپ سربی ـ طبع مصر ـ سال طبع سنه (۱۲۹۳) وقفی حاج سید محمد ـ سال وقف (۱۳۰۹) قفسه ( )

«۱۵۰»

نزهة الجلیس ج (۲)

مکرر ـ مشخصات کتاب و واقف مطابق شماره قبل است ـ قفسه ( )

«۱۵۱»

نشر العلم فی شرح لامیة العجم

عربی ـ شارح محمد بن عمر بن مبارک حضرمی این شرح مختصر شرح صفدی است در اول میگوید چون شرح صفدی بسیار مطول بود لذا این شرح را نوشتم ـ چاپ سنگی طبع مصر سنه (۱۲۸۳) وقفی حاج سید محمد سال وقف (۱۳۰۹) قفسه ( )

«۱۵۲»

نفحة الیمن

عربی ـ منتخبات نظم و نثر ـ مؤلف احمد بن محمد بن شیروانی چاپ سنگ کلکته ـ تاریخ طبع سنه (۱۲۸۶) وقف مطابق شماره قبل ـ قفسه ( )

﴿۱۵۳﴾

ورتر

فارسی ترجمه سرگذشت (ژانك ولفكانك گونه) شاعر و فیلسوف آلمانی متولد (۱۷۴۹ م) مطابق (۱۱۶۷ ه) متوفای (۱۸۳۲ م) مطابق (۱۲۵۰ ه) که در سنه (۱۷۷۴ م) مطابق (۱۱۹۲ ه) تدوین نموده بقلم آقای نصرالله خان فلسفی که در طهران در سنه (۱۳۰۵) شمسی هجری ترجمه نموده چاپ حروفی محل طبع طهران - سال طبع (۱۳۰۵) وقفی شاهزاده داود میرزا - سال وقف شهریور (۱۳۰۷) قفسه ( )

﴿۱۵۴﴾

وجوب اصلاح خط اسلام

فارسی - که در سنه (۱۳۰۳) تالیف و طبع گردیده و نظر بپاره اشتباهات کتابتی وعدم قرینه بر خصوصیت و نداشتن تعیین مراد تالیف شده - خط نستعلیق - چاپ سنگی-سال طبع مذکور- واقف جناب آقای میرزا یوسف خان مستشارالدوله-سال وقف همان سال تالیف وطبع است - قفسه ( )

﴿۱۵۵﴾

هاشمیه

فارسی - مجموعه ایست در اشعار فکاهی - چاپ سنگی بخط نستعلیق - وقفی اشرف السلطنه - سال وقف (۱۳۳۴) قفسه ( )

﴿۱۵۶﴾

یتیمة الدهر ج (۱)

عربی - شیخ الادبیة عبدالملك بن محمد الثعالبی متوفای سنه (۴۳۰) وآنرا برچهار قسم قرار داده‌اند قسم اول که جلد اول است در محاسن أشعار آل حمدان وشعراء ایشان از اهل مصر وشام قرار داده وهمه مجلدات درمطبعه حروفی دمشق در سنه (۱۳۰۲) بطبع رسیده - وقفی حاج سید محمد - سال وقف (۱۳۰۹) قفسه ( )

﴿۱۵۷﴾

یتیمة الدهر ج (۲)

در محاسن اشعار اهل عراق و معاصرین دول دیلمیه است مشخصات کتاب و واقف مطابق شماره قبل ـ قفسه ( )

﴿۱۵۸﴾

یتیمة الدهر ج (۳)

که در محاسن اشعار اهل جبال وفارس و طبرستان است ودر سایر مشخصات مطابق جلد اول است قفسه ( )

﴿۱۵۹﴾

یتیمة الدهر ج (٤)

در محاسن اشعار اهل خراسان وما وراء النهر و در سایر مزایا مطابق جلد اول است ـ قفسه ( )

(چنین گوید مؤلف کتاب الخ) آخر آن (یمنون بمام یونا) خط نستعلیق ۲۱ سطری – اوراق مجدول بلاجورد – وقفی نادر شاه – عدد اوراق (۲٦۳) طول ۲ گره و ۱ بهر – عرض ۱ گره و ۳ بهر – قفسه (　　)

﴿٤﴾

اختیارات بدیعی

مطابق نمره قبل – جز فهرستی که این نسخه ندارد و اول نسخه هم افتاده – اول موجود (وقوه البدن دائماً بروی غالب بود) آخر نسخه مطابق نمره قبل ـ کاتب الله قلی – سال تحریر سنه (۱۰۹۵) خط نستعلیق ۱٦ سطری – وقفی تاج ماه بیگم – سال وقف (۱۲٦۲) عدد اوراق (۱۷۱) طول ۲ گره و ۷ بهر – عرض ۱ گره و ۷ بهر – قفسه (　　)

﴿٥﴾

ادویه قلبیه

فارسی – مؤلف حکیم سید محمد باقر موسوی از اطباء حضور شاه سلیمان صفوی که بامر او تالیف نموده و بر مقدمه و چهارده باب و خاتمه قرارداده – اول نسخه (سکالش ستایش ایزدی ازقانون اندیشه خردمند بیرون است) آخر نسخه (ونسیم روح پرورش درمنافذ موافقان ازحیات زوان تریاد تم بحمدالله واحسانه) خط نسخ ۱۸ سطری – وقفی نادر شاه – عدد اوراق (۱۲۰) طول ۲ گره و ٦ بهر عرض ۱ گره و ٦ بهر – قفسه (　　)

﴿٦﴾

افضلیة

عربی – مؤلف ابو عمران موسی بن عبید الله اسرائیلی القرطبی که بامر ملك افضل تالیف نموده ظاهراً همان ابن بقار باشد – اول نسخه بعد از بسمله واستعانه (ورد علی الملوك الاصغر موسی بن عبید الله الاسرائیلی) آخر نسخه (مکارم اخلاقه وجوده وکرمه والحمد لله رب العالمین) کاتب علی فهمی متطبب خط نستعلیق (۱٥) سطری – وقفی نادر شاه – سال وقف (۱۱۳٥) عدد اوراق (۲۲) طول ۲ گره و ٤ بهر – عرض ۱ گره و ٦ بهر – قفسه (　　)

«۷»

افیونیه

فارسی — مؤلف حکیم عماد الدین محمود طبیب زمان شاه عباس ماضی — و در این رساله منافع و مضار تریاك و ادویه علاجیه ترك آنرا مفصلا ذکر نموده و در پانزده باب قرار داده — اول نسخه (الحمد لله المحمود فی کل فعاله) آخر نسخه (اگر هزار وجه بیان کنند که در هیچ کدام مهارت حاصل نمیکنند والسلام) خط نسخ (۲۵) سطری — وقفی خواجه شیر احمد — عدد اوراق (۵۲) طول ۲ گره و ٤ بهر — عرض ۱ و ٤ بهر و ۵ مو — قفسه (　　)

«۸»

افیونیه

مطابق قبل مؤلفاً و اولا و آخراً — خط نستعلیق (۱٦) سطری — وقفی آقا زین العابدین — سال وقف (۱۱٦٦) عدد اوراق (٥٤) طول ۲ گره — عرض ۱ گره و ۲ بهر — قفسه (　　)

«۹»

اطعمة المرضی

عربی — مؤلف معلوم نشد و آن مقصور است بغذاء مریض — اول نسخه (الحمدلله رب العالمین) آخر نسخه (وباعمالنا لی احسن الاعمال انه المسدد والحمد لله رب العالمین) خط نسخ (۱۹) سطری — وقفی خواجه شیر احمد — عدد اوراق (۲۸) طول ۲ گره و ۲ بهر — عرض ۱ گره و ۲ و ۵ مو — قفسه (　　)

«۱۰»

اصحاح الادویه

فارسی — مؤلف حسین بن حاج زین الدین بن علی العطار در دیباچه میگوید که چون پدر این ضعیف اختیارات البدیعی را تالیف نموده ولی اسامی ادویه بخوبی دانسته نمی شد این نسخه را مخصوص برای تصحیح ادویه مندرجه در آن کتاب تالیف نمودم — اول نسخه (حمد و سپاس غفاری را جل جلاله وعم نواله) آخر نسخه (یا مفتوح بنون میم مفتوح بها زده والله تعالی أعلم بالصواب) لفظ (زده) اصطلاح است در این کتاب در حرف آخر کلمه) خط نسخ (۱۵) سطری — وقفی ابن خاتون — سال وقف (۱۰٦۷) عدد اوراق

(چنین گوید مؤلف کتاب الخ) آخر آن (یعنون بهام یونا) خط نستعلیق ۲۱ سطری - اوراق مجدول
بلاجورد - وقفی نادر شاه - عدد اوراق (۲٦۳) طول ۲ گره و ۱ بهر - عرض ۱ گره
و ۳ بهر - قفسه (　　)

﴿٤﴾

اختیارات بدیعی

مطابق نمره قبل - جز فهرستی که این نسخه ندارد
واول نسخه هم افتاده - اول موجود (وقوه البدن
دائماً بروی غالب بود) آخر نسخه مطابق نمره قبل - کاتب الله قلی - سال تحریر سنه (۱۰۹۵)
خط نستعلیق ۱٦ سطری - وقفی تاج ماه بیگم - سال وقف (۱۲٦۲) عدد اوراق (۱۷۱) طول ۲ گره
و ۷ بهر - عرض ۱ گره و ۷ بهر - قفسه (　　)

﴿٥﴾

ادویه قلبیه

فارسی - مؤلف حکیم سید محمد باقر موسوی از اطباء
حضور شاه سلیمان صفوی که بامر او تالیف نموده
و بر مقدمه وچهارده باب وخاتمه قرارداده - اول نسخه (سکالش ستایش ایزدی ازقانون اندیشه خردمند
بیرون است) آخر نسخه (ونسیم روح پرورش درمنافذ موافقان ازحیات روان تربات تم بحمدالله واحسانه)
خط نسخ ۱۸ سطری - وقفی نادر شاه - عدد اوراق (۱۲۰) طول ۲ گره و ٦ بهر عرض
۱ گره و ٦ بهر - قفسه (　　)

﴿٦﴾

افضلیة

عربی - مؤلف ابو عمران موسی بن عبید الله اسرائیلی
القرطبی که بامر ملك افضل تالیف نموده ظاهراً
همان ابن بقار باشد - اول نسخه بعد از بسمله واستعانه (ورد علی الملوك الاصغر موسی بن عبید الله
الاسرائیلی) آخر نسخه (مکارم اخلاقه وجوده وکرمه والحمد لله رب العالمین) کاتب علی فهمی متطبب
خط نستعلیق (۱۵) سطری - وقفی نادر شاه - سال وقف (۱۱۳۵) عدد اوراق (۲۲) طول ۲ گره
و ٤ بهر - عرض ۱ گره و ٦ بهر - قفسه (　　)

(۷)

افیونیه

فارسی - مؤلف حکیم عماد الدین محمود طبیب زمان شاه عباس ماضی - و در این رساله منافع ومضار تریاك و ادویه علاجیه ترك آنرا مفصلا ذکر نموده و بر پانزده باب قرار داده - اول نسخه (الحمد لله المحمود فی کل فعاله) آخر نسخه (اگر بهزار وجه بیان کنند که در هیچ کدام مهارت حاصل نمیکنند والسلام) خط نسخ (۲۵) سطری - وقفی خواجه شیر احمد - عدد اوراق (۵۲) طول ۲ گره و ٤ بهر - عرض ۱ و٤ بهر و ٥ مو - قفسه ( )

(۸)

افیونیه

مطابق قبل مؤلفاً و اولا و آخراً - خط نستعلیق (۱٦) سطری - وقفی آقا زین العابدین - سال وقف (۱۱٦٦) عدد اوراق (٥٤) طول ۲ گره - عرض ۱ گره و ۲ بهر - قفسه ( )

(۹)

اطعمة المرضی

عربی - مؤلف معلوم نشد و آن مقصور است باغذاء مریض - اول نسخه (الحمدلله رب العالمین) آخر نسخه (وباعمالنا الی احسن الاعمال انه المسدد والحمد لله رب العالمین) خط نسخ (۱۹) سطری - وقفی خواجه شیر احمد - عدد اوراق (۲۸) طول ۲ گره و ۲ بهر - عرض ۱ گره و ۲ و ٥ مو - قفسه ( )

(۱۰)

اصلاح الادویه

فارسی - مؤلف حسین ابن حاج زین الدین علی العطار در دیباچه میگوید که چون پدر این ضعیف اختیارات بدیعی را تالیف نموده ولی اسامی ادویه بخوبی دانسته نمی شد این نسخه را مخصوص برای تصحیح ادویه مندرجه درآن کتاب تالیف نمودم - اول نسخه (حمد و سپاس غفاری را جل جلاله وعم نواله) آخر نسخه (یا مفتوح بنون میم مفتوح وبها زده والله تعالی أعلم بالصواب) لفظ (زده) اصطلاح است دراین کتاب درحرف آخر کلمه) خط نسخ (۱۵) سطری - وقفی ابن خاتون - سال وقف (۱۰٦۷) عدد اوراق

(١٦٩) طول ٢ گره و ٢ بهر ـ عرض ١ گره و ٣ بهر ـ قفسه ( )

(١١)

اغذیه واشربه

عربی ـ مؤلف مجرب نجیب الدین محمد بن علی السمرقندی که در قرن هفتم بوده ـ اول نسخه بعد از بسمله (کتاب الاغذیه و الاشربه) آخر نسخه (اکثر واشد من استعمال سایر الروائح والله اعلم) تاریخ سنه (٦٨٠) ظاهراً تاریخ تالیف باشد ـ خط نسخ (١٩) سطری ـ وقفی خواجه شیر احمد ـ عدد اوراق (١٠٣) طول ٢ گره و ٢ بهر ـ عرض ١ گره و ٢ بهر ـ قفسه ( )

(١٢)

امراض الاطفال

عربی ـ وچون از کتابش معروف بمعالجات بقراطیه استخراج وکتابش اسم کتب چندی است از طب مؤلف احمد نیامد ـ از فهرستی که برای این کتاب نوشته معلوم می شود که اصل این کتاب کتابش محتوی بر کتبی است که منجمله این کتاب است وهمه بیدوه بخطبه و دیباچه ومشتمل بر ابوابی است واین کتاب هم بعد از خطبه و دیباچه شصت باب مشتمل گردیده وگفته که در امراض اطفال قبل از من کسی بالخصوص تألیفی و استقصائی نکرده وهمه اطبا درجزو معالجات عموم امراض ذکر کرده اند فقط از اطباء زمان ما احمد بن نصر در باب کتابی مسمی بریاضیة المعالجه نوشته ولی چون از احتیاط خارج شده از نظرها افتاده ـ اول نسخه بعد از فهرست (الحمد لله خالق الافلاك و مدبر السموات) آخر نسخه و رقیق الشعیر او رقیق العدس تم) خط نستعلیق ١٥ سطری وقفی آقا زین العابدین ـ سال وقف (١١٦٦) عدد اوراق ٣٣ ـ طول ١ گره و٩ بهر ـ عرض ١ گره و١ بهر ـ قفسه ( )

(١٣)

الفاظ الادویه

فارسی ـ جامع نورالدین محمد عبد الله حکیم عین الملك شیرازی که درسنه (٩٦٩) که لفظ (الفاظ الادویه) ماده تاریخ اواست چنانچه خوددر دیباچه کتاب ذکر کرده تالیف وجمع نموده اول نسخه (الحمد لله رب العلمین الخ) آخر نسخه (ای آفریدگار پس از آفریدنش تمت) کاتب محمد اعظم که برای حافظ صاحب حافظ عبد المبدئی (کذا)

احسنوب درسنه (۱۱٦٦) نوشته – خط نستعلیق ۱٦ سطری – وقفی میر سید علیخان – سال وقف (۱۲۷۳) عدد اوراق ۱٦۸ ـ طول ۱ گره و ۸ بهر ـ عرض یك گره و ۳ بهر ـ قفسه ( )

﴿۱٤﴾

ادویه قلبیه

عربی ـ مؤلف مجرب شیخ الرئیس ابوعلی بن سینای مذکور ـ اول نسخه (الحمد لله رب العالمین) آخر نسخه (فانه غایة فی ایراث السهر والله اعلم) تاریخ کتابت سنه (۹۸۸) خط نستعلیق ۱۵ سطری ـ وقفی ابن خاتون ـ عدد اوراق (٦۰) طول ۱ گره و ۸ بهر و ۵ مو ـ عرض ۱ گره و ۲ بهر ـ قفسه ( )

﴿۱۵﴾

ازهار الافکار فی جواهر الاحجار

عربی ـ مصنف ابوالعباس احمد التیفاشی القاهری ـ از متدربین اواخر قرن پنجم و اوایل ششم و در جواهر شناسی وخواص آنها استاد بوده ـ اول نسخه (الحمدلله الملك الجبار الخ) آخر نسخه (وهذا آخر ما اردت ایراده من هذا الکتاب) تاریخ تحریر سنه (۵۰۷) ونسخه بسیار قدیمی است وبنظر شیخ محمد ابن مکی حفید شهید اول رسیده ـ خط نسخ ۱۷ سطری ـ وقفی ابن خاتون ـ سال وقف (۱۰٦۷) عدد اوراق (۵۱) طول یك گره و ۸ بهر ـ عرض یك گره و ۳ بهر ـ قفسه ( )

﴿۱٦﴾

ابدال

فارسی ـ ابدل وعوض اصل ادویه را بیان می کند ـ ونسخه مختصر ابدال شاپور بن سهل است ـ اول نسخه (افسنتین بدل آن جعده است) آخر (مثل آن صبر) خط نسخ ۲۲ سطری ـ وقفی آقا زین العابدین ـ سال وقف (۱۱٦٦) عدد اوراق ۳ ـ طول ۱ یك گره و ۸ بهر و ۵ مو ـ عرض یك گره و ۲ بهر ـ قفسه ( )

حرف (ب)

﴿۱۷﴾

بحر الجواهر

عربی و فارسی ـ مؤلف محمد بن یوسف الطبیب الهروی که بنام وزیر سلطان معاصرش ظهیر الدوله و امیر بیك محمد نوشته و لغات طبیه را بعربی و فارسی توضیح نموده و بطبع هم رسیده ـ اول

نسخه (حمدا لعلام اعطی ذوی الافهام تحقیق دقائق اللغات العربیه) آخر نسخه افتاده ـ آخر موجود (یقطین گیاه بی ساق) خط نستعلیق ۱۵ سطری ـ اوراق مجدول بلاجورد و شنجرف و تحریر وقفی آقا زین العابدین ـ سال وقف (۱۱٦٦) عدد اوراق (۳۲۷) طول ۲ گره و ۲ بهر و ٥ مو عرض ۱ گره و ۳ بهر ـ قفسه ( )

﴿۱۸﴾

بحرالجواهر

عربی ـ مکرر نمره قبل و نسخه تا حرف ضاد معجمه بیش نیست ـ آخر نسخه (و بینها غایة الخلاف تمت الکتاب (کذا) کاتب محمد بن علی ـ سال کتابت (۹٦۰) خط نستعلیق ۱۹ سطری ـ وقفی مرحوم شیخ بهائی ـ سال وقف (۱۰۳۰) عدد اوراق (۱۰۲) طول ۱ گره و ۸ بهر و ٥ مو عرض ۱ گره و ۲ بهر ـ قفسه ( )

﴿۱۹﴾

برء الساعه

عربی ـ مصنف محمد بن زکریاء الرازی متوفای (۳۱۱) و در این رساله معالجات سریعه برای امراض ذکر نموده که بسیار مفید است ـ مرحوم رضی الدین سید علی بن طاوس در رساله امان الاخطار که برای مسافر نوشته عین رساله را نقل و مرحوم میرزا احمد تنکابنی طبیب آنرا بفارسی ترجمه نموده و بطبع رسیده ـ اول نسخه (هذا کتاب الفه محمد بن زکریاء الرازی فی الطب الخ) آخر نسخه (فانه لیکن فی الوقت انشاء الله تعالی تمت الرساله) خط نسخ ۲۰ سطری ـ واقف غیر معلوم ـ عدد اوراق ٥ طول ۲ گره ـ عرض ۱ گره و ۱ بهر ـ قفسه ( )

حرف (ت)

﴿۲۰﴾

تسهیل المنافع

عربی ـ مؤلف حکیم ابراهیم بن عبد الرحمن بن ابی بکر الازرق چنانچه در کشف الظنون و اکتفاء القنوع است و نسخه بطبع درمصر المحمیه رسیده و مصنف از کتاب رحمه حکیم مقری مهدالصنبری و شفا الاجسام جمال الدین محمد بن ابی الغیث لکرمانی بسیار نقل کرده و از برء الساعه رازی و تذکره

سویدی و لفظ ابن جوزی و غیرها نیز بمناسبت نقل نموده ـ اول نسخه (الحمد لله المتعالی عن الانداد المقدس عن الاضداد) آخر نسخه (اضیق من جلد جمل انتهی تم الکتاب) خط نسخ ۱۹ سطری اوراق مجدول بشنجرف و لاجورد ـ وقفی نادر شاه ـ عدد اوراق (۱۹۵) طول ۳ گره ـ عرض ۲ گره و ۱ بهر ـ قفسه (   )

﴿۲۱﴾

تذکرة اولی الالباب
و جامع العجب العجاب

مؤلف شیخ داود بن عمر الانطاکی متوفای سنه (۱۰۰۵) چنانچه در کشف الظنون است و یا سنه (۱۰۰۸) چنانچه از خلاصة الاثر نقل شده و این کتاب از اشهر کتب طبیه قدیمه است و بر مقدمه و چهار باب و خاتمه مبتنی ـ اول نسخه بعد از بسمله (سبحان مبدع موادالکائنات) آخر نسخه (و ما عداه فطویل بلا فایده والله سبحانه هو المنان بالتوفیق و العنایه) تاریخ تحریر نسخه سنه (۱۱۹۰) خط نسخ ۲۸ سطری ـ وقفی نادر شاه ـ سال وقف (۱۱۴۵) عدد اوراق (۲۵۳) طول ۲ گره و ۹ بهر ـ عرض ۲ گره ـ قفسه (   )

﴿۲۲﴾

تحفة المؤمنین

فارسی ـ مؤلف حکیم محمد مؤمن الحسینی التنکابنی از اطباء حذاق عصر شاه سلیمان صفوی است واز کتب معتبره ادویه طبیه حکماء و اطباء معروف نقل نموده و مکرر بطبع هم رسیده ـ اول نسخه (سبحانك اللهم یا قوس ویا طبیب النفوس) آخر نسخه (طبور که آن شنیدند پای بست گردند تمت) خط نستعلیق (۳۳) سطری وقفی آقای حاج شهاب فهرستی ـ سال وقف (۱۳۴۶) عدد اوراق (۱۸۴) طول ۲ گره و ۹ بهر ـ عرض ۱ گره و ۵ بهر ـ قفسه (   )

﴿۲۳﴾

تحفة المؤمنین

فارسی مکرر شماره قبل آخر نسخه (بالجود والافضال جدیر) کاتب علی نقی تاریخ کتابت (۱۲۴۷) خط نستعلیق ۲۶ سطری کاغذ آبی عناوین بشنجرف ورق اول کتاب مجدول بطلا وتحریر رصالی

وکسر نویسی شده وقفی آقامیرزا محمود عاملی موزع کتابخانه ـ سال وقف فروردین (۱۳۰۸)ـ عدد اوراق ۱۷۲ ـ طول ۳ گره و ۲ بهر دو ۵ مو ـ و عرض ۲ گره قفسه ( )

﴿۲٤﴾

تحفة المؤمنين

مکرر و نسخه قطعهٔ از او است اول آن (قسم اول از دستورات) آخر آن را کاتب ننوشته آخر موجود (و آن عبارتست از دو پیاله) خط نستعلیق مختلف السطر اوراق مجدول بشنجرف ولاجورد وقفی میرزا سید علیخان ـ طبیب سال وقف (۱۲۷۳) عدد اوراق ۸ ـ طول ۲ گره و ۹ بهر ـ عرض ۱ گره و ۸ بهر ـ قفسه ( )

﴿۲۵﴾

تقويم الابدان في تدبير الانسان

عربی ـ مصنف ابو حسن علی یحیی بن عیسی بن جزلة المتطبب البغدادی ـ متوفای سنهٔ (٤۹۳) و این کتاب را بصورت تقویم نجومی بامر مقتدی بامر الله عباسی تصنیف نموده چنانچه مشروحاً در کشف الظنون مذکور است ـ اول نسخه بعد از بسمله (الحمد لله الذي خلق فسوى) آخر نسخه (وجميل العافيه في المآب والله الهادي الى الصواب) تاریخ تحریر سنهٔ (۷۳۱) خط نسخ مختلف السطر اوراق مجدول بشنجرف وقفی نادرشاه ـ عدد اوراق ۱۰۰ ـ طول ۲ گره و ۸ بهر ـ عرض ۱ گره و ۷ بهر ـ قفسه ( )

﴿۲٦﴾

تعاليم المصري

عربی ـ مصنف محمد بن علي بن عبدالله بن احمد مشتهر از بن العرب ـ و آنرا بر چهار تعلیم قرار داده ـ اول در کلیات جزئین علمی و عملی طب که در دو مقاله است ـ دوم در اغذیه واشربه و در ادویه مفرده و مرکبه است که در دو جمله ذکر شده ـ سیم در امراض مختصه از سر تا قدم و اسباب و علامات و معالجات آنها ـ چهارم در امراض عمومی و اسباب و علامات و معالجات آنها وکتابرا در سنه (۷٦۱) در مدرسه امیر شیخو در مصر ـ تألیف نموده و در سنه (۷۷۱) در خانقاه امیر مذکور از مسوده نقل کرده ـ و بخط خود او است ـ اول نسخه (الحمد لله القادر المصحح الحكيم) آخر نسخه (انه على كل شئي قدير و بالاجابته جدير) خط نسخ ۲۲ و ۲۳ سطری ـ وقفی نادرشاه

عدد اوراق (۲۵۳) طول ۲ گره و ٦ بهر – عرض یك گره و ۸ بهر – قفسه (   )

﴿۲۷﴾

تقویم الادویه

عربی – مؤلف حبیش بن ابراهیم بن محمد تفلیسی و مثل تقویم نجومی مجدول است – اول نسخه افتاده اول موجود – (تقویم الصحه بالاسباب السته) آخر نسخه (تم الکتاب والحمدلله وحده) خط نسخ مختلف السطر وقفی ابن خاتون – عدد اوراق (۴۳) – طول ۲ گره و ۵ بهر – عرض یك گره و ۸ بهر – قفسه (   )

﴿۲۸﴾

ترقیق الاسل لتصفیق العسل

مصنف محمد بن یعقوب فیروز آبادی – مذکور بشماره (۲۸) لغت خطی – وآن مبتنی بر پنج فصل است اول نسخه (الحمد لله الذی شفی صدرنا من العلل) آخر نسخه (والله حسبی وعلیه توکلی) و نسخه درزمان مصنف نوشته شده ومقابله گردیده – خط نسخ ۲۱ سطری وقفی ابن خاتون ضمیمه آنست در آخر چهار ورق در تفسیر سوره اخلاص از فیروز آبادی و ۷ ورق کتاب تحفة الابیه – مصنف مذکور – عدد اوراق ۴۷ – طول ۲ گره و یك بهر و ۵ و – عرض یك گره و ۲ بهر – قفسه (   )

﴿۲۹﴾

التحفة النورانیه فی خواص الحیوانیه

عربی – وچنانچه درظهر ورق اول بخط قدیم معرفی کرده اند محمد بن محمد غزالی مذکور (   ) است وآن خواص مستخرجه از حیواة الحیوان است – اول نسخه بعداز بسمله (الحمد لله الذی علم آدم الاسماء) آخر نسخه (والحمد لله علی الاتمام) خط نستعلیق شانزده سطری – وقفی آقا زین العابدین سال وقف (۱۱٦٦) – عدد اوراق (٦۹) طول ۲ گره – عرض ۱ گره و ۲ بهر – قفسه (   )

﴿۳۰﴾

ترجمه رجوع الشیخ الی صباه فی القوة علی الباه

مؤلف اصل کتاب مولی احمد بن سلیمان مشهور کمال پاشا متوفای سنة (۹۴۰) که بامر سلطان سلیم خان

عثمانی تالیف کرده و مترجم محمد سعید بن محمد صادق اصفهانی - اول نسخه ترجمه (الحمدلله الذی خلق الانسان من ماء مهین) و نسخه از اول تا آخر باب هفتم بیش نیست و بقیه را کاتب ننوشته آخر موجود باب هشتم در بیان مقدمه که در معرفت ترکیب نمودن ادویه باهیه لازم است خط نستعلیق مختلف السطر وقفی حاج سید محمد سال وقف (۱۳۰۹) عدد اوراق ۲۶ - طول ۲ گره و یک بهر - عرض یک گره و یک بهر - قفسه (　　)

﴿۳۱﴾

تذکرة الکحالین

عربی - مؤلف علی بن عیسی الکحال که در سنه چهار صد و کسری تالیف نموده - واو مبتنی است بر سه مقاله - اولی در تعریف چشم - دوم در امراض چشم و عدد آن - سیم در امراض خفیه چشم از حس - اول نسخه را بطوریکه در کشف الظنون است کاتب ننوشته - اول موجود (رساله علی بن عیسی الکحال النصرانی جوابا عما ساله) - آخر نسخه (تمت المقالة الثالثه) ضمیمه آنست قرابادینی که مصنف آن معلوم نشده همینقدر معلوم است که در بغداد ساکن بوده کتاب مختصریست در ادویه مرکبه - خط نستعلیق - ۱۷ سطری وقفی خواجه شیر احمد عدد - اوراق (۱۴۹) طول یک گره و ۸ بهر و ۵ مو - عرض یک گره و ۲ بهر قفسه (　　)

﴿۳۲﴾

تذکرة الکحالین

مطابق نمره قبل جز آنکه اول این نسخه این است (الحمد لله رب العالمین) آخر نسخه افتاده آخر موجود (وصفته بزر خذورد و جلنار عدس) خط نسخ ۱۵ سطری تاریخ تحریر ندارد ولی در حدود سنه ششصد نوشته شده وقفی نادر شاه - عدد اوراق (۱۴۳) - طول یک گره و ۹ بهر - عرض یک گره و ۵ بهر قفسه (　　)

﴿۳۳﴾

تحفه مبشریه

فارسی - مؤلف محمد بن سعد بن عبد الله الطبیب اللاری که برای مبشر خان بن همایون شاه نوشته اول نسخه (حمد و سپاس بیحد و قیاس) آخر نسخه (والیه التفویض و الاستناد) و نسخه بخط و افاست

خط نستعلیق ۱۲ سطری وقفی نادرشاه – عدد اوراق ۸۵ طول یک گره و ۸ بهر عرض یک گره قفسه ( )

(۳۴)

تجربیات متفرقه

فارسی – جامع غیر معلوم و مثل جنگ است اول او دستور بیخ چینی است – وبشرات حضرت رضا (ع) که بجهة مامون دستور داده اند ختم شده – خطی مختلف الخط والسطر وقفی آقا زین العابدین سال وقف (۱۱۶۶) عدد اوراق ۳۰ طول یک گره و ۹ بهر عرض یک گره و یک بهر قفسه ( )

(۳۵)

تشریح

فارسی – وبواسطه آنکه کاتب خطبه ودیباچه و طلیعه مطلب را ننوشته بلکه از وسط جمله شروع کرده – مؤلف بدست نیامد اول آن بعد از بسمله (وزکریا و شیخ ابوعلی سینا عندالتحقیق منافات نیست) آخر رساله (و یحکم مایرید بمشیته والله اعلم) کاتب محمد زمان سال تحریر سنه (۱۰۴۲) خط نستعلیق ۱۶ سطری وقفی نادر شاه عدد اوراق ۷۹ – طول یک گره و ۷ بهر عرض یک گره قفسه ( )

(۳۶)

تعلیم الصبیان

فارسی – تألیف خواجه عبدالله تمکین مشهور بسید عبدالفتاح حکیم – مختصری است در علامات و علاج بعضی امراض اول نسخه (الحمدلله رب العالمین) آخر نسخه (بهمین بخواهد شد) خط نستعلیق مختلف السطر وقفی آقای میرزا محمود موزع کتابخانه سال وقف فروردین ۱۳۰۸ عدد اوراق ۶۴ طول ۲ گره ویک بهر عرض یک گره و ۳ بهر قفسه ( )

حرف (ح)

(۳۷)

حل الموجز

عربی – و آن شرح است بر موجز قانون شارح جمال الدین محمد بن محمد افسرائی و معروف است

اول نسخه (الحمدلله رب العالمین) آخر نسخه (و من هیهنا نختم الکلام) خط نستعلیق ۲۷ سطري وقفی نادرشاه ـ عدد اوراق (۱۶۷) طول ۲ گره و ۸ بهر ـ عرض یك گره و ۸ بهر قفسه (   )

﴿۳۸﴾

حیواة الحیوان

عربی ـ مؤلف کمال الدین محمد بن موسی الدمیری الشافعی المتوفی سنه (۸۰۸) بترتیب حروف معجم ومشتمل بر غث و سمین است زیرا مثل جاحظ در این فن ماهر نبوده و دیگران هم علاوه چیز هائی در کتاب زیاد کرده اند که بر متتبع مخفی نیست مثل ذکر سلاطین امویه و عباسیه ـ ولی این نسخه خالي از آنها است براي قدمت نسخه و کتاب مکرر بطبع رسیده اول نسخه (الحمد لله الذی شرف نوع الانسان بالاصغرین القلب واللسان) آخر نسخه افتاده آخر موجود (الی اذا اجتمع منها جندان) خط نستعلیق ۱۵ سطري تحریر نسخه سنه (۸۲۶) ـ واقف معلوم نشد ـ عدد اوراق (۲۸۵) طول دو گره و ۷ بهر ـ عرض یك گره و ۷ بهر ـ قفسه (   )

﴿۳۹﴾

حیواة الحیوان

مکرر قبل ـ جز آنکه این نسخه تمام است آخر نسخه (الذي منه الشجاعة تقتضي والله تعالی اعلم انتهی وحسبنا الله ونعم الوکیل) کاتب عثمان ـ سال کتابت سنه (۱۱٤۹) ـ خط نسخ ۲۷ سطری ـ اوراق مجدول بشنجرف ـ وقفی مرحوم حاج میرزا موسي خان ـ سال وقف (۱۲٦۱) عدد اوراق (۲۲۳) ـ طول دو گره و دو بهر ـ عرض یك گره و ۱ بهر ـ قفسه (   )

﴿٤۰﴾

حقایق الطب

عربی ـ مصنف مرحوم حاج محمد کریم خان کرمانی مذکور شماره (۳۱) حکمت چاپی ـ اول نسخه (الحمد لله الذی خلق الانسان) آخر نسخه (فقد بالغ الاطباء فیها ولا حاجة لنا الی ذکرها) تاریخ تصنیف (۱۲٦٤) کاتب حسین ابن امین چترودي سال تحریر (۱۲۹۸) ـ خط نسخ (۳۱) سطری وقفی حاج سید حسین یزدی ـ عدد اوراق (٤۵) ـ طول دو گره و ۷ بهر ـ عرض یك گره و ۷ بهر قفسه (   )

﴿۴۱﴾

حاوی در علم تداوی

عربی — مصنف محمد بن زکریای رازی مذکور وابن کتاب ازبهترین کتب مصنفه اوست — اول نسخه (الحمدلله الواحد الماجد المسبوح) آخر نسخه افتاده — آخر موجود (یکون ابطاء اعضاءاً) خط نسخ ۲۰ و ۲۱ سطری — وقفی نادر شاه — عدد اوراق (۳۵۱) — طول ۲ گره و ۵ بهر و ۵ مو — عرض ۱ گره ۷ و بهر قفسه ( )

﴿۴۲﴾

حاشیه بر قانون

عربی — محشی ضیاء الدین بن بهاء الدین شجاعی که برای سلطان عصرش شهاب الدوله قتلغ تیمور العادل — در سنه (۷۳۳) نوشته — و در آن حل پاره مشکلات کتاب را اختصاراً نموده — اول نسخه (الحمد لمبدع لجواهر القدسیه) آخر نسخه که بدعای سلطان ختم میشود (بتدبیر ذی باس ورای مسدد) خط نسخ ۱۳ سطری — اوراق مجدول بلاجورد و شنجرف — صفحه اول دارای کتیبه مذهب وقفی نادر شاه — پشت صفحه اول دارای ترنج مذهب — عدد اوراق ۶۰ ـ طول ۲ گره و ۴ بهر — عرض ۱ گره و ۷ بهر — قفسه ( )

﴿۴۳﴾

حاشیه بر تصریح مکنون

عربی — محشی موفق الدین عبداللطیف بن یوسف البغدادی وچون یکی از افضل قانون شیخ الرئیس را در طب مختصر نموده و اورا مکنون نامیده وفخرالدین خجندی اورا مختصر کرده و تنقیح نامیده و لطف الله طبیب مصری براو شرحی نوشته و تصریح نام کرده این کتاب حاشیه بر تصریح است ـ اول نسخه (کلام الشیخ الاجل موفق الدین عبداللطیف الخ) آخر نسخه (تمت الحواشی) و نسخه بخط تلمیذ اوهبة الدین جمیع الاسرائیلی المتطبب میباشد که برای ابومنصوربن ابوالفتوح الاسرائیلی در سنه تالیف که سنه (۶۱۶) نوشته ـ خط نسخ — ۲۱ سطری — وقفی نادر شاه — عدد اوراق ۴۲ — طول ۲ گره و ۶ بهر — عرض ۱ گره و ۶ بهر — قفسه ( )

﴿٤٤﴾

حقایق اسرار الاطباء

عربی - مصنف مسعود بن محمد السنجری در دیباچه میگوید من در این کتاب اکتفا کرده ام بتعریف الفاظ و عبارات و تبیین اسماء و اصطلاحات - اول نسخه (قال الطبیب الفاضل و الحکیم الکامل) آخر نسخه (عضلات الاصابع اثنان و عشرون عضلة تم الکتاب) تاریخ تحریر نسخه سنه (۹۸۸) - خط نسخ ۱٤ و ۱۵ سطری - وقفی ابن خاتون - عدد اوراق ۷۹ - طول ۱ گره و ۸ بهر و ۵ مو - عرض ۱ گره و ۲ بهر - قفسه (　　)

﴿٤٥﴾

حدود الامراض

عربی - مصنف محمد بن ابی المجیر بن ابی مسلم الطبیب و آن مختصری است در تعریف امراض بدون ذکر علاج - اول نسخه (الحمد لله الکریم الجلیل) آخر نسخه (و یظهر علی الوجه و الاطراف) خط نسخ ۱٤ و ۱۵ سطری وقفی آقا زین العابدین - سال وقف (۱۱٦٦) - عدد اوراق ۱۹ - طول ۱ گره و ۸ بهر و ۵ مو - عرض ۱ گره و ۲ بهر - قفسه (　　)

﴿٤٦﴾

حل حدود الامراض

عربی - و آن شرح است بر رساله حدود الامراض شارح چنانچه خود در دیباچه میگوید میرزا خان طبیب جیلانی اول آن که یا اول کتاب حاوی یکی است (الحمد لله لواحد الماجد السبوح الخ) آخر آن (علی قدر الامکان و طاقة البشری والحمد لله رب العالمین) تاریخ تحریر که ظاهراً تاریخ تالیف هم باشد سنه (۱۱۲٤) چنانچه نسخه اولی را می نماید - خط نستعلیق ۱۱ سطری - وقفی آقا زین العابدین - سال وقف (۱۱٦٦) - عدد اوراق ۷۹ - طول ۱ گره و ۸ بهر - عرض ۱ گره و ۳ بهر - قفسه (　　)

حرف (خ)

﴿٤۷﴾

خواص الاشجار

یا پنج مقاله یا مفردات دیسقوریدوس معرب - مؤلف اصل دیسقوریدوس عین زربی کلام وصفی است

مرکب از دو لفظ یکی (دیسقور) بمعنی متتبع در اشجار و (یدوس) بمعنی خدایتعالی وی در (۵۳۳۲) بعد از هبوط آدم از محل خود عین زرب که قریه ایست نزدیك شام - بهمین قصد خارج شد وظهور یافت گویند پاك نیت وسلیم النفس بوده وشرف را در خدمت بنوع انسانی بدین قسم میدانسته وفاضل اطباء جالینوس که در (۵۶۹٤) بعد از هبوط ظاهر شده گوید چهارده کتاب در عقاقیر مفرده از مؤلفات حکماء سابق مطالعه نمودم بتمامیت کتاب دیسقوریدوس عین زربی ندیدم باری کتاب وی بر پنج مقاله است - اول در ادویه خوشبوی وادهان وصمغ های درخت های بزرك - دوم در حیوانات وامزجه آنها وحبوب وبقول وفواکه ماکوله وادویه - سیم در اصول گیاهها از خاردار وبی خار وحشایشی که خاصیت فاد زهر دارند - چهارم در حشایش بارده وحاره ومقیئه وحشایش که دفع سموم کند - پنجم در انواع انگورها واصناف اشربهٔ که از آنها حاصل میشود ادویه غذائیه ودو مقاله نیز درآخر کتابست یکی در اشیائی که نافع بانسان ومقوی اواست ودیگری در مضار انسانی از سموم مهلکه پس اصل کتاب هفت مقاله است واین کتاب مترجم بچند ترجمه شد یکی در زمان متوکل عباسی که (اصطفان بن باسیل) از یونانیه بعرابیه نقل کرده ودیگر در ایام ناصر صاحب اندلس که پادشاه قسطنطنیه -- درسنه (۳۳۷) باو مکاتبه نموده وهدایائی فرستاده من جمله این کتاب بود که بزبان یونانی ومصور الحشایش بتصویر رومی عجیب بوده ودر اندلس کسی نبود که بتواند اورا از یونانی بزبان لاتینی نقل کند بالاخره پادشاه روم راهبی که نامش نیکولا بوده فرستاده واو در سنه (۳٤۰) قرطبه رسید وبا جمعی که بزبان لاتینی آشنا بودند بنقل وترجمه پرداختند بلکه آنچه را که از نظر مؤلف اصل فوت شده بود از اسامی عقاقیر وادویه ذکر کردند وکتابرا مذیل بان نمودند ودیگر نقل وترجمه فاضل الزمان حنین متوفای (۲۶۰) است برای بختشوع بن جبرئیل از یونانی بسریانی ودیگر ترجمه سالم ملطی است بامر حکمران دیار بکر الب اینانج قلغ ایك ابوالمظفر ابن تمرتاش غزی ابن آرتق شهاب الدوله از اتابکان ملوك الطوایف درمائه ششم از سریانی بعربی ونظر بعدم فصاحت وجزالت ترجمه وي امیر مذکور ثانیاً مهران بن منصور بن مهران را امر بترجمه وی نمود که همین نسخه است وهر گیاهی را بشکل ورنك اجزاء وازساقه وشاخه وبرگها وگلها بترتیب عدد ابجدی آورده چنانچه درخارج کتاب

ادویه علاجیه هر مرضی را از ادویه مذکوره باعداد هندسی بر وفق اعداد ابجدی کتاب آورده وکتاب بسیار نفیسی است – اول نسخه بعد از بسمله (قال مهران بن منصور بن مهران) (الحمد الله الذی خلق فسوی) آخر نسخه که آخر مقاله هفتم و در سوم است کاتب ننوشته – آخر موجود (لحیة ذات القرون) خط نسخ ۱۹ سطری وقفی مرحوم شاه عباس – سال وقف (۱۰۱۷) و این کتاب مشتمل بر (۷٤۷) اشکال اشجار و نباتات و (۱٤۸) صورت انسان و حیوانات میباشد – عدد اوراق (۲۸۵) – طول ٤ گره و ٦ بهر – عرض ۳ گره قفسه ( )

﴿٤۸﴾

خلاصة التجارب

فارسی – مؤلف بهاء الدوله بن میر قوام الدین قاسم نور بخش رازی که در سنه (۹۰۷) در بلده ری از تالیف آن فراغت یافته – اول آن بعد از فهرستی که نوشته (حمد بلا احصی حکیمی را که بکمال حکمت) آخر نسخه را کاتب تمام نکرده چنانچه در این نسخه چند ورقی را ننوشته ظاهراً نسخه منقول منهای او سقط داشته آخر موجود (و علامات خیر و شر که اکثر آنها عمومی) خط نستعلیق ۲۱ سطری – وقفی نادر شاه – عدد اوراق ٦۳ – طول ۲ گره – عرض یك گره و ۳ بهر – قفسه ( )

حرف (د)

﴿٤۹﴾

دستور ساختن تریاق

عربی – و چون نسخه از روی نسخه صحافی شده استنساخ شده ونام مصنف بصحافی رفته بوده بدست نیامد ولی نسخه در کمال اعتبار است و در جزئیات دستوری از نسخ معتبره مشهوره نقل نموده اول نسخه نیز بصحافی منقول منها نوشته نشده اول موجود (جمل بدنه اشرف الابدان) آخر نسخه افتاده آخر موجود (افکانت فی لطیف ما قراء و بدیع) خط نسخ ۲۱ سطری – وقفی نادر شاه – عدد اوراق (۳۰۳) طول ۳ گره و ۱ بهر – عرض ۱ گره و ۷ بهر – قفسه ( )

《۵۰》

درة المنتخبه

عربی – مؤلف علی الاحتمال الشمس الدین محمد بن احمد قوصونی چنانچه در کشف الظنون است و این تسمیه بنا بر اچیزیست که ضابطین سابق تشخیص داده اند ودرظهر کتاب نوشته أند و کتاب در ادویه وادعیه علاجیه وترقیات امراض است از سر تا قدم اول موجود (بقدرة الله و عونه) آخر موجود (فانه لا یسافرا لشخص ابدأوهو هذا) خط نسخ ۱۳ سطری واقف معلوم نشد – عدد اوراق ۹۱ طول یك گره و ۷ بهر و ۵ مو – عرض یك گره وسه بهر قفسه (   )

《۵۱》

دستورالادویه

فارسی – مؤلف اگر چه درظهر کتاب بابن جزله معروف نسبت داده است ولي معلوم نیست زیرا در ترجمه او اثری یافت نمیشود – وآن بترتیب حروف تهجی است – اول نسخه (الحمدلله رب العالمین) آخر نسخه (و کلمار و غیره آن از قوابض تم الکتاب) تاریخ تألیف چنانچه در حاشیه آخر کتاب است سنه (۸۰۳) و تاریخ تحریر سنه (۱۰۸۲) خط نسخ ۲۲ سطری – وقفی آقا زین العابدین سال وقف (۱۱۶۶) عدد اوراق ٤٤ – طول یك گره و ۸ بهر – عرض یك گره و ۲ بهرقفسه (   )

《۵۲》

حرف (ذ)

ذهبیه

عربی – که حضرت سرکار فیض آثار ثامن الائمة المعصومین علیه وعلیهم السلام بجهة مامون خلیفه مرقوم فرموده اند اگرچه شیخ حر عاملی راسهوی دست داده که در جزو رسائل مجهولة الهویه دانسته ولي در فهرست شیخ طوسی ومعالم العلماء ابن شهر آشوب و روایت محقق کرکي جابر آنست که بتفصیل در خاتمه مستدرکات الوسائل مذکور میباشد ومقدمه سندی برای رساله شریفه ذکر شده اول آن چنانچه در نسخه ملحوظ است بعد از بسمله (الحمدلله اولا وآخراً) اول مرقومه مطاعه بعد از بسمله (اما بعد فانه وصل کتاب الخ) آخر دستخط مبارك (فان الله یعطی العافیه لمن یشاء و یمنحها

اياه والحمدلله رب العالمين) وشروحی بر رساله نوشته اند و بتراجم متعدده هم مترجم گردیده — و پس از ختم رساله بلا فاصله رساله ایست در فوائد چوب چینی بفارسی از نورالله طبیب معروف بعلاء وظاهراً حکیم علاء تبریزي باشد که معاصر شاه طهماسب صفوی بوده است ـ اول آن (چنین گوید محرر این رساله و مقرراین مقاله خادم الحکماء نورالله مشهور بعلاء) آخر نسخه (بعیش عشرت مشغول خواهد شد بمنه وجوده) خط نستعلیق مختلف السطر — وقفی نادر شاه — عدد اوراق ۱۰ — طول ۲ گره و ۸ بهر عرض یك گره و ۹ بهر ـ و ۵ مو — قفسه ( )

﴿۵۳﴾

ذخیره خوارزمشاهي

فارسی — مؤلف زین العابدین اسمعیل بن حسین الجرجانی الطبیب — متوفای سنه (۵۳۱) کهاز برای علاء الدین تکش خوارزمشاهی درسنه (۵۰۴) تألیف نموده کتاب است بترتیب فهرستی که در دیباچه اواست ونسخه از کتاب اول است تا بخش دوم از کتاب سوم ونسخه ذخیره بطبع هم رسیده — اول نسخه بعد از بسمله (الحمدلله حمدالشاکرین) آخر نسخه (تمام شد بخش دوم از کتاب سوم) تاریخ کتابت سنه (۱۰۶۹) خط نستعلیق ۲۴ سطری — وقفی تاج ماه بیگم ـ سال وقف (۱۲۶۲) عدد اوراق (۳۵۵) طول ۲ گره و ٤ بهر — عرض یك گره و ۲ بهر ـ قفسه ( )

﴿۵٤﴾

ذخیره خارزمشاهی

فارسي ـ مکرر شماره قبل ـ و آن از اوایل فهرست است تا باب آخر ازجزو هفتم کتاب — اول موجود (باب سیم درآنکه طبیب را همیشه اثرصح باید چیست) آخرنسخه (واندر سبزی و بوستانها و آب روان نگاه کردن سود دارد انشاء الله الشافي) تاریخ تحریر سنه (۱۰۶۹) خط نستعلیق ۱۹ سطری وقفي تاج ماه بیگم — سال وقف (۱۲۶۲) عدد اوراق (۲۸۲) طول ۲ گره و ۵ بهر — عرض یك گره و ۲ بهر — قفسه ( )

﴿۵۵﴾

ذخیره خارزمشاهی

فارسی — مؤلف مطابق شماره (۵۲) واین کتاب آخراست از ذخیره اول آن که دیباچه اواست

وبواسطه قدمت قدری غیر مقروءاست تا میرسد باین لفظ (گفتار ذیل تتمه کتاب ذخیره خوارزمشاهیست) آخر نسخه (بدل غاریقون فرفیون است) کاتب یونس بن ابی بکر - سال کتابت سنه (۶۶۹) خط نسخ ۱۷ سطری - وقفی نادرشاه - عدد اوراق (۱۶۸) طول ۲ گره و ۲ بهر - عرض یك گره و ۴ بهر - قفسه ( )

﴿۵۶﴾

ذخیره اسکندریه

فارسی - وآن رساله‌ایست درساختن اکسیر وکیمیا وچون درترکیب پاره ادویه‌است ملحق بطب میباشد ومقدمه آن شرحیاست ازپیدا شدن او در زمان معتصم عباسی وآن رساله ازمؤلفات انطیوخوس تلمیذ اسکندر ذوالقرنین بن فیلقوس یونانی‌است که بعربی ترجمه شده و بعد از عربیت بفارسیت ترجمه گردیده ومشتمل‌است برده اصل ازمقدمات واصل صنعت اکسیر وترکیب سمومات و تریاقات مخلصه واحراز طلسمیه وخواتیم سیارات سبعه وفنون طلسمات وبخورات وخواص متعلقه بجوانان وخواص اعضاء حیوان - اول نسخه بعد ازبسمله (تبرکا باسمه العلی العظیم الحمد لله وکفی) آخر نسخه افتاده آخر موجود (هشتم مذکور درعمل اتحاد دلها) خط نستعلیق ۱۷ سطری - اوراق مجدول بطلا ولاجورد - وقفی نادرشاه - عدداوراق (۴۱) طول ۲ گره و سه بهر - عرض یك گره و سه بهر و ۵ مو - قفسه ( )

﴿۵۷﴾ ﴿۵۸﴾

حرف (ر)

رساله درقولنج

عربی - مصنف شیخ ابو علی بن سینا ی مذکور درشماره (۱۷۲) حکمت خطی ورساله معروفاست اول‌آن بعدازبسمله (وبعد فقد خاطبنی سیدنا الامیر الجلیل نصرة الدوله عز الملك) آخرنسخه (کان فی الاصل المنقول منه هذا ما وجد من هذا الکتاب والحمد لله رب العالمین) خط نسخ ۱۹ سطری - وقفی عضد الملك - طول ۲ گره و ۶ بهر - عرض یك گره و ۷ بهر

(ضمیمه غیرقابل تجزیه‌آن‌است)

رساله درخواص کاسنی

عربی - مصنف مطابق شماره قبل - اول نسخه (سئل الشیخ الرئیس ابو علی بن سینا رحمة الله علیه)

ونسخه را کاتب تمام ننوشته — آخرموجوده (مخرج الامثال المضروبه) خط نسخ ۱۹ سطری — عدد اوراق درشماره (۳٦) واقف وطول وعرض مطابق شماره قبل — قفسه ( )

﴿۵۹﴾

رساله درفصد

عربی — مصنف ابوالحسن هبة الدین عاصم بن ابراهیم وآنرا مبتنی برده باب قرار داده — اول نسخه بعداز ذکر اسم وفهرست ده باب (الباب الاول فی حدا لفصد) آخر نسخه (والله ولی العصمة والتوفیق) پس از آن جنگی است مشتمل بر مطالب متفرقه حکمت وکلام ومنطق ومسائل مشکله علمیه که ابتدای آن از مقدمات شرح دیوان حضرت امیر المؤمنین (ع) از قاضی حسین میبدی مذکور شماره حکمت وباقی از کتب متفرقه است — مؤلف وکاتب آن بدست نیامده — اول آن (فتح اربعة من الحروف لیس لها فی الحرف مشاکل) آخر آن که بعضی از ابیات مثنوی تمام میشود (چون زمقصد بگذرد اوبم شود) خطي ۱۷ سطری — وقفي نادر شاه ـ عدد اوراق ۱۰۲ — طول ۲ گره ۵ مو — عرض یك گره وسه بهر — قفسه (

﴿٦۰﴾

رساله درخوردن سموم نافعه

فارسي — وچون قطعه از کتابی در طبابت وخطبه و دیباچه ندارد تشخیص مؤلف مشکل است اول آن (طریق خوردن بعضی سمها) آخر نسخه (گویند قوت جوانی وسیاهی موی را نگاه دارد) خط نستعلیق — ۱۷ سطری وقفي نادرشاه — عدد اوراق ۵ ـ طول یك گره و۹ بهر و ۷ مو — عرض ۱ گره و ۳ بهر — قفسه ( )

﴿٦۱﴾

رساله بیخ چینی

فارسی — مؤلف حکیم عماد الدین محمود از اطباء حاذق دولت شاه طهماسب صفوی اول ودر آخر عمر مجاور مشهد مقدس شده بتداوی مرضاء اشتغال داشته و این رساله را درخواص چینی از دستور یکی از حکماء فرنك بهند آمده بوده در هند درسنه (۹۵٤) نوشته بسیار مفید است ـ اول نسخه بعد از بسمله (سپاس و ستایش آفریده گاری را که انسانرا بشرف نعاق) آخر نسخه (بعضی از اینها لامحاله حاصل

شود انشاء الله تعالی تمت) خط نستعلیق ۱۷ سطری – وقفی آقا زین العابدین – سال وقف (۱۱۶۶)
عدد اوراق ۸ – طول یك گره و ۹ بهر و ۸ مو – عرض یك گره و ۲ بهر قفسه (　　)

﴿۶۲﴾

رساله در فصد

مؤلف شیخ امین الدوله ابو الحسن هبة الدین صاعد بن ابراهیم مذکور معروف بابن سلمه متوفای سنه (۵۶۰) اول نسخه (مقالة فی الفصد) آخر نسخه (فی جمیع مارغبناه والسلام تمت المقاله) خط نسخ ۱۵ سطری – وقفی نادر شاه – عدد اوراق ۱۳ – طول ۲ گره عرض یك گره و ۳ بهر – قفسه (　　)

﴿۶۳﴾

رساله تدبیر صحت در مطعم و مشرب

عربی – مؤلف مجرب حنین بن اسحق العبادی – متولد سنه (۱۹۴) و متوفای سنه (۲۶۴) که از مشاهیر اطباء و ادباء قرن سیم و دانا بلغات یونانی که پاره کتب یونانی را بعربی ترجمه نمود مثل کتاب اقلیدس الصوری وظاهراً نسخه مستخرج از کتاب مفصلی از اوست چنانچه از قرینه مستفاد میشود – اول نسخه (لما کانت الابدان واثرة التحلل – آخر نسخه (انتهی الغرض من الاصل) کاتب محمد بن عبد الکریم تاریخ تحریر سنه (۹۵۹) – خط نسخ مختلف السطر – واقف معلوم نشد – ضمیمه آنست نسخ دواهای مرکبه که در خزانه بیمارستان عضدی معمول بوده – عربی اول نسخه (نسخ الادویة المرکبة) آخر نسخه (و امسك عنا السوء انك علی کل شیئی قدیر – عدد اوراق ۵۴ – طول ۲ گره عرض یك گره و یك بهر – قفسه (　　)

﴿۶۴﴾

رساله جدریه

عربی – مصنف محمد بن زکریا الرازی مذکور از مشاهیر اطباء قدیم اگرچه در بدو امر بعمل اکسیر مشغول بود ولی منصرف شده بطب اشتغال یافت و سرآمد معاصرین خود شد و تصانیف او مطارح انظار اطباء

مستاخر گردید ودر سنه (۳۱۱) درری وفات یافت ونسخه در اسباب و علامات ومعالجات مرض آبله وجدریست — اول نسخه بعد از بسمله (الحمد لله حمداً دائماً یمتری التزید من عبده الخ) آخر نسخه (ولواهب الحمدالعقل بلانهایة کما هو له اهل) خط نسخ ـ ۲۰ سطری وقفی نادر شاه ـ عدد اوراق ۲۱ ـ طول ۱ گره و ۹ بهر و ۵ مو — عرض ۱ گره و ۱ بهر — قفسه ( )

﴿٦٥﴾

رساله در نبض

فارسی ـ مصنف شیخ الرئیس ابو علی سیناء مذکور و در این رساله اقسام نبض و اجناس علیه آنرا ذکر کرده ـ اول نسخه (سپاس مر آفریدکار را و ستایش مرورا) آخر نسخه (و اما نبض بیماران و بیماریها شاید گفتن بتفصیل) خط نسخ ۲۰ سطری ـ وقفی نادرشاه ـ سال وقف (۱۱٤٥) عدد اوراق (۱۱) طول یك گره و ۹ بهر ـ عرض ۱ گره و یك بهر ـ قفسه ( )

﴿٦٦﴾

رساله در منافع وخواص اشیاء

فارسی ـ جامع شاهقلی سلطان بن حمزه سلطان استاجلو از امراء زمان شاه عباس ماضی که از کتب حکماء انتخاب نموده ـ اول آن (الحمد لله رب العالمین الخ) آخر (زخمهای تازه را نافع بود والله اعلم) خط نستعلیق ۱۱ سطری ـ وقفی آقا زین العابدین ـ سال وقف (۱۱٦٦) عدد اوراق (٥۳) طول ۱ گره و ۸ بهر ـ عرض یك گره و ۲ بهر ـ قفسه ( )

﴿٦٧﴾

رساله در طب

عربی ـ مؤلف بواسطه افتادگی اول آن بدست نیامد و آنرا بر ۳۷ باب قرار داده و در آنها امراض و معالجات آنها را نوشته ـ اول موجود (لابد منها فی علاج الامراض) آخر نسخه (و یمزج من هذا و السلام) تاریخ کتابت سنه (۱۰۸۹) خط نسخ ۱۵ سطری ـ واقف معلوم نشد عدد اوراق (۱۹٤) طول ۱ گره و ٦ بهر ـ عرض ۹ بهر ـ قفسه ( )

﴿۶۸﴾ حرف (س)

سته ضروریه طبیه

فارسی - مؤلف حکیم محمود مذکور از اطباء دولت صفویه که بجهت شاهقلی سلطان که از امراء بزرگ آن دولت بوده نوشته و در آن سته ضروریه طبیه را مشروحا بیان نموده - اول نسخه (حمد و سپاس بیقیاس مر حکیمی را که قامت استمداد انسانرا) آخر نسخه (و گرمابه و آب زن نافع بود والله اعلم بالصواب تم بالخیر) خط نستعلیق ۱۴ سطری - وقفی اشرف السلطنه - سال وقف (۱۳۳٤) عدد اوراق (٤۰) طول ۱ گره و ۹ بهر و ۵ مو - عرض ۱ گره و ۱ بهر - قفسه( )

﴿۶۹﴾ حرف (ش)

شرح قانون

عربی - شارح علاء الدین علی بن ابی الحزم القرشی المتوفی سنه (۶۸۷) معروف با بن النفیس که از مشاهیر افاضل اطباء دارای حکمت علمیه و عملیه و اخلاق و مجلس او محط رحال و مهبط رجال بوده و از اعیان تلامذه او رئیس الاطباء بدر الدین حسن و امین الدوله ابن قف و ابوالفضل بن کوشك سدید و ابو الفتح اسکندری میباشد نسخه از اول کتاب است تا آخر باب عین معجمه از ادویه مفرده قانون - اول نسخه بعد از ذکر اسم شارح که کاتب نوشته (بعد حمد الله رب العالمین) آخر نسخه (و هذا آخر المجلد و الحمد لله اولاً و آخراً) تاریخ (۳۵) در نسخه این طور است و محتمل است که در مائه حیواة شارح باشد - خط نسخ ۳۳ سطری - وقفی شاه عباس - سال وقف (۱۰۱۷) عدد اوراق (۲۷۰) طول ۳ گره و ۶ بهر - عرض ۳ گره و ۵ بهر - قفسه( )

﴿۷۰﴾

شرح قانون

عربی مزجی - شارح فاضل الاطباء علی بن عبدالله مشهور بزین العرب مصری - که در سنه (۷۵۱) چنانچه در کشف الظنون است تمام کرده - و نسخه جلد اول است و خطبه و دیباچه

اورا کاتب ننوشته - و از اول متن شروع کرده اول آن (الحمدلله رب العالمین الخ) آخر آن (لنا خذفی الادویة المفردة) کاتب محمد جعفر بن میر محمد تونی - سال تحریر سنه (۱۰۷۱) خط نسخ ۲۱ سطری - وقفی میرسید علیخان طبیب - سال وقف (۱۲۷۳) - عدد اوراق (۵۱٤) طول ۲ گره و ٤ بهر - عرض یك گره و ۸ بهر - قفسه (　　)

《۷۱》

شرح قانون

عربی - شارح ابن النفیس مذکور شماره ٦۸ واین نسخه شرح تشریح قانون است - اول نسخه بعد از ذکر اسم شارح (بعد حمدالله و الصلوة علی انبیائه) آخر نسخه افتاده آخر موجود (و عن مشاهدة هذه النقطة الحمراء ووسط) خط نسخ ۱۹ سطری - وقفی نادر شاه - عدد اوراق (۲۵۷) طول ۲ گره و ٤ بهر - عرض یك گره و ۸ بهر - قفسه (　　)

《۷۲》

شرح قانون

عربی - شارح ابن النفیس مذکور شماره (٦۸) و آن شرح کتاب سیم قانون است تا آخر مبحث تشریح عین - اول نسخه (قال مولانا الامام العالم الصدر الکامل) آخر نسخه (کمل و لله الحمد والشکر دائماً) خط نسخ ۱۹ سطری - وقفی خواجه شیر احمد - عدد اوراق (٤۵۱) طول ۲ گره و ۵ بهر - عرض ۱ گره و ۵ بهر - قفسه (　　)

《۷۳》

شرح قانون

عربی - شارح امام فخر رازی مذکور شماره (۱۷۷) حکمت خطی و نسخه تا اواخر مبحث نبض است - اول و آخر آن افتاده است - اول موجود (والتعمق فی اغواره والترقی الی انواره و لما کان کتاب القانون الخ) آخر موجود (وتسمی هذا لتشبه بنسبه الکل) خط نسخ مختلف السطر - وقفی نادر شاه عدد اوراق (۱۷۳) - طول ۱ گره و ٦ بهر - عرض ۱ گره و ۲ بهر - قفسه (　　)

﴿۷٤﴾

شرح موجز قانون

عربی - شارح ابو عبدالله فضل ان ابی نصر ان عبدالله که برای امیرزاده محمد سلطان پادشاه عصرش سنه (۸۱۳) در سمرقند نوشته واین شرح بقوله اقول است - اول نسخه (الحمدلله مشرف الاشعة من الاجسام العلویه ذوات الاضواء و الانوار الخ) آخر نسخه (فلنختم الکتاب ههنا والله اعلم بالصواب) و مینماید نسخه اولی باشد که بنظر صاحب کشف الظنون هم نرسیده - خط نسخ ۳۱ سطری - وقفی ابن خاتون - سال وقف (۱۰٦۷) عدد اوراق (۱۷۲) طول ۲ گره و ٦ ابهر و ٥ مو - عرض ایك گره و ۷ ابهر - قفسه ( )

﴿۷٥﴾

شرح اسباب

عربی - متن از نجیب الدین محمد بن علی ابن عمر السمرقندی مقتول در هرات سنه (٦۱۸) که تمام امراض و علامات و معالجات آنهارا در کتاب استقصاء نموده و شرح از برهان الدین نفیس بن عوض بن حکیم معاصر سلطان الغ بیك که در اواخر صفر سنه (۸۲۷) از تالیف آن فراغت یافته و در این نسخه خطبه و دیباچه شرح نوشته نشده چنانچه تا اواسط ضلع و کسر بیش ننوشته و سفید گذارده - اول موجود (قال المصنف الصداع الم و هو خروج من حال طبیعیة الي حال غیر طبیعیة الخ) آخر موجود (و ما یدق احد عظامیه من العقب و ترطبه) خط نستعلیق ۲٥ سطری - وقفی تاج ماه بیگم - سال وقف (۱۲٦۲) عدداوراق (۱۹۷) طول ۲ گره و ۳ ابهر - عرض ۱ گره و ٦ ابهر - قفسه ( )

﴿۷٦﴾

شرح اسباب

عربی - مکرر قبل ولی این نسخه دارای خطبه است و کاتب آنرا در دو مجلد نوشته با آنکه اصل کتاب یکی است - اول این نسخه که جلد اول اواست (الحمد لله رب العالمین) آخر نسخه (الذی ینبت علی العظم المکسور) خط نستعلیق ۲٥ سطری - وقفی آقا میرزا محمود دوزع کتابخانه

سال وقف دی (۱۳۰۷) عدد اوراق (۱۹۲) – طول ۲ گره و ۱ بهر عرض یك گره و ۲ بهر – قفسه (   )

﴿۷۷﴾

شرح اسباب

جلد ثانی که از امراض کبد است تا کسر و ضلع اول آن (فی امراض الکبد) آخر آن (ویجذف الرطوبات) کاتب هر دو جلد محمد علی بن عبد الکریم – سال تحریر (۱۲٤۷) بعد از آن چند ورق در معاجین وادویه است بفارسی و مینماید که قطعه از کتابی باشد – خط نستعلیق ۲۵ سطری واقف مطابق شماره قبل عدد اوراق (۱۵۵) طول ۲ گره و ۲ بهر عرض یك گره و ۵ بهر قفسه(   )

﴿۷۸﴾

شرح اسباب

مکرر قبل – و این نسخه قطعه ایست از آن راجع بامراض چشم تا اواخر امراض گوش – اول نسخه (انحلال الطبقة الصلبیة وهی طبقة منشأوها اطراف الغشاء) آخر نسخه (او ماء ورق الخوخ او طبیخها) خط نسخ ۲۵ سطری – وقفی ابن خاتون – عدداوراق(٤۳)طول ۲ گره و ۳ بهر و ۵ مو – عرض ۱ گره و ۵ بهر قفسه (   )

﴿۷۹﴾

شرح کناش

عربی – ماتن جورجیس ابن بختیشوع جند یسابوری از حذاق اطباء نصاری اوایل دولت عباسیه ومعاصر ابی جعفر منصور که در سنه (۱٤۸) در بنای بغداد سوء هاضمه پیدا کرده بود واطباء دار الخلافه از عهده معالجه بر نیامدند ناچار جورجیس راکه در جند یسابور بود بنزد خلیفه معرفی کردند و او آمد ومعالجه نمود بشرحی که قفطی ذکر کرده – شارح او یزید صهار بخت از تلامذه مصنف و نسخه کناش معروف بوده و همچنین شرح اول شرح (الحمدلله الذی لم یزل یدبا بغیر ید) آخر نسخه (فهذا ما اختمنا به کتابنا و الحمدلله اولا وآخراً) ونسخه قدیمی است خط نسخ ۲۳ سطری – وقفی نادر شاه – عدد اوراق ۹٤ طول ۲ گره ... [illegible]

قفسه (   )

《۸۰》

شرح کتاب اخلاط

عربی ـ متن از بقراط حکیم معروف که در سنه (۹۵) از تاریخ بخت نصر بنتحقین ظهور نموده که مطابق است با پنجهزار و یکصد و چهارده از هبوط حضرت آدم (ع) که از زنان حکماء طبیعیین و فضلاء متألهین و متنسکین بوده و در ترجمه او شرحی نوشته اند ـ واین کتاب را جالینوس مذکور در ترجمهٔ (دیسیقوریدوس) شرح کرده که ظاهرا همین است و هر دو را حنین بن اسحق عبادی مذکور از یونانی بعربی ترجمه نموده که این است ـ اول نسخه (اعلم ان الطبایع اربع) آخر نسخه (مادامت بهم الحمی الی ان یبرؤا انشاءالله) بضمیمه یکورق در منافع تریاق فاروق استخراج حکیم یحیی النحوی ـ خط نسخ مختلف السطر ـ وقفی نادرشاه ـ عدد اوراق ۹ طول ۱ گره و ۹ بهر و ٦ مو ـ عرض ۱ گره و ۳ بهر ـ قفسه (   )

《۸۱》

شفاء الاسقام

فارسی ـ مؤلف عبد الرزاق بن عبد الکریم بن عبد الرزاق الطبیب الکرمانی از اطباء دولت سلطان حسین بایقرا و کتاب را برای وزیر امیر علیشیر تالیف نموده ـ اول نسخه (نسئل الشفاء عن اسقام الجهلات من کرمك یا حکیم) آخر نسخه (عیب است ولکن هنر است از موری) خط نسخ ۱۷ سطری ـ وقفی مرحوم شیخ بهائی ـ سال وقف (۱۰۳۰) عدد اوراق ٤۰ ـ طول ۱ گره و ۸ بهر و ۵ مو ـ عرض ۱ گره و ۲ بهر ـ قفسه(   )

حرف (ع)

《۸۲》

عین الحیواة

فارسی ـ مؤلف محمد مجیر و متصور بر معالجات است درضمن نود باب و یکباب دیگر در فاد زهر ضمیمه باوست ـ اول نسخه (الحمد لله رب العالمین) آخر باب نودم (برحمتك یا ارحم الراحمین)

کاتب میر ابو الحسن سبزواری — سال تحریر سنه (۱۰۵۸) پس از آن باب نود و یکم است در معرفت فادزهر حیوانی که آخر آن اینست (واگر سبز رالك بود عسلی بود والله اعلم بالصواب) و بلا فاصله رساله ذیل است

رساله در قوه باه و مجامعت

موالف — ابوالمظفر حبیب‌الله بن محمد بن اردشیر از اولاد جرجاسب بن جاماسب الحکیم که بنام سلطان عصرش ابوالحارث سنجر بن ملکشاه سلجوقی تالیف نموده و بر هفده باب قرار داده اول نسخه (الحمدلله رب‌العالمین وطوبی للعارفین) آخر آن بمعجون عطائی ختم میشود (وبلذر العانب وجنطیانا) خط نستعلیق ۱۶ و ۱۷ سطری — رقفی آقا زین العابدین — سال وقف (۱۱۶۶) — عدد اوراق (۱۶۲) — طول ۲ گره و ۵ بهر — عرض ۱ گره و ۹ بهر — قفسه( )

حرف (ف)

﴿۸۳﴾

فاضلیه

عربی — موالف ابو عمران موسی بن عبید الله اسرائلی و آنرا برای قاضی معاصر خود تالیف نموده چنانچه در دیباچه ذکر کرده — اول نسخه (قال الشیخ الرئیس ابو عمران موسی بن عبید الله القرطبی الاسرائیلی) آخر نسخه (والمله وفق لغرض انشاء لله تعالی تم الکتاب) تاریخ کتابت سنه (۶۹۰) خط نسخ ۱۹ سطری — رقفی نادر شاه — عدد اوراق (۱۸) طول ۲ گره و ٤ بهر — عرض — ۱ گره و ۶ بهر — قفسه( )

﴿۸٤﴾

فوائد الانسان

منظومه فارسیه در ادویه نظم درویش دوائی که برای سلطان عصرش شاه جلال الدین محمد اکبر نظم کرده و بنظر سلطان رسانیده سلطان تشویقا له برزبان جاری نمود (شده اسمش فوائد الانسان) اتفاقا مادهٔ تاریخ وتالیف اوهم هست که سنه (۱۰۰٤) بوده باشد — اول نسخه (الله اکبر این چه حکمت همایون ونعمت گونا گون است) آخر نسخه (و من الله التوفیق ظاهرا و باطنا و اولا

و آخرا) تاریخ تحریر نسخه سنه (۱۰۳۵) خط نستعلیق ۱۲ سطری واقف معلوم نشد — عدد اوراق (۱۰۵) طول ۱ گره و ۸ بهر و ۵ مو — عرض ۱ گره و ۱ بهر قفسه (　)

《۸۵》

فصول ابقراط

معرب — و آن فصولی است یازده کانه که در قبر او یافتند — اول آن (کتاب بقراط الذی وجدوه فی قبره) آخر نسخه (الی شرب الماء البارد شوقا شدیدا تمت الفصول) خط نسخ ۱۱ سطری ضمیمه آنست ٤ ورق از مقاله و جزء تصنیف محمد بن زکریا — وقفی آقا زین العابدین سال وقف (۱۱۹۶) عدد اوراق هردو نسخه ۸ — طول ۱ گره و ۸ بهر — عرض ۱ گره و ۱ بهر قفسه (　)

حرف (ق)

《۸۶》

قانون

عربی — مصنف شیخ ابو علی ابن عبد الله سینای متولد (۳۷۳) و متوفای (٤۲۷) و او از اشهر کتب طبیه است و شروح بسیار بر آن نوشته شده و مکرر بطبع رسیده — و او مبتنی بر پنج کتاب است — و نسخه کتاب اول او است — اول نسخه (الحمد لله حمدا یستحقه بعلو شانه) آخر نسخه (تم الکتاب الاول من کتاب القانون) خط نسخ (۲۹) سطری — وقفی حاج میرزا حسین — عدد اوراق (۱۳۸) طول ۳ گره و ۲ بهر — عرض ۲ گره و ۱ بهر قفسه (　)

《۸۷》

قانون

عربی — مکرر شماره قبل و نسخه کتاب اول او است که در اصول کلیه طب است — اول نسخه را کاتب ننوشته و از فصل اول شروع کرده — اول آن (الفصل الاول من التعلیم الاول من الفن الاول من الکتاب الاول فی حد الطب) آخر نسخه (و اخذ فی تصنیف کتابنا فی الادویة المفرده) تاریخ تحریر سنه (۱۰۷۳) خط نسخ ۲۵ سطری وقفی نادر شاه — عدد اوراق (۱۳۵) طول ۲ گره

و ۵ بهر - عرض ۱ گره و ۵ بهر - قفسه ( )

﴿۸۸﴾

قانون

عربی - مکرر ایضا از اول است تا آخر قرا بادین که کتاب پنجم اوست - اول نسخه (الحمدلله حمدا لشاکرین) آخر نسخه (هو شراب یتخذ من عصارة الورد من العسل) - تاریخ تحریر سنه (۱۰۷۷) خط نستعلیق (۲۱) سطري - اوراق مجدول بطلا وتحریر صفحه اول داراي سرلوح مذهب عناوین بشنجرف - وقفي صدق الملك - سال وقف (۱۳۱۲) عدداوراق (۸۴۸) طول ۲ گره و ۵ بهر - عرض ۱ گره و ۵ بهر - قفسه ( )

﴿۸۹﴾

قانون

و نسخه کتاب دوم است از پنج کتاب قانون ودر ادویه مفرده است اول آن (و بعد حمدا لله و الثناء علیه) آخر نسخه (و ینقیها المخیل تمت الادویة المفرده) خط نستعلیق (۳۰) سطری وقفي نادر شاه - عدد اوراق (۱۵۱) طول ۲ گره و ۵ بهر - عرض ۱ گره و ۸ بهر - قفسه ( )

﴿۹۰﴾

قانون

مکرر ایضا و آن کتاب سیم اوست که در کلیات احکام امراض است - اول آن (الفن الاول من الکتاب الثالث من القانون) آخر آن (البلوس والزفت و التین المطبوخ مجموعة وفرادی تم الکتاب الثالث) کاتب احمد جیلانی - خط نستعلیق مختلف السطر وقفی نادر شاه - عدد اوراق (۳۶۰) طول ۲ گره و ۵ بهر - عرض ۱ گره و ۸ بهر - قفسه ( )

﴿۹۱﴾

قرابادین

عربی - مولف نجیب الدین محمد ابن علي بن عمر السمرقندی مذکور و نسخه در ادویهٔ مرکبه است اول نسخه (القراباد بن علی ترتیب العلل) آخر نسخه (لم یخف عاقبته فانه قاد زهر البیش) تاریخ تحریر

نسخه سنه (۶۸۰) و نسخه قدیمی است - پس از آن ورقه ایست از کتابی و او در تشریح چشم است خط نسخ (۱۹) سطری - وقفی خواجه شیر احمد - عدداوراق (۱۲۶) طول ۲ گره و ۲ بهر - عرض ۱ گره و ۲ بهر و ۵ مو - قفسه ( )

﴿۹۲﴾

قرابادین شفائی

فارسی - مؤلف مظفر بن محمد الحسینی الشفائی - اول نسخه (الحمد لله القادر الحکیم) آخر نسخه (اجزا برابر بشراب بسرشند وضماد نمایند نافع است انشاءالله تعالی) خط نستعلیق (۱۵) سطری - وقفی آقا زین العابدین سال وقف (۱۱۶۶) عدد اوراق (۱۵۱) طول ۹ گره و ۹ بهر عرض ۱ گره و ۲ بهر قفسه( )

﴿۹۳﴾

قرابادین یا ترتیب الادویه

عربی - مؤلف نجیب الدین سمرقندی مذکور شماره (۸۹) و نسخه در ذکر ادویه مفرده است - اول نسخه (الحمد لله رب العالمین) آخر نسخه (تم الکتاب الرابع من الخمسة النجیبیات السمرقندیه) تاریخ تحریر سنه (۹۸۸) خط نستعلیق (۱۵) سطری - وقفی ابن خاتون - عدد اوراق (۱۴۵) طول ۱ گره و ۸ بهر - عرض ۱ گره و ۲ بهر - قفسه ( )

﴿۹۴﴾

قانونچه

عربی - مصنف محمود بن عمر الجغمینی و آن مبتنی بر ده مقاله است - و مکرر بطبع رسیده - اول نسخه (الحمد لله رب العالمین) آخر نسخه افتاده آخر موجود (البنفسج المربی معتدل الحرارة و البرودة) خط نسخ (۱۲) سطری - اوراق مجدول بشنجرف - وقفی میرزا سید علیخان طبیب سال وقف (۱۲۷۳) عدد اوراق (۵۲) طول ۲ گره و ۵ بهر - عرض ۱ گره و ۶ بهر - قفسه ( )

﴿۹۵﴾

قانونچه

عربی - مکرر شماره قبل - اول نسخه (الحمد لله رب العالمین) آخر نسخه (و المعجونی غلیظ مولد

المسد ذتم الکتاب) خط نستعلیق (۱۷) سطری - وقفی آقا زین العابدین - سال وقف (۱۱۶۶) عدد اوراق (۳۴) طول ۱ گره و ۸ بهر - عرض ۶ گره و ۲ بهر - قفسه ( )

«۹۶»

قانونچه

عربی - مکرر ایضا اولا و آخرا تاریخ سنه (۹۸۷) خط نسخ (۱۵) سطری - وقفی ابن خاتون عدد اوراق (۴۳) طول ۱ گره و ۸ بهر و ۵ مو - عرض ۱ گره و ۳ بهر - قفسه ( )

«۹۷»

قانونچه

مکرر ایضا - کاتب سید محمد امین - سال تحریر سنه (۱۰۹۶) خط نسخ (۱۶) سطری - وقفی آقا زین العابدین - سال وقف (۱۱۶۶) عدد اوراق (۳۶) طول ۱ گره و ۹ - عرض ۱ گره و ۲ بهر - قفسه ( )

«۹۸»

قانونچه

مکرر ایضا - تاریخ تحریر نسخه سنه (۱۰۸۹) خط نستعلیق (۱۴) سطری - وقفی آقا زین العابدین عدد اوراق (۳۶) طول ۱ گره و ۷ بهر و ۵ مو - عرض ۱ گره و ۲ بهر و ۵ مو - قفسه ( )

«۹۹»

قوانین الطب

عربی - مصنف خواجه نصیر الدین طوسی متوفای سنه (۶۷۲) و در فهارس قدیمه و در کتاب ضوابط الطب ضبط شده - نظر بانکه در دیباچه دارد (فهذا ضوابط الطب) ولی در کشف الظنون بقوانین ضبط شده نه ضوابط اول نسخه (الحمد لله علی الائه المتواتره) آخر نسخه (واخرد عوانا الحمد لله رب العالمین) تاریخ تحریر سنه (۹۰۰) خط نستعلیق مختلف السطر - وقفی ابن خاتون - عدد اوراق (۵) طول ۱ گره و ۸ بهر - عرض ۱ گره و ۳ بهر - قفسه ( )

حرف (ك)

«۱۰۰»

کامل الصناعه

عربی - مصنف ابو الحسن علی بن العباس المجوسی الاهوازی تلمیذ ابو ماهر موسی بن سیار [illegible]

سلطان عصرش فنّا خسرو عضد الدوله تصنیف نموده و در میان کتب طبیه قدیمه مقام عالی دارد و تا قانون ظاهر نشده بود متطببین بدرس وی مشغول بودند و آن مشتمل بر ده مقاله و تمامی طب را از علمی و عملی و تشریح دارا است و بطبع هم رسیده - اول نسخه بعد از فهرست (الباب الاول فی صدر الکتاب قال علی بن العباس ان احق ما ابتدی) آخر نسخه که آخر کتاب است (و بتمامها تم الکتاب) خط نستعلیق (۳۰) سطري - وقفی فخر الدوله - سال وقف (۱۲۹۹) عدد اوراق (۵۳۵) طول ۳ گره و ۱ بهر و ۵ مو - عرض ۱ گره و ۸ بهر و ۵ مو - قفسه ( )

«۱۰۱»

کامل الصناعة

مطابق نمره قبل اولا و آخرا تاریخ کتابت سنه (۸۶۹) خط نسخ ۳۱ سطري - اوراق مجدول بلاجورد و تحریر و طلا - صفحه اول دارای کتیبه مذهب - واقف معلوم نشد - عدد اوراق (۴۲۳) طول ۲ گره و ۶ بهر و ۵ مو - عرض ۱ گره و ۷ بهر - قفسه ( )

«۱۰۲»

کفایه مجاهدیه

فارسی - مصنف منصور بن یوسف بن الیاس که از اطباء دولت سلطان زین العابدین از ملوک مظفریه در حدود سنه (۷۸۰) بوده و او مشتمل بر جزئین علمی و عملی طب است و بنام آن پادشاه نوشته - اول نسخه (حمد و سپاس مر خالقی را که در خلقت انسان دقائق حکمت او بی پایان است) آخر نسخة (واکر المثل وزنجبیل بابقه و نیا و عسل بر ذکر طلا کنند همین عمل کند والله اعلم) کاتب شیخ محمد حسن - سال کتابت سنه (۱۱۵۶) خط نستعلیق (۲۳) سطری - وقف میرسید علیخان طبیب عدد اوراق (۱۱۰) طول ۲ گره و ۹ بهر - عرض ۱ گره و ۸ بهر - قفسه ( )

حرف (م)

«۱۰۳»

مفید الخاص

عربی - مؤلف محمد بن زکریاء رازی مذکور و آن کتابی است بس نافع و در خواص ادویه مفردات

علاجیه و علم فراست و فلاحت و طب جوارح و سیاست چهار پایان و غرس ریاحین و بقول و صید ماهیان و پرندگان و مقاله نافعه در معرفت زهرها از طعامها و شربتها و لباس از راه نظر و مس دست و چشیدن و بوئیدن و خوردن و علاج گزیدگی از جانوران سمی و مارها و عقربها و بیرون کردن حشرات موذیه و پس از ذکر مطالب صورت آرا نقش نموده و برای سلطان عصرش ناصرالدین ابی المعالی محمد بن منصور قلاووز تالیف کرده - و نسخه جزو دوم است - اول نسخه بعد از بسمله (صفته بخور تهرب منه الحیات والعقارب والذباب الخ) آخر نسخه (تالیف الحکیم الفاضل محمد بن زکریا الرازی رحمة الله علیه) خط نسخ صفحه اول مجدول بطلا و تحریر ولاجورد ودارای سرلوح مرصع اسفیداب ار زمینه طلا نوشته ویك سر جزوه در حاشیه مرصع بطلا ولاجورد و ۸ سطر در متن بطلا و تحریر صفحه (۲) و (۳) ده سطری بطلا نوشته و مجدول بطلا وشنجرف ولاجورد و دارای چهار کتیبه در بالا و پائین ار زمینه لاجوردی که بطلا وشنجرف کتابت شده باقی صفحات (۱۱) سطری بمرکب نوشته عناوین بطلا نوشته شده - واین کتاب بسیار نفیس ومشتمل بر پنجاه مجلس صورت و اشکال حیوانات و اشجار و نباتات مرصع عالی میباشد - وقفی نادر شاه - سال وقف (۱۱٤۵) عدد اوراق (۸۳) طول ۲ گره و ۸ بهر - عرض ۱ گره و ۹ بهر و ۵ مو - قفسه ( )

﴿۱۰٤﴾

مغنـــــــی

عربی - مؤلف چنانچه در اول کتاب است حسن ابن هبة الله ابن حسن طبیب از حکماء و اطباء زمان مقتدی بامر الله العباسی صاحب کشف الظنون سعید ابن هبة الله گفته وسهو است در سر هر صفحه سه جدول نوشته است دریکی مرض و در دوم سبب ودر سیم عرض و زیر انها تدابیر علاج را نوشته اول نسخه بعد از ذکر اسم مؤلف (ان اولی ما نطق به اللسان و ثبت برهانه فی الجنان الحمد لمدبر الازمان) آخر نسخه (لما یب بذلك حدوث البلیه و المغص) تاریخ تحریر سنه (۷٤۰) خط نسخ مختلف السطور - صفحه اول دارای یك دائره بشنجرف که در متن آن اسم کتاب و مؤلف را بطلا ومرکب و شنجرف نوشته - اوراق مجدول بشنجرف یك ثلث اول صفحات بجداول

مربع شنجرفی مختلف السطور عناوین بطلا و شنجرف – وقفی ابن خاتون – سال وقف (۱۰۶۷) عدد اوراق (۱۰۰) طول ۲ گره و ۷ بهر و ۵ مو – عرض ۲ گره و ۱ بهر و ۵ مو – قفسه ( )

﴿۱۰۵﴾

مغنی در شرح موجز قانون

عربی – معروف بشرح سدیدی کازرونی که در سنه (۷۴۵) از تألیف آن فراغت یافته – اول نسخه (الحمدلله الذی ابدع بقدرته) آخر نسخه (قد تم الفن الثانی بعون الله و حسن توفیقه) خط نسخ و نستعلیق (۲۱) سطری – واقف معلوم نشد – عدد اوراق (۱۴۵) طول ۲ گره و ٤ بهر و ۵ مو – عرض ۱ گره و ۷ بهر و ۵ مو – قفسه ( )

﴿۱۰۶﴾

مغنـــــــی

مکرر شماره قبل – آخر نسخه از فن ثانی افتاده آخر موجود (او الحرارة توجب غلیانا) خط نستعلیق و نسخ (۲۳) سطری – وقفی نادر شاه – سال وقف (۱۱۴۵) عدد اوراق (۱۶۲) طول ۲ گره و ٤ بهر و ۵ مو – عرض ۱ گره و ۸ بهر – قفسه ( )

﴿۱۰۷﴾

مغنـــــــی

مکرر – و این نسخه تا آخر فن رابع است – اول آن افتاده اول موجود (هو الذی یقبل الاشکال و یترکها بسهولة) آخر فن ثنی که باتمام نرسیده (درهم مدّق ناعما) آخر نسخه (هذا اخر شرح الموجز السدیدی) خط نستعلیق (۲۵) سطری واقف معلوم نشد – عدد اوراق (۲۶۱) طول ۲ گره و ۵ بهر – عرض ۱ گره و ۷ بهر و ۵ مو – قفسه ( )

﴿۱۰۸﴾

معالم الشفاء

عربی – مصنف ابو علی غیاث الدین منصور دشتکی متوفای سنه (۹۴۸) و آن مبتنی بر سه فن است در قواعد نظریه و عملیه و ادویه و اغذیه مفرده و مرکبه – اول نسخه (اللهم ارنا معالم الشفاء وزدنا سعادة بالقانون الکامل) آخر نسخه افتاده آخر موجود (و الحمیة راس کل دواء واعظم کل بدن

ما عودته) خط نسخ (۲۳) سطری - وقفی نادر شاه - سال وقف (۱۱۴۵) عدد اوراق (۵٦) طول ۲ گره و ٦ بهر - عرض ۱ گره و ۷ بهر و ۵ مو - قفسه (   )

﴿۱۰۹﴾

مائه

عربی - مصنف ابو سهل عیسی ابن یحیی المسیحی و آن صد کتاب است - اول آنها در مدخل بسوی طب است و چنانچه در کشف الظنون تعریف شده کتابی است بی ترتیب و پاره از عناوین کتاب باید بترتیب آید و مقدم و مؤخر شود - اول نسخه (الحمدلله رب العالمین) آخر نسخه که آخر کتاب صدم است (وهو آخر کتبنا فی صناعة الطب والحمد لواهب العقل و مفیض العدل) و در ظهر نسخه معرفی شده بکتاب مائه و دیوان الطب و نسخه بسیار قدیمی است - و فهرست کتب مزاور را در کتاب اول بر شمرده - خط نسخ (۲۵) سطری - وقفی مرحوم شاه عباس صفوی - سال وقف (۱۰۱۷) عدد اوراق (۲۸۷) طول ۲ گره و ۵ بهر - عرض ۱ گره و ۸ بهر و ۵ مو - قفسه (   )

﴿۱۱۰﴾

منهاج البیان در مستعملات انسان

عربی - مصنف ابو علی یحیی ابن عیسی الجزله بغدادی طبیب از اطباء مشهور عصر مقتدی بامرالله عباسی که از نصرانیت باسلام بمواعظ استادش ابو علی بن ولید معتزلی انتقال یافت و در مرض موتش کتب خود را وقف بر مزار ابی حنیفه نمود و در سنه (۴۷۳) در بغداد رحلت گزید - و در کتاب خود جمیع ادویه واشربه واغذیه وهر مرکب و بسیط و مفرد و خلیط را بر ترتیب حروف معجم ذکر کرده - اول نسخه (الحمدلله الذي ظهرت بدائع مصنوعاته) آخر نسخه (وقد استوفی ذکره وشرحه فی باب الثاء والحمدلله وحده) تاریخ تحریر سنه (٦۲۰) خط نسخ مختلف السطور - عناوین بشنجرف - وقفی آقا زین العابدین - سال وقف (۱۱٦٦) عدد اوراق (۹۹) طول ۲ گره و ۴ بهر و ۵ مو - عرض ۱ گره و ٦ بهر و ۵ مو - قفسه (   )

﴿۱۱۱﴾

منهاج البیان

مکرر قبل اولا وآخراً کاتب جمال الدین تبریزی تاریخ تحریر سنه (۱۰۱۹) - خط نستعلیق مختلف السطور وقفی آقازین لعابدین - سال وقف (۱۱۶۶) عدد اوراق (۱۹۵) - طول ۲ گره ٤ بهر - عرض یك گره ۳ بهر و ۵ مو - قفسه (   ) .

﴿۱۱۲﴾

مرکبات شاهیه

عربی - مؤلف از حکماء زمان شاه طهماسب بهادرخان صفوی ودر آن ادویه مرکبه را در ضمن مقدمه و بیست و پنج باب وخاتمه بیان نموده ـ اول نسخه بعد از بسمله (الحمد لله مبتدع تراکیب مصنوعات بامتزاج المفردات والمرکبات) آخر نسخه (سمناً ثلثة ارباع الاوقیه تمت) تاریخ تحریر (۱۰۹۵) - خط نستعلیق مختلف السطور وقفی آقازین لعابدین ـ سال وقف (۱۱۶۶) - عدد اوراق (۱۳۰) نسخه بشکل بیاض - طول ۲ گره و ۳ بهر ۵ مو - عرض یك گره و ٤ بهر ـ قفسه (   )

﴿۱۱۳﴾

منهاج البیان

عربی ـ مکرر نمره (۱۱۰) ولی نسخه را اول نیست - اول موجود (و ینفع من البواسیر) آخر نسخه (وقیل هو التین الا صم والله اعلم) کاتب محمود بن ابی بکر بن عبدالرحیم الشیرازي ـ سال تحریر سنه (۸۳۹) خط نسخ ۱۹ سطری ـ عناوین بشنجرف ـ وقفی نادر شاه - سال وقف (۱۱٤۵) عدد اوراق (۲٤۹) طول ۲ گره و ۱ بهر و ۵ مو - عرض ۱ گره ٤ بهر و ۵ مو - قفسه (   )

﴿۱۱٤﴾

معرفت القارورة والتفسره

عربی - مؤلف اسحق بن سلیمان الاسرائیلي المتطبب که بر ده باب مشتمل است ـ اول آن بعداز بسمله (کتاب مجموع من اقاویل الاوائل في معرفة البول) آخر نسخه (وبعدل الشهور انشاء الله تم الکتاب عن جالینوس) خط نسخ مختلف السطور نسخه بشکل بیاض - وقفی نادر شاه

- سال وقف (۱۱٤٥) عدد اوراق (۱۱۵) طول ۲ گره - عرض ۱ گره و ۳ بهر - قفسه ( )

(۱۱۵)

مغنی

عربی - مکرر شماره (۱۰٤) مؤلفاً واولا و آخراً کاتب محمد علي - خط نسخ مختلف السطور - اوراق مجدول بشنجرف - وقفی حاج میرزا موسی خان سال وقف (۱۲٦۲) - عدد اوراق (۱۰۱) - طول ۲ گره و ۱ بهر - عرض ۱ گره و ٤ بهر - قفسه ( )

(۱۱٦)

مغنی

عربی - مؤلف چنانچه خود در صدر کتاب متعرض است ابو منصور حسن بن نوح القمری از قدماء اطباء قریب العهد بمحمد بن ذکریا و ابن ماسویه وآن برسه مقاله است مقاله اولی در امراض حادثه است ازسر تاقدم مقاله ثانیه در علل ظاهره ومقاله ثالثه در حمیات میباشد - اول نسخه بعداز ذکر اسم مصنف (انی لم ازل فی صبای منذ عقلت) آخر نسخه (و وفقني له والشکر دائما) خط نسخ ۱۹ سطری - وقفی آقا زین العابدین - سال وقف (۱۱٦٦) - عدد اوراق (۲۴۵) - طول ۱ گره و ۸ بهر - عرض ۱ گره و ۵ بهر - قفسه ( )

(۱۱۷)

مقاله در خلق انسان

عربی - مؤلف حسن بن هبة الله بن الحسن الطبیب مذکور شماره (۱۰۴) و بر پنجاه باب ترتیب داده و احکام باه را بتفصیل در آنها نوشته و در دیباچه فهرست ابواب مذکوره را آورده پس از آن تفصیل داده - اول نسخه بعداز بسمله و ذکر اسم مصنف (الحمدلله الذی له فی کل ما تاملته العیون) آخر نسخه (کما ابتدء به فی افتتاحها و هوحسبنا ونعم الوکیل) تاریخ تحریر سنه (۵۰۹) - خط نسخ مختلف السطور وقفی این خاتون - سال وقف (۱۰٦۷) - عدد اوراق (۱۴۵) - طول ۱ گره و ۹ بهر و ۵ مو - عرض ۱ گره و ٤ بهر - قفسه ( )

﴿۱۱۸﴾

معالجات بقراطیه

عربی ـ که بیونانی کناش گویند مصنف اصل بقراط بن مهرانلس که در سنه (۱۱۴ه) بعد از هبوط ظهور یافته وي از اولاد اسقلینوس ثانی است در محضر اوهم کسب معارف می نمود و بریاضات نفسانیه عمری گذرانیده و در طبیعیات قدوه حکما است و بیشتر بطب تحقیقات می کرده وکتب اورا جالینوس تفسیر نموده و حنین بن اسحق عبادی بعربی ترجمه کرده یکی این کتاب است که مشتمل بر مقالاتی است ونسخه مقاله هفتم اواست که در امراض جلدیه می باشد که ابوالحسن احمد بن محمد بن یحیي املا نموده اول نسخه بعد از بسمله (المقاله السابعه من الکناش المعروف بالمعالجات البقراطیه) آخر نسخه افتاده آخر موجود (و مما یستعمل له) خط نسخ ۱۵ سطری ـ وقفي نادر شاه ـ سال وقف (۱۱۴۵ه) عدد اوراق (۱۵۹) ـ طول ۱ گره و ۹ بهر ـ عرض ۱ گره و ۶ بهر ـ قفسه ( )

﴿۱۱۹﴾

مفتاح الخزائن

فارسی جزو دوم که در ادویه مرکبه است مؤلف بواسطه نبودن جزء اول بدست نیامد ـ اول نسخه بعد از بسمله (الحمدلله رب العالمین) آخر نسخه (ویکبار بشویند واستعمال کنند مفید بود انشاء الله) خط نستعلیق ۱۶ سطری وقفی نادر شاه ـ سال وقف (۱۱۴۵) عدد اوراق (۱۰۲) طول ۱ گره و ۹ بهر ـ عرض ۱ گره و ۳ بهر ـ قفسه ( )

﴿۱۲۰﴾

موجز قانون

عربی ـ مؤلف علاء الدین علی بن ابی الحزم القرشي متوفای سنه (۶۷۸) و آن مختصر قانون شیخ الرئیس بن سینا است و بر آن شروح کثیره نوشته اند که پاره از آنها گذشته است ـ اول نسخه بعد از بسمله (قال الشیخ العالم الخ) آخر نسخه (واستعملوا دواء جالینوس وغیره من الدواء المذکور تم الکتاب) تاریخ کتاب سنه (۱۱۰۲) ـ خط نسخ ۱۶ سطری ـ عناوین بشنجرف ـ وقفی همشیره خان ـ سال وقف

(۱۲٦۱) - عدد اوراق ۱۸۰ طول ۱ گره و ۲ بهر و ٥ مو - قفسه ( )

﴿۱۲۱﴾

منتخبات

فارسی - وآن برای تصحیح قرابادین شفائی از کتاب حکیم رشدی بدون ترتیب ماخوذ و خارج نویس شده - اول آن (اسارون بیخ گیاهی است) آخر آن (حبة الخضرا مغزون) خط نستعلیق (۲۱) سطری وقفی اقازین العابدین - سال وقف (۱۱٦٦) - عدد اوراق ۱۰ - طول ۱ گره و ۹ بهر و ۳ مو - عرض ۱ گره و ۲ بهر - قفسه ( )

﴿۱۲۲﴾

معالجة الآمراض

عربی - مؤلف احمد بن علی الحسینی الاردستانی که بجهة حکومت وقتش سلطان محمد قطبشاه تالیف نموده و بر چهل و دو باب قرار داده و مقصور است بر معالجات امراض از سر تا قدم - اول نسخه (الحمد لله الذی ابدع العناصر و الاجزاء) آخر نسخه (تم هذه الرسالة من الطب الکلی بحمد الله سبحانه) خط نستعلیق ۱٥ سطری - اوراق مجدول بطلا و تحریر عناوین بشنجرف - وقفی این خاتون - سال وقف (۱۰٦۷) - عدد اوراق (۱۸۳) - ۱ گره و ٥ بهر - عرض ۸ بهر و ٥ مو - قفسه ( )

حرف (و)

﴿۱۲۳﴾

وسائل الوصول الی مسائل الفصول

عربی - مصنف ابراهیم کشی چنانچه در کشف الظنون ضبط شده وآن مختصر فصول بقراط است بدون تحقیق - اول نسخه (اما بعد حمد الله الذی جعل معرفته لمرض القلوب شفاء) آخر نسخه (قال رحمه الله من الحمه رطب جوع لیجففه تم بحمد الله و عونه) خط نسخ (۱۱) سطری - وقفی آقا زین العابدین - سال وقف (۱۱٦٦) - عدد اوراق ۱۷ - طول ۱ گره و ۸ بهر - عرض ۱ گره و ۲ بهر و ٥ مو - قفسه ( )

﴿ ۱ ﴾ حرف (ب)

باوغ الابتهاج فی صحة الازدواج

اصل آن در دولت فرانسه بنامی که (صحت ازدواج) فارسی اوست تالیف شده بود و بتمام السنه اروپ ترجمه شد - و چندین مرتبه بطبع رسیده و دکتر نسیم بیك افندی آنرا بلغت ترکي ترجمه نموده و بعد دکتر اکبر بیك لاهوری در اسلامبول آنرا از ترکي بزبان هندي ترجمه کرده و آقا سید محمد شیرازي آنرا از هندی بفارسی ترجمه نموده و نامش را بلوغ الابتهاج نهاد و آن در احکام طبیه مخصوصه زنان و حمل و وضع آنان و حفظ صحت ایشان واطفلشان میباشد - چاپ سربی - وقفی آقای میرزای ناظر - سال وقف آذرماه (۱۳۰۷) قفسه (   )

﴿ ۲ ﴾ حرف (ت)

تذکره اولی الالباب ج (۱)

عربی - مؤلف شیخ داود بن عمر طبیب انطاکي مقیم مصر - و متوفای درمکه سنه (۱۰۰۵) یا (۱۰۰۸) چنانچه محکی از خلاصه الاثر است و در حاشیه آن رساله نزهة المهجه در تشحید اذهان و تعدیل امزجه است از او - چاپ سربی بخط نسخ - محل طبع مصر - سال طبع (۱۳۰۹) وقفی حاج سید محمد - سال وقف (۱۳۰۹) قفسه (   )

﴿ ۳ ﴾

تذکره اولی الالباب ج (۲)

تشخیصات و واقف مطابق جلد اول است ازهر جهة قفسه (   )

﴿ ٤ ﴾

تقویم الابدان

فارسي - مؤلف محمد اشرف بن شمس الدین محمد طبیب از اطباء زمان شاه سلیمان صفوی - و این کتاب را بطور تقویم السنه مشتمل بر جداول قرار داده و کتاب نافعی است - چاپ سنگی بخط

نستعلیق – محل طبع طهران (۱۲۷۵) وقفی اشرف السلطنه – سال وقف (۱۳۳٤) قفسه(　)

﴿۵﴾ حرف (ح)

حیواة الحیوان ج (۱)

مکرر شماره (۳۸) خطی و این مطبوعه مشتمل است برمطالبی که بعد از تالیف اصل بعضی ازمردم بر آن زیادنموده اند – چاپ سربی بخط نسخ – محل طبع مصر – سال طبع (۱۲۹۲) وقفی حاج سید محمد – سال وقف (۱۳۰۹) قفسه (　)

﴿٦﴾

حیواة الحیوان ج (۲)

تشخیصات و واقف مطابق جلد اول است از هرجهت قفسه (　)

﴿۷﴾ حرف (د)

دقائق العلاج

عربی – مؤلف مرحوم حاج محمد کریمخان کرمانی مذکور شماره (۳۱) حکمت چاپی – وچون یکدوره طب را از اصول وکلیات آن مدون نموده بود و بحقایق الطب نامیده – این کتاب راکه در اعمال طبیه و معالجات و ذکر ادویه مفرده و مرکبه است بمنزله جلد دوم آن قرار داده – چاپ سربی بخط نسخ – محل طبع بمبئی – سال طبع (۱۳۱۵) وقفی حاج میرزا یزدی قفسه (　)

﴿۸﴾

دستور مادران جوان

فارسی – مصنف آقای دکتر حسینقلی خان قاجار ازشعبه قزل اباغ که از نوابغ معارف این عصر است راجع بحفظ الصحه زنان در زمان حمل و وضع و فطام اطفال نوشته اند – چاپ حروفی بخط نسخ محل طبع مصر – سال طبع (۱۳٤۵) وقفی آقای عباسقلیخان بیانی – سال وقف شهریور (۱۳۰۷) قفسه (　)

《 ۹ 》

دستور الاطباء

فارسی – مؤلف میرزا موسی پسر میرزا علی رضای ساوجی از اطباء زمان مرحوم ناصر الدین شاه این رساله را بامر اسدالله خان میراخور نوشته و آن در تعریف وباء و علاج او ست بعد از آن رساله ایست در ادعیه که بانها استشفاء میجویند – چاپ سنگی بخط نسخ – محل طبع طهران – سال طبع (۱۲۶۹) وقفی اشرف السلطنه – سال وقف (۱۳۳٤) قفسه (   )

حرف (ر)

《 ۱۰ 》

رساله بقراطیه

که معروف بقبریه است از بقراط حکیم مذکور که از قبراو استخراج شده – وآن (۲۵) قضیه طبیه است که چون اطلاع عموم بر آن موجب هلاکت بود وصیت کرده بود که در جعبه کوچکی که از عاج گذارده با او درقبر گذارند و مدتی بدین منوال بود تا قریبني آنرا از قبراو درآوردند وحنین بن اسحق عبادی بامر مامون الرشید آنرا از یونانی بعربی ترجمه نمود وآن قضایا بسیار مهم است ونسخه محشی است بحواشی فارسیه – چاپ سنگی – محل طبع هندوستان وقفی حاج سید محمد – سال وقف (۱۳۰۹) قفسه (   )

《 ۱۱ 》

رجوع الشیخ الی صباه فی القوة علی الباه

عربی – مؤلف مولی احمد بن سلیمان مشهور بابن کمال پاشا متوفای سنه (۹٤۰) واورا باشاره سلطان سلیم خان عثمانی تالیف نموده ودر دو قسم قرار داده قسمی متعلق است بمردان و قسمی بزنان و هر یك برسی باب مبتنی است ودر هر یك ادویه واغذیه مقویه باه و حکایات مبهیه ذکر شده و بترجمه که مسماة بماء الحیوة است نیز بطبع رسیده محل طبع مصر – سال طبع (۱۲۹٦) وقفي حاج سید محمد – سال وقف (۱۳۰۹) قفسه (   )

حرف (ش)

﴿۱۲﴾

شرح فصول بقراط

متن - که در اصول کلیه طب است ازبقراط بن ابراقلیس که درسنه (٥١١٤) ازهبوط آدم (ع) ظهور یافت ودر این فن مؤسس گردید وبریاضیات شاقه در بیشها وجنگلها بسر بردی ودر تاله وخدا شناسی مقامی سامی دریافتی وحسبة لله در هر شهر وبلده آمد وشد کردی تابیماران از رنج راه بسوی او واحت یابند ، کتب مصنفهٔ اورا عیسی بن یحیی وحنین بن اسحق عبادی از یونانی بعربی ترجمه نموده اند من جمله این کتاب است که حنین برای محمد بن موسی بعربی ترجمه کرده و برآن شروحی نوشته اند از آن جمله این شرح است از علاء الدین ابی الحسن علي بن النفیس ابی الحزم القرشي - متوفای سنه (٦٨٧) بمصر که استاد صناعت طب بقراطی است ونبذه از آثار بخش گذشت چاپ سنگی بخط نسخ - محل طبع طهران - سال طبع (۱۳۰۱) وقفی آقای میرزای ناظر سال وقف (۱۳٤٧) قفسه (　　)

حرف (ط)

﴿۱۳﴾

طب اکبری

فارسی - مؤلف محمد اکبر معروف بشاه ارزانی از اطباء معاصر محمد عالمگیر پادشاه غازي که در سنه (۱۱۱۲) تالیف نموده ومشهور است - چاپ سنگی بخط نستعلیق - محل طبع هندوستان سال طبع (۱۲٧۱) وقفی اشرف السلطنه سال وقف (۱۳۳٤) قفسه (　　)

﴿۱٤﴾

طب اکبری

مکرر ایضا - چاپ سنگی بخط نستعلیق محل طبع هندوستان - سال طبع (۱۲٧۹) وقفی حاج سید محمد - سال وقف (۱۳۰۹) قفسه (　　)

﴿۱٥﴾

طب الذهبی

عربی - مؤلف ابو العباس جعفر بن محمد بن محمد المستغفری - متوفای سنه (٤۳۲) و

آن مشهور است ضمیمه آنست (قانونچه طب) مکرر شماره (۹٤) طب خطی – این دو شماره در یکجلد و غیر قابل تجزیه است – چاپ سنگی بخط نسخ – محل طبع طهران – سال طبع (۱۲۹۳) وقفی حاج سید محمد – سال وقف (۱۳۰۹) قفسه ( )

حرف (ق)

«۱٦»

قرابادین کبیر یا مجمع الجوامع ج (۱)

فارسی مؤلف میر سید حسین خان بن میر سید هادیخان تلوی عقیلی خراسانی شیرازی که در سنه (۱۱۸۵) تالیف نموده ودر سنه (۱۲٤۸) در لکنهو بطبع رسیده – چاپ سربی بخط نسخ وقفی حاج سید محمد – سال وقف (۱۳۰۹) قفسه ( )

«۱۷»

قرابادین کبیر یا مجمع الجوامع ج (۲)

تشخیصات وواقف مطابق شماره قبل است – قفسه ( )

«۱۸»

قرابادین قادری

فارسی – مؤلف محمد اکبر مشهور بشاه ارزانی مذکور شماره ۱۳ که در سنه (۱۱۲٦) تالیف نموده – و چون مرید سید عبد القادر جیلانی بوده بقرابادین قادری موسوم کرده و قرابادین لفظ یونانی است – که ار ادویه مرکبه اطلاق میشود – چاپ سنگی بخط نستعلیق – محل طبع هندوستان سال طبع (۱۲۷۷) وقفی حاج سید محمد – سال وقف (۱۳۰۹) قفسه ( )

حرف (ك)

«۱۹»

كفاية العوام في حفظ الصحه وتدابير الاسقام

عربی – مؤلف دکتر یوحناو تبات از اطباء درجه اول ساکن بیروت متولد (۱۸۲۷) میلادی مطابق (۱۲٤۵) هجری – چند سال مقیم جبل شیخ بوده پس از آن بحلب رفته از آنجا به بیروت و اسکاتلند و نیویورك تحصیل کرده و از آنجا به بیروت برگشته در اغلب مجامع و مدارس

آنجا عضویت داشته - صاحب تألیفات زیاد نیکو میباشد - این کتاب جامع فوائد عامه است در تدابیر مرض و حفظ صحت وقت نبودن طبیب - چاپ سربی محل طبع بیروت - سال طبع (۱۸۸۱) میلادی مطابق (۱۲۹۹) هجری - وقفی حاج سید محمد - سال وقف (۱۳۰۹) قفسه ( )

حرف (م)

﴿۲۰﴾

مخزن الادویه ج (۱)

فارسی - مؤلف میرسید حسین خان ابن محمد هادیخان علوی عقیلی مذکور - وچون مثل مجمع الجوامع او مطبوع است محتاج بشرح نیست - ودراین مجلد ادویه مفرده را ذکر نموده - ودر سنه (۱۱۸۵) تألیف کرده - چاپ سنگی بخط نستعلیق - محل طبع بمبئی - سال طبع (۱۲۷۳) وقفی شاهزاده اوکتائی رئیس کتابخانه مبارکه - سال وقف (۱۳۴۲) قفسه ( )

﴿ ۲۱ ﴾

مخزن الادویه ج (۱)

چاپ سربی بخط نسخ - محل طبع لکنهو - سال طبع (۱۲۴۸) وقفی حاج سید محمد - سال وقف (۱۳۰۹) قفسه ( )

﴿ ۲۲ ﴾

میزان الطب

فارسی - مؤلف محمد اکبر مذکور صاحب قرابادین کبیر و از برای مبتدئین علم طب بطور ایجاز تألیف نموده - چاپ سنگی - بخط نستعلیق - محل طبع بمبئی - سال طبع (۱۲۶۶) - وقفی حاجی سید محمد - سال وقف (۱۳۰۹) قفسه ( )

﴿۲۳﴾

میزان الطب

مکرر ایضاً - و باین نسخه ملحق است دو رساله یکی در نبض مسماة بدلائل النبض ودیگری دلائل البول از محمد یوسف هروی که در سنه (۹۴۲) تألیف کرده - و نیز رساله دیگری است در بحران

از محمد بدر الدین بن خواجه جمال الدین مسماة بمختصر البیان در ضروریات بحران که باصرار حاج محمد حسین بانی طبع میزان الطب ورسائل دیگر در سنه (۱۲۹۱) تألیف در انسال در مطبعه کانپور بطبع رسیده ـ چاپ سنگی بخط نستعلیق ـ وقفی حاج سید محمد ـ سال وقف(۱۳۰۹) قفسه ( )

﴿۲٤﴾

موجز قانون

مکرر شماره (۱۲۰) خطی ـ چاپ سنگی بخط نستعلیق محل طبع لکنهو ـ سال طبع (۱۲۹٤) وقفی حاج سید محمد ـ سال وقف (۱۳۰۹) قفسه ( )

﴿ ۲۵ ﴾

مطلب السؤال

در علاج اسهال و ترجمه برء الساعه فارسی ـ مؤلف هرسه میرزا احمد بن محمد حسین شریف انکانی حکیم باشی مخصوص فتحعلیشاه قاجار و رساله اصل برء الساعه از مؤلفات محمد بن زکریاء رازی است که ترجمه نموده و اضافاتی بر او افزوده ـ چاپ سنگی بخط نسخ ـ محل طبع طهران ـ سال طبع (۱۲۹۷) وقفی شاهزاده اوکتائی رئیس کتابخانه مبارکه ـ سال وقف(۱۳٤۲) قفسه( )

حرف (و)

﴿ ۲٦ ﴾

وجیزه نیریه

عربی ـ مصنف جناب آقای آقا میرزا اسمعیل قوام الحکماء که از مبرزین حکماء و اطباء و دیرسبت که اشتغال بطبابت دارند و کتاب درعلم مقناطیس حیوانی مشهور (بمنیتیسم انیمال) است لکن بواسطه عربیت عموم منتفع نمیشوند ـ چاپ سنگی بخط نسخ ـ محل طبع مشهد ـ سال طبع (۱۳۳۲) وقفی آقای میرزای ناظر ـ سال وقف (۱۳٤۷) قفسه ( )

﴿۲۷﴾

وبائیه

فارسی ـ مؤلف آقا میرزا محمد فرزند مرحوم حاج میرزا خلیل طبیب طهرانی که از اتقیاء و صلحاء

اطباء اوائل دولت ناصری و صاحب کرامات چنانچه مرحوم حاج میرزا حسین نوری در دارالسلام ذکر نموده و مؤلف نیز در زمره ارباب سعادات معدود بوده پس از انجام رساله بلا فاصله بتهذیب ترجمه رساله در دفع وباء از یکی از حکماء فرنگ مبادرت جسته پس ازآن مرحوم حاج میرزا خلیل مذکور تصرفاتی در تریاق اکبر که در مقابل تریاق کبیر که صاحب تحفة المؤمنین نوشته نموده بود ضمیمه اصل کتاب گردیده - چاپ سنگی بخط نسخ - محل طبع طهران - سال طبع (۱۲۸۵) وقفی حاج سید محمد - سال وقف (۱۳۰۹) قفسه ( )

حرف (الف)

❊ ۱ ❊

اختیارات علائی در اعلام سماوی ـ نجوم

فارسی ـ مصنف امام فخر رازی مذکور ـ متوفای (۶۰۶) که برای سلطان عصرش علاء الدین محمد ابن خوارزم شاه تالیف نموده وبر دو مقاله ترتیب داده ـ اول در کلیات مثالیه ـ دوم در جزئیات اول نسخه بعداز ذکر اسم مصنف (ثناء بی منتها مر خداوندیرا که ذات او از مناسب زمان ومکان مبراست) آخر نسخه (وهم ان وقت خوب و پسندیده باشد والله اعلم بالصواب) خط نستعلیق (۲۴) سطری ـ عناوین بشنجرف ـ واقف معلوم نشد ـ اوراق بطور چلیپا نوشته شده عدد اوراق (۱۷) طول ۲ گره و ۵ بهر ـ عرض ۱ گره و ۷ بهر ـ قفسه ( )

❊ ۲ ❊

اخبار البلدان

عربی ـ مؤلف چنانچه در آخر کتاب تعرض یافته احمدابن محمد بن اسحق الهمدانی معروف بابن فقیه ـ ولی در اکتفاء القنوع و آداب اللغة (ابن حائك حسن ابن احمد ـ متوفای (۳۳۴) گفته ـ در فهرست گنج دانش اورا ابو لفتح محمد ان جعفر الهمدانی گفته اگرچه محتمل التعدد است ـ مثل آنکه بعضی اسم کتاب را اسماء البلدان گفته اند آنهم مثل مسالك ممالك متعدد است ـ بازی این کتاب مطرح انظار دانش پژوهان امروزه اوروپ است وسرایت بشرق هم کرده چنانچه بنص اکتفاء و آداب اللغة درلایدن بطبع رسیده ـ و شنیده شده که آن تمام نیست ـ مثل آنکه نسخه ملحوظ هم جزو ثانی او است تا آخر کتاب ولي مؤلف چون در ابتداء نسخه وعده الحق دو رساله از معران مهلهل بنازعی بتقدیم موحده تحتانی ار موحده فوقانی وزاء معجمه و عین مهمله که در یکی اخبار ترك و هند و غیرهما را آورده و در دیگری آنچه را از سایر بلاد مشاهده نموده درج ونیز رساله احمد ابن فضلان ابن عباس ان راشد ابن حماد مولی محمد ان سلیمان هاشمی رسول مقتدر عباسی ـ که در اخبار ترك و خزر و روس و صقالبه و باشغرو غیرها است داده الحاق بکتاب خود کرده ـ اول نسخه (الحمد لله رب العالمین) آخر نسخه

(تم الکتاب بحمد الله تعالى) اول رساله اول ابى دلف انى لما رايتكما) آخر آن (يتنـو فيه على الخازن و الحمد لله رب العالمين) أول رساله دوم (اما بعد حمدا لله الخ) آخرآن (والنظر اليها عبرة لاولي الالباب) و از اول اول مستفاد ميشود كه دو نفر بنظر يكديكر كتاب اخبار البلدان را تاليف كرده اند - اول كتاب ابن فضلان (قال احمد ابن فضلان لما وصل كتاب الحسن بن بلطوار ملك الصقالبه الي امير المؤمنين المقتدر) دريغ كه نسخه ناقص است - آخر موجود (وله يدعن الملوك الذين يصافقونه) خط نسخ (۱۹) سطرى - وقفى ابن خاتون - سال وقف (۱۰۶۷) عدد اوراق (۲۱۲) نسخه قديمى است - طول ۲ كره و ۳ بهر و ۵ مو - عرض ۱ كره و ۸ بهر - قفسه ( )

﴿۳﴾

اشجار واثمار نجوم

فارسى - مصنف عليشاه ابن محمد ابن قاسم خوارزمى معروف بعلاء البخارى كه در حدود (۶۹۰) بوده - براى شمس الدين خواجه محمد نوشنه - و آن معروف است - اول نسخه (حمد و ثناء آفريده كاربرا) آخر آن (و از خدايتعالي خواست بساختن او تم الكتاب) خط نستعليق (۱۹) سطرى - عناوين بشنجرف - وقفى تاج ماه بيكم - سال وقف (۱۲۶۲) عدد اوراق (۱۹۹) طول ۲ كره و ۱ بهر و ۵ مو - عرض ۱ كره و ۲ بهر - قفسه ( )

﴿۴﴾

اشجار واثمار

عربى - مكرر ولي نسخه نا تمام است آخر موجود (و اكر زهره و مريخ) خط نسخ ونستعليق (۱۷) سطري - عناوين بشنجرف - وقفى ابن خاتون - سال وقف (۱۰۶۷) عدد اوراق (۷۲) طول ۱ كره و ۷ بهر و ۵ مو - عرض ۱ كره و ۳ بهر قفسه ( )

﴿۵﴾

اكر

معرب (نجوم) اصل آن ازثاوذ وسيوس كه در سنه (۵۷۴۲) بعد از هبوط حضرت آدم ع ظهور يافت وآنرا بر سه مقاله تصنيف نموده - و نسخه را از يونانى بعربى قسطا بن لوقا بامر احمد بن معتصم آورده و ثابت ابن قره حرّانى اصلاح نموده - و نسخه منظور را

محی الدین یحیی بن محمد ابن ابی الشکر معروف بحکیم مغربی معاصر خواجه نصیر الدین طوسی و شریک مهم اودر رصد مراغه تحریر و تهذیب کرده - و نسخه بسیار قدیمی است و مینماید در زمان حکیم مزاور نوشته شده باشد - اول نسخه (کتاب الاکر اثاوذوسیوس) آخر نسخه (و هو المطلوب تم الکتاب) و بلافصله کتاب کره متحرکه اطولوقس است و آن معروف و بر یکمقاله و دوازده شکل انجام یافته و مینماید که آنراهم لوقای مذکور تعریب وحکیم مزاور تهذیب نموده باشد اول آن کتاب (الکرة المتحرکه) آخر آن افتاده آخر موجود (فی سطح دایره (ا ب ح) خط نسخ مختلف السطر - وقفی نادر شاه - سال وقف (۱۱۴۵) عدد اوراق (۴۶) در پشت جلد سه رباعی بخط مرحوم شیخ بهائی میباشد - مورخه (۹۹۲) طول ۲ گره ـ عرض ۱ گره و ۵ بهر - قفسه (   )

﴿ ۶ ﴾

اکر ثاوذوسیوس

مکرر سابق اولا - آخر نسخه که آخر کتاب است (تمت المقالة الثالثه و تمامهاتم کتاب الاکر لثاوذوسیوس) خط نستعلیق مختلف السطر - وقفی ابن خاتون - عدد اوراق (۳۳) طول ۱ گره و ۹ بهر - عرض ۹ بهر و ۵ مو - قفسه (   )

﴿ ۷ ﴾

ابعاد واجرام

فارسی - مصنف مولانا عبد العلی بیرجندی متوفای سنه (۹۳۴) که از مشاهیر افاضل ریاضی وصاحب تصانیف رائقه و تالیف فائقه است - و رساله را در نهصد و سی تالیف نموده - چنانچه درآخر رساله گفته که تاریخ تألیفه بالسنین الهجریه (تم فی رجب بعون الله) اول نسخه (الحمد لله الذی زین السماء الدنیا بزینة الکواکب) آخر نسخه (ما تعاقب اللیالی و الایام) تاریخ کتابت سنه (۹۶۱) خط نسخ مختلف السطر - عناوین بشنجرف - وقفی مرحوم شیخ بهائی - در پشت صفحه اول امضاء و مهر شیخ را دارد - عدد اوراق (۹۱) طول ۱ گره و ۹ بهر - عرض ۱ گره و ۳ بهر - قفسه (   )

﴿ ۸ ﴾

ارشاد

فارسی اسطرلاب - مصنف احمد بن حیدر بن محمد شیرازی که در سنه (۸٦۷) تالیف نموده و بر پنجاه باب مرتب کرده - اول نسخه (شکر و سپاس بیحد و عد آفریدکاری را جل جلاله که مبدع زمین و زمان است) آخر نسخه (و این قدر کفایت است والله اعلم بالصواب) خط نستعلیق (١٥) سطری - عناوین بشنجرف - وقفی ابن خاتون سال وقف (١٠٦٧) عدد اوراق (٤٦) طول ۲ گره - عرض ۱ گره و ۱ بهر و ٥ موقفسه ( )

﴿ ۹ ﴾

اربعین

فارسی در حساب - مصنف غیر معلوم و در آن جواب چهل سؤال از مشکلات حساب وعده را ذکر نموده - اول نسخه را کاتب ننوشته و از دیباچه شروع کرده - اول موجود (این رساله مشتمل است بر چهل سؤال) آخر نسخه (این بوده مقصد از چهل سؤال که بعون الله تمام شد) خط نسخ (١٥) سطری - وقفی آقا زین العابدین - سال وقف (١١٦٦)

﴿ ۱۰ ﴾

قواعد العمل

فارسی - مصنف محمد علی الحسینی معاصر شرف الدین علی یزدی بر مقدمه و پنج کلمه و خاتمه قرار داده - و در ضمن معمائی را که شرف الدین مذکور باسم فاطمه گفته حل نموده - اول آن (شکر و سپاس زیاده از حد و حساب) آخر آن افتاده آخر موجود (الفی لیك نسبت) چنانچه قبل از ورق موجود سه چهار ورقی نیز افتاده - خط نسخ ١٥ سطری - وقفی آقا زین العابدین - این شماره و شماره قبل غیر قابل تجزیه و در یك جلد است - عدد اوراق دو شماره ٥٦ - طول ۱ گره و ۹ بهر - عرض یك گره و ۲ بهر و ٥ مو - قفسه ( )

﴿ ۱۱ ﴾

آینه اسکندری

فارسی - مصنف مولی حسین کاشفی مذکور و آن بر هشت جدول و بیست دائره مرتب و همه در استخراج

مطلوب است و فی الحقیقة تهذیب دائره جهان نما است – اول نسخه (الحمد بعلام الغیوب) آخر آن (واله و صحبة العظام الکرام) خط نستعلیق (۱۳) سطری – عناوین بشنجرف – وقفی نادر شاه سال وقف (۱۱۴۵) عدد اوراق (۱۱۴) در اول کتاب در ۸ ورق قصیده در مدح حضرت رسول ص داود ناظم نجم الدین ابن یعقوب – طول ۱ گره و ۷ بهر و ۵ مو – عرض ۱ گره و ۲ بهر قفسه ( )

﴿۱۲﴾

استقصاء

عربی – مصنف ابوعلی حسن ابن حارث خوارزمی حبوبی و آن رساله مختصره راجعه بطرق حساب در مسائل وصایا بجبر و مقابله و در زمان آتسز خوارزم شاه تصنیف شده – اول نسخه (اقد فضل الله الملك الكبير العالم العادل) آخر نسخه (لا تحصی کثیرة والله اعلم بالصواب) کاتب سلیمان بن صاعد – تاریخ تحریر (۹۹۱) خط نسخ (۱۹) سطری – عناوین بشنجرف – وقفی نادر شاه – سال وقف (۱۱۴۵) عدد اوراق (۴۵) طول ۲ گره و ۲ بهر و ۵ مو – عرض ۱ گره و ۳ بهر و ۵ مو – قفسه ( )

﴿۱۳﴾

استقصاء

مکرر قبل مصنفا و اولا و آخرا – خط نسخ (۱۴) سطری – واقف معلوم نشد – عدد اوراق (۶۱) طول ۱ گره و ۴ بهر و ۵ مو – عرض ۱ گره – قفسه ( )

حرف (ب)

﴿۱۴﴾

بیست باب در اسطرلاب

فارسی – مصنف استاد البشر خواجه نصیر الدین طوسی و آن معروف و دارای شروحی است و بطبع هم رسیده – اول نسخه بعد از بسمله (این مختصریست در معرفت اسطرلاب) آخر نسخه (این است تمامی سخن در معرفت اسطرلاب) تاریخ تحریر (۱۰۴۱) خط نستعلیق (۲۴) سطری که بطور چلیپا نوشته شده – واقف معلوم نشد – عدد اوراق ۷ – طول ۲ گره و ۵ بهر – عرض ۱ گره و ۷ بهر – قفسه ( )

« ١٥ »

بیست باب در اسطرلاب

فارسی - مکرر شماره قبل - تاریخ تحریر (٩٧١) خط نستعلیق (٢٠) سطری - وقفی آقا زین العابدین سال وقف (١١٦٦) طول ٢ گره و ٤ بهر - عرض ١ گره و ٧ بهر - قفسه ( )

« ١٦ »

رساله در هیئت

فارسی - مصنف اجمالا ملا عبد العلی بیرجندی است بر یک مقدمه و سه باب و خاتمه - باب اول در معرفت هیئت وشماره افلاك باب دوم در معرفت اسطرلاب - باب سوم (در شناسائی هیئت زمین خاتمه در معرفت قبله واختیارات است) اولش (الحمد اولیه) آخر نسخه (و در شهر شدن را برج اسد) خط نستعلیق (٢٠) و (٢١) سطری - وقفی آقا زین العابدین

« ١٧ »

رساله در هیئت

فارسی - مصنف ملا علی قوشچی مذکور - اول نسخه (الحمد لله رب العالمین) آخر نسخه (بیست سه برابر زمین است) کاتب محمد مؤمن - تاریخ تحریر سنه (٩٧٥) خط نستعلیق (٢٠) سطری - وقفي آقا زین العابدین

« ١٨ »

بیست باب در تقویم

فارسی - مصنف ملا عبد العلی بیرجندی مذکور رساله مختصریست در معرفت تقویم واختیارات - اول نسخه (الحمد لله رب العالمین)آخر نسخه (زیاده بر این بتطویل مفضی است) - تاریخ تحریر سنه (٩٧١) خط نستعلیق (٢٠) سطری - وقفی آقا زین العابدین از شماره (١٥) تا این شماره غیر قابل تجزیه و در یکجلد است - طول ٢ گره و ٤ بهر - عرض ١ گره و ٧ بهر - عدد اوراق چهار شماره (٤٣) قفسه ( )

« ١٩ »

بیست باب در اسطرلاب

مکرر شماره (١٤) اولا و آخرا - خط نسخ (١٧) سطری - وقفي تاج ماه بیگم - سال وقف (١٢٦٢)

عدد اوراق (۲۲) طول ۲ گره و ۸ مو – عرض ۱ گره و ۵ بهر – قفسه ( )

(۲۰)

بیست باب در معرفت تقویم

فارسی – مصنف ملا عبد العلی بیرجندی – متوفای (۹۳۴) و آن معروفست که با شرح ملا مظفر مکرر بطبع رسیده – اول نسخه (اما بعد این مختصریست در معرفت تقویم) آخر نسخه (بتطویل مفضی است والله اعلم) خط نستعلیق (۲۰) سطری – واقف معلوم نشد – عدد اوراق (۱۶) طول ۱ گره و ۷ بهر و ۸ مو – عرض ۱ گره و ۲ بهر – قفسه ( )

حرف (پ)

(۲۱)

پنجاه باب سلطانی

اسطرلاب فارسی – مصنف رکن الدین بن شرف الدین حسین آملي که در هرات در سنه (۸۶۰) تالیف نموده و بر دو مقاله اساس نهاده و برای ابوالقاسم بابر بهادر خان سلطان عصرش تصنیف نموده – اول نسخه (حمد بیحد و ثنای بیعد حضرت واجب التعظیمی را) آخر نسخه (تمت هذه الرساله) ولي جداول و دوائر آنرا کاتب ننوشته – خط نستعلیق (۱۶) سطری – وقفی نادر شاه – عدد اوراق (۵۱) طول ۲ گره و ٤ بهر – عرض ۱ گره و ٦ بهر – قفسه ( )

حرف (ت)

(۲۲)

ترجمه جهان نمای جدید یا جغرافیای کره

فارسی – چون در دولت محمدشاه قاجار میرزا تقی خان وزیر نظام که بعدها امیرنظام و صدراعظم دولت ایران شد بسفارت کبرای روم منصوب شده بود نسخه آنرا از زبان لاتینی بموسی ژان داود فرمان داد که بترکي ترجمه شود – پس از آن فرمان رفت برترجمه آن بفارسی و میرزا محمد حسین الحسینی فراهانی (دبیر الملك) دولت ناصري بترجمه و انشاء آن بعبارات سلیسه بی تکلف و تصلف موفق آمد – وآن مبتنی بر پنج مقصد و هر مقصدی بر ابواب و فصولی منشعب است و کلیه اوضاع

اروپا و فریقا و آسیا تا آخر شرق اقصی او ضعی که در آن زمان بوده مدون گردیده — و نسخه بخط مرحوم میرزا رضا قلیخان تاریخ نویس هدایت تخلص میباشد و نفیس است — اول نسخه پس از فهرست آن (الحمد لله الذی جعل الارض مهاداً والجبال اوتادا مبدء هر کلامی بنام نظمی سزد که بانی نزهت سرای جهان است) آخر نسخه که بجدا ول تعیین معادن و تجارات آسیائی ختم میشود (باروت امتعهٔ فرنگستان) پس از آن شرحی بقدر صفحه از میرزا رضا قلیخان مذکور است در باب تحریر کتاب که در زمان صدارت میرزا آقا خان اعتماد الدوله صدر اعظم بتسمیق آن موفق شده — تاریخ تحریر (۱۲۷٤) خط نستعلیق (۱۹) سطری — اوراق مجدول بطلا و تحریر و لاجورد و شنجرف — وقفی اشرف السلطنه — سال وقف (۱۳۳٤) عدد اوراق (۲۸۱) جلد تیماج روغنی گل بوته زمینه زرد دارای دو صورت در متن — طول ۳ گره و ۷ بهر — عرض ۲ گره و ۲ بهر و ٥ مو — قفسه (   )

﴿۲۳﴾

ترجمه صور الکواکب — نجوم

اصل از ابی الحسین عبد الرحمن بن عمر الصوفی که برای عضد الدوله تالیف نموده — و ترجمه از خواجه نصیر الدین الطوسی و نسخه بدو واسطه از نسخه مترجم بخط او نقل و تحریر شده — اول نسخه (الحمد لله حمد الشاکرین) آخر نسخه که بجدول حوت جنوبی ختم میشود (و از ششم) سال تحریر (۱۰٦۳) خط نستعلیق (۲۳) سطری — عنا وین بشنجرف و لاجورد — وقفی نادر شاه — سال وقف (۱۱٤٥) عدد اوراق (۱۳٤) طول ۲ گره و ٦ بهر و ٥ مو — ۱ گره و ۷ بهر و ٥ مو — قفسه (   )

﴿۲٤﴾

تقویم البلدان جغرافیا وتاریخ

عربی — مصنف عماد الدین اسمعیل بن علی الافضل الایوبی صاحب حما متوفای (۷۳۲) که شرحی از او در کشف الظنون آورده — اول نسخه (الحمد لله حمدا یلیق بجلاله) آخر نسخه (فمن اعجبه ذلک اختاره و الا ترکه) خط نستعلیق (۱۷) و (۱۸) سطری — عناوین بشنجرف —

وقفی نادر شاه ــ عدد اوراق (۱۶۲) طول ۲ گره و ۶ بهر ــ عرض ۱ گره و ۹ بهر

قفسه (　　)

《 ۲۵ 》

تشریح الافلاک

عربی ــ مصنف شیخ بهائی مذکور و آن مختصریست بس مفید و بر آن شروح نوشته اند و نسخه در زمان شیخ نوشته شده و خود هم در ظهرورق اول خط گذارده و رساله در عصرما بطبع هم رسیده ــ اول نسخه (ربنا ما خلقت هذا باطلا) آخر نسخه (والحمد لله رب العالمین) کاتب محمد نوبی ــ سال تحریر سنه (۱۰۰۸) در هرات ــ خط نسخ ۸ و ۹ سطری ــ وقفی نادر شاه ــ سال وقف (۱۱۴۵) عدد اوراق (۱۹) طول ۲ گره و ۵ بهر و ۸ مو ــ عرض ۱ گره و ۶ بهر ــ قفسه (　　)

《 ۲۶ 》

تحفة المنجمین

فارسی ــ مصنف جلال الدین محمد بن عبد الله یزدی علی الظاهر از منجمین دولت صفویه در اوائل قرن یازدهم بوده اول نسخه (الهی بحمدك ابتدأ و بثنائك انتهی) آخر نسخه (والله اعلم بالصواب) کاتب بهرام ــ سال کتابت سنه (۱۰۵۶) خط نستعلیق (۲۰) سطری ــ عناوین بشنجرف ــ وقفی نادر شاه عدد اوراق (۱۳۵) طول ۲ گره و ۵ بهر ــ عرض ۱ گره و ۷ بهر و ۵ مو ــ قفسه (　　)

《 ۲۷ 》

ترجمه ثمره یا شرح آن

بفارسی اصل از بطلیموس بن فلو دیس مذکور که در آن بصد کلمه تمام مطالب چهار کتابی که برای تلمیذش سورس تصنیف کرده آورده ــ و شرح از خواجه نصیر الدین طوسی مذکور که برای صاحب دیوان بهاء الدین محمد بن شمس الدین وزیر تالیف نموده ــ اول نسخه (الحمد لله رب العالمین) آخر نسخه (این است تمامی کلمات ثمره و تفسیر آن) خط نستعلیق (۲۶) سطری که بطور چلیپا نوشته شده ــ واقف معلوم نشد ــ عدد اوراق (۱۶) طول ۲ گره و ۵ بهر ــ عرض ۱ گره و ۶ بهر و ۵ مو ــ قفسه (　　)

﴿ ۲۸ ﴾

تعبير التحرير

عربى - و آن شرح است بر تحرير مجسطي - اصل از بطليموس قلوذى - كه خواجه نصير الدين طوسى تهذيب و تحرير فرموده - شرح از حسن بن محمد النظام نيشابورى مذكور در تفسير كه پس از شرح بر محمود بن مسعود قطب الدين شيرازى معروف غرض نموده - اول نسخه (السعد قرين من صدر كلامه بالحمد لواهب السعادة) آخر نسخه (كرامة و بشرى و يرحم الله عبدا قال امينا) كاتب محمد بن خضر التميمى - سال كتابت (۸۷۳) خط نسخ و نستعليق (۲۷) سطري - عناوين بشنجرف - وقفى آقا زين العابدين - سال وقف (۱۱۶۶) عدد اوراق (۳۵۰) طول ۲ گره و ۲ بهر - عرض ۱ گره و ۲ بهر - قفسه ( )

﴿ ۲۹ ﴾

تحرير مالاناوس فى الاشكال الكروية

معرب - اصل از مالاناوس يونانى تحرير از خواجه طوسى و بفرموده محرر معظم در ديباچه نسخ آن مختلف بوده از جهت اصلاحات متفاوته مثل اصلاح ابى عبدالله محمد بن عيسى ماهانى و ابى الفضل احمد بن ابى سعد الهروى كه بعضى ناتمام بوده - وبعضى غير صحيح بالاخرة باصلاح امير ابى نصر منصور بن عراق بر خورده - از حيرت در آمده و بتحرير آن پرداخته - اول نسخه (اقول بعد حمد الله والثناء عليه) آخر نسخه (و هذا آخر الكتاب و قد فرغت من ايضاح مسائله وتحرير مطالبه فى الحادى والعشرين شعبان سنه ثلث و ستين و ستمائه) كاتب محمد جعفر يزدى - سال كتابت (۱۰۵۷) خط نستعليق (۲۵) سطري - واقف معلوم نشد - عدد اوراق (۴۹) طول ۲ گره و ۱ بهر و ۵ مو - عرض ۱ گره ۱ بهر - قفسه ( )

﴿ ۳۰ ﴾

تحرير المعطيات در هندسه

معرب اصل از اقليدس الصورى مذكور كه اسحق بن حنين عبادى ترجمه بعربى از يونانى نموده و ثابت

بن قره حرانی اصلاح کرده - وخواجه نصیر تحریر وتهذیب فرموده - و بطبع هم رسیده - اول نسخه (تحریر کتاب المعطیات) آخر نسخه (تم کتاب المعطیات) کاتب محمد جعفر یزدی سال تحریر (۱۰۵۷) خط نستعلیق (۲۵) سطری - عناوین بشنجرف - واقف معلوم نشد - عدد اوراق (۱۲) طول ۲ گره و ۱ بهر و ۵ مو - عرض ۱ گره و ۱ بهر - قفسه ( )

《۳۱》

تصحیح مسائل جبر ببرهان هندسی

عربی - مصنف ابو الحسن ثابت بن قره حرانی متوفای (۲۸۸) از مشاهیر حکماء و ارباب ریاضی و طب و غیره که تراجم اکثر کتب یونانیین بر عهده او قرار گرفته - اول نسخه (قال ابو الحسن ثابت بن قره ان الاصول التی یرجع الیها) آخر نسخه (طریق استخراجها بالجبر والحمد لله رب العالمین) پس از آن بلا فاصله رساله موضحه است از محمد بن عبد العزیز الهاشمی در حساب جذور اصم که برای امیر ابی الفضل جعفر بن مکتفی بالله نوشته - اول آن (قال بعد التسمیة والتحمید) آخر آن (وذالك ما اردناه ان نبین) پس از آن بلا فاصله رساله ایست در برهان مسائل جبر بهندسه که ضمیمه رساله موضحه نموده - مصنف آن - اول نسخه (مسائل هندسیه مترجمة بالمقالة المهداة) آخر آن (و ذلك ما اردناه) پس از آن بلا فاصله رساله ایست در برهان بر عمل خطائین از مقاله قسطا ابن لوقاء بعلبکی از حکماء نصرانیه زمان عباسیین و صاحب تصانیف جیده اول آن (برهان علی عمل حساب الخطائین) آخر آن (وهو المراد) خط نستعلیق (۲۵) سطری واقف معلوم نشد - عدد اوراق ۶ طول ۲ گره و ۱ بهر و ۵ مو - عرض ۱ گره و ۱ بهر قفسه ( )

《۳۲》

تحریر کره متحرکه

معرب - اصل از (أطولوقس) که مهندس ریاضی کامل عصر خود و مصنفات او در ریاضیات متداول بوده فقط در عصر ما از آنها این تالیف مشهور تراست جمال الدین قفطی میگوید - اصل آنرا کندی اصلاح نموده ولی در کتاب بثابت بن قره حرانی نسبت داده شاید ثابت بعد از اصلاح کندی تعریب نموده

باشد او بالعکس فی الاصلاح والتعریب - اول نسخه (هذا کتاب الکرة المتحرکه) آخر نسخه (و ذالك ما اردناه) تاریخ تحریر (۱۰۵۶) خط نستعلیق (۲۵) سطري داراى اشکال ودوائر هندسی واقف معلوم نشد - عدد اوراق ۷ طول - ۲ گره و ۱ بهر و ۸ مو - عرض ۱ گره و ۱ بهر - قفسه ( )

(۳۳)

تحریر اقلیدس

معرب - اصل از اقلیدس الصوری که در سنه (۵۶۱۵) بعد از هبوط سمت ظهور یافته و در فن ریاضی خاصه در هندسه مبرز بوده - بعضي گویند این لفظ مرکب است از اقلی بمعنی مفتاح و دس بمعنی هندسه و در قاموس گوید اقلیدس اسم کسی است که این علم را وضع نموده - وکتابی در این باب نوشته پس اسم شخص واضع است نه کتاب او چنانچه ابن عباد گفته و اقلیدس الصوری کتاب واضع علم هندسه را تهذیب نموده و ترتیب داده بعد باسم او انتشار یافته و ثابت و حجاج بعربی نقل کرده اند باختلاف قلیلی باری این کتاب بسی مشهور است ومحل نظر و استفاده است وبر اوشروح و تفسیر نوشته‌اند وخواجه نصیر آنرا تحریر فرموده و بر تحریر نیز شروح و تعالیق است وبطبع هم رسیده - اول نسخه (الحمد لله الذی منه الابتداء و الیه الانتهاء) آخر نسخه افتاده و کاتب از هفده مقاله که پانزده آن اصل و دو مقاله ملحق با نهاست تا آخر مقاله نهم بیش ننوشته آخر موجود (المقالة العاشره مائة واربعة اشکال و فی نسخة ثابت تسعة اشکال) خط نسخ ۲۰ و ۲۱ سطری دارای دوائر و اشکال - وقفی حاج سید محمد - سال وقف (۱۳۰۹) عدد اوراق (۸۹) طول ۲ گره و ۱ بهر - عرض ۱ گره و ٤ بهر و ۸ مو - قفسه ( )

(۳٤)

تحریر اقلیدس

مکرر شماره قبل اولا ولي نسخه تمام نیست آخر موجود (هذا خلف) خط نستعلیق ۲۱ سطری دارای دوائر و اشکال - وقفي تاج ماه بیگم - سال وقف (۱۲٦۲) عدد اوراق (٥٤) طول ۲ گره و ۸ مو - عرض ۱ گره و ٥ بهر - قفسه ( )

﴿۳۵﴾

تحریر کره واسطوانه

معرب - و محرر - اصل از ارشمیدس یونانی که در سنه (۵۴۸۲) بعد از هبوط ظهور نموده که ثابت بن قره نقل از یونانی را اصلاح کرد - اول نسخه بعد از ذکر اسم محرر جلیل (اقول بعد تمجیدالله و تحمیده) آخر نسخه (و تم بتمامها کتاب الکرة والاسطوانه) پس از آن رساله ایست در مساحت بیضه از محمد ابن احمد بن مختار - اول نسخه (الحمدلله الذی تفرده فی وحدانیته) آخر نسخه (فهما قطبان وذالك ما اردناه ان نبین) خط نسخ (۱۶) سطري - وقفی آقا زین العابدین سال وقف (۱۱۶۶) عدد اوراق (۹۶) طول ۱ گره و ۹ بهر - عرض ۱ گره و ۲ بهر - قفسه ( )

﴿۳۶﴾

تکملة المجسطی

عربی - مصنف مکمل غیاث الدین منصور الحسینی دشتکی مذکور حکمت خطی و آن فی الحقیقه خلاصه او است - اول نسخه (اسبح لله نورالانوار و مظهر بدایع الاسرار) آخر نسخه را ظاهرا کاتب ننوشته - آخر موجود (ونرسم قوس حـ ك من العظیمی) خط نسخ (۱۵) سطری دارای دوائر وقفی نادرشاه - عدد اوراق (۷۰) طول ۱ گره و ۹ بهر - عرض ۱ گره و ۳ بهر - قفسه ( )

﴿۳۷﴾

ترجمه اعمال هندسیه

مترجم بواسطه سقط اواخر بدست نیامد جز اینکه در زمان ابو منصور بهاء الدوله ربامر او از تازی بپارسی ترجمه شده - اول نسخه (الحمدلله الموفق علی السداد فی الاقوال) آخر موجود (پس جملکی اضلاع مثلثات) خط نسخ مختلف السطر دارای اشکال هندسی - وقفي مرحوم شیخ بهائي در پشت صفحه اول امضا و مهر مرحوم شیخ میباشد - عدد اوراق (۴۲) نسخه قدیمی است طول ۱ گره و ۷ بهر - عرض یك گره ۲ بهر و ۵ مو - قفسه ( )

﴿۳۸﴾

توضیح التذکره

عربی - متن از خواجه نصیر مذکور - حکمت و کلام شرح از حسن بن محمد نیشابوري معروف بنظام

و آن معروف در نزد ارباب هیئت قدیمه است - اول نسخه (الحمد لله الذی جعلنا من المتفکرین آخر نسخه (والسلام علی من اتبع الهدی) خط نسخ (۲۳) سطری دارای دوائر و اشکال وقفی نادر شاه - عدد اوراق (۱۵٦) طول ۱ گره و ٦ بهر و ۸ مو - عرض ۱ گره و ۱ بهر و ٤ مو - قفسه (　　)

﴿۳۹﴾

تشریح در پرکار

فارسي - مصنف رابواسطه سوعسریره محو نموده اند و محتمل است که از عبد العلی بیر جندی - متوفای (۹۳٤) باشد که از روی دستور او برادرش عبد الائمه میساخته چنانچه در صنعت اسطرلاب نیز گفته اند و محتمل است که از غیاث الدین جمشید کاشانی - متوفای (۸۳۲) باشد - اول نسخه (شکر و سپاس بیقیاس خالقیرا که پرکار آفرینش فلك دوار بقبضه قدرت او است)- آخر نسخه منتهی است بدوائر راجعه باستخراج خط نصف النهار که دائره راکاتب رسم نکرده -- کاتب محمد طاهر الحسینی تاریخ تحریر سنه (۱٦۰۷) و بر نسخه پاره حواشی است از قاسم علی قائینی وبخط او - خط نسخ (۱۷) سطری داراي دوائر و اشکال - وقفي آقا زین العابدین - سال وقف (۱۱٦٦) عدد اوراق (۱۵٤) طول ۱ گره و ٦ بهر و ۵ مو - عرض ۱ گره - قفسه (　　)

﴿٤۰﴾

تحفة المحمدیه

فارسي - مصنف قاضی بن کاشف الدین محمد یزدی تلمیذ شیخ بهائی که برای اعتماد الدوله محمد بیك وزیر اعظم نوشته و آن در بیان صبح وشفق واختلاف ازمنه آن میباشد - اول نسخه (آغاز سطوع نیر مقال طلوع صبح محامد ایزد متعال تواند بود) آخر آن (بدان رساله رجوع نمایند تمت الرساله) و ظاهرا نسخه اولي باشد　خط نسخ (۱۵) سطری - عناوین و دوائر بشنجرف - وقفی آقا زین العابدین - سال وقف (۱۱٦٦) عدد اوراق (۲۳) طول ۱ گره و ۵ بهر و ۷ مو - عرض ۱ گره و ٤ مو - قفسه (　　)

حرف (ج)

﴿ ۴۱ ﴾

جامع المبادی والغایات

عربی ـ مصنف ابو علی حسن بن علی مراکشی و آن بر چهار فن است ـ و نسخه قطعه ایست از اواسط فن اول تا اواخر فن ثانی ـ اول نسخه (الفصل الثالث والعشرون) آخر موجود (يتلوه صورة المثال) باقی را کاتب ننوشته خط نسخ و نستعلیق ۲۰ سطری ـ دارای جداول ودوائر وقفی ابن خاتون ـ سال وقف (۱۰۶۷) عدد اوراق (۱۱۱) طول ۲ گره و ۵ بهر و ۵ مو ـ عرض ۲ گره ـ قفسه ( )

﴿۴۲﴾

جفر اسود

عربی ـ مصنف ابو موسی جابر بن حیان الطرسوسی از مشاهیر قدماء علماء و دارای علوم غریبه کیمیاء و لیمیاء و هیمیا و سیمیا و ریمیا و سایر علوم سریه و جفر و جامعه بوده و در هیچ فهرستی از رجال فریقین ذکری از این بزرك نشده فقط در وفیات الاعیان در ذکر حضرت صادق ع بمناسبت پاره فرمایشات آنحضرت در صناعت کیمیا در جزو فال اورا شاگرد آن حضرت شمرده مینویسد که او کتابی تالیف نموده مشتمل بر هزار ورق که متضمن است پانصد رساله از آنحضرت ع را وحکیم دانشمند سلیمه بن احمد المجریطی درکتاب غایة الحکم بعد از نقل و استادی و مهارت محمد بن زکریاء رازی در علوم طلسمات و غیر آن میگوید استاد این فن بطور اطلاق ابوموسی جابر بن حیان الصوفی منشئ کتاب منتخب است در صنعت طلسمات و رسائل دیگر و شرحی از مولفات شیخ جابر مذکور مینویسد تا آنکه میگوید که سزاوار است شاگردی اورا اختیار کنم یعنی از مولفات او حظ وافی برم ـ چون مجریطی مذکور بعد از سنه (۳۵۰) بوده و ابو موسی جابر مذکور از اقدمین است واین رساله جفر اسود نامیده وحدیث جفر را بلا واسطه از حضرت امام صادق علیه السلام شنیده ـ چنانچه خود در دیباچه رساله متعرض است و نام پدرش حیان باباء است چنانچه مشهور است و بعضی از علماء عصر فرموداند حبان است بباء موحده مشدده وبالجمله مصنف مذکور از دریاء ولایت ع جواهر علوم غریبه و صناعات عجیبه بدست آورده ـ وحضرت ابی عبد الله الصادق ع

اورا قايل اين مقام دانسته اند و حديث جفر راكه از احاديث مشكله است با تفسير كلمات حديث باو فرمودند - سطر اول (بسم الله الرحمن الرحيم اعلم وفقك الله الي طاعته و الهمك الحكمة و الرشد الخ) سطر آخر (والمعروف والخيرات ولا يظهر في الارض الفساد وصلى الله على سيدنا محمد وآله الطيبين الطاهرين وسلم والحمد وحده) خط نسخ (٢٠) سطري - واقف معلوم نشد - عدد اوراق ١٧ طول ٢ گره و ٤ بهر و ٥ مو - عرض ١ گره و ٨ بهر - قفسه ( )

﴿٤٣﴾

جوامع الحساب على التخت والتراب

عربى - مصنف خواجه نصير الدين طوسى مذكور و آن مبتنى بر سه باب و هر بابى مشتمل بر فصولي است - اول نسخه (الحمد لله ولي الرشاد) آخر نسخه (ولنختم الكلام ههنا والله الموفق للصواب) خط نسخ و نستعليق مختلف السطر - وقفي نادر شاه - سال وقف (١١٤٥) پشت صفحه اول امضاء و مهر شيخ بهائي را دارد - عدد اوراق (٥٧) طول ٢ گره و ٢ بهر - عرض ١ گره و ٣ بهر و ٥ مو - قفسه ( )

حرف (ح)

﴿٤٤﴾

حل التقويم

فارسى - مصنف ابو الخير محمد تقى بن محمد الفارسى از تلامذه غياث الدين منصور - چنانچه از ديباچه آن تلويحا مستفاد ميشود پس در اوائل قرن دهم بوده - اول نسخه (درخشنده ستاره و فرخنده سيارة كه از افق مقال اهل كمال طالع و لامع گردد) آخرنسخه بالنسبه (هر دعا كند بامر مجيب الدعوات باجابت مقرون گردد) - تاريخ تحرير (٩٧١) خط نستعليق (٢٠) سطرى - داراى دوائر - وقفى آقا زين العابدين - سال وقف (١١٦٦) عدد اوراق (١٣) طول ٢ گره و ٣ بهر و ٥ مو - عرض ١ گره و ٦ بهر و ٥ مو - قفسه ( )

﴿٤٥﴾

حل التقويم

فارسى - مكرر شماره قبل - آخر نسخه (والحمد لواهب العقل و مفيض العلم) كاتب محمد جعفر

نقشبندی - خط نستعلیق ۱۳ سطری - وقفی حاج سید محمد - سال وقف (۱۳۰۹) عدد اوراق ۲۸ طول ۲ گره و ۱ بهر و ۵ مو - عرض ۱ گره و ۱ بهر - قفسه (   )

﴿٤٦﴾

حاشیه بر شرح میر سید شریف بر ملخص چغمینی

عربی - محشی غیر معلوم همین قدر معلوم است که در قسطنطنیه نوشته و این حاشیه فی الحقیقه محاکمه بین شراح ثلاثه ملخص است در این شرح و شرح کمال پاشا و شرح قاضی زاده رومی - ولی شرح جرجانیرا اختیار نموده - اول نسخه (سبحانك اللهم یامن نضد فرائد درد الدراری) و کاتب بقدر ثلثی بیش ننوشته - آخر موجود (بل تقدیم النیة علی التحریمه) خط نسخ ۱۳ سطری - صفحه اول دارای سرلوح کوچك زمینه لاجوردی - وقفی تاج ماه بیگم - سال وقف (۱۲۶۲) عدد اوراق (۴۲) طول ۲ گره و ۱ بهر - عرض ۱ گره و ٤ بهر - قفسه (   )

﴿٤٧﴾

حاشیه بر شرح ملخص چغمینی

عربی - محشی ملا عبدالعلی بیرجندی مذکور و آن حاشیه بر شرح قاضی زاده رومی است - اول نسخه (الحمد لله رب المشارق والمغارب) آخر نسخه (وقد یساویه وقد ینقص والله اعلم) کاتب عمر بن یونس - سال تحریر (۱۰۶۳) خط نستعلیق مختلف السطر - وقفی تاج ماه بیگم - سال وقف (۱۲۶۲) عدد اوراق (٤۹) طول ۲ گره - عرض ۱ گره و ۵ بهر - قفسه (   )

﴿ ٤۸ ﴾

حاشیه بر تحریر اقلیدس

عربی - محشی حسین بن معین الدین میبدی مذکور حکمت خطی - اول نسخه (الحمد لله الذی تحیر المهندسون فی اشکال صنائعه) آخر نسخه را کاتب ننوشته اگر چه محتمل است که حاشیه تا همانجا از قلم محشی جاری شده باشد (لنسبة ط ك ای نسبة جزء) خط نستعلیق ۲۰ سطری وقفی ابن خاتون سال وقف (۱۰۶۷) عدد اوراق (٤۹) طول ۱ گره و ۹ بهر - عرض ۹ بهر - قفسه (   )

(فصل هفدهم ـ ریاضی)

حرف (خ)

﴿ ۴۹ ﴾

خلاصة الحساب

فارسی — مصنف قطب الدین خسرو شاه از ارادتمندان و معاصرین شاه نعمة الله کرمانی و امیر تیمور بطور الف و نشر مرتب چنانچه در دیباچه غزلی بمدح انجناب سروده و نام برده و پس باید در حدود هشتصد و سی و اندی باشد و رساله بر مقدمه و دو مقاله و خاتمه است و از حساب و مساحات واز مسائل متفرقه حسابیه بطور سؤال جواب سخن میراند — اول نسخه (نحمدك یا اسرع الحاسبین) آخر نسخه (اندیشه کن از حساب وز روز حساب) تاریخ تحریر سنه (۱۰۳۴) خط نستعلیق ۲۰ سطری — وقفی آقا زین العابدین — سال وقف (۱۱۶۶) عدد اوراق (۱۰۷) طول ۲ گره و ۶ بهر — عرض ۱ گره و ۳ بهر — قفسه (　　)

﴿ ۵۰ ﴾

خلاصة الحساب

فارسی — مکرر شماره قبل اولا ولی در این نسخه بعد از سه چهار کلمه از اول در حمد الهی و نعت رسالت پناهی و ذکر مولی الموالی باختصار نوشته چنانچه از دیباچه که در نسخه قبل بطور تفصیل نوشته در این نسخه ذکری نیست و نیز در آخر نسخه یکرباعی را نوشته وباین مصرع تمام کرده (در همه کار راستی بهتر) وگمان میرود که این تصرفات از کاتب نسخه باشد و کاتب علی بن محمد صالح عاملی تاریخ کتابت (۱۰۵۹) خط نستعلیق ۱۷ سطری — واقف مطابق شماره قبل — عدد اوراق (۱۴۸) طول ۱ گره ۸ بهر و ۵ مو — عرض ۱ گره

﴿ ۵۱ ﴾

خلاصة الحساب

عربی — مصنف شیخ بهائی مذکور — گویند بر سبك رساله حساب نظام نیشابوری نوشته و نسخه بسیار معروف وشروحی بر آن نوشته اند و مکرر بطبع رسیده — اول نسخه (نحمدك یا من لا یحیط بجمیع نعمه عدد) آخر نسخه (والله حفیظ علیك) خط نسخ ۱۵ سطری — وقفی حاج سید محمد — سال وقف (۱۳۰۹) عدد اوراق ۲۲ طول ۲ گره و ۱ بهر و ۶ مو — عرض ۱

گره و ۷ بهر - قفسه ( )

﴿۵۲﴾

خلاصة الحساب

مکرر قبل اولا و آخرا خط نسخ - واقف مطابق شماره قبل - عدد اوراق ۳۴ طول ۱ گره و ۸ بهر و ۵ مو - عرض ۱ گره و ۲ بهر - قفسه ( )

﴿۵۳﴾

خلاصة الحساب

عربی - مکرر قبل اولا و آخرا - تاریخ تحریر (۱۲۱۷) خط نستعلیق ۱۴ سطری - واقف مطابق شماره قبل - عدد اوراق (۳۲) طول ۱ گره و ۵ بهر و ۵ مو - عرض ۱ گره و ۵ مو قفسه ( )

﴿۵٤﴾

خلاصة الحساب

عربی - مکرر سابق اولا و آخرا - تاریخ تحریر (۱۲۲۲) خط نسخ (۱۲) سطري - وقفی مرحوم عضد الملك طول ۱ گره و ٤ بهر و ۵ مو - عرض ۱ گره - قفسه ( )

حرف (ر)

﴿۵۵﴾

رساله در اسطرلاب

عربی - مصنف شیخ بهائی - اول نسخه (ارتفعت درجات جبر و تك عن احاطه افها منا لقاصره آخر نسخه (و لیکن هذا آخر ما أردناایراده فی هذه‌الاوراق) کاتب محمد مقیم - خط نستعلیق مختلف السطر - وقفي نادر شاه - سال وقف (۱۱٤۵) عدد اوراق ۳ - طول ۲ گره و ۹ بهر - عرض ۲ گره - قفسه ( )

﴿۵٦﴾

رساله در اسطرلاب

فارسی - مصنف محمد امین نجفی حجازی معاصر شیخ بهائي و تلمیذ او و آن بر مقدمه و هشت باب و خاتمه مبتني شده - اول نسخه (الحمد لله رب العالمین) آخر نسخه (همین کافی است در

امتحان اسطرلاب) خط نستعلیق ۲٦ سطری داراي دوائر واشکال - واقف معلوم نشد - عدد اوراق ٤ طول ۲ گره و ٥ بهر - عرض ۱ گره و ٦ بهر و ٥ مو - قفسه ( )

﴿٥٧﴾

رساله در اسطرلاب

فارسی - مکرر شماره قبل مصنفا و اولا وآخرا تاریخ تحریر (۱۰٦۸) خط نسخ ۱۷ سطری واقف معلوم نشد - عدد اوراق (۱٥) طول ۱ گره و ٦ بهر و ٥ مو - عرض ۱ گره قفسه ( )

﴿٥٨﴾

رساله در اسطرلاب مسرطن

فارسی - مصنف چنانچه از پاره قرائن خفیه بدست آمده ابن المهندس علي بن احمد انطاکي - متوفی (۳۷٦) اول نسخه (این رساله مختصریست در معرفت اسطرلاب مسرطن - آخر نسخه (بان قدر وساعت و دقیقه در آن عرض طلوع کند والله اعلم) و مسرطن اسم مفعول جعلی است از سرطان وچون در این اسطرلاب منطقه فلك را بدو قسم کنند شمالی وجنوبی وهر یك را هم بدو قسم متقابل ابتداء از شمالی کنند که سه برج شتوي باشد جدی و دلو وحوت و مقابل این منتهی سازند که سه برج صیفی باشد سرطان واسد و سنبله و در سرطان احکام بسیار بیاورند از این جهت این اسطرلاب مسترطن خوانند و یا بواسطه کثرت علائق در صفحه این اسطرلاب بمثابه سرطان آنرا مسرطن گویند - خط نستعلیق ۱٥ سطری - وقفي ابن خاتون - سال وقف (۱۰٦۷) عدد اوراق ٥ طول ۱ گره و ۷ بهر و ٤ مو - عرض ۱ گره و ۳ بهر - قفسه ( )

﴿٥٩﴾

رساله در اسطرلاب

عربی - مصنف احمد بن محمد ابن عبد الجلیل السنجزي معاصر دهم مجلس جمعی از فحول حکماء ومنجمین مثل أبو معشر بلخی و ابو علی سینا و ابوالخیر خماری و ابو ریحان بیرونی که در فضل و تبحر در نجوم و اسطرلاب و سایر فنون عدیل اشخاص مذکوره است وکلماتش مکرر در کتب متاخرین دیده شده و برای ابی محمد عبد الله ابن علی حاسب نوشته - اول نسخه (کان

بعض أصدقائنا بفارس حريصا على ان انشاء رسالة) آخر نسخه (ليصحح العمل بذالك انشاء الله تعالى والحمد لله وحده) خط نستعليق ۱۵ سطری - ع.د اوراق ۱۳ واقف وطول و عرض مطابق شماره قبل - قفسه ( )

﴿٦٠﴾

رساله در اسطرلاب

فارسي - مصنف ابو الخير فارسي تلميذ غياث الدين منصور - اول نسخه (خوبترين صورتیکه ازحجره خیال ببارگاه مقال جلوه گراید) آخر نسخه (والحمد لواهب العقل و مفيض العلم) خط نسخ (۲۲) سطری - وقفی ابن خاتون - سال وقف (۱۰٦۷) طول ۲ گره و ۵ بهر و ۵ مو عرض ۲ گره - قفسه ( )

﴿٦١﴾

طالع مسائل

فارسی - مجيب ابو الخير فارسي مذكور و درآن اشكالي در جواب مسائل متفرقه از اسطرلاب استخراج نموده وعلم استخراج گفته بر مقدمه و لماتی مقرر داشته - اول نسخه (غيب گفتن نبود درخور کس) آخر آن (والله اعلم واحكم بالصواب) و مجيب مذكور این رساله را مذیل داشته بتقويم كواكب و كاتب كان رساله عليحده نموده - باری اول آن (بدانكه تقويم راست كردن كواكب باشد) آخر آن (واينقدر كافيست كه بدانند در علم استخراج بعون الله تعالى) خط نسخ ۲۲ سطری - وقفی ابن خاتون

﴿٦٢﴾

رساله در حساب و جبر ومقابله

عربی - مصنف ابو العلاء محمد بهشتی اسفرائینی وبسیار مختصر و بر مقدمه و دو مقاله نگارش یافته اول نسخه (الحمد لله مبدع الاحاد و مولف الاعداد) آخر نسخه (والحمد لله والصلوة علي رسوله محمد وآله المعصوم في كل حال) خط نسخ ۲۲ سطري - وقفی ابن خاتون از شماره (٦۰) تا اين‌شماره غير قابل تجزيه و در يكجلداست - عدد اوراق سه‌شماره ۴۲ - طول ۲ گره و ۵ بهر و ۵

مو - عرض ۹ گره و ۹ بهر و ۵ مو - قفسه ( )

﴿ ۶۳ ﴾

رساله در حساب وجبر ومقابله

عربی - مطابق شماره قبل مصنفا و اولا آخر آن (هذا ما اردت ایراده فی هذه الرساله معرضا عن الاطالة (کاتب اسمعیل بن پرویز - تاریخ کتابت (۱۰۹۵) خط نسخ ۱۶ سطری - وقفی آقا زین العابدین - سال وقف (۱۱۶۶)

﴿ ۶۴ ﴾

رساله در جبر ومقابله و قواعد استخراج مجهولات عددیه

فارسی - مصنف ملك محمد سلطان حسین اصفهانی وآنرا بر دو فن قرار داده - اول نسخه (الحمد لله الملك العلام) آخر نسخه (وباعث ملال اولی الالباب نباشد والله اعلم بالصواب) کاتب اسمعیل بن پرویز گرجی - تاریخ تحریر (۱۰۹۶) پس از آن الغازی است راجع بپاره اعداد مخصوصه مصنف شمس الدین الحسینی الابهری - اول آن (لراقمه عجیب عددی یا فتم) آخر آن (که هشتاد وچهار باشد) کاتب اسمعیل مذکور خط نسخ ۱۶ سطری - وقفی آقا زین العابدین شماره قبل و این شماره یکجلد است - عدد اوراق ۵۵ طول ۲ گره - عرض ۹ گره و ٤ بهر و ۶ مو - قفسه ( )

﴿ ۶۵ ﴾

رساله در حساب

عربی - مطابق شماره ۶۲ مصنفا و اولا وآخرا کاتب شاه حسین بن عبد المجید - تاریخ کتابت (۹۵۶) خط نسخ ۱۷ سطری - وقفی ابن خاتون - عدد اوراق ۱۳ طول ۱ گره و ۷ بهر عرض ۹ بهر و ۵ مو - قفسه ( )

﴿ ۶۶ ﴾

رساله در اوزان ومقادیر

فارسی - مصنف محمد مؤمن بن علی الحسینی که برای سلطان عصرش محمد قطبشاه نوشته و آن

بر مقدمه و فصل و خاتمه مرتب شده – اول نسخه (بعد از حمد و سپاس فزون از حد و مقدار) آخر نسخه (چنانکه وجب بیشتر مردم بر آن وجه والله اعلم بالصواب) خط نستعلیق ۳۰ سطری که بطور چلیپا نوشته – واقف معلوم نشد

«۶۷»

رساله عقد انامل

فارسی – مولف علی الاحتمال شرف الدین یزدی متوفای سنه (۸۳۰) و آن رساله مختصریست در حساب عقود اصابع و قاعده آنرا ذکر کرده – اول نسخه (بعد از حمد پروردگاری که اصناف الطاف) آخر نسخه (بطرف او متصل والله اعلم بالصواب) خط نستعلیق ۳۰ سطری بطور چلیپا نوشته شده – واقف معلوم نشد شماره قبل واین شماره دریکجلد است – عدد اوراق دو شماره ۶ طول ۲ گره و ۵ بهر – عرض ۱ گره و ۷ بهر – قفسه (   )

«۶۸»

رساله در دیدن کواکب در شب

عربی – مصنف شیخ ابو علی سینای مذکور شماره ۲۱ حکمت خطی – اول نسخه (وبعد حمدالله والثناء علیه) آخر نسخه (والمنته لواهب العقل) خط نستعلیق ۲۶ سطری – بطور چلیپا نوشته شده واقف معلوم نشد

«۶۹»

رساله در معرفت الوان ورنگها

عربی – مؤلف معلوم نشد و آن رساله مختصریست – اول آن (الحمد لولیه) آخر آن (فصارت زيادة الي البياض تم) خط نستعلیق (۳۱) سطري – واقف معلوم نشد

«۷۰»

رساله در استخراج نیت وضمیر

عربی – و آن قطعه ایست از کتابی و مولف بدست نیامد – اول آن (باب فی استخراج أعداد المضمر) آخر آن (فما بقي فهو نقش تمت الرساله) خط نستعلیق ۲۷ سطری – واقف معلوم نشد

«۷۱»

رساله در استخراج مجهولات عددیه

عربی - مصنف عماد الدین کاشانی و آن با فوائد دیگر قطعاتی است از کتاب حساب او که کاتب هر یك را باسم رساله مدون داشته - اول نسخه (ان قیل کان شخصان) آخر آن (والله اعلم بالصواب) خط نستعلیق ۲۷ سطری - واقف معلوم نشد - واز شماره ٦۸ تا این شماره در یکجلد است - عدد اوراق چهار شماره ۸ طول ۲ گره و ۵ بهر - عرض ۱ گره و ٦ بهر و ۵ مو - قفسه ( )

«۷۲»

رساله در حساب

فارسی - مصنف مولانا علی قوشچی شارح تجرید متوفای سنه (۸۹۷) و آن مشتمل است بر سه مقاله - اول نسخه (الحمد لله رب العالمین) آخر نسخه افتاده آخر موجود (بر او مضروب راجع کنیم حاصل) خط نستعلیق ۲۵ سطری - بطور چلیپا نوشته شده - واقف معلوم نشد

«۷۳»

رساله در احکام شانه گوسفند

فارسی - مؤلف معلوم نشد زیرا خطبه و دیباچه اورا کاتب ننوشته - اول نسخه بعد از بسمله (حکم کردن بر شانه گوسفند و غیره) آخر آن (دلیل باد و دم باشد) خط نستعلیق ۳۱ سطری - واقف معلوم نشد

«۷٤»

رساله در اتصال کواکب وقرانات

فارسی - از کتاب ابو معشر بلخی مذکور نقل شده و ظاهرا که یکی از تلامذه او در درس تقریر اورا تدوین نموده و برای آن خطبه و دیباچه مختصر قرار داده - اول آن (الحمد لله رب العالمین) آخر آن (والله اعلم بحقایق الاثار) و بلا فاصله رساله مختصریست در چگونگی زمین و ظاهرا مثل رساله فوق از تقریرات ابی معشر باشد - اول آن (بسم الله الرحمن الرحیم

بدانکه عاقل را) آخر آن (والله اعلم بحقایق الاشیاء) خط نستعلیق ۲۵ سطری - که بطور چلیپانوشته شده - واقف معلوم نشد - ازدر شماره ۷۲ تا این شماره در یکجلداست - عدد اوراق ۳ شماره ۱٤ طول ۲ گره و ۵ بهر - عرض ۱ گره و ٦ بهر و ۵ مو - قفسه (   )

《۷۵》

رساله درحساب

فارسی - از مولی علی قوشجی مکرر شماره (۷۲) اولا - ولي آخر نسخه را کاتب ننوشته - آخر موجود (حاصل ضرب قاعده اوست در ارتفاع تمت هذه الرساله) (کذا) خط نستعلیق ۱۵ سطری - واقف معلوم نشد - عدد اوراق (٤۰) طول ۲ گره و ۱ بهر - عرض ۱ گره و ۲ بهر - قفسه (   )

《۷٦》

رساله درحساب

مکرر شماره (۷۲) ولي نسخه تمام است آخر نسخه که آخر معرفت اجرام و ابعاد است (واصغر ثوابت مرصوده بیست و سه ارابر زمین است) کاتب محمد رفیع - سال تحریر (۱۰۳۱) خط نستعلیق ۱۹ سطری - وقفي نادر شاه - عدد اوراق ٤٦ طول ۱ گره و ۹ بهر و ۵ مو - عرض ۱ گره و ۱ بهر و ۵ مو - قفسه (   )

《۷۷》

رساله درحساب

مکرر شماره (۷۲) اولا ولي کاتب مبحث معرفت ابعاد واجرام را ننوشته آخر موجود (حاصل ضرب قاعده او است در ارتفاع) - تاریخ تحریر سنه (۱۰۲۰) خط نستعلیق ۱۵ سطری - وقفي ملا محمد کاظم - عدد اوراق ٤۷ طول ۱ گره و ۷ بهر و ۵ مو - عرض ۱ گره و ۲ بهر و ۵ مو - قفسه (   )

《۷۸》

رساله در معرفت ساعات وسعد ونحس ایام

عربی - مصنف داود معروف بملامي شاید همان منجم در دولت آل بویه در عراق باشد که در

حدود (۴۳۰) وفات یافته - اول نسخه (الحمد لله الذي جعل في السماء بروجا) آخر نسخه (والله اعلم بحقايق الامور) خط نسخ مختلف السطر - واقف معلوم نشد - عدد اوراق ۴ - طول ۲ گره و ۵ بهر - عرض ۱ گره و ۷ بهر - قفسه ( )

﴿۷۹﴾

رساله در ابعاد واجرام وعجایب بلاد

فارسی - مصنف چنانچه در حبیب السیر است مولانا عبد العلی بیرجندی ریاضی معروف متوفای سنه (۹۳۴) که برای وزیر حبیب الله خان تالیف نموده - اول آن (الحمد لله الذی زین سماء الدنیا بزینة الکواکب) آخر نسخه را کاتب ننوشته - آخر موجود (بعد مقعر هر فلك و بدرجات) خط نستعلیق (۲۷) سطری - که بطور چلیپا نوشته شده - واقف معلوم نشد - عدد اوراق ۱۷ - طول ۲ گره و ۵ بهر - عرض ۱ گره و ٦ بهر و ۵ مو - قفسه ( )

﴿۸۰﴾

رساله در معما

فارسی - مصنف میر حسین معمائی معاصر سلطان حسین میرزا بایقرا متوفای ۸۹۴ که صاحب حبیب السیر در مصراع آخر از سه بیتی که در وفاتش سروده نموده (نور رحمت شودش سال وفات) وچون در فن معما ید طولی داشته بمعمائی معروف گشته اول نسخه (بنام آنکه از تالیف و ترکیب) آخر آن را (بصبور تمام کرده) ولی بیت معمای آن بصحافی رفته فقط لفظ (نمت) باقی است - خط نستعلیق ۲٦ سطری - که بطور چلیپا نوشته شده - واقف معلوم نشد - عدد اوراق (۱۸) طول ۲ گره و ۵ بهر - عرض ۱ گره و ٦ بهر و ۵ مو - قفسه ( )

﴿۸۱﴾

رساله در تسییرات نجومی

فارسی - مصنف علیشاه محمد بن قاسم خوارزمی معروف بعلاء منجم بخاری که در سنه (٦۹۰) نوشته - اول نسخه (الحمد لله الحکیم) آخر نسخه (تا در وقت احکام درهای الهام بگشاید

و صلی الله علی سیدنا محمد و آله اجمعین) پس از آن از کتابی فصل ششم راجع با نتقال تسییر بجداول آورده شده - در ضمن چند ورق اول آن فصل ششم در انتقال تسییر از حدی باحدی آخر آن که بجدول زهره تمام میشود (ومکروه لزقدر وبرده) خط نسخ ۲۳ سطری - وقفی نادر شاه - سال وقف (۱۱۴۵) عدد اوراق (۱۵۲) طول ۲ گره و ۲ بهر - عرض ۱ گره و ۳ بهر - قفسه (　　)

﴿۸۲﴾

رساله رد بر مصادره اقلیدس در اصول هندسه خود

عربی - مصنف معترض خواجه نصیر الدین طوسی مذکور و مصادره اقلیدس راجع است بخطوط متوازیه و اعتراض ذاتیه آنها - اول نسخه (رب انعمت فزد اقول) آخر نسخه (و واهب العقل وملهم الصواب) و در ذیل آن مکتوبی است از علم الدین قیصر بن ابی القاسم حنفی اوشلام بخواجه نصیر مذکور راجع باعتراض خواجه بر مصادره مذکور که آنرا سنبلیقیوس شارح مصادرات اقلیدس بعلم الدین گفته - و او در آن مکتوب شروحی ذکر کرده و رساله را هم فرستاد - اول آن بعد از ذکر اسم علم لدین (ومما یعرض علی الا رآء العالیته اه) آخر نسخه افتاده و صفحه موجود بصحافی قابل استفاده نیست - آخر موجود (فی جهة ٤٥ فحط ا ح) وظاهرا نسخه در زمان حیوة خواجه نوشته شده است - خط نسخ ۲۵ سطری وقفی آقای مرتضی قلیخان - سال وقف (۱۳٤۰) عدد اوراق ۱۸ طول ۲ گره و ۱ بهر - عرض ۱ گره و ۳ بهر - قفسه (　　)

﴿۸۳﴾

رساله در احکام نجومیه

عربی -- مصنف ابو حفص عمر بن فرخان الطبری منجم مامون الرشید عباسی و تبرز او در فن نجوم و استخراج مجهولات بقواعد نجومیه مشهور - وکاتب خطبه و دیباچه او را ننوشته - اول نسخه (لباب الاول فی تقدمة لمعرفته) آخر نسخه (فاقض علیها بخیر کان او شرا والله اعلم بغیبه و هوالموفق والحمدلله وحده) خط نسخ ۱۳ سطری -- ابواب بطلا اوراق مجدول بطلاء تحریر

صفحه اول دارای سرلوح کوچك زمینه طلا ـ وقفی تاج ماه بیگم ـ سال وقف (۱۲۶۲) عدد اوراق (۱۰۴) طول ۲ گره و ۱ بهر و ٤ مو ـ عرض ۱ گره و ۳ بهر ـ قفسه ( )

﴿۸٤﴾

رساله در ساخت اسطرلاب

فارسي ـ مصنف غیاث الدین جمشید کاشانی متوفای (۸۳۲) و آن بر مقدمه و چند فصل است ـ اول نسخه (آفرین آفریننده چرخ برین ـ برین نظام که عالم ساکنان مرکز زمین بر اوضاع و هیأت) آخر نسخه که بجداول میل آفاقی بمنزله میل کلی ختم میشود جدول آخر (فح فط) پس از آن رساله ایست در معرفت سمت قبله از دائره هندیه معروفه عربی کمان میرود که از غیاث الدین مذکور باشد ـ اول آن (الحمد لله رب العالمین) آخر آن را کاتب ننوشته ـ آخر موجود (یمر بالمرکز فهو خط) خط نسخ (۱۳) سطري ـ دارای دوائر شنجرفی رقفی ابن خاتون ـ سال وقف (۱۰٦۷) عدد اوراق (۳۳) طول ۲ گره و ۵ مو ـ عرض ۱ گره و ۵ بهر ـ قفسه ( )

﴿ ۸٥ ﴾

رساله در استخراج ضمیر بطریق نجوم

عربی ـ مصنف علی القرائن عمر بن فرخان الطبری مذکور شماره (۸۳) و کاتب خطبه و دیباچه آنرا ننوشته ـ اول موجود (فصل اذا سئلك رجل عما فی یده فی اول ساعة الزهرة) آخر نسخه (علی طبیعة واحدة وهی السرطان و العقرب والحوت والله اعلم) خط نسخ ۱۳ سطری ـ اوراق مجدول بطلا وتحریر ـ فصول بطلا نوشته ـ وقفي تاج ماه بیگم ـ سال وقف (۱۲٦۲) عدد اوراق ۲۳ طول ۲ گره و ۱ بهر و ۵ مو ـ عرض ۱ گره و ۳ بهر ـ قفسه ( )

﴿۸٦﴾

رساله اعمال الاوقات فی استخراج السموت و الجهات

عربی ـ مصنف علی القرینة والاحتمال ابو العباس شهاب الدین احمد المجیدی الشافعی وآن بر ربع مجیب آفاقي در اعمال فلکیه است و بر مقدمه و یازده باب مبتنی است ـ اول نسخه (الحمد لله رب العالمین) آخر نسخه (وطرقة الذی علی محیط الرابع هو القبله والله اعلم بالصواب) خط نسخ (۱۷) سطری

واقف معلوم نشد

﴿۸۷﴾

رساله در نکت بر رساله قواعد المستعملات بالة الاسطرلاب

عربی ـ مصنف ظاهراً از مصنف شماره (۸۶) باشد ـ اول نسخه (الحمد لله رب العالمین) آخر نسخه (و الفضل ما بین مطالع جزء فلك البروج فی الافاق المستقیمة و بین مطالعه في الافاق المائله هو صف التعدیل تمت النكت) خط نسخ ۱۷ سطری ـ واقف معلوم نشد .

﴿۸۸﴾

رساله درعمل بربع مقنطر

عربی ـ مصنف شیخ شهاب الدین مجیدی شافعی مذکور ـ و آن بر مقدمه و شش فصل است ـ اول نسخه (الحمدلله رب العالمین) آخر نسخه (فهي ثلثة المیزان تمت الرساله) پس از آن فصلی است در معرفت موضع الشمس و در معرفت قائم بر بسیط افق و معرفت سمت روز و عمق چاهها وپس از آن رساله ایست از شیخ مذکور در علم جیب ـ اول نسخه پس از ذکر اسم مصنف (الحمد لله حمد الشاکرین) آخر نسخه (وكذا تفعل امطالع طلوعه و مطالع غروبه تمت الرساله) پس از آن رساله ایست در عمل بربع مجیب مبتنی بر مقدمه وبیست باب و ظاهراً از عز الدین ابن احمد نقیب باشد ـ اول نسخه (الحمد لله رب العالمین) آخر نسخه (والحمد لله وحده) پس از آن ادعیه و اورادی است از شیخ عبدالله عطری بروایت سید جلال الدین پس از آن قاعده ایست در معرفت روز اول سال ـ عربی ـ مصنف معلوم نشد ـ اول آن (الحمدلله و سلامه علي عباده الذین اصطفی) آخر آن (الذي یلی الكامل والله اعلم) پس از آن قاعده ایست در معرفت رؤیت هلال فارسی بسیار مختصر پس از آن مقدمه ایست درعلم حساب مشتمل برچهار فصل و ظاهر از کتابی ماخوذ باشد که مقدمتاً علم حساب را آورده و در ذی المقدمه مطالبی راجع بنجوم یا اسطرلاب یا ربع المجیب والمقنطرات بوده باشد باری اول آن (المقدمه في علم الحساب وهی مشتمله علی اربعه فصول) آخر آن (واللاخت اثنان واربعون تمت المقدمة) پس از آن باب هشتمی است از کتابی در نجوم وآن درنجوم ثابته وامزجه آنها میباشد باختصار ـ خط نسخ ۱۷ سطری ـ واقف معلوم نشد ـ از شماره ۸۶

تا این شماره غیر قابل تجزیه و در یکجلد است - عدد اوراق ۳ شماره (٤٦) طول ۲ گره و ۵ مو - عرض ۱ گره و ۱ بهر و ۵ مو - قفسه (   )

﴿۸۹﴾

رساله در معرفت اعمال ربع مقنطر

فارسی - مصنف حسن محمد و آن بر مقدمه و ده باب و خاتمه است - اول نسخه (الحمد لله رب العالمین) آخر نسخه (آنچه شود سر بلندی آن شخص باشد والله اعلم بالصواب)کاتب سید محمود - خط نستعلیق ۲۱ سطری - واقف معلوم نشد -- عدد اوراق ۱۲ طول ۲ گره و ۵ مو - عرض ۱ گره و ۱ بهر و ۵ مو - قفسه (   )

﴿۹۰﴾

رساله در صنعت تسطیح اسطرلاب

فارسی - مصنف غیاث الدین منصور مذکور (۱۰۵) شماره حکمت خطی - و آن مبتنی بر ده فصل و خاتمه است - اول نسخه (ای حکیمی که اذمه آفتاب وجوب وجود تو از ثقبهٔ عضادهٔ اسطرلاب حکمت تو بر صفحه امکان بتابد) آخر نسخه که بجداول خاتمه منتهی میشود جدول آخر [عوض العربی] خط نسخ ۱۵ سطری - واقف معلوم نشد -- عدد اورق ۵۷ طول ۲ گره و ۵ مو عرض ۱ گره و ۱ بهر و ۵ مو - قفسه (   )

﴿۹۱﴾

رساله در حساب

عربی - مصنف بواسطه افتادگی اوائل و اواخر بدست نیامد - ولی مشتمل بر هفت نوع از حساب و حاوی تمامت متعلقات آن است از حساب تخت و میل که تراب باشد و جبر ومقابله و دور ووصایا و استخراج اخرجه و عشور که مالیات و ده یك ها باشد که جمعی بتالیف و تصنیف آن پرداخته اند مثل خونجی واحمد دینوری و کرابیسی و شجاع بن مسلم و غیرهم اوائل نسخه را کاتب ننوشته - اول مکتوب (وفی ابواب الدور والوصایا و مسائل العین والدین) آخر موجود (وان کان سفا فخذ له اثنین) خط نسخ مختلف السطر - وقفی ابوالقاسم - نسخه قدیمی است -- عدد اوراق ۸۳ طول ۲ گره و ۱ بهر - عرض ۱ گره و ۲ بهر - قفسه (   )

﴿۹۲﴾

رساله درحساب

عربى - وچون خطبه و ديباچه آن افتاده مصنف بدست نيامد و شقل است که از حسن بن محمد نظام اعرج نيشابورى مفسر باشد زيرا گويند که شيخ بهائى خلاصة الحساب خود را از آن ماخوذ داشته و اين معنى از نسخه ممكن است استظهار شود و احتمال بودن مفتاح الحساب غياث الدين جمشيد كاشانى - متوفاى (۸۳۲) چنانچه در عرض ساق ذكر شده وجهى ندارد زيرا كتاب مبتنى بر مقدمه و چهار فن است و مفتاح الحساب بر مقدمه و پنج مقاله بنا نهاده شده كما فى الكشف اول موجود (الاضلاع عن ذات المؤلف) آخر موجود (ما خرج من التقديرات المثلثة) خطى مختلف الخط و السطر - ابواب و عناوين بشنجرف - واقف معلوم نشد - عدد اوراق (۶۹) طول ۱ و ۸ بهر و ٤ مو - عرض ۱ گره و ۲ بهر - قفسه ( )

﴿۹۳﴾

رساله معينية

فارسي - مصنف خواجه نصيرالدين طوسي مذكوردر هيئت وآن معروف است - اول نسخه (سپاس و ستايش حضرت ذوالجلالي را) آخر نسخه (انه لطيف مجيب) كاتب محمد ابن على خوافى سال تحرير (۶۶۵) و در زمان خواجه نوشته شده زيرا خواجه در سنه (۶۷۲) وفات يافته و بعضى هشتاد گفته اند - خط نسخ (۱۶) سطرى - ابواب و عناوين و دوائر بشنجرف - وقفى آقا زين العابدين - سال وقف (۱۱۶۶) عدد اوراق (۶۱) طول ۱ گره و ۸ بهر - عرض ۱ گره و ٤ بهر و ۵ مو - قفسه ( )

﴿۹٤﴾

رساله درحساب

مؤلف - قاضى زاده رومي مذكور - اول نسخه (ثناى بى منتها خداوندى راست) آخر نسخه (والله اعلم بالصواب) خط نستعليق (۱۷) سطرى - ابواب و دوائر بشنجرف - وقفي ملا محمد كاظم عدد اوراق ۹ طول ۹ گره و ۸ بهر - عرض ۱ گره و ۲ بهر و ٤ مو - قفسه ( )

«۹۵»

رساله اوزان ومقادیر

مکرر شماره (۶۶) اولا و آخرا و مؤلفا - خط نسخ (۱۵) سطری - وقفی ابن خاتون - سال وقف (۱۰۶۷) عدد اوراق (۲۵) طول ۱ گره و ۷ بهر و ۸ مو - عرض ۱ گره و ۲ بهر و ۶ مو - قفسه (　　)

«۹۶»

رساله در رفع شبهه مماس شدن زحل بکره ثوابت

فارسی - مصنف علی الاحتمال شمس المعالي محمد کیا جرجانی که در قرن نهم بوده - اول نسخه (والله ملهم لصواب) آخر نسخه (که خادم مخلص بی تحاشی عرض نمود) خط نستعلیق مختلف السطر وقفی ابن خاتون - عدد اوراق ۶ طول ۱ گره و ۷ بهر - عرض ۱ گره و ۲ بهر و ۸ مو - قفسه (　　)

«۹۷»

رساله در حساب

فارسي - مصنف لطف الله الحسینی معاصر شیخ بهائی که از روی خلاصه آنمرحوم نوشته - اول نسخه (الحمد لله المحمود) آخر نسخه (پس معلوم شد که طول ابزه دوازده ذرع و نیم است و این مطلوب است تمت الرساله) کاتب ابو علی بن محمد داود الحسیني - سال تحریر (۱۱۰۵) خط نستعلیق ۱۴ سطری - وقفي عضد الملك - عدد اوراق ۵۳ طول ۱ گره و ۵ بهر و ۸ مو - عرض ۹ بهر - قفسه (　　)

«۹۸»

رساله در جبر و مقابله

مصنف علي لاحتمال ابی کامل شجاع بن اسلم که در سنه (۳۹۵) نوشته و نامش را شامل گذارده اوائل نسخه افتاده اول موجود (علي النسبة الواحدة لتي اولها واحد) آخر نسخه (ولانها من اجناس الفروع اللاحقة لما ذکرنا من الاصول فلنختم الکلام) رمز تاریخ تصنیف (عمل فی سنه شصه) تاریخ تحریر (۵۸۱) خط نسخ (۲۸) سطري - وقفی ابن خاتون - عدد اوراق

۲۳ طول ۱ گره و ۷ بهر – عرض ۶ بهر و ۵ مو – قفسه ( )

﴿۹۹﴾

رساله در حساب

عربی – مصنف معلوم نشد و آن بر دو باب مبتنی است – اول در حساب صحیح و کسور دوم در استخراج مجهولات – اول نسخه (الحمد لله رب العالمین) آخر نسخه (اذا وجدت فرصة من الزمان انشاء الله و هو حسبه و نعم الوکیل) خط نسخ ۱۸ سطری – وقفی ابن خاتون سال وقف (۱۰۶۷) ضمیمه غیر قابل تجزیه آنست غاية الاختصار عربی (فقه) تصنیف ابو شجاع احمد بن حسین بن احمد اصفهانی – اول نسخه (الحمد لله رب العالمین) آخر نسخه (صارت ام ولد با الوطی الشبهه والله اعلم) عدد اوراق (۴۸) طول ۱ گره و ۵ بهر – عرض ۱ گره و ۵ مو – قفسه ( )

﴿۱۰۰﴾

رساله در ربع مجیب

فارسی – مصنف علی الظاهر محمود ابن محمد ابن قاضی زاده رومی – متوفای (۹۳۱) اول نسخه (الحمد لله الذي جعل العلم شمسا حرس من الکسوف شعاعه) آخر نسخه (والله اعلم بالصواب) کاتب عبد الرحیم ابن جمال محمد خط نستعلیق ۱۹ سطری – واقف مطابق شماره قبل – عدد اوراق ۱۴ طول ۱ گره و ۶ بهر – عرض ۹ بهر و ۷ مو – قفسه ( )

﴿۱۰۱﴾

رساله در ربع مجیب

فارسی – مکرر شماره قبل اولا و آخرا کاتب سید عزیز بن محمد – سال کتابت سنه (۱۰۰۵) خط نسخ (۱۵) سطری – وقفی ابن خاتون – عدد اوراق (۲۳) طول ۱ گره و ۵ بهر و ۳ مو عرض ۹ بهر و ۸ مو – قفسه ( )

حرف (ز)

﴿۱۰۲﴾

زیج

فارسی – مصنف غیاث الدین جمشید کاشانی متوفای سنه (۸۳۲) چنانچه کاتب آن در هامش پاره

صفحات تعرض نموده ـ و نسخه از فصل ششم از مقاله چهارم او ست ـ اول آن (فصل ششم در تسهیل تقویم کواکب) آخر آن را کاتب ننوشته ـ آخر موجود (و مضمون این فصل درهیچ زیج ندیده ایم) خط نسخ ۲۲ سطری ـ واقف مطابق شماره قبل ـ عدد اوراق ۱۵ طول ۲ گره و ۵ بهر ـ عرض ۱ گره و ۹ بهر و ۵ مو ـ قفسه ( )

﴿۱۰۳﴾

زیج

عربی ـ مصنف محی الدین یحیی بن محمد بن ابی الشکر المغربی الاندلسی معاصر خواجه نصیر الدین طوسی که در رصد او هم شرکت داشته و مبرز در نجوم و اسطرلاب و استخراج طوالع بوده ـ اول نسخه (الحمد لله الذی ابدع الوجودو افاض الجود) آخر نسخه (تم فی اواخر شهر الله الاصم رجب ۶۷۵) سه سال بعد از وفات خواجه معظم و نسخه نسخه اصل است علی الظاهر ـ خط نسخ ۲۸ و ۲۹ سطری ـ فصول و جداول بشنجرف ـ وقفی نادر شاه ـ سال وقف (۱۱٤۵) عدد اوراق (۱۲٤) طول ۲ گره و ۵ بهر ـ عرض ۱ گره و ۸ بهر ـ قفسه ( )

﴿۱۰٤﴾

زیج ایلخانی

فارسی ـ مصنف خواجه نصیر الدین طوسی مذکور متوفای (۶۷۲) و آن معروف است که درمراغه رصدی بنام سلطان عصرش هلاکو خان باهیئتی که متخصص بفن نجوم و طوالع بودند بسته و احکام آتیه زمان خود را در مدت استخراج از روی ترتیب حرکات کواکب در این کتاب که زیج است نوشته و زیج معرب زیك است که تارهای جامه بافان میباشد ـ اول نسخه (الحمدلله رب العالمین) آخر نسخه (م ی ک) کاتب ابو الفتح بن زین العابدین ـ سال کتابت سنه (۹۰۷) خط نسخ (۲۲) سطری ـ عناوین وجلد اول بشنجرف ـ وقفی تاج ماه بیگم ـ سال وقف (۱۲۹۲) عدد اوراق (۱۶۵) طول ۲ گره و ۳ بهر و ۷ مو ـ عرض ۱ گره و ۷ بهر ـ قفسه ( )

﴿۱۰۵﴾

زیج

فارسی ـ وآن زیج ایلخانی است که ذکر آن گذشته ـ اول نسخه افتاده اول موجود (نیکو بنهادند

و در آن وقت) آخر نسخه که بجدول تمام میشود جدول آخر (مـ لد جدی جنوبی) خط نسخ ۲۳ سطری - عناوین و جداول بشنجرف - وقفی ابن خاتون - سال وقف (۱۰۶۷) عدد اوراق (۱۸۰) طول ۲ گره و ۵ بهر و ۶ مو - عرض ۱ گره و ۷ بهر و ۳ مو - قفسه (　　)

﴿۱۰۶﴾

زیج ایلخانی

مکرر شماره قبل ولی اول و آخر آن افتاده اول موجود (سال را بطلوع منازل ضبط کنند) آخر موجود که بجدول ساعات النهار عرض شاخی تمام میشود (نو ید الط ا نولا) خط نستعلیق ۱۹ سطری - اوراق مجدول بلاجورد و تحریر وطلا - عناوین و جداول بطلا و شنجرف و لاجورد واقف معلوم نشد - عدد اوراق ۱۲ طول ۲ گره و ۵ بهر - عرض ۱ گره و ۶ بهر و ۸ مو قفسه (　　)

﴿۱۰۷﴾

زیج

فارسی - مصنف الغ بیك بن شاهرخ بن امیر تیمور گورکان که با مشاغل دولتی بریاضیات میپرداخته و نسخه قطعه از اوست که کاتب از جداول شروع و بیمان ها ختم کرده و حاج خلیفه بمحمد بن شاهرخ نسبت داده و محل نظر است -- اول نسخه که عنوان جدول است (ضرب حصص در اختلاف قمر و عطارد) آخر موجود (کط الح) خط نسخ ۱۶ سطری - عناوین بشنجرف و مرکب جداول بشنجرف - واقف معلوم نشد - عدد اوراق (۳۶۷) طول ۱ گره و ۹ بهر - عرض ۱ گره و ۲ بهر - قفسه (　　)

﴿۱۰۸﴾

زیج الشستکه

عربی -- مصنف حسین بن موسی الهرمزی الحاسب که در او معرفت تقویم کواکب سبعه و جوزهر و ساعات و ارتفاعات و اجتماعات و استقبالات و کسوفات را نوشته و لفظ شستکه ظاهرا فارسی معرب است و مرکب از شست و که که مخفف کاهست میباشد - اول نسخه بعد از بسمله (هذا کتاب لطیف یعرف بزیج الشستکه) آخر نسخه (علی الاعمال بالزیج والله تعالی اعلم) تاریخ

تحرير (٥٨١) خط نسخ ٢٨ سطرى ـ وقفى ابن خاتون ـ عدد اوراق ٧ طول ١ گره و ٦ بهر و ٨ مو ـ عرض ٦ بهر و ٥ مو ـ قفسه ( )

حرف (س)

﴿١٠٩﴾

ساعت نامه مختصره

فارسي ـ مصنف جعفر بن محمد بن عمر البلخى معروف بابى معشر از اساتيد بزرك نجوم و زيجات ابتدا به شيخ الرئيس ابى على درطبيعيات و طب صاحب مصنفات رشيقه در نجوم و مدخل و زيجات و الوف و در سنه (٢٧٢) وفات يافته چنانچه در وفيات است و رساله را براى سلطان وقتش بهرام شاه نوشته ولي سلطنت بهرام شاه در سنه (٥٤٤) زوال يافته و مصادم زندگي ابو معشر است و شايد ديگرى باشد بهر تقدير ـ اول نسخه (الحمد لله رب العالمين) آخر نسخه (والله اعلم بحقايق الامور) و بلا فاصله مطالب متفرقه از اختلاجات و اصابع كرى و نصب حضرت خاتم سم وزيده از علم قيافه وپاره از ادويه مركبه و معاجين) خط نستعليق مختلف السطر اوراق مجدول بلاجورد و شنجرف ـ وقفى ميرزا سيد ملاخان ـ سال وقف (١٢٧٣) عدد اوراق ١٠ طول ٢ گره و ٩ بهر ـ عرض ١ گره و ٨ بهر ـ قفسه ( )

﴿١١٠﴾

سفير الغبراء والخضراء

عربى ـ مصنف غياث الدين منصور دشتكى مذكور و آن در هيئت است ـ اول نسخه (تبارك الذى بسط الارض مهادا) آخر نسخه (فله الحمد والشكر اولا و آخرا) كاتب شاه حسين ـ تاريخ تحرير (٩٥٧) خط نستعليق ١٧ سطرى ـ وقفي ابن خاتون ـ عدد اوراق ٢٦ طول ١ گره و ٧ بهر عرض ٩ بهر ـ قفسه ( )

﴿١١١﴾

سلم السماء

عربى ـ مصنف غياث الدين جمشيد كاشانى متوفاى (٨٣٢) و در آن ابعاد افلاك و استخراج نصف قطر هر كوكبي را ذكر نموده ورساله در نزد منجمين و هيوئين معروف است ـ اول

نسخه (الحمد لله الذی رفع السماء بغیر عمد) آخر نسخه که بجداول و خاتمه یافته و منتهای جداول بجداول ابعاد شمس رسیده - جدول آخر (ثخن فلکها) خط نسخ ۱۴ سطری - وقفی آقا زین العابدین - سال وقف (۱۱۶۶) عدد اوراق ۳۱ طول ۱ گره و ۶ بهر و ۵ مو عرض ۹ بهر و ۵ مو - قفسه ( )

(۱۱۲)

سی فصل در معرفت تقویم

فارسی - اصل عربی آن چنانچه گذشت از خواجه نصیر طوسی است و نسخه از عبد الواحد بن محمد آمدی صاحب غرر الحکم که بفارسی ترجمه نموده - و شرح کرده بدون تمیز متن و شرح و بجهة بعضی از مشارفه نوشته و مکرر بطبع رسیده - اول نسخه (این مختصریست در معرفت تقویم مشتمل برسی فصل) آخر نسخه (و مادر این مختصر بدین قدر اختصار کردیم و الله اعلم بالصواب) خط نستعلیق ۱۲ سطری - عناوین بشنجرف - وقفی حاج سید محمد - سال وقف (۱۳۰۹) عدد اوراق ۲۳ طول ۱ گره و ۵ بهر - ۱ گره و ۹ مو - قفسه ( )

(۱۱۳) (حرف (ش)

شرح تذکره

عربی - متن از خواجه نصیر طوسی شرح از مولی عبد العلی بیرجندی مذکور متوفای (۹۳۴) و بهترین شروح اوست - اول نسخه (الحمد لله الذی خلق السموات والارض و جعل الظلمات و النور آخر نسخه (وصانه عما شانه آمین یا رب العالمین) کاتب محمد یوسف الحسینی که برای آقا میرزا ابو طالب رضوی جدا مجد آقایان رضوی ارض اقدس معاصر شاه عباس ماضی در سنه (۱۰۳۱) از روی نسخه خط شارح نبیل نوشته و نسخه نفیس است) خط نستعلیق ۱۲ سطری - اوراق اوایل مجدول بطلا و تحریر و لاجورد و بقیه اوراق بدون جدول صفحه اول دارای سر لوح مذهب وقفی آقا زین العابدین - سال وقف (۱۱۶۶) عدد اوراق (۳۲۵) طول ۳ گره و ۱ بهر و ۵ مو - عرض ۱ گره و ۹ بهر و ۵ مو - قفسه ( )

﴿۱۱۴﴾

شرح زیج ایلخانی

فارسی - متن از خواجه نصیر الدین طوسی مذکور شرح از حسن بن محمد نیشابوری معروف بنظام مذکور در تفسیر - اول نسخه (رب الهمنا الصواب) آخر نسخه (انه ولی الاجابة) کاتب علی بن حسن - تاریخ کتابت (۸۷۰) خط نستعلیق ۲۳ سطری - اقوال و دوائر بطلا - وقفی تاج ماه بیگم - سال وقف (۱۲۶۲) عدد اوراق (۲۶۱) طول ۲ گره و ۵ بهر - عرض ۱ گره و ۵ بهر - قفسه ( )

﴿۱۱۵﴾

شرح بیست باب در اسطرلاب

متن از خواجه نصیر الدین طوسی مذکور شرح از مولی عبد العلی بیرجندی ریاضی معروف متوفای سنه (۹۳۴) و آن معروف و محل استفاضه اهل اسطرلاب است - اول نسخه (فاتحه خطاب در هر باب و خاتمه مقال در هر حال) آخر نسخه را کاتب ننوشته آخر موجود (و این همه بنا بر این است که رسیدن) خط تعلیق ۱۷ و ۱۸ سطري - وقفی نادر شاه - سال وقف (۱۱۴۵) عدد اوراق ۴۷ طول ۲ گره و ۴ بهر - عرض ۱ گره و ۶ بهر - قفسه ( )

﴿۱۱۶﴾

شرح بیست باب در تقویم

فارسی - متن از ملا عبد العلی بیرجندی معروف متوفای (۹۳۴) شرح از ملا مظفر گنابادی معاصر شاه عباس ماضی که در (۱۰۰۵) سنه ماخوذ از لفظ (استکمل الکتاب) که در آخر آورده شرح نموده و آن در معرفت تقویم تام است و مکرر بطبع رسیده - اول نسخه (حمد و ثنای بی ریب و ریا قدیری را سزا است) آخر نسخه (کاتبه مؤلفه مظفر المنجم عفي الله عنه) کاتب جعفر بن کربلائی عرب علی - تاریخ تحریر (۱۲۳۲) خط نسخ ۲۳ و ۲۴ سطری - وقفی آقای موزع کتابخانه سال وقف فروردین (۱۳۰۸) عدد اوراق (۱۱۹) طول ۲ گره و ۲ بهر - عرض ۱ گره و ۱ بهر و ۵ مو - قفسه ( )

(۱۱۷)

شرح بیست باب

مکرر سابق اولا و آخرا کاتب محمد علی کلانی ـ سال تحریر (۱۲۳۵) خط نستعلیق ۲۰ سطری ـ واقف مطابق شماره قبل ـ عدد اوراق (۱۲۹) طول ۲ گره و ۱ بهر ـ عرض ۱ گره و ٤ بهر و ٥ مو ـ قفسه ( )

(۱۱۸)

شرح تذکره

عربی ـ متن از خواجه نصیر طوسی که در مراغه سنه (٥٦۹) تصنیف کرده شرح از میر سید شریف جرجانی که در شیراز در سنه (۸۱۱) تالیف نموده ـ اول نسخه (تبارك الذی جعل فی السماء بروجا) آخر نسخه (و حسبنا الله و نعم الوکیل) کاتب شمس الدین ـ سال کتابت (۸۸۱) خط نستعلیق ۲۱ سطری ـ دارای دوائر شنجرفی ـ وقفی نادر شاه ـ عدد اوراق (۱۸۷) طول ۲ گره و ۱ بهر و ٥ مو ـ عرض ۱ گره و ۲ بهر و ٥ مو ـ قفسه ( )

(۱۱۹)

شرح تذکره

عربی ـ متن از مولی عبد العلی ریاضی بیرجندی مذکور شرح از حسن بن نظام نیشابوری مذکور تفسیر خطی ـ اول نسخه (الحمد لله الذی جعلنا من المتفکرین فی خلق الارض و السموات) آخر نسخه (و السلام علی من تبع الهدی) تاریخ تالیف (۷۱۱) کاتب ابو محمد بایزید بن غیاث بسطامی ـ تاریخ تحریر (۹۸۷) خط نستعلیق ۱۹ سطری ـ دارای دوائر ـ وقفی نادر شاه ـ عدد اوراق (۲۱۷) طول ۲ گره و ۱ بهر ـ عرض ۱ گره و ۱ بهر و ٥ مو ـ قفسه ( )

(۱۲۰)

شرح تذکره

مکرر شماره قبل شارحا و اولا و آخرا و تاریخا فی التالیف کاتب محمود بن حسین بن محمود ـ سال تحریر سنه (۹۸٦) خط نستعلیق ۱۸ سطری ـ دارای دوائر ـ وقفی سید محمد زمان ـ سال وقف (۱۰۲٤) عدد اوراق (۲۳٥) طول ۱ گره و ۸ بهر و ٥ مو ـ عرض ۱ گره و ۲ بهر ـ قفسه ( )

سنه (۸۲۳) در سمرقند نوشته ـ چنانچه در آخر کتاب اشاره بآن نموده و آن شرح مزج است ـ اول نسخه را کاتب ننوشته فقط از خطبه متن شروع کرده ـ اول موجود (افتتح المصنف ره کتابه بعد ما قال بسم الله الرحمن الرحيم) آخر نسخه (و حسن اولئك رفيقا) پس از آن فوائدی است از شارح در پاره مطالب هندسه من جمله حاشیه ایست بر قول او در شکل ۳٤ (اولازم تساوي الكل والجزء) و سایر فوائد دیگر ـ خط نستعلیق ۱۵ سطری ـ دارای دوائر و اشکال ـ وقفی ملا محمد کاظم ـ عدد اوراق ۷۸ طول ۱ گره و ۷ بهر و ۸ مو ـ عرض ۱ گره و ۲ بهر و ۵ مو ـ قفسه ( )

(۱۲۹)

شرح اشکال التاسیس

مکرر لکن کاتب خطبه و دیباچه شرح را ننوشته و فضایل شارح قاضی زاده رومی را در خطبه بمقام عدم ذکر رهسپار کرده فقط از اول متن نوشته ـ اول نسخه (الحمد لله رب العالمين) آخر نسخه (ولیکن هذا آخر الكلام والحمد لله على الانعام) خط نستعلیق مختلف السطر ـ دارای دوائر ـ واقف معلوم نشد ـ عدد اوراق ۲۹ طول ۱ گره و ۷ بهر و ۵ مو ـ عرض ۱ گره و ۲ بهر و ۵ مو ـ قفسه ( )

(۱۳۰)

شرح اعمال هندسیه

عربی ـ متن از ابی الوفاء محمد بن محمد بوزجانی متولد (۳۲۸) متوفای (۳۷۶) که حاسب مشهور و صاحب استخراجات عجیبه بوده و بوزجان شهرکی بین هراة و نیشابور ضبط شده ـ ولی بالفعل قریه‌ایش نیست و بوجگان گویند اما شرح بعد از تتبع بسیار بقرینه مییابد که از کمال الدین ابی الفتح موسی بن یونس بن محمد بن منعه شافعی باشد که در ریاضیات بکتب ابی الوفاء رجوع مینموده و اعتنادش فقط بدانها بوده و در اواخر عمر بمصر شتافته و در سلطنت ملك ناصر یوسف بن ایوب مدرس فنون علمیه شد و در سنه (٦۳۹) وفات یافت و شرح را بنام یوسف بن ایوب تالیف نموده اول شرح (اما بعد حمد الله اهل الحمد و مستحقه) آخر نسخه (والله المحمود المستكفي) کاتب حسین بن عمر ماردینی ـ تاریخ کتابت (٦۸۰) و نسخه قدیمی

و خط مرحوم شیخ بهائی و مهر آنجناب بر نسخه است خط نسخ ۱۹ و ۲۰ سطری ـ دارای دوائر و اشکال ـ وقفی مرحوم شیخ بهائی ـ عدد اوراق ۶۷ طول ۱ گره و ۷ بهر ـ عرض ۱ گره و ۲ بهر و ۵ مو ـ قفسه ( )

﴿۱۳۱﴾

شمسیة الحساب

عربی ـ مؤلف حسن نظام نیشابوری مذکور تفسیر خطی ـ اول نسخه (الحمد لله الفرد بلا ند) آخر نسخه (مطالب شریفه فی فن الحساب) خط نستعلیق ۱۷ سطری ـ وقفی خواجه شیر احمد ـ عدد اوراق ۵۹ طول ۲ گره و ۲ بهر ـ عرض ۱ گره و ۳ بهر و ۵ مو ـ قفسه ( )

﴿۱۳۲﴾

شمسیة الحساب

مکرر سابق مؤلفا و اولا ـ آخر نسخه (مالکت زمام استخراج مطالب شریفه و هو الموفق للصواب) کاتب محسن بن محمد المشهدی ـ سال تحریر (۹۹۹) خط نستعلیق مختلف السطر ـ واقف معلوم نشد ـ عدد اوراق ۵۴ طول ۱ گره و ۹ بهر و ۸ مو ـ عرض ۱ گره و ۱ بهر ـ قفسه ( )

﴿۱۳۳﴾

شرح شمسیة الحساب

عربی ـ شارح ملا عبد العلی ریاضی بیرجندی متوفای (۹۳۴) و آن بطور مزج است ـ اول نسخه افتاده اول موجود (و یوضح غایة الایضاح سایر مجملاتها و معضلاتها) آخر کتاب (و الیه المرجع و المآب) کاتب محمد جعفر مازندرانی ـ تاریخ تحریر (۱۱۰۶) خط نستعلیق ۲۲ سطری وقفی مرحوم عضد الملک ـ عدد اوراق (۱۲۴) طول ۱ گره و ۸ بهر و ۵ مو ـ عرض ۱ گره و ۲ بهر ـ قفسه ( )

حرف (ص)

﴿۱۳۴﴾

الصراط المستقیم

عربی ـ مصنف رستم بن شاهوردی زانگه خوافی و آن بر مقدمه و دو مقاله و در بیان استخراج

سمت قبله است بدائره هندیه معروفه پس از تحریر کاتب نسخه را مصنف بخط خود حك و اصلاح نموده و در پشت ورق اول از رساله و نام خود ذکر کرده و مهر نموده — اول نسخه (الحمد لله الذي هدانا الصراط المستقیم) آخر نسخه (فان الانسان یسارق السهو و النسیان) - تاریخ تصنیف و تحریر سنه (۱۰۹٦) خط نسخ ١٤ سطری — وقفي نادر شاه — سال وقف (۱۱٤٥) عدد اوراق ۷۲ طول ۲ گره و ٥ بهر ـ عرض ۱ گره و ٦ بهر ـ قفسه ( )

﴿۱۳۵﴾ حرف (ط)

طوالع میلادي

فارسی — مؤلف معلوم نشد و در آن بحساب ابجد آوردن اسم مولود ومادراو ودوازده دوازده طرح کردن که هرچه بماند از یك تا دوازده از حمل تا حوت گرفته باحکام آن رجوع کنند و در آخر قضایای طالبیدن حضرت سلیمان ٤ دیوان بروج اثنی عشر است که پایه واصلی ندارد و در دیباچه گوید از حکماء قدیم مثل بوزر جمهر ولقمان و بقراط و امثالهم ماخوذ شده والله العالم و ان مکرر در جوامع ادعیه بی اساس بطبع رسیده — اول نسخه (الحمد لله رب العالمین) آخر نسخه (و سلم تسلیما کثیرا) خط نستعلیق ١٥ سطری — وقفی آقا زین العابدین — سال وقف (۱۱٦٦) عدد اوراق (۲۸) طول ۲ گره و ۲ بهر — عرض ۱ گره و ۲ بهر و ٥ مو — قفسه ( )

﴿۱۳٦﴾ حرف (ف)

فارسی هیئت

منسوب بملا علي قوشچي معروف مذکور در شماره حکمت خطي و آن مشهور و مکرر در ضمن خلاصة الحساب شیخ بهائی بطبع رسیده و بر او شروح نوشته اند — اول نسخه (الحمد لله رب العالمین حمد الشاکرین) آخر نسخه (بیست و دو برابر زمین است) کاتب عین علي — تاریخ تحریر (۱۰٦۸) خط نستعلیق ۱۷ سطری دارای دوائر شنجرفي — وقفي نادر شاه ـ عدد اوراق ۳۲ طول ۲ گره و ٥ بهر — عرض ۱ گره و ٦ بهر — قفسه ( )

﴿۱۳۷﴾

فارسی هیئت

مکرر شماره قبل مؤلفا و اولا ولی آخر آن افتاده آخر موجود (و ابتدا بعد ارتفاع متناقص شود) خط نستعلیق ۲۱ سطری – وقفی حاج سید محمد – سال وقف (۱۳۰۹) عدد اوراق ۲۸ طول ۲ گره و ۱ بهر و ۵ مو – عرض ۱ گره و ۵ بهر – قفسه ( )

﴿۱۳۸﴾

فارسی هیئت

مکرر شماره (۱۳۶) اولا و آخرا خط نستعلیق ۲۰ سطری – دارای دوائر شنجرفی – وقفی آقا میرزا محمود موزع کتابخانه – سال وقف فرو ردین (۱۳۰۸) عدد اوراق ۲۶ طول ۲ گره و ۱ بهر – عرض ۱ گره و ۵ بهر – قفسه ( )

﴿۱۳۹﴾

فارسی هیئت

مکرر ایضا مؤلفا و اولا و آخرا – تاریخ تحریر (۱۰۰۹) خط نستعلیق مختلف السطر – دارای دوائر شنجرفی – وقفی نادر شاه – عدد اوراق (۲۹) طول ۱ گره و ۹ بهر و ۵ مو – عرض ۱ گره و ۲ بهر و ۵ مو – قفسه ( )

﴿۱۴۰﴾

فارسی هیئت

مکرر ایضا خط نستعلیق (۱۹) سطری – دارای دوائر شنجرفی – وقفی حاج سید محمد – سال وقف (۱۳۰۹) عدد اوراق (۳۲) طول ۱ گره و ۵ بهر – عرض ۱ گره و ۱ بهر – قفسه ( )

﴿۱۴۱﴾

فارسی هیئت

مکرر ایضا مؤلفا و اولا و آخرا خط نستعلیق ۱۵ سطری – دارای دوائر شنجرفی – وقفی تاج ماه بیگم – سال وقف (۱۲۶۲) عدد اوراق ۴۵ طول ۱ گره و ۴ بهر – عرض ۹ بهر – قفسه ( )

﴿١٤٢﴾

فتحيه

عربى موسيقى مصنف محمد بن عبد الحميد اللادقى كه براى سلطان بايزيد خان بن محمد خان نوشته و از متوسطات فن موسيقى است چنانچه موسيقى شعبه از رياضي است و بر مقدمه و دو طرف مبتنى نموده – اول نسخه (الحمد لله الذى اذاقنا حلاوة الحان عنادل ورد جماله) آخر نسخه (و ان كان بالعكس يسمى قبل تمت الرسالة الفتحية) تاريخ كتابت كه ظاهرا – تاريخ تاليف باشد (٩٥٧) كاتب مصطفى مكى خط نسخ ١٤ سطري – عناوين بشنجرف – وقفي عضد الملك عده اوراق (١٣٧) طول ٢ گره و ١ بهر – عرض ١ گره و ٤ بهر – قفسه (　　)

﴿١٤٣﴾

فرج المهموم في النجوم

عربى – مصنف سيد جليل رضى الدين على ابن موسي الطاوس مذكور در حديث خطى و آن معروف و در نزد علماء اعلام نهايت اهتمام را دارا ست – اول نسخه بعد از ذكر اسم شريف ايشان (احمد الله جل جلاله فاطر السموات والارضين) آخر نسخه (و وسيلة لليوم المعلوم) تاريخ تاليف (٦٥٠) خط نسخ ١٤ سطرى – وقفى نادر شاه – عدد اوراق (١٧٧) طول ٢ گره – عرض ١ گره و ٢ بهر و ٥ مو – قفسه (　　)

﴿١٤٤﴾

فتوحات غيبيه

فارسى – مصنف محمد باقر بن زين العابدين يزدي و در آن براهين اعمال هندسة ابو الوفاء محمد بن محمد بوزجاني را كه ذكرش گذشت نوشته – اول نسخه (حمد بيحد خداونديرا كه بيك فتح پركار دو حرف) آخر نسخه افتاده آخر موجود (وليكن قوس ط ت) خط نستعليق ١٩ سطرى – داراى دوائر شنجرفى – وقفى آقاى مرتضي قليخان – سال وقف (١٣٤٠) عدد اوراق ١٢١ طول ١ گره و ٨ بهر و ٥ مو – عرض ١ گره و ٧ مو – قفسه (　　)

﴿١٤٥﴾

الفوائد البهائيه فى الحساب

مصنف عبد الله بن محمد بن عبد الرزاق حاسب كه براى وزير شمس الدين بهاء الدوله محمد بن

محمد جوینی در سنه (٦٧٥) نوشته ـ وآن بر مقدمه و پنج مقاله و خاتمه است ـ اول نسخه (الحمد للاول بلا عدد والاخر بلا امد) آخر نسخه (بقیت دراهم مفروضة هذا آخر الفوائد البهائية) خط نسخ ۱۳ و ۱٤ سطری ـ وقفی نادر شاه ـ عدد اوراق ۸۰ نسخه بشکل بیاض است طول ۱ گره و ۷ بهر ـ عرض ۸ بهر و ٥ مو ـ قفسه ( )

حرف (ق)

﴿١٤٦﴾

القسطاس المستقیم

فارسی ـ مصنف بواسطه افتادگي اوائل و اواخر بدست نیامده وآن مبنی بر دو رکن و هر رکنی بر مقالاتی ـ اول نسخه (علامات را میزان گرفته در سه ضرب کنیم) آخر موجود (و دري در گنجینه سینه مکنون) خط نستعلیق مختلف السطر ـ واقف معلوم نشد ـ عدد اوراق ۳۷ طول ۲ گره و ۱ بهر ـ عرض ۱ گره و ۲ بهر ـ قفسه ( )

حرف (ك)

﴿١٤٧﴾

کنز البرهان در جبر و مقابله

عربی ـ مصنف رستم ابن شاهوردی زنگنه که در سنه (۱۰۹۱) نوشته پس از استنساخ مصنف پاره از سطور اول و آخر را قلم زده وبجای آنها خود نوشته وزیاد وکم کرده ـ اول نسخه (الحمد لله الذی استنشانا بارسال الانبیاء) آخر نسخه (و توضیح اصول الضرب والمعادلة) کاتب محیی الدین محمد ـ تاریخ کتابت همان سنه تصنیف خط نسخ ۹ سطری ـ فصول بطلا نوشته ـ وقفی نادر شاه ـ عدد اوراق (۸۹) طول ۲ گره و ۷ بهر ـ عرض ۱ گره و ٦ بهر ـ قفسه ( )

حرف (ل)

﴿١٤٨﴾

لوایح القمر

فارسی ـ مصنف مولي حسین کاشفی مذکور در تفسیر خطی وآن بعد از تالیف رسائلی در کواکب سبعه سیاره غیر از قمر تالیف شده ـ اول نسخه (الحمدلله الذی بید حکمته ازمة الاختیار) آخر نسخه (والیه تصیر الامور) تاریخ تحریر نسخه سنه (۱۰۲۱) خط نستعلیق ۱۷ سطری ـ عناوین

بشنجرف - وقفی نادر شاه - عدد اوراق (۱۳۹) طول ۲ گره و ۳ بهر - عرض ۱ گره و ۱ بهر - قفسه (　　)

﴿۱٤۹﴾

لوایح القمر

فارسی - مکرر شماره قبل - آخر نسخه (وله الحمد فی الاخرة و الاولی) کاتب محمد علی ابن اسمعیل - سال تحریر (۱۲۳٦) خط نستعلیق ۲۰ سطری - وقفی آقا میرزا محمود موزع کتابخانه مبارکه - سال وقف فروردین (۱۳۰۸) شمسی - عدد اوراق ۷۸ طول ۲ گره و ۱ بهر و ۵ مو - عرض ۱ گره و ۵ بهر - قفسه (　　)

﴿۱۵۰﴾

لباب الحساب

عربی - مصنف قاضی یحیی بن احمد الکاشانی که در (۷٤٤) در اصفهان نوشته و آن بر مقدمه و دو مقاله است - اول نسخه (الحمد لله الواحد الاحد) آخر نسخه (فلنختم الکلام حامدین لله) خط نسخ ۲۰ سطری - وقفی آقا زین العابدین - سال وقف (۱۱٦٦) عدد اوراق ۱۹٦ طول ۲ گره و ۱ بهر - عرض ۱ گره و ۱ بهر - قفسه (　　)

﴿۱۵۱﴾

لطائف الکلام فی احکام الاعوام

فارسی - مصنف سید منجم محمد حسین و در آن مدلولات بروج و کواکب را نوشته و خود بنا بر آنچه در کشف الظنون است تا سنه (۸۰۳) بوده - اول نسخه (الحمد لله رب العالمین آخر نسخه که بجداول اختیارات و احکام سبعه سیاره در بروج اثنی عشریه منتهی میشود جدول آخر بمحاذی قمر و حوت (مثلثه) خط نستعلیق ۲۰ سطری - وقفی آقا میرزا محمود موزع کتابخانه مبارکه - عدد اوراق ۸ طول ۲ گره و ۱ بهر - عرض ۱ گره و ٤ بهر و ۵ مو - قفسه (　　)

﴿۱۵۲﴾

لطائف الفیوض

فارسی - مصنف حسن محمد بن راجی محمد القرشوری العباس الکبرانی الرکیجی و آن بر دو مقاله

مبتنی است - اول نسخه (سپاس بی قیاس و مننهائی بی منتها مر خالقی را) و کاتب تا اول باب هفتم از مقاله دوم را بیش ننوشته - آخر موجود (بعد از نصف نهار است بنصف مدار) خط نسخ ۱۵ سطری - ابواب بشنجرف - واقف معلوم نشد - عدد اوراق ۷۰ طول ۲ گره - عرض ۱ گره و ۱ بهر و ۵مو - قفسه ( )

حرف (م)

﴿۱۵۳﴾

معجم البلدان

عربی - مورخ متتبع جغرافی شهاب الدین ابو عبدالله یاقوت بن عبدالله الحموی الرومي البغدادي متوفای سنه (۶۲۶) بسیاری از بلاد و قری را دیده و شنیده و ثبت نموده و در میان کتب جغرافیه قدیمه مقام شامخی را داراست بطوری که دانشمندان شرق و غرب بدان متوجهند و بدین جهت در اروپ و مصر هم بطبع رسانیده اند یاقوت کتاب خود را بر پنج باب قرار داده که در آنها اصول کلیه را نوشته و در ذکر بلاد و قری رعایت حرف اول و دوم بطور تهجی نموده و نسخه حرف الف و باء است ولي اول نسخه و آخر آن افتاده اول موجود (و ابن صقعه و ما استقاقه) آخر موجود (و اعرب النون) خط نسخ ۲۳ سطری - اسامی بشنجرف نوشته شده و نسخه قدیمی است - واقف معلوم نشد - عدد اوراق (۳۱۵) طول ۳ گره و ٤ بهر و ۵ مو عرض ۲ گره و ۵ بهر - قفسه ( )

﴿۱۵٤﴾

منظومه

فارسی - و چون اول و آخر ندارد و نظم بدست نیامد و آن ببحور و قوافی مختلفه است و ظاهرا از نسخه این است که در اتصالات و انثلیثات و تربیعات و مقارنات هر یك از کواکب سبعه سیاره با یکدیگر در بروج ابتداء دائره عظیمه محیط بر دوائر دیگر مجدولة بسی و شش شعبه آورده شده و نسخه در اتصالات قمر است بکواکب دیگر در برج ثور - اول آن (دائره اتصالات قمر بکواکب دیگر در برج ثور) آخر نسخه (ز اسب چابکی نبود چنو سوار) خط نسخ ۱۰ سطری - دو سطر بشنجرف و ۸ سطر بمرکب نوشته - اوراق مجدول بشنجرف - وقفی نادر شاه - عدد اوراق (۱۰٤) طول ۲ گره و ۷ بهر و ۵ مو - عرض ۱ گره و ۹ بهر و

۵ مو - قفسه (　　)

﴿۱۵۵﴾

مدخل

عربی - مصنف ابو معشر جعفر ابن محمد ابن عمر بلخی متوفی (۲۷۲) که در فن نجوم و مستخرجات طوالع مشهور آفاق است و غرائبی از آن منقول - اول نسخه (الحمد لله الذي خلق السموات بما فيها من العجايب) آخر نسخه افتاده آخر موجود (التاسع سهم العمال بايديهم والتجارات) خط نسخ ۲۵ سطری - وقفی نادر شاه - عدد اوراق ۸۸ طول ۲ گره و ۶ بهر عرض ۱ گره و ۷ بهر - قفسه (　　) .

﴿۱۵۶﴾

معرفة القبله

عربی - مصنف ابو الخير و آن رساله مختصریست اول نسخه (بعد الحمد والثناء و الصلوة والدعائه) آخر نسخه (والحمد لله رب العالمين) خط نسخ ۲۲ سطری - وقفی ابن خاتون - سال وقف (۱۰۶۷)

﴿۱۵۷﴾

طالعنامه

فارسی - مصنف ابو الخير اول نسخه را کاتب ننوشته اول موجود (فقير حقير ابو الخير محمد التقي فارسی) آخر نسخه (دانشمندان از منسوبات آن خانه و آن کوکب باشند و لله اعلم) خط نسخ ۲۲ سطری - وقفی ابن خاتون - سال وقف (۱۰۶۷)

﴿۱۵۸﴾

حاشیه برشرح ملخص چغمینی

عربی - متن از محمود چغمینی خوارزمی معروف شرح از قاضی زاده رومی که در سنه (۸۱۵) برای الغ بيك ميرزا تاليف کرده حاشيه از حسين ابن معين الدين مذكور در فصل حكمت اول نسخه (الحمد لله الذی ابدع السماء بلطفه انيرا) آخر نسخه (الثانية ان الكسر تجاوز عن النصف تم) ونسخه بنظر حاج خليفه نرسيده خط نسخ ۲۲ سطری - وقفی ابن خاتون - سال وقف (۱۰۶۷) از شماره (۱۵۶) تا این شماره غیر قابل تجربه و در یکجلد است - عدد اوراق سه شماره

۳۹ طول ۲ گره و ۵ بهر - عرض ۲ گره - قفسه ( )

﴿۱۵۹﴾

منتخب حل التقویم

فارسی - مؤلف ابوالخیر فارسی مذکور و او مقدمه و یکمقاله و خاتمه قرار داده - اول نسخه (بعد از حمد و ثناء و صلوة مخفی نیست) آخر نسخه (باجابت مقرون کردد و الله اعلم بالصواب)

خط نسخ ۲۲ سطری - واقف و طول و عرض مطابق شماره قبل - عدد اوراق ۱۲ قفسه ( )

﴿۱۶۰﴾

مختصر مجسطی

اصل از بطلیموس بن قلودیس یونانی که در (۵۷۱۶) بعد از هبوط ظهور نموده پس از تحصیل فنون حکمیه مائل شد که ریاضی را بحد کمال برساند باسکندریه رفت و در آنجا بنیان رصدی نمود و کلمات متفرقه حکماء قبل خودش راجمع آوری کرد گویند اول کس اوست که اسطرلاب و هیئت و تسطیح کره و آلات نجوم و مقاییس ارصادرا پدید آورده اگر چه بعضی ابرخس را گفته اند ولی تصحیح و توضیح اعمال ریاضی وآلات رصدی که امروزه معمول است از اوست بسیار قلیل الطعام و کثیر الصیام بوده و کلمات حکمت آمیزی دارد که در تراجم حکماء نقل شده او پس از ۷۸ سال رحلت نمود اما مجسطی بکسر میم وسکون تا لثه بمعنای اعظم است اگر چه ابو ریحان گوید مجسطي سینطا سپس است وجال آنکه سینطا سپس بمعنای فکر در ترتیب مقدمات میباشد و اما نسخه پس مختصر اوست از ابی عبدالله محمد بن احمد السعیدی خازمی که بعضی خارزمی ضبط نموده اند ولی در دیباچه نسخه خازمی است چنانچه واو کتبی هم در او نیست و در ترجمه مجسطی دو نفر از مشاهیر ریاضیین قدیم را نوشته اند که مجسطی را مختصر کرده اند یکی ابو ریحان ابیرونی معروف متوفای بعد از (۳۳۰) و دیگر حکیم یحیی ابن محمد بن ابی الشکر المغربی که برای ابوالفرج غدیقور یوس ابن هارون ملطی جاثلیق مختصر نموده ولی از ابن خازمی نامی در تراجم ریاضیین بدست نیامد -- اول نسخه (الحمد لله رب العالمین) آخر نسخه (فی الکواکب الثابته تم اختصار کتاب المجسطی)

کاتب برهان المنجمین محمد حسین تبریزی - سال تحریر (۱۰۴۱) خط نستعلیق ۲۶ سطری که بطور چلیپا نوشته - دارای دوائر شنجرفی - واقف معلوم نشد - عدد اوراق ۱۲ طول ۲ گره و ۵ بهر - عرض ۱ گره و ۶ بهر و ۵ مو - قفسه ( )

(۱۶۱)

موالید درتحویل

عربی - در تراجم تحاویل دو نفر را صاحب کتاب گفته اند یکی ابو معشر بلخی جعفر بن محمد بن عمر منجم متوفای (۲۷۲) و دیگری حصیلی و نسخه بی خطبه و دیباچه است لذا مصنف بدست نیامد و آن بر هیجده باب است - اول نسخه (الباب الاول فی تقدمة معرفة ما یجب تقدیمه) آخر نسخه (فهذا جملة مافصدنا من هذا الکتاب) خط نستعلیق مختلف السطر که بعضی از اوراق بطور چلیپا نوشته شده - واقف معلوم نشد - عدد اوراق ۱۹ طول ۲ گره و ۵ بهر عرض ۱ گره و ۶ بهر و ۵ مو - قفسه ( )

(۱۶۲)

محیطیه

عربی - غیاث الدین جمشید کاشانی متوفای (۸۳۲) که از نوابغ مشاهیر ارباب ریاضی و دارای مصنفات رشیقه است و نسخه بخط اوست و مرحوم شیخ بهائی که مالك نسخه بوده در پشت ورق اول باسالیب مختلفه از تعلیق و طغراء خط گذارده و نسخه بسیار نفیس است - اول نسخه (الحمد لله العالم بنسبة القطر الي المحيط) آخر نسخه (کتبه مؤلفه اصغر عباد الله تعالی جمشید بن مسعود بن محمود بن محمد الطبیب الکاشانی الملقب بغیاث احسن الله احواله) في اواسط شعبان المعظم سنه (۸۲۷) خط نسخ ۲۱ سطري - وقفي نادر شاه - عدد اوراق ۲۹ طول ۲ گره و ۵ بهر - عرض ۱ گره و ۵ بهر - قفسه ( )

(۱۶۳)

مقاصد الالحان

فارسی در موسیقی - مصنف عبد القادر ابن غیبی حافظ مراغي که در سنه (۸۲۱) نوشته و نسخه بخط خود اوست و آن بر دوازده باب مبتنی است - اول نسخه (الحمد لله الذی زین الاصوات

بطیب الالحان والنغمات) آخر نسخه (و دربن مختصر برین قدر اکتفا کردیم والله اعلم بالصواب) پس از آن تاریخ تالیف و تحریر از مصنف است چنانچه پاره اشعار بفارسی و ترکی موافق الحان نیز از مصنف و بخط اوست و نسخه بدین جهات نفاست دارد - خط نستعلیق ۱۵ و ۱۶ سطری - اسامی و دوائر بشنجرف - واقف مطابق شماره قبل - عدد اوراق ۷۷ طول ۲ گره و ۵ بهر - عرض ۱ گره و ۷ بهر - قفسه(　　)

(۱٦٤)

مخروطات

مترجم بعربی از یونانی مصنف اصل حکیم ابلو نیوس ریاضی هندسی که در سنه (۵۱۸۵) بعد از هبوط ظهور یافته و تصنیفاتی در مخروطات و قطع خطوط علی النسبه و دوائر متماسه و غیرها نموده و چون مامون را هوای ترویج حکمت یونانی باقسامها در سر افتاد کتب حکماء یونان را طلبیده در صدد ترجمه بعربی شد و دانشمندانی دامن بکمر زده تعریب نمودند از آنجمله شنید که ابلونیوس را در فن هندسه کتب و رسائلی است آنهارا از اطراف طلب نمود و بنو شاکر در این خصوص برجستگی داشتند موسی بن شاکر را خواست و بسی احترام نمود و اولاد موسی احمد و حسن و محمد بترتیب پدر در این فن مبرز و متبحر گردیده بودند مخصوص محمد بن موسی چنانچه خود در دیباچه نمایش داده میگوید: مخروطات بر هفت مقاله است اگرچه بعضی مقاله هشتمی بدست آورده اند و باز مینماید که چهار مقاله آنرا که همین نسخه است قبلا احمد بن موسی بن هلال الحمصی مبادرت بترجمه و اصلاح نمود ولی مصون از خطا بواسطه خطاء آن در اصل نشد حتی میگوید حسن بن موسی (برادرش) نیز موفق بصواب نگردید بالاخره معلوم مینماید که چهار مقاله اول را اطوقیوس اصلاح نموده و سه مقاله دیگر بر همان وضع اولیه ابلونیوس باقی ماند و نیز باز مینماید که در صدد شده ترجمه و شرح هر هفت مقاله را بنماید باری محمد بن موسی بن شاکر در سنة (۲۵۹) چنانچه قفطی گفته رحلت نموده و نسخه ملحوظه بسیار قدیمی است و خط کتاب برزخ بین کوفی و نسخ است و در ظهر هر مقاله بعد از عنوان (مقاله لمحمد بن ابی بکر بن شاکر المنجم) و در ظهر

مقاله ثالثه بعد از ذکر محمد ابن ابی بکر بن شاکر المنجم نوشته است (متع به طویلا) و چون ضمیر مذکر آورده ناچار بمحمد عاید است نه بمقاله و معلوم شد که نسخه در زمان حیوة محمد بن موسی نوشته شده و کنیه موسی ابو بکر است و بمحض احترام موسی از او بکنیه تعبیر شده نه باسم — اول نسخه بعد از بسمله (رب اعن ان موقع علم ما یقع فی المخروطات من القطوع الخ) آخر نسخه که آخر مقاله رابعه است (فی اکثر من موضعین و ذلك ما اردنا ان نبین) و نسخه در سنه (٦٣٣) بنظر ابو الحسن ابن حسن ابن ابراهیم بن هبة الله الهارونی رسیده فعلی ذالك که اقدام از این نسخه کمتر نمیرود یافت شود والله العالم — خطی ۲۵ سطری — وقفی آغا سلطان زاده — دارای دوائر شنجرفی — عدد اوراق (١٥٤) طول ۲ گره و ٤ بهر — عرض ۱ گره و ٥ بهر و ٥ مو — قفسه ( )

﴿١٦٥﴾

مفتاح الحساب

عربی — مصنف غیاث الدین جمشید بن مسعود کاشانی متوفای (۸۳۲) و آن مبتنی بر مقدمه و پنج مقاله است و برای سلطان الغ بیك کورکان نوشته — اول نسخه افتاده اول موجود (المقدمات الحسابیة با سهل وجه) آخر نسخه (رابع الاعشار بعینه مثل ما مر و ذلك المطلوب و هذا آخر ما اردنا ایراده) خط نستعلیق ۲۵ سطری — عناوین و جداول در متن و دوائر بشنجرف — واقف معلوم نشد — عدد اوراق ۹۸ طول ۲ گره و ٤ بهر و ۳ مو — عرض ۱ گره و ۳ بهر — قفسه ( )

﴿١٦٦﴾

ملخص فی الهیئة البسیطه

عربی — مصنف محمود ابن محمد بن عمر چغمینی که معروف و دارای شروحی است و از آنها شرح قاضی زاده رومی موسی بن محمود یطبع رسیده — اول نسخه (الحمد لله کفاء افضاله) آخر نسخه (و الیه المرجع والمآب) تاریخ تحریر سنه (۸۱۷) که از لفظ (ضیز) استفاده شده خط نسخ ۲۱ سطری — عدد اوراق ۲۳

﴿۱۶۷﴾

شرح ملخص چغمینی

عربی – شارح محمود بن مبارکشاه بخاری که برای صاحب دیوان امیر محمود وزیر نوشته – اول نسخه (الحمد لله رب العالمین فاطر السموات و الارضین) آخر نسخه (و بالاجابة جدیر) تاریخ تحریر سنه (۸۱۶) خط نسخ ۲۷ سطری – وقفی آقای مرتضی قلیخان – سال وقف (۱۳۴۰) عدد اوراق ۴۶ طول ۲ گره و ۲ بهر – عرض ۱ گره و ۳ بهر شماره قبل و این شماره غیر قابل تجزیه و در یکجلد است – قفسه (　)

﴿۱۶۸﴾

مقاله در تربیع دائره

عربی – مصنف ابو علي محمد بن حسین بن حسن بن سهل ابن هیثم متوفای حدود سنه (۴۳۰) از مشاهیر حکماء و ریاضیین و بطول عمر و کثرت تصنیف مشهور و بتفصیل در سطر اول نامه دانشوران بعنوان ابن هثیم شرح حالش مسطور است – اول نسخه (رساله لابن هیثم فی تربیع الدائره) آخر نسخه (و هو الذی قصدنا له بالقول تمت المقالة) پس از آن ایرادی بر حکیم است بچند سطر و ظاهرا از خواجه طوسی باشد – سال تحریر (۱۰۵۸) خط نستعلیق ۲۵ سطری – دارای دوائر شنجرفي

﴿۱۶۹﴾

تحریر ماخوذات

اصل از ارشمیدس حکیم مصری که در سنه (۵۴۸۲) بعد از هبوط ظهور یافته و آنرا ثابت ابن قره حرانی بعربی ترجمه نموده و بر پانزده شکل مبتنی است و خواجه طوسی تحریر فرموده و استاد فن ابوالحسن علي ابن احمد نسوی آنرا تفسیر نموده – اول نسخه بعد از ذکر اسم کتاب (قال الاستاد المختص هذه مقالة منسوبة الی ارشمیدس) آخر نسخه (و ذلك ما اردناه تم كتاب المأخوذات) کاتب محمد جعفر یزدي – سال تحریر (۱۰۵۸) خط نستعلیق ۲۵ سطری – واقف معلوم نشد این شماره و شماره قبل غیر قابل تجزیه و در یکجلد است – عدد اوراق دو شماره ۸ طول ۲ گره

و ١ بهر و ٥ مو - عرض ١ گره و ٥ مو - قفسه ( )

﴿١٧٠﴾

مطالع النجوم

فارسي - بواسطه سقط اوائل و اواخر آن و يافت نشدن قرائن مصنف بدست نيامد - اول موجود (و شمس و زهره و عطارد) آخر موجود (چون بغايت رسد ميل غايت) خط نسخ ١٩ سطري عناوين و دوائر بشنجرف - واقف معلوم نشد - عدد اوراق ٢٢ طول ٢ گره و ٨ بهر - عرض ١ گره و ٢ بهر - قفسه ( )

﴿١٧١﴾

موضح الخلاصه الحساب يا شرح خلاصة

فارسي - متن از شيخ بهائي شرح از محمد امين نجفي حجازي قمي معاصر و تلميذ شيخ كه در زمان شيخ ترجمه و شرح نموده - اول نسخه (الحمد لله رب العالمين) آخر نسخه (كه مساوى سطح وتر است تم الرساله (كذا) خط نسخ ١٥ سطري - وقفي آقا زين العابدين - سال وقف (١١٦٦) عدد اوراق ٨٤ طول ١ گره و ٩ بهر - عرض ١ گره و ٢ بهر و ٥ مو - قفسه ( )

﴿١٧٢﴾

مدخل الي احكام علم النجوم

عربي - وچون مداخل بسيار و قرينه بدست نيامد مصنف معلوم نشد همين قدر از ديباچه مستفاد ميشود كه متاخر از مداخل سابقه است و مصنف آنرا بر چهار مقاله و هر مقاله را بر فصولي مرتب نموده - اول نسخه (احمد الله واستعفيه) آخر آن (او وسط السماء مقبولا في موضعه والحمد لله على الائه) پس از آن دو صفحه از كتابي در حالات كواكب سبعه است ظاهرا آخر اوست - اول آن (في الاعضاء اما زحل) آخر آن (والمائيه للغربي الشمالي والله اعلم بالصواب) خط نسخ ١٦ سطري

﴿١٧٣﴾

كره متحركه

معرب - اصل از (اوطولوقس كه مهندس رياضي كامل عصر خود و مصنفات او در رياضيات متداول

بوده فقط در عصر ما این نسخه گرامی مشهور ست جمال الدین قفطی میگوید اصل آنرا کندی اصلاح نموده ولی در کتب بثابت بن قره حرانی نسبت داده شاید ثابت بعد از اصلاح کندی تعریب نموده باشد او بالعکس فی الاصلاح و التعریب - اول نسخه (هذا کتاب الکرة المتحرکة) آخر نسخه (وذالک ما اردناه) خط نسخ ۱۶ سطری - دارای دوائر شنجرفی

《۱۷۴》

تحریر مساکن

معرب - اصل از حکیم ثاوذسیوس که در (۵۴۶۲) بعداز هبوط ظهور یافته و آنرا قسطا ابن لوقای حکیم بعلبکی که از مشاهیر حکماء ومعاصر یعقوب ابن اسحق کندی و صاحب مصنفات رشیقه است تعریب نموده وخواجه نصیر تحریر کرده - اول نسخه (تحریر کتاب المساکن لثاوذسیوس و هو اثنی عشر شکلا) آخر نسخه (و ذالک ما اردناه) تاریخ کتابت (۱۰۹۶) خط نسخ ۱۶ سطری - دارای دوائر شنجرفی

《۱۷۵》

تحریر معطیات

معرب - اصل از اقلیدس الصوری مذکور که اسحق ابن حنین ترجمه بعربی کرده و ثابت قره اصلاح نموده و در آن ۹۵ شکل است و علی الاحتمال القوی آنکه تحریر آن را نیز خواجه نصیر طوسی نموده باشد - اول نسخه (تحریر کتاب المعطیات لاقلیدس) آخر نسخه (و ذالک ما اردناه) خط نسخ ۱۶ سطری - دارای اشکال و دوائر وخطوط شنجرفی

《۱۷۶》

تحریر کتاب بالیل ونهار ایام ولیالی

معرب - اصل از ثاوذسیوس مذکور معرب و محرر غیر معلوم ولی در تحریر احتمال قوی بر خواجه طوسی میرود و آن بر دو مقاله و بر ۳۳ شکل مرتب شده - اول نسخه (کتاب ثاوذسیوس فی الایام و اللیالی) آخر نسخه (فذن الحکم ثابت و ذالک ما اردناه تم) پس از آن بلا فاصله قاعده ایست راجع اشکال (ط) از کتاب بقدر صفحه - خط نسخ ۱۶ سطری

﴿۱۷۷﴾

مطالع

معرب و چنانچه بیاید اصل آن از اسقلاوس و تعریب از قسطا ابن لوقا - اول نسخه (اذا کانت مقادیرکم کانت عددها زوجا) آخر آن (بالجهة الّتی عملنا) خط نسخ ۱۶ سطری از شماره (۱۷۲) تا این شماره غیر قابل تجزیه و در یکجلد است وقفی آقا زین العابدین - سال وقف (۱۱۶۶) عدد اوراق ۶ شماره (۸۵) طول ۱ گره و ۸ بهر و ۵ مو - عرض ۱ گره و ۲ بهر و ۵ مو - قفسه ( )

﴿۱۷۸﴾

مسالك وممالك

فارسی - این نسخه که در کتابخانه مبارکه باسم مسالك و ممالك ضبط شده چون سرو ته ندارد اسم مؤلف را بدست نمیدهد ولکن از تصفح کتاب و ملاحظه قرائن و اطلاعات دیگر حدس شرح ذیل بنظر میرسد با فقدان کتب و مدارك لازمه فعلا بیشتر از این تتبع میسر نبود اولا - در یك فقره عبارت که مصنف در شرح بلاد اندلس میگوید معلوم میشود تالیف کتاب در اوائل قرن چهارم هجری یعنی پیش از سنه (۳۵۰) بوده چه میگوید (و پادشاهان ایشان یعنی (اندلس) در این وقت عبد الرحمن ابن محمد بن عبد الله بن محمد بن عبد الرحمن ...) و عبد الرحمن مزبور که یکی از خلفای اموی اندلس است در سنه (۳۵۰) وفات یافته پس تالیف کتاب که در زمان او بوده پیش از (۳۵۰) است ثانیا از یك فقره دیگر میتوان حسابی دقیق تر بدست آورد یعنی میتوان گفت تالیف کتاب قبل از (۳۲۲) بوده است چه در وصف دیار مغرب میگوید (و قصبه این ولایت را فاس گویند و یحیی فطمی آنجا مقام دارد و عبید الله فطمی هنوزان را نگشوده بود تا این غایت) پس تالیف کتاب در عصر عبید الله فاطمی بوده و وفات او در سنه (۳۲۲) وقوع یافته است ثالثا از یك عبارت دیگر مستفاد میشود که این تالیف بعد از سنه (۳۰۸) بوده چه در وصف قیروان میگوید (عبد الله) صحح (عبید الله) است انجا مقام داشت تا آنکاه که بر کنار دریا مهدیه ساخت - بنای مهدیه در سنه (۳۰۸) بوده است از مجموع این ملاحظات و عبارات دیگر مستفاد میشود که مصنف

در حدود نیمه اول قرن چهارم بوده و سفرها کرده و جغرافی نویسانی که در آن عصر سراغ داریم که میتوان تالیف این کتاب را بدیشان نسبت داد یکی ابو الحسن اسطخری و دیگری ابو زید بلخی و دیگری ابن حوقل بغدادی است که هر یك كتابی در جغرافی دارند که در (لیدن) بطبع رسیده و متاسفانه در اینجا موجود نیست تا تطبیق شود و آن کتب همه بزبان عربی است فقط کتاب ابن حوقل را فاندیك در اکتفاء القنوع نوشته است که بزبان فارسی ترجمه شده محتمل است این همان ترجمه باشد و اما از وصف اجمالی که جرجی زیدان در باب کتاب مسالك و ممالك اصطخری نوشته قویا احتمال میرود که این کتاب ترجمه آن باشد (چنانچه در شرح حال قزوین میگوید) ا– قزوین شهری بزرك است بارو و حصار دارد اما در این روزکار که ما دیدیم در تاریخ هشتصد و نود و هشت از هجرت نه بارو مانده و نه حصار) با احتمال اینکه خود تالیفی باشد مستقل واصلی تالیف ابی زید بلخی یا یکی دو نفر دیگر که صاحب کشف الظنون نسبت مسالك و ممالك بزبان فارسی بدانها میدهد اول موجود (اسلام ملك چین است) آخر موجود (و در این حدود چنین کوهها دیگر نیست خط نسخ ۱۳ و ۱۴ و ۱۶ سطری – عناوین بشنجرف – واقف معلوم نشد و دارای پنج نقشه است – واقف معلوم نشد – عدد اوراق (۱۶۱) طول ۱ گره و ۸ بهر و ۵ مو – عرض ۱ گره و ۳ بهر – قفسه (　　)

﴿۱۷۹﴾

معرفة القبلة

عربی – مصنف ابو الخیر محمد تقی فارسی مذکور شماره (۱۵۶) اول نسخة (بعد الحمد و الثناء والصلوة و الدعاء) آخر نسخه (والله اعلم بحقیقة الحل و تحقیق المقال) خط نستعلیق ۱۵ سطری – دارای دوائر شنجرفی

﴿۱۸۰﴾

سی فصل

فارسی – مکرر شماره (۱۱۲) اول نسخه (الحمد لله رب العالمین) آخر نسخه (بکتب این

علم رجوع کند و هو تعالى حسبي) خط نسخ ۱۵ سطری - وقفی آقا زین العابدین - سال وقف (۱۱۶۶) شماره قبل و این شماره غیر قابل تجزیه و در یکجلد است - عدد اوراق دو شماره ۲۵ طول ۱ گره و ۷ بهر و ۵ مو - عرض ۱ گره و ۲ بهر - قفسه ( )

﴿۱۸۱﴾

مفتاح بیست باب اسطرلاب

فارسي - متن معروف و از خواجه نصیر طوسي شرح از شمس المعالی محمد کیاء جرجانی که در سنه (۸۱۷) تالیف نموده و آن بم و ش که رمز متن و شرح است میباشد - اول نسخه (حمد بیحد و ثناء بیعد حضرت واجب الوجود را الخ) آخر نسخه (پس انسب آنست که کتاب را برین کلمه ختم کنیم و الله المستعان) خط نستعلیق ۱۵ سطری - وقفی ابن خاتون - سال وقف (۱۰۶۷) عدد اوراق ۳۶ طول ۱ گره و ۷ بهر - عرض ۱ گره و ۳ بهر - قفسه ( )

﴿۱۸۲﴾

ملخص تحریر اقلیدس

عربی - ملخص امیر زین العابدین بن محمد الحسینی معاصر میرداماد و چون تحریر مبتنی بر ۱۵ مقاله است شارح یکمقاله از خود بر آن افزوده و در آخر ذکر کرده - اول نسخه (الحمد لله رب العالمین) آخر آن افتاده آخر موجود (و یحصل فی کل) خط نسخ ۲۱ سطری - دارای دوائر و خطوط شنجرفي - وقفی ملاکاظم - عدد اوراق (۱۳۲) طول ۱ گره و ۷ بهر - عرض ۱ گره و ۲ بهر - قفسه ( )

﴿۱۸۳﴾

ملخص چغمینی

عربی - مکرر نمره (۱۶۶) اول نسخه افتاده اول موجود (کالمعدنیات و النبات و الحیوان آخر نسخه (فالاولي ان اقتصر علیه و لکن هذا آخر الکتاب) کاتب یحیی ابن سلطان الحسینی - سال تحریر (۹۰۰) خط نسخ ۱۷ سطری - دارای دوائر شنجرفي - وقفی

آقای مرتضی قلیخان - سال وقف (۱۳۴۰) عدد اوراق ۲۳ طول ۱ گره و ۷ بهر و ٤ مو - عرض ۱ گره و ۳ بهر - قیمه ( )

《۱۸٤》

مختصر الصلاحی

عربی - و آن شرح و متن است که برای عماد الدین وزیر که در سنه (۷۳۵) نوشته شده و نسخه مبحث مساحت او است و دیباچه و خطبه تمام را آورده ولی از قسم سوم که در مساحت است عنوان نموده - اول نسخه (الحمد لله علي نعمائه التي لا يحسب و لا يحصى) آخر نسخه (و هذا هو آخر القسم الثالث و به يتم الكتاب والله اعلم بالصواب) تاریخ تحریر (۷٤٤) خط نسخ ۱۵ سطری - دارای اشکال و دوائر شنجرفی - وقفي ابن خاتون - عدد اوراق ۵۱ طول ۱ گره و ۵ بهر و ۳ مو - عرض ۱ گره و ۱ بهر و ۵ مو

《۱۸۵》

مطالع

معرب - اصل از انسقلاوس که در سنه (۵۲۸۱) بعد از هبوط ظهور یافته و از مبرزین فن ریاضی معدود بوده و کتاب را قسطا ابن لوقای بعلبکی معاصر یعقوب ابن اسحق کندی بعربی ترجمه نموده و نسخه بسیار قدیمی است - اول نسخه بعد از ذکر مصنف اصل و معرب (اذا كانت مقاديركم كانت عددها زوج) آخر نسخه (تم كتاب انسقلاوس في المطالع) ۱۶ و ۱۷ سطري - وقفی نادر شاه - دارای دوائر شنجرفی

《۱۸۶》

رساله در مقدار آنچه از آسمان دیده میشود

عربی - مصنف ابو سهل ویجن بن رستم قوهی معاصر عضد الدوله دیلمی بنا کننده رصد خانه در بغداد بامر شرف الدوله که در سنه (۳۷۸) اول نسخه بعد از ذکر اسم مصنف (قال لما رأينا همة الاستاذ الجليل في اعمال الخير) آخر نسخه (علي نسبة واحدة وذالك ما اردنا ان نبين و تمت الرساله) تاریخ تحریر سنه (۶۷۲) خط نسخ ۱۶ سطری - وقفی نادر شاه - دارای دوائر شنجرفی

《۱۸۷》

رساله در خطوط متوازیه

عربی - مصنف حسام الدین علي ابن فضل الله سالار از قرائن کتاب بدست میاید که درحدود (۶۷۰) بوده اگر چه این نسخه تاریخ تحریر ندارد ولي با رسائلی است که بیك خط نوشته شده و پاره از آنها مورخ بتاریخ (۶۷۲) است - اول نسخة (مقدمات لنبيين المصادرة) آخر نسخه (غدند الرومیه والله تعالي اعلم) خط نسخ ۱۶ سطری - وقفی نادر شاه داراي دوائر شنجرفی

《۱۸۸》

رساله در استخراج سمت قبله

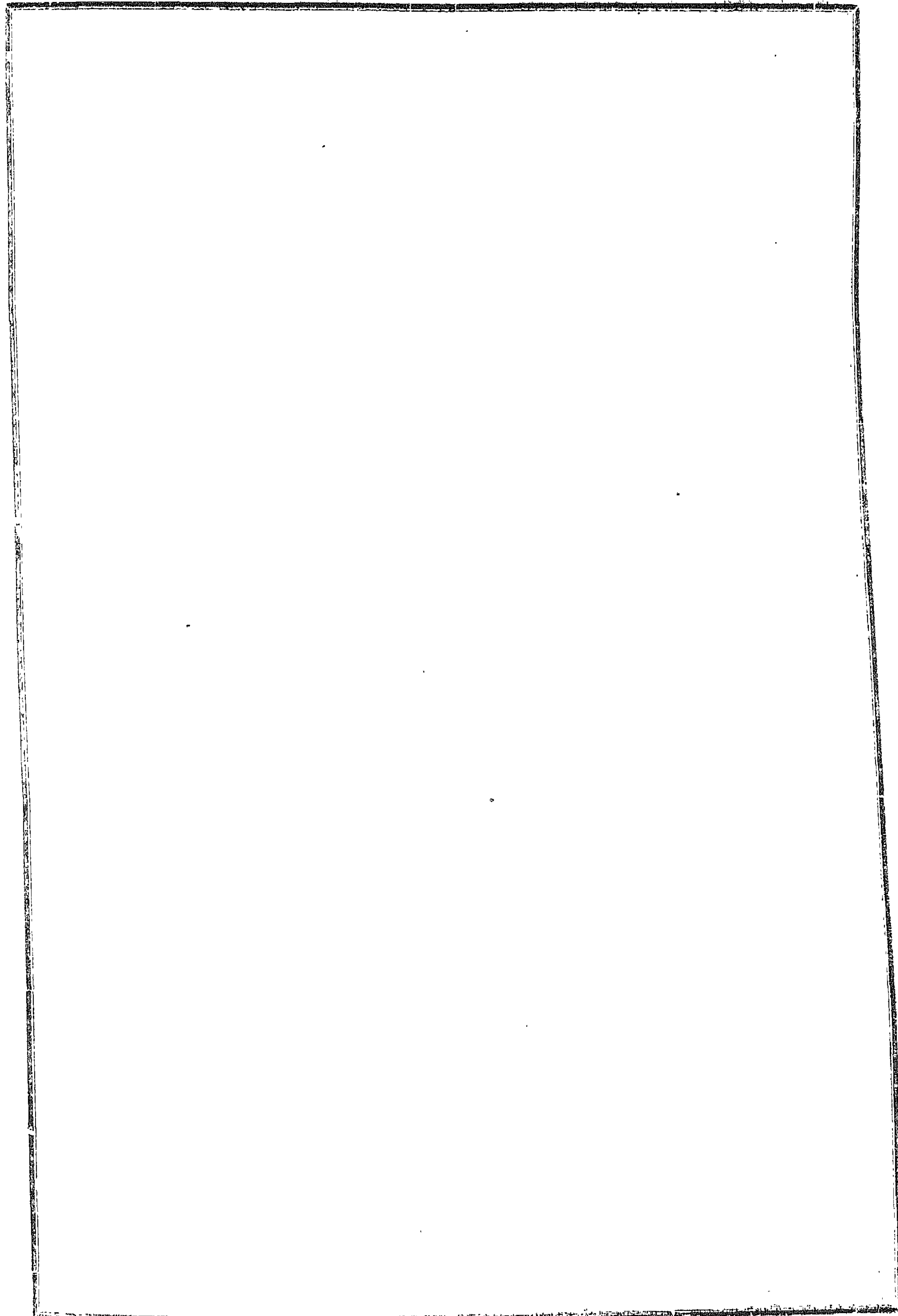
عربی - مصنف حسام الدین علی بن فضل الله سالار مذکور - اول نسخه (عونك يا لطيف ان فی استخراج سمت القبله للمواضع) آخر نسخه (ليحصلي الارتفاع المطلوب والله تعالى اعلم) خط نسخ ۱۶ سطري - وقفي نادر شاه - دارای دوائر شنجرفی

《۱۸۹》

رساله در اختصار دعاوی مقاله اولي از کتاب اقلیدس

عربی - مصنف حسام الدین مذکور - اول نسخة بعد العنوان (ا اضافه المثلث) آخر نسخه (لشکل مستقیم الاضلاع تمت بحمد الله) خط نسخ ۱۶ سطری - وقفی نادر شاه - سال وقف (۱۱۴۵) از شماره (۱۸۵) تا این شماره غیر قابل تجزیه و در یکجلد است - عدد اوراق پنج شماره ۲۹ طول ۱ گره و ۵ بهر و ۷ مو - عرض ۱ گره و ۲ بهر - قفسه (   )

(فصل هفدهم ـ ریاضی)

(فصل هفدهم - ریاضی)

حرف (الف)

﴿۱﴾

آثار جعفری

فارسی - جغرافی مؤلف محمد جعفر الحسینی الخور موجی ظاهرا (مشیر الدوله میرزا جعفر خان) باشد که مجملی از بلاد اروپا و آفریقا و آسیا و آمریکا و شرحی از بلاد ایران را در سنه (۱۲۷۶) نوشته و باحداث سرخس نادری که درین سال در دولت ناصری ساخته شده تمام کرده چاپ سنگی بخط نستعلیق - محل طبع طهران - سال طبع (۱۲۷۶) وقفی آقا میرزا محمود موزع کتابخانه مبارکه - سال وقف دی (۱۳۰۷) قفسه (   )

﴿۲﴾

اصول جبر ومقابله

فارسی - مصنف مترجم همایون که از نوابغ ریاضی عصر معدود و بسبك امروزه نوشته اند چاپ سنگی بخط نستعلیق - محل طبع طهران - سال طبع (۱۳۳۱) طبع اول - وقفی شاهزاده اوکتائی رئیس کتابخانه مبارکه - سال وقف (۱۳۴۲) قفسه (   )

حرف (ج)

﴿۳﴾

جام جم

فارسی - مؤلف مرحوم شاهزاده فرهاد میرزا (معتمد الدوله) که ذکر جمیلش گذشته و در این کتاب مستطاب از کتب معروفه دانشمندان جغرافی جمع و ترجمه نموده - چاپ سنگی محل طبع طهران - سال طبع و تالیف (۱۲۷۲) وخود بخط شریف نسخه را در (۱۲۷۳) بکتابخانه مبارکه تقدیم داشته اند قفسه (   )

﴿۴﴾

جامع بهادرخانی

فارسی - جامع ابو القاسم غلامحسین بن محمد کربلائی جونپوری که در سنه (۱۲۵۰) برشته تالیف در آورده و بر شش خزانه مبتنی نموده - اول در علم هندسه دوم در علم الابصار که مناظر و

مرایا باشد سوم در علم حساب چهارم در مساحت و تکسیر دوائر و استخراج مقادیر جیوب و اظلال قسی و غیرها پنجم در علم هیئت اجرام علویه و بسائط سفلیه ششم در بیان مؤامرات زیج و تقویم و بر حسب امر احتشام الدوله راجه خانب بهادر نصرت جنك نوشته چاپ سنگی بخط نستعلیق - محل طبع جونپور هند - سال طبع (١٢٥٠) وقفی حاج سید محمد - سال وقف (١٣٠٩) قفسه (   )

حرف (ح)

﴿٥﴾

حدائق الطبیعه

فارسی - مصنف دکتر میرزا نقیخان کاشانی از دانشمندان و ادباء اواخر دولت ناصری که قبل از رسیدن قرن چهاردهم تالیف و در راس آن قرن بطبع رسیده و در آن اثبات حرکت ارض را بر دور شمس نموده - چاپ سنگی بخط نستعلیق - محل طبع اصفهان - سال طبع (١٣٠٠) قمری - وقفی آقای میرزا نظر - سال وقف آذر (١٣٠٧) قفسه (   )

حرف (خ)

﴿٦﴾

خلاصة الحساب

فارسي هیئت و سی فصل مکرر شماره - چاپ سنگی بخط نسخ - سال طبع (١٢٨٣) محل طبع طهران - وقفي شاهزاده اوکتائي رئیس کتابخانه مبارکه - سال وقف (١٣٤٢) قفسه (   )

﴿٧﴾

خلاصة الحساب

مکرر قبل چاپ سنگی طبع طهران - سال طبع (١٢٧٥) وقفي حاج سید محمد - سال وقف (١٣٠٩) قفسه (   )

﴿٨﴾

خلاصة الحساب

مکرر چاپ سنگی طبع تبریز - سال طبع (١٢٧٦) واقف مطابق شماره قبل قفسه (   )

حرف (ش)

﴿٩﴾

شرح خلاصة الحساب

عربی - متن از شیخ بهائی شرح از شیخ جواد ابن سعد ابن جواد بغدادی کاظمی از تلامذه

مخصوصه شیخ و در این شرح براهین هندسی اقامه بر قواعد آن نموده طبع طهران سال طبع سنه (۱۲۷۳) چاپ سنگی خط نسخ ـ وقفی حاج سید محمد ـ سال وقف (۱۳۰۹) قفسه (   )

﴿۱۰﴾

شرح چغمینی

عربی ـ متن که ملخص نام دارد از محمود بن محمد خوارزمی چغمینی معروف شرح از موسی بن محمد معروف بقاضی زاده رومی که برای الغ بیك میرزا در سنه (۸۱۵) تالیف نموده که مشهور و محل نظر و تدریس است بخط نسخ چاپ سنگی ـ محل طبع طهران ـ واقف مطابق شماره قبل قفسه (   )

﴿۱۱﴾

شرح بیست باب

فارسی ـ در معرفت تقویم متن از ملا مظفر منجم شاه عباس اول ـ که در سنه (۱۰۰۵) نوشته خط نسخ چاپ سنگی ـ محل طبع طهران ـ سال طبع (۱۲۷۱) واقف مطابق شماره ۹ قفسه (   )

حرف (ف)

﴿۱۲﴾

فلك السعادة

فارسی ـ مصنف علیقلی میرزا اعتضاد السلطنه وزیر علوم در دولت ناصری که در ادبیت و تاریخ و ریاضی و سایر فنون علمیه مشهور بود و با آنکه خود در نجوم و هیئت تالیفات نیکو دارد بتقریبی در این رساله رد بر منجمین نموده ـ خط نستعلیق چاپ سنگی ـ محل طبع طهران سال طبع (۱۲۷۸) واقف مطابق شماره ۹ قفسه (   )

حرف (ك)

﴿۱۳﴾

کفایة الجغرافی طبیعی و سیاسی جدید

فارسی ـ مصنف مرحوم حاج میرزا عبدالغفار خان نجم الدوله که از دانشمندان ریاضی از نجوم

و حساب و هندسه و جغرافی معدود و سالها باستخراج تقویم در دولت ناصری و مظفری مخصوص بوده و چندی است رحلت فرموده - چاپ سنگی بخط نسخ - محل طبع طهران - سال طبع (۱۳۱۹) وقفی آقا میرزا محمود موزع کتابخانه مبارکه - سال وقف دی (۱۳۰۷) قفسه ( )

حرف (م)

﴿۱٤﴾

معجم البلدان

مکرر شماره (۱۵۳) خطی و در آنجا ذکر شده که نظر باهمیت آن در اروپ و مصر بطبع رسانیده اند این نسخه طبعه مصریه او ست که از روی طبع اروپ طبع نموده اند از این جهت بر هشت جلد انجام یافته و فاضل متتبع ادیب محمد امین خانجی در (۱۳۲۵) ه مطابق (۱۹۰۷) م دو جلدی راجع بممالك امروزه اروپ که در زمان یاقوت بانها راهی نبوده بعنوان مستدرك معجم البلدان مسمی بمنجم العمران بدان ملحق ساخته و نیز ذکر شده که یاقوت در تراجم بلاد و قری رعایت ترتیب حرف اول و دوم را نموده و در تاریخ (٦۲۱) بانجام رسانیده - و نسخه جلد اول و دوم اوست که از باب همزه با الف است تا آخر تاء مثناة فوقانیه با یاء مثناة تحتانیه و تمام مجلدات بیکبار در مصر در سنه (۱۳۲۳) بطبع رسیده چاپ سربی محل طبع مصر - سال طبع (۱۳۲۳) طبع اول ابتیاعی آستانقدس در فروردین (۱۳۰۷) قفسه ( )

﴿۱۵﴾

معجم البلدان

جلد سوم و چهارم که از باب ثاء مثلثه با الف است تا آخر باب زاء معجمه مع الیاء و در سایر مشخصات مثل اول و ثانی است - سال طبع (۱۳۲٤) ابتیاعی آستانقدس در فروردین (۱۳۰۷) قفسه ( )

﴿۱٦﴾

معجم البلدان

مجلد پنجم و ششم که از باب سین مهمله با الف است تا آخر فاء مع الیاء و در سایر مشخصات

مطابق اول است ابتیاعی آستانقدس در فروردین (۱۳۰۷) قفسه (　　)

«۱۷»

معجم البلدان

مجلد هفتم و هشتم که از باب قاف با الف است تا باب یاء با یاء که بان کتاب ختم میشود و در سایر مشخصات مطابق جلد اول است ابتیاعی آستانقدس در فروردین (۱۳۰۷)

«۱۸»

منتخب العمران

عربی — مورخ سید محمد امین خانجی که در سنه (۱۳۲٥)ه مطابق سنه (۱۹۰۷) م بعنوان مستدرك معجم البلدان تالیف نموده و از ممالك اروپ و امریکا که یاقوت ندیده بوده نوشته و بر دو مجلد در یکجلد قرار داده آنهم بترتیب معجم البلدان رعایت حرف اول و ثانی را بترتیب حروف تهجی نموده و از باب همزه با الف تا یاء با یاء که بان کتاب ختم میشود ذکر کرده و در سایر مزایا مطابق است با جلد اول و دوم معجم — سال طبع (۱۳۲٥) ابتیاعی آستانقدس در فروردین (۱۳۰۷) قفسه (　　)

«۱۹»

مطلع الشموس

منظومه بفارسی ناظم مرحوم میرزا فضل الله بدایع نگار آستانقدس که از افاضل ادباء عصر حاضر معدود ودو سه سالی است رحلت فرموده — چاپ حروفی طابع مشهد — سال طبع (۱۳۳۱) وقفی خود ناظم — سال وقف (۱۳۳۱) قفسه (　　)

«۲۰»

مطلع الشموس

مکرر شماره قبل از هر جهت قفسه (　　)

حرف (ن)

«۲۱»

نزهة القلوب

فارسی — مؤلف حمد الله مستوفی قزوینی متوفای سنه (۷٥۰) که از مشاهیر و نوابغ مورخین

و ادباء مبرزین معدود است و امروزه دانشمندان اروپ بمؤلفات وی رغبت تمام داشته آنهارا طبع و نشر داده و میدهند و اصل کتاب بر فاتحه و سه مقاله و خاتمه است و نسخه مقاله سوم و خاتمه او است که در ذکر بلدان و در عجایب ربع مسکون آنزمان است ودر لیدن هلاند باهتمام کای لیسترانج انکلیسی در سنه (۱۳۳۱) ه مطابق (۱۹۱۳) م بطبع رسیده بچاپ حروفی ابتیاعی آستانقدس در بهمن (۱۳۰۷) قمسه (　　)

